

quod p principio: vñ ppheta: In capite libri scriptū est de me. Quod etiā ponit p fine. Eccle. xxxij. Dabeat caput responsū tuū. Ponit etiā quod p dñatu: vñ versus: Prin cipū caput est: pars corporis et dñatus: et est finalis sra t: qd patet ad grā. Caput cōponit cū bis et cū tris: et dñ bis ceps pitis triceps tis ge. oīs q hz duo vl tria capita. Inue nit etiā biciput hoc triciput ge. neu. i. geminū vl trinū ca put. cōponit etiā caput cū occidiū: et dñ hoc occiput pitis i. occidua vel postrema pars capitis. vel occiput cōponit cū ob et caput: et videt sic qñi oītra caput: qz sit capiti retro sum. et idē dñ occipitiū. Itē cōponit cū syncerus: et dñ syn ciput pitis. i. pziōz et antērioz pars capiti quasi syncera et pura et patens ppter capilloz absentia. Itē cōponit cum pre et dñ preceps: et cū ante et dñ anceps. Et nota q cōposita a capio faciūt grā in pis: vt princeps pis. sed cōposita a caput faciūt grā in tis: sicut dixi in capio.

Carabrio onis genus aues mustelle similis.

Carabus partia schapha ex vimie facta et crudo cozio cōte: rta vt est nauicula discurrens in pado.

Character ris grece imago nouus vultus effigies forma vl stilus figura sra ferrū quo note pecozibus inurunt. vñ et ipsa nota vel signū character dñ. et est mas. ge. et coz. penl. gn. Sed pōt queri qd sit character: et in qbus ordinib? character imprimat: Ad hoc dico: Character sra theolo gos est distinctiū signū quo quis ab alijs distinguit ad aliqd spūale deputatus. Sed ad spūale pōt aliqs tripliciē deputari. vno mō vt aliqs in se spūalia participet. et ad h? quis deputat in baptismo qñ iam deputatus potest esse particeps oīs spūalis receptionis. vñ character baptisma lis est quasi quedā spūalis potentia passiuā. Alio modo vt spūalia quis in noticiā ducat p Lbristi formem confes sionē. Et ad hoc deputat quis in confirmatione. vñ etiāz in tempore psecutionis eligebant aliqui qui debebāt in loco psecutionis remanere: ad publice nomen xpī confis tendū: alijs occulte pcedentib?: sicut patet in legenda scī Sebastioni. Tertio modo vt etiā spūalia credentib? tra dat. et ad hoc deputat aliquis p sacm ordinis: et iō sicut in baptismo conferē character et in ordine: ita et in confir matione. Et hec tria sacra. s. baptismus: confirmatio: et ordo in quibus conferē character nō possunt iterari quia habent effectū semp manentes sine iniuria sacramenti. Et scias q distinctio hui? characteris in veteri lege figurata est. In distinctione enī filioz israel ab egyptijs figuraba tur character baptismalis. In distinctione timidoz a for tibus in bellis: character confirmationis. In distinctiōe leuitarū a fratrib? suis: character ordinis. De degradato an potestate cōsecrandi amittat: dicemus infra quā de missa dicet: et coz. primā character. vñ quidā: exurit signi ficat res distinguendo character.

Characterismus mi descriptio forme alicuius: et dicitur a character.

Charactō tas. i. scribere: et a character dñ.

Caladriū auis quedā alba tota cuius interiora oculos ca liginosos curant. si viuere debet infirmus appropinquat sibi. si vō mori fugit ab eo. Per medias noctes in sub lime celi dicit volare: sicut et xpm ita dicit Pap. In li. aut de pprietatibus et naturis rerū dñ sic: Caladrius sra phi losophū est albi coloris nullā habens partē nigredinis: cuius ps inferior ipsius femozis purgat caliginē oculoz cuius nā talis est q qñ aliqs graui detinet infirmitate: si egritudo fuerit ad mortē caladrius auertat faciē suā a sic egrotante et sine dubio tunc morit hō. si aut infirmus dz cōualefcere figit visum in ipsū: et intendit in eū quasi ap plaudens ei: et pōt scribi p c vel p k kaladrius. Differt aut caladrius ab auicula q dñ calandra: que est auis sonora et canora sicut merula: sicut dicit glosa Deute. xiiij. vbi dñ Differtunt zc. vide in caladrius.

Caragma matis ge. ueu. i. impressio imago vel sra. vñ Auis anis: Sicut nūmus habet caragma cesaris sic hō habet caragma dei. et deriuat a character.

Charaxis ris se. ge. i. notatio: et dñ a character.

Charaxo ras. i. scribere: a character sra Dug. Papi. dicit Lcharaxare exinanire scribere.

Carbasus si a careo et basis: et dñ carbasus si: s; in plurali car basia soz neu. ge. i. velū qñi carens base. i. sustentamēto ab inferiori. Carbasus etiā dñ quoddā genus vestis subtilis sine. inde carbaceus ea cū sra Du. et vt dñ h carbasus in singulari vestis sinuosa q tā viro qñ mulieri ouenire pōt. sed carbasia soz ad vela nauū ptiēt: et coz. penul. vñ Qui dius epi. Uidi precipiti carbasia tenfa notho.

Carbo onis a carpo pis dñ: qz ab igne carpat vel potius dñ a careo es qz flāma careat qñ accensus est dñ pruna. quā pruna extincta fuerit carbo vocat. et inde hic carbonari? rij qui facit carbones.

Carbunculus a carbo dñ hic carbunculus li tā p paruo car bone qz p lapide pcioso ignito vt carbo cuius fulgor nec nocte vincit et p morbo quodā inuenit: qz in ortu suo ru beus sit vt ignis: postea niger vt carbo extinctus. vñ vñus Est lapis est morbus: carbo carbunculus extat.

Carcanus nomen ciuitatis vel loci: et coz. penul.

Carcon calcamo arphat emath ciuitates in oriente.

Carcer a coerceo es dñ h carcer ris eo q reos coercent i sin gulari ppe vbi rei claudunt: s; in plurali vñ qdrige emit tunt: vel repagula anteposita. et dñ carcer qñi capiens reos et est ethy. nō cōpositio. vñ h carcerari? rij q carcerē facit vel custodit. et h et h carceralis et hoc le.

Carthesia pocula a loco carthesi vel spelunca vel sūmitas arboris nauis sra Papi. vnde Hecismus: Ast instrumē tum dicas carthesia nauis. Dug. vō dicit: Carthesia sunt in cacumine arboris nauis troche qñi sra p qfines tra hunt. vñ et quedā vasa ad similitudinē illoz facta carthesia dicunt trochee etiā sunt vocate: qz rotulas habeant. tro chos enī grece rota dñ latine. Itē carthesia sūmitas mali in qua corde cōcurrūt. vñ Lucan?: Sic vtinā sūmi curuet carthesia mali.

Cardia die quidā morbus. s. cordis pulsus: et dñ a cardian quod est coz.

Cardiacus ca cū penul. coz. i. cordis pulsū paties quasi coz ardens hñs ppter sitim: et dñ ab ardeo et coz p cōpositiōz. vel dñ a greco cardion qd est coz. vñ Juuenal: Cardiacō ciatū nunq missurus amico. vel sit ppositū a coz et bio as qñi coz hians habens ppter sitim: et tunc dicit cordiacus nō cardiacus.

Cardian grece: latine dñ coz: et accentuat in fine.

Cardinalis a cardine dicitur hic et bec cardinalis et hoc le. et cardinaris ria riū in eodem sensu. s. quod ad cardinez ptiēt. et hic cardinalis lis: abltō ab hoc cardinali: quia p eos mundus debet regi et gubernari et moueri sicut ostiū per cardinem. Quedā etiā virtutes dicuntur cardinales ad similitudinē cardinis in quo motus ostij firmatur: quas nimirū virtutes: vt dicit Grego. in tertia omelia Ezechi. tunc veraciter accipimus quā earum ordinem custodi mus. Prima quidem prudentia: secūda fortitudo: tertia iustitia: quarta temperantia est. Quid enim prodest pru dentia si fortitudo desit. Scire enī cuiqz quod nō potest facere: pena magis qz virt? est. s; q prudētē intelligit qd agit: et fortiter agit qd intellexerit: iam pculdubio iustus est. sed iusticiā tpantia sequi dz: qz plerūqz iusticia si moz dū nō habet in crudelitātē cedit. Ipsa ergo iusticia vera iusticia est: que se temperantie freno moderat: vt in zelo suo quisqz feruet. sit etiā tēperans: ne si plus fertreat pdat iusticiā: cuius seruare moderamina ignoat. Et vt dicit Aug? in. xiiij. li. de trinitate: Iusticia est in subuendendo miseris: prudentia in precauendis insidijs: fortitudo in pferendis molestijs: temperantia in coarctandis delectatiōi bus prauis. De his dñ in li. Sapie: Sobrietatē et pruden tiam docet: iusticiam et virtutē. sobrietatē vocat temperā tiam: et virtutem vocat fortitudinē. vide etiam in dos do tis: et in virtus.

Cardo dinis incerti ge. dicitur a carpo pis: quia vertens do

carpat. vel dicitur a cardian: et est cardo parua pars ostij. sicut
neus qui in foramine vertit. unde et cardo dicitur ipsum foramen ali
quod. et dicitur cardo a cardion quod est cor: quia sicut cor boiem re
git et mouet: ita ille cuneus ianuarum regit et mouet. Cardo etiam dicitur
extremitas rei. unde et cardines celi dicuntur extreme
partes axis sic dicti: quia per eos vertit celum. Cardo etiam ponitur
per oportunitate vel articulo. unde per uerbia solet dici Res
est in cardine. id est in articulo: vel in oportunitate. Qui enim
in cardine est: leniter potest intrare vel exire. unde Virgilius:
Dant tanto cessabit cardine rerum.

Cardomomum nomi: herba quedam est: granum quoddam species
aromatis: et per dicitur. modo sicut amomum cinamomum.

Carduelis lis fe. ge. quedam avis dicta a carduis: quia scirpis et
carduis pascat.

Carduus dicitur dicitur a carpo pis: quasi carpus: Re. iiii. li. xiiii. ca.
Carduus libani misit ad cedrum. Et est carduus genus her
be spinose: cuius natura mordax et austera est: et ideo succus
eius allopicias. id est capilloz fluxus curat.

Carectum ti: locus ubi crescit carex vel reponitur: et derivatur a
carex. Virgilius in bucolicis: Titire coge pecus tu post care
cta latebas. Job. viii. Aut potest crescere carectum sine aqua.

Careo res peritum habet et suppletionem peritum: et duo supina. scilicet
carui caritis vel cassus sum cassum su et cariturus tu: Lari
tum tu quod probat cariturus: et cassum su quod probat cassus scilicet
carens caritus vel cassus: cariturus vel cassurus quod probat
cassus. et est idem carere quod non habere. et est neu. cum omnibus suis
compositis si aliqua ab eo verba composita inueniantur secundum
duo. et cor. ca. Qui. epi. Quod caret alterna requie durabile
non est: sed carus ra rui pdu. ca. unde versus: Semp amore ca
re ne te careas mihi care. Papi. dicit: Careo res rui cassu:
quibus cariturus ra rui faciat participium. et secundum hoc cariturus
irregulariter format.

Carex cis fe. ge. quedam herba: et ut dicitur cana palustris: et dicitur
a careo es: quia robore careat secundum duo. Papi. vero sic dicit: Car
rex herba acuta: vulgo lista. et cor. ri. in obliquo: ut caricis.

Caria rie. id est caries. vide in caries.

Cariatbarbe que et hebron dicitur: et interpretatur ciuitas quattuor
arbe enim quattuor carioth ciuitas: quia ibi sepultus est Adam
maximus Abraam: Isaac: et Jacob cum uxoribus suis.

Cariatblepher interpretatur villa pulchritudinis: vel ciuitas
litterarum.

Caribdis. a carina dicitur hec caribdis quoddam periculum maris
nunc sic dicitur: quia carinas abdet. id est absorbeat. aquas enim acci
pit ut vomat: vomit ut accipiat. unde Quidius: Euomit et por
tat dira caribdis aquas. vel caribdis quedam vetula vorax
cissima fuit: que quia boues herculis furata est: a Ioue ful
minata est: et in mare precipitata: antiquis ibi exercet rapis
nas. unde ille locus dicitur caribdis et est b eiusdem syllabe cum d.
vel caribdis ut dicit Papi. mare est vertiginosum in Si
cilia dicta grece: quod gurgitibus occultis naues absorbeat:
ter in die stringit fluctus et ter vomit. et dicitur caribdis quasi
carinas abdens: quia eas in mare submergit. vide in scilla.
et desinit actus singularis in im abltus in i: ut caribdi.

Carica. a copia dicitur hec carica ce. id est fructus palme: et ficus sic
ce vel potius massa illarum. unde et a copiositate sunt nosate:
quia multe sunt in massa. vel dicitur a charis quod est gratia: quia tales
fructus gratiosi sunt: et cor. penul. Qui. Quid vult palma
sibi vulgosaque carica dici.

Charicia cie: in charitas est.

Carientissimos. vide in quarta parte in ca. de tropis.

Caries. a careo res dicitur hanc caries rei. id est putredo: quia careat soli
ditate. sed caries est proprie lignorum: putredo vero aliarum rerum
et dicitur sic: quia eueniat lignis soliditate et virtute carentibus.
et hec caria rie in eodem sensu.

Carina ne. a rario is dicitur hec carina ne: media pars nauis: quia
cum remis currens diuidit aquas. vel potius dicitur a curro
ris carina quasi currina. et est carina proprie media pars
nauis. scilicet venter. sed ponitur quicquid pro ipsa nauis. quia autem dicitur
carina quasi carens rima ethymo. est: non compositio ostendit
fio: et pdu. penul. unde quidam: Dicitur latus esse ratem: ventrem

hic esse carinam.

Carinator totis. id est conuiciator et maledictus: et derivatur a
carino nas.

Carino nas verbum neutri. id est arguere: vel conuiciari. vel illudere:
et dicitur a careo res.

Carinus ni: quidam vir a Terentio inductus: dicitur sic quasi
carens noy. id est mente et sensu: a careo et noy: vel sit hec et by
mologia: et derivatur a careo res.

Cario as. id est putrescere: et est lignorum: et derivatur a caria rie.

Cario is. id est diuidere verbum actiuum.

Cariosus a caria vel caries dicitur cariosus scilicet sum. id est vetustus
putridus. et comparatur cariosus sicut fissimus. unde cariose
fississime adter.

Caris grecum et interpretatur gratia: et accentuatur in fine: et potest
scribi per k sive per c.

Caritia sic. id est lena vetus et litigiosa: et dicitur a careo res. unde et sal
laces ancille caritie dicuntur: quia veritate carent.

Carisma matis ge. neutri. id est gratia vel donum gratie. et dicitur a charis
quod est gratia: et cor. penul. gti. unde quidam: Vult crux lucia cuius
et carismata via: Quod det vota pia quarta sequens feria.

Caristeum stei ge. neutri. genus marmoris viridis: a charis quod
est gratia sic dicitur quia sit gratum sculptoribus. eius enim viru
ditas reficit oculos.

Caristia stie: in charitas vide.

Caristo a caristeum dicitur caristo stas. id est fulgere vel caristare. id
est gratias referre vel letari: et secundum hoc derivatur a charis.

Charitas a charis quod est gratia dicitur hec charitas tis. id est dilectio
vel rerum emptio difficilis: quod magis proprie dicitur hanc charitatem
do dinis: et hanc charistia stie: quod est dicitur festus et gratiosus
dies: et etiam suauitas et dulcedo et gratia: et hec charitia in eod
dem sensu secundum Hug. Papi. etiam dicitur: Charitia dies fe
stus inter cognatos. Dicitur autem charitas quasi cara vnitas
quia nos vnit caro. unde Augustinus dicit quod charitas est vinculum
fectionis. id est perfecte vnionis. Signum autem charitatis est gau
dere cum gaudentibus: et flere cum flentibus. Item exultatio
et operimentum delicti proximi: quia ut dicit Petrus: Charit
tas operit multitudinem peccatorum. unde quoniam frater diuulgat deli
ctum proximi: maxime ubi non potest esse correctio signum est nul
lius vel parue charitatis ad proximum. Quando autem liberiter
operit et excusat secundum se deum signum charitatis est. Sed po
test queri an mali sive peccatores sint diligendi ex chari
tate: Dico quod in malis est duo considerare. scilicet naturam qua ho
mines sunt et maliciam qua mali sunt: quia ergo secundum naturam
sua sunt ad imaginem dei et vite eterne sunt capaces: ideo
secundum naturam sua sunt ex charitate diligendi. Malicia autem
ipsorum contraria est diuine vite et ideo ipsa in eis odienda
est. unde Augustinus dicit: Sic diligendi sunt homines ut eorum non di
ligantur errores. Sciendum tamen quod in peccatoribus quibus diu
vita sunt: adhuc ratione nature humane manet possibilitas
ad gratiam: non autem in damnatis et demonibus et ideo non est
similis ratio de peccatoribus et damnatis: unde patet quod dam
nati non sunt diligendi ex charitate: hanc peccatores in hac vita
ex charitate diligi debeant: nec etiam pro damnatis est orandum.
Et quod dicitur: Diligite inimicos vestros: et benefacite his qui
oderunt vos: et orate pro persequentibus et caluniantibus vos
intelligitur donec sunt in vita ista in qua orationes nostre
eis prodesse possunt. unde dicit Grego. moralium. xxxiii.
Orant sancti pro inimicis suis: eo tempore quo possunt ad fru
ctuosam penam eorum corda conuertere: atque ipsa conuersione
saluare. vide in dilectio: et in zelus: et in scandalum: et in per
fectio: et in inimicus. Item ad quid valeant bona opera
extra charitatem facta: habes in opus. vide etiam in preceptum.
Item quod charitas est porta paradisi: habes in romphea. Item
vide in vita. Nota hic quod bona opera in charitate facta
etiam si transeant actum: manent tamen quantum ad meritum in dei
acceptatione. Et secundum hoc quod sic manent habent efficaciam
quantum in ipsis est inducendi facientem ad vitam eternam
et sic dicuntur vana remanere: sed quod effectum in peccatorem non
habet est per accidens propter peccatum quod facit peccatorem indispo
situm ad percipiendum effectum precedentium meritorum. non autem

quod ipse operibus aliquid demat: cum in suo fieri efficiam predictam obtinuerint: hoc ipso quod ex charitate sunt elicit: quod eis sequens peccatum auferre non potest. et ideo remota in dispositione a peccatore per penitentiam opera illa precedentia effectum suum in ipso iterum habere incipiunt et sic hoc viuificari dicunt. non ergo opera prius viua moriuntur in se, sed moriuntur per accidens quo ad ipsum effectum. et ideo remota illo accidente viuificari dicunt. si autem predictum peccatum moriatur in peccato mortali: tunc bona precedentia non possunt sibi ad meritum vite eterne prestare nisi iustis et perseverantibus in penitentia: et est beatus. vñ in Apoc. ca. iij. Tene quod habes: ut nemo accipiat coronam tuam quod duobus modis potest intelligi. si enim intelligatur de corona penitentis iusticie de corona eius aliter accipere deum opera ipsius in charitate facta que sibi et alijs proderant secundum quod spiritus charitatis facit contra merita sanctorum ipso peccante sibi prodesse desinunt ad meritum vite eterne: eorum tamen fructus in illis manet que in gratia perseverant: non tamen ita quod eadem numero gratia que est in uno: ipso peccante in altero fiat. Sicut etiam ponitur si intelligatur de corona future glorie: quia sancti in patria existens tunc gaudet de omnibus meritis sanctorum que in mundo sunt: unde aliquo peccante cuius multa merita precesserunt: gaudium illorum merito in eternum manebit in beatis quod ipse peccando amisit et non ita quod gloria que predestinata est uni alteri desit. Opera vero que sunt in mortali mortua sunt: et ideo adueniente penitentia illa bona non reuiuiscunt. vñ versus: Illa reuiuiscunt que mortificata fuerunt. Uiuere non penitentia: que mortua nata fuerunt.

An penitentia possit iterari habes in penitentia. Utrum inuides fratri et inde dolens possit esse in charitate: requere in inuido.

Charitudo dinis: in charitas exponitur.

Carmelus que hebraice chermel dicitur mons est in confinio palestine atque fenicis: sed non ille de quo nabal carmelus. Ille enim mons est galilee in terra promissionis.

Carmen nis dicitur a carmentis dea carminum. vel dicitur a carmen quasi carens mente: quia illi que illud canebant mente carere credebantur. vel dicitur a carpio pis: quia carptim pronuncietur: et dicitur a carne quicquid pedibus continetur. Carmine etiam dicitur scriptum de aliquo delectabili cum metro: ut in Boetio: Carmine qui quodam studio florenti pegi. Carmine etiam dicitur quilibet cantus cum metro. vñ liber odarum intulatur liber carminum. i. cantuum: quia que liber eius distinctio cantabilis est. vñ carmineus nea neu: ad carmen pertinens.

Carmen tis se. ge. dea carminum fuit: mater Euandri: et dicitur a carpo pis.

Carmine nas vel carmino naris. i. carmina facere. et dicitur a carmen minis: et etiam ad lanam pertinet: ut carminare lanam quasi carpere vel purgare.

Camalis: in caro est.

Camarij locus ubi carnes reponuntur: et dicitur a carne.

Carneus nea neu: in caro vide.

Carnicula le. dimi. parua caro.

Carnifex cis comis ge. i. homicida vel macellator. et dicitur a carnisifico cas. et cor. si. secundum Dug. Pap. vo dicit: Carnifex dicitur: quia carnem facit.

Carnificina ne pdu. penul. se. ge. i. macellum. et dicitur a carnifex. vñ Augustinus in quodam sermone Stephani: Carnificina itaque sui furoris indens exercuit: sed oue sua David noster de ore frementis excussit.

Carnificium sic officium vel actus carnificis. et dicitur a carnifex.

Carnifico cas penul. cor. i. facere carnes vel interficere: vel lacerare. et componitur a caro et facio. et componitur carnifico cum et dicitur excarnifico cas. i. dilacerare vel cruciare.

Carnulentus ta tum componitur a caro et lentos quod est plenum: et est carnulentus plenus carnibus. i. pinguis et crassus. et componitur carnulentus tior tissimus. vñ carnulente tius tissime aduer. vñ hec carnulentia tie. i. crassitudo.

Caro nis se. ge. dicitur a creos vel a creos as. vel dicitur a caro: quia cara est. Et est caro ex quattuor elementis composita et compacta. nam terra in carne est: aer in halitu: humor in sanguine: ignis in calore vitali. et dicitur proprie caro que uiuit: idem et corpus. corpus quod non uiuit: idem non caro. sed iam laxius utimur isto vo-

cabulo caro. Item proprie caro in singulari humana: carnis in plurali quelibet alie: porcine: pecorine vel alie. vñ carnis nea neu: quod est ex carne vel pinguis. et carnosus sa su i. crassus. et comparatur carnosus fior fissum. vñ carnose suis fissime aduer. vñ hec carnositas tis. i. crassitudo. Item a caro hic et hec carnalis et hoc le. i. carneum vel qui sequitur fragilitatem carnis quasi fragile vel quod pertinet ad carnem. vñ carnaliter aduer. et hec carnalitas tatis. Et hec prima breuiter caro: sed carus ra rum prima pdu. vñ quidam: Utilis sepe caro mea fit pro munere charo. Et scias quod Apulus quum dicit: Caro et sanguis regnum dei non possidebunt: quod carnis et sanguinis nomine non substantiam veri corporis: sed corruptionem mortalitatis significat: sicut ipse consequenter exposuit dicens: Nec corruptio incorruptelam possidebit. quod enim dixerat Caro et sanguis dicit corruptionem. et quod dixerat regnum dei: nunc dicit incorruptelam. aliter namque secundum Grego. caro in scriptura sacra iuxta naturam: aliter iuxta culpam: aliter iuxta corruptionem mortalitatis que ex culpa contingit appellatur. Iuxta naturam quod dicitur in Gene. Hoc nunc os ex ossibus meis: et caro de carne mea. Et verbum caro factum est et habitabit in nobis. Iuxta vero culpam: quod dicitur Caro concupiscit aduersus spiritum: et spiritus aduersus carnem. Iuxta corruptibilitatem autem quod dicitur prophetam: Et memoratus est: quia caro sunt. i. fragiles et moribundi: vñ recte subdit: Spiritus vadens et non rediens. Regnum itaque dei caro non possidebit. i. caro iuxta culpam et mortalitatem: et tamen caro iuxta naturam regnum dei possidebit. vide in homo.

Carolus li penul. cor. rex Francie fuit.

Carpentarius rij: que facit et que ducit carpentum. dicitur tamen generaliter omnis artifex lignarius carpentarius: et dicitur a carpentum ti. et a carpentarius hic carpentariolus li dimi.

Carpentum ti. a carpo pis dicitur hec carpentum ti quoddam genus curruum. quod autem dicitur carpentum quasi carrus pompaticus: quia in pompis solet haberi: potius videtur ethymo. quam compositionis ostensio.

Carpo pis pñ ptu carpe verbum actiuum. i. reprehendere: diminuire: incidere: dissipare: preparare: purgare: auferre. vñ quod dicitur: Carpit diminuit: capit: auferit: et reprobendit. Et carpo componitur et dicitur discerpo pis: decerpo pis: excerpo pis. et ab istis omnibus verbalia et sunt actiua sicut et primitiuum.

Carpobalsamum. balsamum componitur cum carpos vel xiros: quorum vtrumque interpretatur fructus: et dicitur hec carpobalsamum mi: vel hec xirobalsamum mi. i. fructus siue semine balsami: vel liquor que fit ex eius fructu siue semine.

Carposorus. a carpos quod est fructus vel semen et foros quod est ferre componitur hec carposorus ri quidam deus paganorum que latine interpretatur fructifer vel vberimus.

Carporo ras. i. sauciare: ferire: et dicitur a carpos quod magis videtur deriuari a carpo pis.

Carpos grece: latine fructus vel semen.

Carptim aduer. i. sparsim: distinctim: diuifim: carpando eligenter: et dicitur a carpo pis.

Carrena: et publica penitentia: et quadragesima idem sunt. Qui igitur istam penitentiam facit quadraginta diebus non intrat ecclesiam: et lanea veste indutus: ab escis et potibus que interdici sunt a thoro gladio et equatu illos supradictos dies abstinet. In tertia autem et quinta feria et sabbato aliquo genere leguminum acholeribus pomis vel piris vel pisciculis cum modica ceruicia utatur tate. Nec oia prebentur extra de homicidis.

Carruca. a carrio is quod est diuido dicitur hec carruca ce: quia currum diuidit terram. Isa. lxxvi. Et adducet omnes fratres vestros et in lacrimis et in mulis et in carrucis. Item a carrio is dicitur hec carrus ri eadem ratione. Quidam tamen dicunt quod carrus dicitur a cardine rotarum secundum Dug. Pap. vo dicit: Carrus ri a cardine rotarum quattuor vel quod currum sonat vel quasi currus.

Carrus ri secundum Dug. mas. ge. secundum Pap. h carrus ri. vide in carruca: genus est vehiculi.

Carta te. a careo cares: quia caret pilis et carnibus. unde hec cartula le penul. cor. dimi. et hic cartularius qui cartas facit et preparat.

Carthago ginis. a cartha z ago agis cōponit h cartago ginis qdā ciuitas qz fuit circūdata corio bouis. vnde h z h carthaginēsis z h se. z adiectiue etiā declinat h z h carthaginēsis z h se: z pdu. tha. z pōt scribi p k. Et scias qz carthaginēsis format ab h gto carthaginis remota s z addita ensis. vñ pz qz h i antepenul. syllaba: vt pistoris pistoriensis: sicut ostendi in tertia pte: vbi egi de desinēribus in ensis. multi tñ subtrahūt i in pnuiciatione cā euphonie: z dicūt carthaginēsis. vide in feniceon.

Cartallūli: canistrū: cophin: vel vas quo mortui efferunt. Diere. vi. Lōuerte manū tuā qñ vindemiator ad cartallū sed h melius scribit p q sicut in loco suo dicit fm Dug. fm Pāp. dñ h cartallus maf. ge. vñ sic dicit: Cartallus. i. cophinus vel canistrū.

Cartallus grece: fiscella latine.

Cartilago. a careo dñ cartilago ginis. i. naris vel auris vel alterius rei ossea teneritudo z sine medulla: qd genus auricule z nariū discrimia z castrorū extremitates hnt: z dñ sic qz leui attritu caret dolore dñ plectif. z vt dicit Pāp. Cartilago ossis spēs hz: fortitudinē nō hz sic discriminē nariū z auricule. Job. xl. Cartilago illi? zc. z pdu. penul. vñ Alexander: Cartilago riget eadē mēge carne rigescit.

Caruncula le dimi. parua caro fm Dug. z Pāp.

Charus. a charis qd est grā dñ charis ra rū in duab? significationibus: charū dilectū: charū cui? emptio est difficilis: z cōparat charis rior rissimus. vñ chare rius rissime aduer. z pdu. cha. sed caro nis primā cor.

Casa se fe. ge. pua dom: z dñ a cadus di fm Du. Sap. xi. Et in locis desertis fixerūt casas. vel fm Pāp. Casa est agreste habitaculū palis: virgulis: arūdinibusqz cōtextū qb? pñt tueri a vi frigois vel calozis.

Casdei: in chaldei vide.

Caseolus li dimi. paruus caseus.

Caseus sei dñ a cado dis: qz facile cadat z cedat. vel dñ a careo: qz sepe caret qñ carens: z pdu. ca. vñ qdā Caseus anguilla mortis cibus ille vel illa: Ni bibas z rebibas z rebibendo bibas.

Casia. a cado dis dñ h casia casie: qdā herba cuius flos cito cadit. vñ casia flos illi? vel liquor inde fact: z scribi dñ p vñ s. vñ i psalmo: Myrrha gutta z casia. z in Job vltio p eius scda filia: cor. enī ca. vñ Persi? in vltia satyra: Nec sibi corrupto casia dissoluit oliuo. Itē Qui. in. xv. Me thā. Qui simulat casias z nardi lenis aristas. Itē i Aurora de scda filia Job dñ: Que refolet casia germana scda vocat. z ponit inter spēs aromaticas ab Jfido.

Casseu nouēber mensis qd est bonus z accentuat in fine.

Casma matis ge. neu. i. porticus aeris vel fulgur ethere: z ē grecū. latine dñ furgetra. vñ casmatisso tiffis tiffereverbū excepte actionis soli deo oueniēs fm Du. Pāp. vñ dicit Casma hiatus terre dñ rūpif terra.

Casmatisso tiffis: in casma est.

Casoma me acus mulieris qua mlīer caput scalpit: a cado dis dicta eo qz cadere facit imūda.

Cassabundus da dñ. i. cassus frustratus: z dicit a cassus qd est vanus.

Cassarius rij. i. retarius: a cassis dñ qz retia facit.

Cassicula le a cassis dñ h assicula le parūū rete quod z cassilis dicit. vel dñ cassilis a careo: quia careat soliditate in foraminibus.

Cassida in cassis vide.

Cassidilis dilis fe. ge. z h cassidile lis neu. ge. dñ saccul? pera sarciperiū ficaciū marsupii nocul? locul? crumena fm Du. Pāp. etiā dicit: Cassidilis pera postoralis: z pdu. penul. Tobias: Cassili pfert ancillare iecur: z cor. penul. h: s; h accidit cā metri. Quidā legūt ibi cassiduli p u in Thobia. viij. ca. vbi dñ: Protulit de cassiduli suo ptē iecoris. z ita iuenit in antiqs biblijs. z h vult Du. z Pāp. Quedaz tñ biblie noue habent de cassidili suo: z cor. penul. z declinat cassidilis lis. Quidā legūt ibi cassidili suo declinātes cassidile cassilidis: z cor. penul. siue li. Quidā etiā dicunt

qz cassidile dñ pera atcupis i modū reticuli facta in qua ponit aues quas in casse. i. in reti capit. Et dñ cassidile: qz quicqd capit in casse sedet inclusū i cassidilib: vel dñ qñ cassis sedile: qz breue est vt sedile. i. fundus cassis z simili mō reticulatū.

Cassilis lis: in cassicula vide.

Cassis a caput dñ h assis dis. i. galea qz caput tegat z ē de ferro z est ppe militū. galea vō de corio ē: dicta a galeon qd est coriū: z est peditū. z facit cassis actiū cassidē vel cassida. vñ z sumit h cassida de: idē qd cassis. vel dñ cassis a careo qz intus fit inanis z cassa. Regū primo lib. ca. xvij. Cassis erea sup caput eius.

Cassis sis maf. ge. i. rete: z vt dicit Jfido. pprie est gen? venatorie retis: z dñ a capio: qz capiat. vel dñ a careo: qz careat soliditate in foraminibus. dñ z h assis dis p helmo vñ versus. Fallit aues cassis munit caput enea cassis. Si cassis cassis dicas sigt tibi rete. Sed galeam signo quoniam cassis cassidis aio.

Casso sas saui fare. i. frangere destruere annihilare vanū facere z est actiū: z deriuat a cassus noie.

Cassus sa sum dñ a careo res: qz hz pteritū carui: z p supplementationē cassus sa sum. Et nota qz cassus. i. pziuat? pziipiū ē cassus vō. i. vanus nomē est. inde cassabundus da dñ.

Castanea nec fe. ge. tam p arboze qz p fructu: z dñ a castrastras: qz eius fructus in modū testiculorū geminus intra folliculū reconditus reiscit qñ castratus.

Castellanus a castrū dñ castellan? na nū qz inhabitat castrū z h castellarius rij dñs castrū vel qz pceest castris.

Castellū li a castrū dñ hoc castellū li: z h castellulū ambo dimi. Castellū etiā dñ cōduct? vel receptaculū aque vel vas ad aquā recipiendā: z vide sic dicit: qz ad modū castrū sit dispositum.

Casteriū sterij locus vbi remi collocant. z dicit a castrū vel a castris.

Castifer ra rū penl. cor. qz flagella portat: vt castiget: a cast? z fero fers dñ.

Castigo gas a castus z est verbū actiū. z castigare castū facere vel corrigere vel cōmouere: vñ in psalmo: Castigans castigauit me dñs: qz aut dñ castigare qñ castū facere vel agere potius videf ethy. qz cōpositio: z pdu. sti.

Castimonia a castus dñ h castimonia. i. castitas.

Castor storis maf. ge. quoddā aial ē sic dictū a castrū stras: qz quoniam sentit venatores se sequētes seipsū castrat vt enare dere possit: sciēs se fugari ppter testiculos. Testiculi enī eius apti sunt medicaminibus. Itē z fiber fibri z better: z canis ponticus dñ fm Du. Jfido. etiā in. xij. li. ethy. ca. de bestijs dicit qz quoniam presenserit venatorem se castrat z morsibus virilia sua amputat. z pbysiologus h etiā dicit Quidā tñ opinant h falsū esse dicentes: qz castor non est tante discretionis: qz sciret se liberare tali: z h quottidie patet in castorib: qz in diuersis locis iueniunt. vñ qd dñ ctū est de castratione castoris nō de castoribus qz fibri dñ cūf: s; de quibusdā alijs aialib? castorib? assimulatib? i testiculis ē forsitan intelligendū. Est aut castor aial mirabile z mōstruosū: Viuit in terra z in aqua: natat in aqua vt piscis: in terra ambulat sicut alia aialia: cauda eius in omnibus naturam piscis habet z sapit. habet enim squamas z spinas quemadmodū piscis: reliquū corpus carneum est: naturam habens quadrupedis animalis: z nō comeditur in ieiunijs. cauda vō eius comeditur in ieiunijs. Est aut castor in magnitudine ad modū parui canis habens pedes qñ caninos a pte posteriori cū quib? principaliter ambulat: a parte vō anteriori habet pedes quasi anserinos cū quibus principaliter in aquis norat. dentes habet acutissimos pellē preciosā. Itē iuenit castor oris p quodā signo celesti. vnde dicit Pāp. Castor z pollux apud paganos di sunt habiti: quos etiā inter sidera fixerunt: qd signū dicitur gemini. Item Jfido. in tertio lib. ethymo. vbi agit de noibus stellarū sic ait: Castorē z pollicem post mortem inter sidera notissima constituerunt:

quod signum gemini dicitur: et cor. penul. genitui castor: toris in utraque significatione.

Castoreum a castor dicitur hinc castoreum rei. i. medicamentum quod fit de testiculis castoris. et adiectiue declinat castoreus rea reum et castorea caro. i. caro castoris: vel de castore existens.

Castra sunt ubi milites steterunt dicta sunt quasi casta: vel quod ibi castres libido. Castrum vero singulariter opidum secundum Papiam. Dug. vero dicit: Castrum tri dicitur a castro ras: quod castres licetia ibi inhabitantium ne passim vagari liceat et pateant hostibus. Eadem ratione dicuntur et castra in expeditione tamen in plurali numero: vel quod ibi tanquam casti debent esse. luxuria enim vires enervat. vel dicitur castrum: quod in alto loco est situm: quasi casa alta.

Castrametor taris. i. diuidere vel ponere vel mutare castra et castrametati sunt filii israel. i. posuerunt castra vel mutauerunt: et est compositum a castra et metor taris: quod dicitur a metior: vel mutotas secundum Dug. quibus autem inuenitur: Castra sunt metati ita quod sunt due dictiones. Deute. j. Metabunt autem castra filii israel. et per d. me castrametor taris. vii. Lucan. in primo: Audax hesperos veniam metat in agros.

Castrensis. a castro vel castris dicitur hinc hinc castrensis et hinc trense et est secundum Papiam. castrensis dignitas vel honor castro.

Castrimargia gie. i. concupiscentia gula: ventris ingluuies a castus per contrarium dicitur: quod non facit castos.

Castro tras trauu verbum actiuum: et dicitur gallus castratus: quoniam ei amputati sunt testiculi: et inde verbalia.

Castri tri: in castrum exponitur.

Castus ta tu: dicitur a castro ras. vii. dicitur Papiam. et Dug. Castus olim primo a castratione dicitur: postea placuit veteribus etiam eos sic nominari quod perpetua libidinis abstinentiam pollicentur. et comparat castus tior tissimus. vii. caste tuis tissime aduer. et hinc castitas. Et est castitas proprie corporis incorruptio: sed continentia est post corruptionem luxu abrenuntiatione. dicitur tamen continens non solum in castitate: sed etiam in cibo et potu et ira et coitu et in alijs. Quidam castitatem in coniugijs spiritualibus: continentiam in virginibus intelligunt. Illa autem est vera castitas que nec mente polluitur. Consuevit etiam a quibusdam distingui triplex castitas. Est namque castitas virginalis: matrimonialis: et vidualis. et in qualibet istarum homo fidelis saluari potest.

Casula le parua casa. casula etiam dicitur vulgo planeta presbyter: quod instar parue case totum hominem tegit.

Casus situs dicitur a cado dis. et a casus hinc et hinc casualis et hinc le: et inde casualiter aduer. secundum Dug. Papiam. vero sic dicit: Casus a cadendo dicitur: per eos enim inflexa noia variantur: et cadunt tam sensu quam littera. De casu accidente nois supra require in tertia parte ubi egi de casu nois. Casus diuersa signa. nam casus est lapsus: ruina: fortuna: euentus: omen piculum. Casus autem vel fortuna sunt cause per accidens rarius euenientium in his rebus que propter aliquid aliud fiunt: ut quod causa videndi amicum exiit: lapide sua grauitate cadenti est percussus. vel ut dicit Boetius in. v. de consolatione: Casus est inopinatus euentus ex confluentibus causis in his que ob aliquid aliud geruntur: sicut quum vnus abscondit aurum: et alter effodiens terram ob aliud idem inuenit. hoc igitur fortuitu credit accidisse: sed non de nihilo. nam proprias hinc causas que posuit prius et post effodit. Dicit enim Boetius in. iiii. de consolatione notabile verbum. Quauis cum tante dispositionis ignores: tamen quoniam bonus mundum rector temperat: recte fieri cuncta ne dubites. nam ut dicitur in Job: Nihil in terra sine causa. Aristoteli autem secundo philosophico dicit: Casus est causa agens preter intentionem: et ideo que casualia sunt: simpliciter loquendo non sunt intentata nec voluntaria. Et quod omne per se est voluntarium secundum Augustinum. comueniens est quod casualia quantum hominibus: non sunt per se. contingit autem id quod non est actu per se volitum vel intentum: per accidens sit volitum vel intentum secundum quod causa per accidens dicitur remouens perhibens. vii. ille qui non remouet ea ex quibus sequitur homicidium si debeat remouere: erit quodammodo homicidium voluntarium. Hoc autem contingit dupliciter. vno modo quoniam dans operam rebus illicitis que vitare debebat homicidium incurrit. alio

modo quoniam non adhibet debitam sollicitudinem. et ideo secundum iura si aliquis det operam rei licite debitam diligentiam adhibens: et ex hoc homicidium sequitur non incurrit homicidij reatum. Si vero det operam rei illicite vel etiam das operam rei licite: non adhibens diligentiam debitam non euadit homicidij reatum: si ex ope eius mors hominis sequatur. vii. in. iiii. ca. Sen. et in historijs legitur quod Lamech credens interficere bestiam interfecit boi. i. Layn: et reputatum est ei ad homicidium: quod videlicet Lamech non adhibuit sufficientem diligentiam ad homicidium vitandum: et ideo reatum homicidij non euasit. Nota quod sicut hoc dicitur in historijs Lamech secundum Iosephum res diuinas sciens sapienter videns Lain comi pena subiace: sibi vero debere maiorem penam: dixit hinc mulieribus suis sic: Quoniam occidi virum in vulnus meum: et adolescentem in lino meum: septuplum dabit ultio de Lain: de Lamech vero septuagesies septies. Lamech vir sagittarius diu viuendo caliginem oculorum incurrit: quod habens adolescentem ducem dum exerceret venationem per delectationem tamen et vsu pellium: quod non erat vsus carnis ante diluuium: casu interfecit Lain fructuosa: estimans feram: que quod ad iudicium inuenis ductoris sui dirigens sagittam interfecit: iratus illi cum arcu verberauit eum usque ad mortem inclusue. Occidit ergo Lain in vulnere: adolescentem ductorem suum in liuore vulneris: vel vtrumque occiderat in vulnere: et in liuore suum. i. in damnationem suam. Et ideo quoniam per cain esset punitum septuplum: suum punitum est septuagesies septies. i. septuaginta septem aie que egressa sunt de Lamech in diluuium perierunt. Vel hoc numero maioritatem tamen pene notat. Hebreus vero dicit: Mulieres sue male sepe tractabant eum. vii. ipse iratus dicebat eis se pati hoc pro duplici homicidio quod fecerat: tamen terreat eas subdendo penas quasi dicat: Cur vultis me occidere grauius punietur quam me interficiet quisquam cain. Item scias quod dominus dixit ad cain: Maledictus eris super terram: vagus et pfugus. merito iste maledictus non Adam quod sciens iste penam prime peraricationis fratricidii addidit. Timens ergo cain ne vel bestie eum detoraret si egredere ab hominibus: vel si maneret cum eis per peccatum suo occiderent eum: damnans se et desperans ait: Maior est iniquitas mea quam ut veniam merear id est quis id quo veniam merear: quasi dicat: Maior est iniquitas mea omni merito meo: vel misericordia dei: quod omnis qui inuenit me occidet me. Ex timore hinc dixit: vel optando hinc dixit: quasi diceret: Utinam occidat me. Dixitque ei dominus: Nequaquam fiet ita. non cito. scilicet morieris: sed omnis qui occidit cain ipse liberabit eum a miseria et labore. Et tunc addit impersonaliter. Septuplum punietur. i. punitio fiet de cain: dum viuet in pena usque ad Lamech septimum. Lamech consonat translatio septuaginta interpretum: Omnis qui occidit Lain septem generationes exsoluet: quasi diceret: Punitio fiet de te per septem generationes. Lamech enim qui septimus fuit ab Adam. scilicet in septima generatione interfecit eum. Tradit quidam penam eius durasse usque ad septimam generationem: quod septem partem commisit: Non recte diuisit: fratri inuidit: dolose egit: vocans in agrum occidit: per caciter negauit: desperauit: nec damnatus penam egit. vel sic Qui occidit cain septuplum punietur. i. plus quam ipse cain per prohibitionem homicidij que nondum facta fuerit ipsi cain. Item scias quod lamech primo induxit bigamiam.

Cata prepositio greca est: et quibus tantum valet quantum tras: ut catagrapho. i. transcribo: quibus quantum per: ut Cataantifra secundum. i. per antifrasm: Quibus tantum quantum supra vel iuxta ut Cata matthei. i. iuxta vel supra mattheum. Et ponitur per breui etiam ut in catalogus.

Catacarisia sic. i. ancilla super alias dolosa et fallax. et componitur a cata quod est supra et carisia.

Cataclismus mi. mas. ge. i. diluuium: a cata quod est per et clima quasi diluuium per diuersa climata. i. mundi partes dispersum: Eccl. xxxix. Et quoniam cataclismus aridam inebriauit.

Catacrefis vel catacrisis secundum quosdam est species tropi. de qua supra dixi in quarta parte in ca. de tropo.

Catafronicus. i. contumax: contemptor: superbus.

Catagrapho catagraphas penul. cor. i. transcribo. vide in graphos.

- C**ataleticus ca cū penul. cori. cui nihil supabundat. vñ ille versus dñ cataleticus: in quo nihil de metro supest. 2 cōponit cū a vel hyper qd est sup: 2 dñ a cataleticus ca cū: 2 hypcaleticus ca cū. Ille autē versus est a caleticus ad cui⁹ pfectionē deest vna syllaba. idē dñ 2 claudus. Hypcataleticus vō est ille versus cui supabūdat vna syllaba.
- C**atalogus gi. i. enumeratio: ordo: series: vel breuis interpretatio seu descriptio seu iustoz numerus. 2 dñ a cata qd ē breue: 2 logos qd est sermo vel rō: quasi sermo multa breuiter cōprehendens: vt Dēs sancti orate p nobis. Catalogus etiā dicunt duodecim libri veteris testamēti Hiero. in plogo Thobie: Quā hebrei de catalogo diuinarū scripturarū sectantes.
- C**atamane. i. iuxta mane. s. diluculo: vel ipso mane. 2 dicit a cata qd est iuxta 2 mane: 2 pdu. ma: sicut mane aduerbiū. vñ quidā: Quolibet a mane fieri dicas catamane.
- C**ataplasmā. Plasmā cōponit cū cata qd est supra: 2 dñ h cataplasmā atis: i. ductio: medicamē: qz supra formā morbi inducit. Itē dicit hoc implastrū emplastrū ab en qd est in: 2 plates qd est forma.
- C**ataplectatio interpretat cōuiciū. vñ fm vnā translationē dñ obiurgatio: Eccl. xxi. Et pōt dici cataplectio. a cata qd est iuxta 2 plecto tis: qñ. s. tanta est rixa: qz fere plectunt se i. puniunt 2 verberant. Nostra littera dicit: obiurgatio 2 iniurie annullabunt substātiā. Sed alia translatio habet cataplectatio: vt dicit glosa.
- C**atapuera: docta puella.
- C**atapulta est vas vt dicit: vel potius sagitta cū ferro bipenni: quā sagittā barbatā vocant.
- C**ataracta te: via subterranea q̄ aqua sub terra discurret. vñ p translationē in celo dicunt cataracte nubes vel discursus 2 meat⁹ pluuiarū vel tonitrua fm Du. Pap. etiā dicit: Cataracte celi fenestre. i. nubes vel tonitrua: 2 cor. primā vñ in pantheon: Et cataractarū fundit in orbe faron.
- C**atascopus. Scopin qd est intendere vel speculari cōponitur cū cata qd est p: 2 dñ h catascop⁹ pi: q̄ 2 scapha filr dñ: qñ scopa a scopin. s. nauigiū qd latine speculatoriū dñ: qz mittat cā indagādi 2 speculādi vñ sepe catascopus dñ explorator: indagator: circulator: inuestigator. 2 cor. sco.
- C**atasta ste est pene genus eculeo simile: vel lectus ferreus.
- C**atatiposis ponit sub scemate a Grecismo: de quo supra i quarta pre dixi in ca. de coloribus rhetoricis.
- C**ategoreuma atis ge. neu. i. predicatiū vel significatiū 2 dñ a categorō 2 ras. 2 pdu. re.
- C**athegoria rie dñ a categorō ras: 2 acuit penul. 2 est cathegoria predicamentū vel pdicatio vel significatio. vñ 2 predicamenta Aristotelis dicuntur cathegorie. Cathegorie etiam dicuntur accusationes.
- C**ategorō ras: verbū actiū. i. signare vel predicare. 2 dñ cōpositū a cata 2 gore qd est dicere. vñ categorō 3as: in eodem sensu.
- C**ateia telū dñ lingua persarū vel galloz: 2 vt dicunt lancea vel hasta. Vel vt quidā volūt: Lateia lingua psarū est sagitta barbulata: sicut hasta qua utebat hercules. Erat autē cū ligulis catenarū: 2 qñ eū piciebat: iterū cū catenula re trabebat. Virgi. Soliti torquere cateias. Quidā libri in donato in ca. de barbarismo hz catela. i. iaculū longū qd cū catena picif: 2 dñ a catena 2 telon qd est lōgū. Si autē dicat cateia penl. cor. qū pducat fit barbarolexis ex subtrahione temporis.
- C**atella le dimi. parua catena: vñ 2 catella dicitur catenule 2 circuli colli inuicē se cōprehēdētes in modū catene. Itē catella le dimi. parua cata: 2 descendit a catellus. Inuenitur etiam catela le p vnū l. i. iaculū longū: vt dixi in cateia supra imediate.
- C**atellus. A catulus dñ h catellus li. vñ h catellul⁹ li dimi. Matth. xv. Nam 2 catelli edunt de micis. 2 a catellus h catella le: 2 a catellulus h catellula le.
- C**atena ne: dñ a capio pis: qz capiēdo teneat: vel qz capiēdo teneat pluribus modis. 2 est etby. nō cōpositio. sicut
- 2 illud: Latena quasi captiuos tenens.
- C**ateno nas. i. catenis ligare a catena dicit. 2 cōponit vt cōcatenō nas: incatenō nas. 2 sunt actiua: 2 carent aspiratio ne: 2 pducent te.
- C**atenula le dimi. parua catena.
- C**aterua ue: hominū multitudo: 2 deriuari videt a cata qd est iuxta.
- C**ateruarius ria riū qd est caterue: vel qd spectat ad cateruam. Lateruarius etiam dicit qui semp in caterua est. i. in multitudine populi.
- C**ateruatim aduer. i. multipliciter vel gregatim: vel p cateruas vel de caterua in cateruā. 2 dñ a caterua.
- C**atecuminus ni penul. cor. interpretat instructus vel audiens qz doctrinā fidei audiat: necdū tñ baptismū pcepit. 2 dñ a catezizo 3as: in catefis est.
- C**athedra dre grecū est. i. excelsa sedes iudicis vel presidentis. 2 cōponit a cathos qd ē sedes: 2 edra sponsa qñ sponsa data sedes: a quo h 2 h cathedralis 2 h le. vñ cathedrali cathedralitas tatis. Itē a cathedra cathedrat⁹ ta tū: cathedrate: cathedratice ca cū: cathedratice fm Hug. fm autē quosdā cathedra est doctoris. vñ in Grecismo: Rex solū doctor cathedram: iudexqz tribunal Possidet: ac sedem presul: pzetozqz curulem.
- C**atheristica ce. i. determinatiua: 2 cor. penul.
- C**athesis vel cathetesis grece: doctrina vñ locus doctrine latine. vñ cathetizizo 3as: vel cathetizizo 3as. i. cōfirmare: instruere: edocere: imbuē: redarguere: obiurgare: refutare. Aplus ad Galath. v. Lōmunicet autē is q cathetizat verbo ei q cathetizat. i. instruit in oibus bonis: qz vt dñ in pma ad Loz. Si spūalia vobis seminauimus: non magnū est si carnalia vestra metamus. Et a cathetizizo vel cateciso deriuat h cathetizeta te: qz a cathetizeta te. i. doctor: instructor: pzeptor. 2 hic cathetism⁹ mi. i. instructio doctrina 2 maxie in fide. Sed pōt qri an cathetism⁹ dirimat matrimoniu tractū. Ad hoc dico qz p cathetismū baptismi 2 cōfirmationē epi strabit cōpaternitas. Differunt tñ in hoc: qz hz p baptismū 2 cōfirmationē tracta cōpaternitas impediāt 2 dirimat matrimoniu. illa tñ q strabit p baptismi cathetismū adeo est exilis 2 inualide: qz vix impediāt matrimoniu strahendū nunqz aut dirimit iam contractū. Quia enī baptismus sit ianua 2 fundamentū oīus sacramentoz: p qz cathetismus nō est sacm: pcedit nōqz baptismū. Itē ante baptismū qd nō est filius ecclesie: qz si sic moreret in eternū piret quo ad penā dāni: igif nec spūritualis filius ergo p cathetismū vel nulla qñ nulla tracta est cōpaternitas. Vide etiā in cōmater: 2 in frater.
- C**athetismus mi: in cathetis exponit supra imediate.
- C**athetizizo 3as: in cathetis vide.
- C**atholicon interpretat vniuerse vel cōe. vñ catholicus ca cū. i. vniuersalis: vt fides catholica fm Du. fm vō Papi. catholicus rectus. Catholicon etiam dñ ille liber: sicut dixi in principio prime partis.
- C**atholicus in catholicon exponit.
- C**atilio. a catulus dñ hic catilio onis. i. gluto degulator: qz qdam gulositate ad modū catuli p domos discurret: vñ catiliosus sa sum. i. auidus: gulosus: sicut catul⁹ est ad escā fm Hug. Et fm Pap. Catilo as aut verbum actiū. i. de glut: re vel sonare vt catulus.
- C**atillū li dimi: parū catinū: fm Hug.
- C**atinū ni: vas fictile fm Hug. vō fm Jfid. etby. xx. Latinū est vas vinariū fictile: qd meli⁹ in neu. ge. dñ qz mas. sicut 2 salinū dñ vas aptū sali. vñ quidā: Quod capiēs vinū reneat vas dico catinū: Fictile vel luteū faciens frigere licū Et in Aurora dñ. Qui mecū vscit ait tangendo catinū. Et scias qz hz quedā noīa inueniantur auctoritate veterū qñqz in mas. ge. qñqz in neu. vt hic punctus hoc punctū: 2 hic catinus hoc catinū nō tñ debent dici incerti ge. qz masculinū taliū nominū iā cessauit qz nō stimur nisi in neu. ge. istoz nominū. Esto tñ qz vteremur his noibus in vtroqz genē: nō tñ essent dicēda incerti ge. qz varias terminatiōes

habent fm diuersa genera: qđ in noib⁹ dubijs nō stringit
Et ita de stadijs z stadiū z cōsimilib⁹ dicas.

Cato. a cat⁹ dicit h̄ cato tonis: qz astut⁹ fuit ad modū illius
aialis. vnde catonic⁹ ca cū: z h̄ z h̄ catonista ste q̄ vel q̄ seq̄
tur catonē z sectā illi⁹. Duo at̄ catones dicit⁹ fuisse ambo
amatores virtutis. Maior censorin⁹ auunculus minoris
philosophoz peritissim⁹: Minor nepos ei⁹ rigid⁹ dicit⁹
est z vticensis qui se vtice interfecit. Vel cato dicitur a ca
tus ta tū fm quosdam.

Cattus ti quoddā aīal ingeniosum. s. murilegus: qđ alij di
cunt gattus p̄ g: s̄ corrupte: vnde h̄ catta te. z dī catt⁹ a ca
tus qđi caut⁹ p̄ syncopā eo q̄ sit caut⁹ in murib⁹ capiēdis.
z scribit⁹ cattus pro aīali p̄ geminū t. Baruth. v. dicit: Su
pra corp⁹ eoz z supra caput eoz volant noctue z hirundis
nes z aues etiā: filr z catte.

Catula ster stri dimi. paru⁹ catulus. vnde h̄ catulastra stre.
Catullus li p̄ geminū l fuit qđā poeta veronēsis: de quo di
cit Quidi⁹: Mantua Virgilio gaudet: z verona catullo.
Peligne gētis glia dicar ego. De hoc etiā facit mentionē
Diero. in epla ad Paulinā. c. vij. z viij.

Catulus li penul. cor. est dimi. de canis. Et sunt catuli pprie
filij canū. abusiue tñ filij quarūlibet bestiarū dicunt⁹ catu
li. z inde hec catula le.

Cattus. caut⁹ syncopā z dī cat⁹ ta tū. i. caut⁹ s̄ Bug. Pap.
vō dicit: Lat⁹ denoiat⁹ siue denoiationē assumit. i. doct⁹:
lapiēs: acutus: ingeniosus. Inde cato catonis.

Caucasus mons scythie ab india vsqz ad taurū porrect⁹: p̄
gētū varietate z linguarū varie dicit⁹. nā cū in oriente in
exce: sū surgit caucasus dicit⁹ fm q̄ ipsoz lingua p̄ niue
cādidus dicit⁹ fm Pap. z cor. penult. Un̄ qđā: Carbasus
abbrenias: z caucasus est comes illi. Et scias q̄ vt narrat
Alber. h̄ mons est maior oib⁹ mōtib⁹ oriētalib⁹ tēdentis
bus ad aquilonē: Significatio super magnitudinē mōtis
hui⁹ est: q̄ illi q̄ habitāt sub ipso loco inferiori vident ra
dios solis in mōte isto. i. in cacumine donec trāseat tertia
pars noctis in sero in occidēte. z in mane ante tres horas
ortus diei vidēt iterūz in oriēte in ipso radios solis. vnde
ipso⁹ solis radij nō occultant⁹ nisi p̄ tertiā partē noctis h̄ ē
quorū horas eq̄les fm q̄ tota nox diuidit⁹ in duodecim
horas. Aliud signū ei⁹ magnitudinis ē magnitudo fūda
mētū ei⁹. Nā latissimū z multas terras occupans hz fun
damentū. z testes hui⁹ sunt hoīes q̄ habitāt sub eo: z p̄ce
dunt ab eo: qz ibi multarū nationū z multarū sunt lingua
rū. Et sub isto mōte caucaso oriunt⁹ flumina magna mul
tarū aquarū. Vide in mons.

Cauda de dī a cado dis: qz videt⁹ cadere. vñ caudat⁹ ta tū q̄
habet caudā. z est cauda extrema pars aīalis.

Caudex. A cauda dī h̄ caudex cis. i. trunc⁹: qz est qđi cauda
arboris: quod z cadex dicitur: z tūc deriuatur a cado: qđi
casum dans.

Candice nauicule dicte qz a q̄ttuoz vsqz ad decē capiāt bo
mines fm Pap. Vide in trabaria.

Caudix cis se. ge. radij q̄ inberet terre. z dī a caudix.

Cauea. A cauo uas dī h̄ cauea uee loc⁹ concavus vbi aues
vel alia aīalia includunt⁹. Lauea etiā dī theatrū vel sessio
hominū in circuitu confedentiū.

Caueo ues ui cautū. i. obseruare: videre: p̄spicere: vitare: cā
vitādū aliqd ad cautelā adhibere. Un̄ qđā: Uitat z obser
uat cautelā datqz cauere. Laueo cōponit⁹ cū p̄e: z fit p̄ca
ueo ues ante v̄l p̄e alijs cauere. z est actiuū caueo cū oib⁹
suis cōpositis: z cor. ca. Un̄ Prudētī⁹ de sicornacia. Di
sce superciliū deponere disce cauere. Ante pedes foueam
quisqz sublime minaris. z deberet facere sup. catū sine u.
Nā vt vult Prif. in. ix. li. caueo eo i i mutato facit p̄teritū
caueo cati: z ui in tū catū deberet eē: s̄ facit cautū addita
uad differētiā hui⁹ nois cat⁹ ta tū: sic faueo ues facit faui
fautū ad differētiā hui⁹ nois fatū.

Caueola le dimi: parua cauea: z cor. penul.

Cauerna ne. i. spelūca: z dī a cauea. Et a cauerna dicitur ca
uernatus ta tū: z cauernosus sa sum in eodē sensu. s. dī p̄

foratus: perfossus: perscrobatus.

Cauernicula le dimi. parua cauerna. z cor. penul.

Cauernula le dimi. parua cauerna: z cor. penul.

Cauilla le. a caueo ues dī h̄ cauilla le: q̄ de ligno inserit⁹ for
raminib⁹ ad modū clauī. vñ cauillo las. i. clausis infigē v̄l
firmare cauillis. Inuenit⁹ ēt cauilla pro rixa cauillatiōe
stētione: s̄ a caluo uis tūc descēdit.

Cauillo. a caluo uas dī cauillo las: qđ z cauilloz laris inueni
tur: z ē dimi. z deberet dici caluillo: s̄ subtrahit⁹ l z dī ca
uillo las qđ ē aliq̄ntulū decipe. z pprie p̄inet istud v̄bz
maxime ad sophistas q̄ v̄bū verū sciēter impugnāt: z fal
sum sciēter affirmāt. Itē cauillare inuenit⁹ p̄ deridere v̄l
stēnere: vel iuitiose iocari v̄l calūniari: argumētis tergis
uersari: caute perscrutari.

Caula le. i. ouile a greco: aula enī greci vocāt aulas recepta
cula aīaliū: z inde caulā addita c. Caula etiā dī cācell⁹ aī
iudicē vbi sunt aduocati: vel ingressus. Laule etiā dicunt⁹
tur munimenta ouoz.

Caulis. a coalesco inchoati. v̄bo dī h̄ caulis lis. z est caulis
gnālit⁹ herbarū vel holerū medi⁹ frutex q̄ vulgo tirsus dī:
qz a terra sursum conscendat. Ex quo tractū est vt specia
liter quoddā gen⁹ holerū caulis dicere: qz tirsus ipse
amplius ceteris holeribus coalescit. i. crescit. Inuenitur
hec caulā le pro ouili. Un̄ quidam: Dic caules olera: dicit⁹
tur ouilia caule.

Cauina matis ge. neu. i. incēdiū: z dicitur a caminus: z cor.
penul. genitiui.

Caueo uas uauī. i. fodere. z cōponit⁹: vt cōcauo uas. i. valde
deorsum cauere: vel extrahere. Excauo uas. Job. xiiij. La
pides excauant aque. Intercauo uas inter aliqua cauare
P̄recauo uas. i. ante v̄l p̄e alijs cauare. Recauo uas. i. ite
rū vel retro cauare vel extrahere. Succauo uas. i. sub⁹ ca
uare. Laueo z cōposita ab eo oīa sunt actiua: z cor. ca. Un̄
quidā: Et durū lapidē gutta cadendo cauat.

Caupo cauponis dicit⁹ a capio pis: qz capiat vinū vel aquā
Eccl. xxvj. Et nō iustificabit⁹ caupo a pctis labioz. Q̄ aut
dicit⁹ caupo qđi capiēs potū etymo. est nō cōpositio: qui z
alio noīe dicit⁹ tabernarius: z tabernio z ganeo. A caupo
dicitur hic cauponarius rij in eodem sensu. s. tabernari⁹.
Inuenitur etiam hic caupo ponis sine u. i. gallus castrat⁹.
Un̄ dicit⁹ Papias: Lapo vel capus ex gallogallinatio fit
castratus. z cor. ca. vnde versus: Cantat nocte caupo vinūz
vult vendere caupo.

Caupona ne penul. pdu. tā pro muliere tabernaria q̄ p̄ ta
berna. z dicit⁹ a caupo.

Cauponatim aduer. i. fraudatim: admixtim: vel adulteratiz
vel alternatim. z dicit⁹ a caupo. solent enī caupones admi
scere aquā vino z pro puro v̄dere.

Cauponoz naris verbū deponētale. i. vendere: z dicit⁹ a cau
po. Un̄ in decretis Romani concilij: Sit ergo nobis ana
thema eo q̄ v̄bū veritatis audet cauponari. vñ v̄balia.

Causa se dicit⁹ a casti quo euenit. est enī origo z materia ne
gocij: quod dū proponit⁹ causa est: dū discutit⁹ iudicium:
dū finit⁹ iustitia. Causa sine ratione potest esse: Ratio vō
nō sine causa vt dicit⁹ Pap. Et scias q̄ causa fm logicūz
est ad cuius esse sequit⁹ aliud. Et diuidit⁹ in causam mate
rialem z formalem: z iste sunt cause intrinsece. Efficientē
z finalem: z iste dicunt⁹ cause extrinsece. Causa materia
lis est illa ex q̄ aliquid fit: vt ex ferro fit cultellus ferreus.
Vel in q̄ aliquid fit: vt in corpore fit albeo: z ita corpus est
materia albedinis z coloris oīs. Causa aut⁹ materialis ex
q̄ aliquid fit diuidit⁹. Nā alia p̄manet in materiato vt ferrū
p̄manet in cultello. Alia trāsit: vt aq̄ z farina transeunt in
panē: z fenū z filix in vitrū. Materia aut⁹ q̄ est in potētia
tñ. Lā aut⁹ formalis q̄ dat eē rei: z obseruat eā in eē: vt albe
do est cā formalis albi: z humanitas hoīs. Lā vō efficiēs
est a q̄ est p̄ncipiū mot⁹: vel q̄ mouet z opat⁹ ad h̄ vt res fit
vt faber est cā efficiēs cultelli. z domificator est p̄ncipiū
mouēs z operās vt domus sit. Causa finalis est id p̄pter
qđ aliquid fit: vt b̄tudo est cā finalis iustitie. Et scias q̄ vt

dicit plato Nihil fit cui⁹ ortū legitima cā non p̄cesserit.
 Itē in Job. v. dicit: Nihil in terra sine causa fit.
Causarius sarij mas. ge. litis amator: vel reus qui ex aliquo crimine ad causam ducit.
Causatiuus. a causa dicit⁹ causatiu⁹ ua tū qd̄ ex cā sequit⁹: vñ causatiua dicunt⁹ effectus causari.
Causidicus ci q̄ dicit⁹ tractat causas fm̄ Dug. Pap. vō dicit: Causidic⁹ orator: defensor: patron⁹. Et cōponit⁹ a causa z dico cis: siue ab h̄ p̄terito dixi qd̄ naturaliter cor. p̄tina h̄ positione eam p̄ducit. Et ideo causidic⁹: veridicus: maledicus z cōsimilia cor. penulti. Vñ quidam: Causidicus lites: medicus p̄nostica vite: Ulnus amat medic⁹ p̄es byter interitis.
Causor sariis factus sum v̄bū depo. a cā d̄r: z est causari causas agere: vel reprehendere: calūniari: vel inculpate: exigē vel in causam ducere: cōqueri. Roma. iij. Causati sum⁹ in deos z grecos oēs sub pctō eē.
Castos grece latine incensum dicit⁹ z accētual⁹ in fine.
Causula le dimi. parua causa.
Cauteriatas ta tū p̄t eē p̄ticipiū de cauterio rias: z tūc tantū valet q̄ntū v̄stus cauterio vel diffamat⁹. Vel p̄t eē no men: z tūc tantū valet quātū durus malus vel corruptus. Vñ Ap̄ls. Thimo. j. c. iij. Cauteriatā habētes p̄sciētā. i. corruptam vel lesam.
Cauterio as. i. cauterio inurere: dānare: z deriuat⁹ a cauteriū. Et cōponit⁹: vt incauterio as. z p̄t rāstionē d̄r in cauteriare diffamare.
Cauteriu. a caut⁹ dicit⁹ h̄ cauteriū r̄ ferrū quo vtunt⁹ infirmi q̄n̄ cauturiū: qz caute v̄rat: z quo etiā inurunt dānati p̄ signo vt dū caro v̄rit volūtas refrenet. vnde h̄ cauterio lū li dimi. fm̄ Dug. Pap. vō dicit: Cauteriu dicit⁹ q̄si cauturiū qz v̄rat: z p̄nda sit in eo seueratqz cautio: vt dū vides tur cui⁹ sit auaritia refrenet qd̄ interdū pro signo: interdū pro cura adhibet: vt etiā vis morbi ignis ardoze sicetur. Inde cauterizo zas z au. i. vro: cauterio.
Cautes tis fe. ge. petra durissima z asprima dicta a caut⁹ q̄si cauta: qz cauet. Theodol⁹: Lābūt aīalia cautē fm̄ Dug. Pap. vō dicit: Cautes saxa asprima videlicz maris: dicte a cauēdo a nauigātib⁹. s. q̄si caute.
Cauticus cantica cautici. i. asper z durus: z dicitur a cauturiū. Macer de viribus herbarū: A medicis rute vis cautica dicitur esse.
Cautio. a caueo ues dicit⁹ bec cautio onis. i. cautela: iuratio obseruatio. z ponit⁹ pro scripto: qz scriptis nobis cauem⁹ Vñ in euāgelio Luce: Accipe cautionē tuam. Et vt dicit Pap. cautio est breue recordationis chirographū. Item fm̄ iuristas cautio est nuda p̄missio sine solēnitate iuramenti aut interpositione pignoris aut fideiussoris. Cum enī inuenit⁹ in iure sine adiecto: intelligendū est de nuda p̄missione. Lū vō addit⁹ z dicit⁹ Idonea cautio vel idonee caueat: intelligendū est de cautione iuratoria: vel pignozatoria: siue fideiussoria.
Cautus. a caueo ues venit cautus ta tū: z est ei⁹ participiū. Sz p̄t eē nomē in tali sensu cautus q̄ sibi cauet: astutus: callidus: gnarus. vnde caute vel cautum: z bec cautela le. Laut⁹ cōponit⁹: vt incautus fm̄ Dug. Pap. vō dicit: Lautus a cauere sollicitus: p̄cauens. In H̄ref. sic d̄r: Lautum p̄uisum: cautū signat quozqz firmū.
Cauus. a cauo uas dicit⁹ cauus ua uū. z est cauū natura: cauatū manu. z h̄ cauus tū substātiue pro cauerna vel foramine. vnde ciuitas tatis. z p̄ cōpositionē cōcauus ua uū: z cor. ca sicut cauo uas.
Caxillū li dimi. paruus callus.

E ante E

Cecidi debet dici z nō cecidi. Si enī diceret⁹ cecidi: aut prima p̄duceret aut corripet. sz nō posset corripī propter regulam q̄ docet qz nunqz ae diphthongus p̄t mutari in i cor. Sz nec posset p̄duci p̄pter regulā q̄ docet: qm̄ prior syllaba corripit⁹ quotiens aliq̄ syllaba geminat⁹ in talib⁹.

Subtracta igit⁹ a vocali ab hac diphthōgo ae dici debet cecidi p̄ma cor. z penul. pdu. z est p̄teritū de caedo dis. i. incido. z sic sumitur Regū. iij. ca. xij. Pater meus cecidit vos flagellis: ego autē cedam vos scorpionib⁹. Inuenit⁹ etiā cecidi a cado dis: z tunc cor. penulti. quod facere debuit cadi: quod non facit ad differentiam cadi nominis. Vide in cado dis. Et sic sumitur Luce. viij. Et aliud cecidit inter spinas.

Ceco cas caui catū. i. cecū facere. Et cōponit⁹: vt exceco cas: obceco cas. z est actiuū cuz oib⁹ cōpositis: z pdu. ce. Vñ Uindocinēsis: Diuitie multis excecāt corda cupite. Et vt vult Alexander nequā obceco cas scribit⁹ p̄ b: non enī mutat b in c fm̄ eū. z sic cōter scribit⁹. Sz h̄ videt⁹ p̄tra regulā P̄ris. q̄ dicit qz b in cōpositiōe mutat⁹ in c sequēte c: vt occido: occubo. Sz dico qz illa regula P̄ris. h̄ exceptiōez sic vult ipsemet P̄ris. vñ ipse dicit in. ij. li. maio. Que tamen sonās. i. b sequēte c solet plerūqz in eadez mutari: vt occido zc. Nō est ergo regula ista generalis: quia P̄ris. dicit plerūqz notantur. Et ideo quedam excipiunt⁹: vt subcinericius z obceco.

Cecula. a cecus dicit⁹ h̄ cecula le genus serpētis: sic dicte qz parua sit: z nō habet oculos.

Ceculco. a ceco cas d̄r ceculco cas verbū actiuū. i. cecare. Et q̄nqz ponit⁹ absolute: z signat tūc passionē intrinsec⁹ natā Vñ Plaut⁹: Nā mihi oculi mei ceculcāt.

Ceconia me. i. noctua a cecus dicit⁹.

Cecus. a ceco cas dicit⁹ cecus ca cū: q̄ neutro oculo videt. v̄ d̄r cecus a careo: qz caret visu: z tūc a cec⁹ ceco cas: z h̄ cecitas tatis. Lecus cōponit⁹: vt semicec⁹ ca cū. Itē a cecus deriuat⁹ h̄ cecū ci quoddā intestinū. z d̄r a cec⁹: qz sit sine foramine z exitu: qd̄ greci tilonutron dicit⁹.

Cecutio tis tūc tire v̄bū neu. i. cecū eē vel fieri: z tūc deriuatur a cecus. Vel cecutio. i. insanio: z tūc deriuat⁹ a cecitate: cui⁹ succ⁹ haustus vel facit insanire: vel mortificat fm̄ Dug. Vel fm̄ Pap. cecutio. i. lippio: parū video. Inde cecutiens tis ois ge. vñ cecutiētes dicunt⁹ lippientes. i. parū vidētes fm̄ Pap. Vñ Hiero. dicit: De eplis canonicz: qz rarus est q̄ nō in earū lectione cecutiat.

Cedar nomē est loci: z nomē fuit viri: z est hebreū: z interpretatur tenebre fm̄ Dug. z accentuatur in fine. Papas vō sic dicit: Cedar regio saracenzum trans arabiam sita. Propheta: Habitauī cum habitantibus cedar. Item cedar fuit filius Ismael: z interpretatur tenebre vel meror. Vide in saracenus.

Cedecula le penul: cor. dimi. parua cedet fe. ge.

Cedis dis fe. ge. v̄beratio vel incisio a cedo cecidi. Actu. it. Paulus ad huc spirās minarū z cedis. Et vt dicit Papi. caedis. i. incisio a cedendo p̄ ae scribēdū est.

Cedo dis cecidi z nunqz cecidi cesum. i. verberare ferire vel incidere. Et cōponit⁹ cū am qd̄ ē circū: z d̄r ancido dis in mutata in n. i. circūcirca cedere. Et cū abs: z dicitur abscedo dis. Itē cū ad: z d̄r accido dis. i. iuxta vel valde cedo. Itē cū cō: z d̄r cōcido dis. Itē cū circū: z d̄r circūcido dis. Itē cū in: z d̄r incido dis. Itē cū inter: z d̄r intercido. Itē cū de: z d̄r decido. Itē cū ex: z d̄r excido. Itē cū p̄re: z d̄r p̄cedo. Itē cū ob: z d̄r occido. Itē cū re: z d̄r recido. Itē cū sub: z d̄r succido. Ledo actiuū ē: z oia sua cōposita sicut actiua sunt: z oia mutāt e in i in p̄nti z in p̄terito z in supino. z oia faciūt primā personā presentis indicatiui modi in cido: z p̄teritū in cidi: z supinū in cisum. z oia p̄ducūt penul. in p̄nti z in p̄terito z in supino. et vt generalius dicat⁹ vbiqz p̄ducūt hāc syllabā ci. z scribit⁹ caedo p̄ ae diphthongū: licz fm̄ vsum vna v̄ocalis teneatur tam in sono qz in scripto.

Cedo dis cessi cesum cedere in q̄nqz significationib⁹ inuenit⁹. Nā cedo. i. do locū: z fm̄ hoc cōstruit⁹ cū datiuo solo: q̄nqz cū datiuo z accusatiuo in eodem sensu. idem enī est Ledo tibi. i. do locū tibi z ecōuerso. Itē cedo. i. incedo: vt cedo ad ecclesiam. i. incedo vel vado. Et cedo. i. recedo: vt cedo domū. i. recedo. Et cedo. i. cōtingo: vt mihi bñ cedit

tibi nunc male. et sim hoc ponit quibus impersonaliter: ut cedo. i. euenio. Cedo componit cum ante: et dicit antecedo is i. antecedere. item cum ab: et dicit abscedo. item cum ad: et dicit accedo. item cum co: et dicit cōcedo. item cum de: et dicit decedo. item cum dis: et dicit discedo. item cum ex: et dicit excedo. item cum in: et dicit incedo. et est nobilius. item cum inter: et dicit intercedo. item cum pre: et dicit precedo. item cum pro: et dicit pcedo. item cum re: et dicit recedo. i. retrocedo. et cum sub: et dicit succedo. et cum se prepositione: et dicit secedo. Cedo cessi est neutrum: et omnia composita ab eo similiter sunt neutra: preter antecedo et cōcedo et excedo pro separare et pcedo que sunt actiua. Item omnia retinent litteraturam sui simplicis ubique. Item cedo simplex et sua composita faciunt preteritum in cessi: et in cessum supinum. et producit ce ubique. Et scias quod discedimus pro diuor: tui: abscedimus per absentationem: secedimus pro singulari tate: decedimus per mortem. Unde quidam: Decedit moriens discedit ab urbe recedens. et scribitur per ae diphthongum caedo sim Papiam.

Cede cedite verbum defectiuum anomalum. i. dic dicite. et derivatur a cedo dis. et est imperatiui modi et secunde persone singularis numeri. Cede. i. dic. sed cedite pluralis numeri. i. dicite. Terentius in Eunuchis: Quid te ergo alium sollicitat cede. i. dic. et cor. ce. Unde scribitur per e solam. Inuenitur ergo ut patuit cedo cecidi: item cedo cessi. et in duobus istis locis cedo diphthongat: unde producit primam. Inuenitur et cede cedite. i. dic dicite modi imperatiui et cor. primam: et est defectiuum. Unde quidam: Cedo caedo cede: tria sunt que pro tribus edo.

Cedria. a cedrus hec cedria cedrie unguentum factum quo asseres liniti non putrescunt vel tempore vel vermibus. Uide etiam in cedrus.

Cedrus na nū penulti. producit. i. de cedro existens: et dicitur a cedrus cedri.

Cedron nomē fluij vel loci. Joan. xviii. Trans torrentē cedron. et interpretatur tenebre. Item cedron grece cedrus latine sim Hug. Uide in cedrus. et accētuat in sine. Et scias quod cedron in Joanne est genitius pluralis grecus. et est sensus: Trans torrentē que dicitur cedron. i. cedroy. Et notat sic propter cedron multitudinē. et est versus orientē prope hierusalē. Unde dicit Raban^{us} sup illud Mach. i. li. c. xvi. Rex antioch^{us} mandauit edificare cedronē. Cedron inquit est vallis vel torrentis iuxta hierusalem ad orientalem plagam. Ibidem etiam est villa que dicitur gethsemani trans torrentē cedron ad radicem montis oliueti.

Cedrus dri fe. ge. i. arbor quam greci vocant cedron: quod est arbor ardētis humoris. et est cedrus imputribilis. Item ut vult Isido. Cedrus est lignum iucundi odoris et diu duras: et nuncupatur a tinea aut teredine. i. lignorum verme exterminatur: unde propter eius durabilem perpetuitatem ex cedris fiunt lacu naria in regum palacijs et in templis. Dui^{us} arboris gummi siue lachryma dicitur cedria: que ad conseruationem librorum sume est necessaria. Nam libri ex lachryma liniti nec a tineis corrumpuntur: nec tpe senescunt. Nascitur in terris aphryca et syria: et maxime in monte libani. Et ut dicit Raban^{us} sup psalterium cedrus est arbor altissima omnium arborum omnia et regina. Est et aspectu pulchra semper retinet virorem suum: et insuper odoriferam: cuius odor fugat serpentes et omnia venenosa.

Cedula le. i. charta penul. cor.

Cedrus a um venit a cedo quod est incidere seu venire: et dicitur filia cedua et que est apta ad succidendum et cuius arbuta res crescit. et ita sumitur in iure civili.

Cela le penulti. cor. quidam locus est de quo habetur primo Regum. xxiiij.

Celamen minis neu. ge. idem quod celatura: a celo las dicitur. et producit penulti.

Celatura. A celo las pro sculperet vel pingere dicitur hec celatura celature pro sculptura vel pictura. et h celamen minis pro eodem.

Celeber. a celum dicitur h celeberrimus h celebris h bre. i. festinus solennis deuotus: scilicet frequens: frequenter. Prope dicitur ille locus cele

ber que est a multis frequenter: vel ubi celebra aguntur: ut for ecclesia. Et comparat celeberrimus brior berrimus. unde celeberrime brior berrime. et h celebritas tatis. i. solennitas: frequentia: quod est. Et celebratio brior. i. frequentare: venerari: colere. et cor. naturaliter le. Unde Quidi^{us} in li. j. de arte amandi: Ut redit atque frequens longum fornicum per agmen: Sic ruit ad celeberrimas cultissima femina ludos.

Celebratio brior in celeberrimus est.

Celebs bis ge. cois. i. celestis vitam ducens: et descendit a celestis pro compositione de media dictione: et est ibi b loco u: de vltima est ibi s. et dicitur celebs virgo vel castus sine sollicitudine seculari: vel vir sine uxore: quasi celestis vitam ducens. et for mas genitius a nō mutato e in i: et interposita i inter b et s: ut celebs bis. et cor. li.

Celer. a celum dicitur h celer h ris et h re: genitius huius celeris. i. velocis. Et comparat celer rior rimus. unde celerit rior rime: et h celeritas tatis. i. velocitas. Celer componit: ut preceler et pceler. i. valde celer. et cor. hac syllabam ce celer quod est adiectiuum. Sed celer substantiuum pro seruo romuli producit. ce ut dicit magister Bene. Et sim Papi. celer dicitur a cilleo les lere. i. mouere. Sed sim Hug. dicitur a celum li. Uide in celo las.

Celeriusculus. a celer siue celeri dicitur celeriusculus la penul. cor. i. aliquid celer: et est dimini. unde celeriuscule aduer. i. cito. Unde Licero: Strenue quod volumus ostendere: celeriuscule factum dicemus. Et format a neutro comparatiui addita culus: ut celeri celeriusculus: sic melius meliusculus: grandius grandiusculus: et similia.

Celero. a celer dicitur celero ras rari ubi neu. i. maturare: festinare. et componit ut accelero ras: ccelero ras: precelero ras. Et sunt omnia neu. composita ab eo: et cor. le.

Celestis. a celum dicitur h et hec celestis et h ste: et celicus ca cum in eodem sensu.

Celeuma. a celum dicitur h celeuma matis. i. clamor nauticus: quod ad celum defertur. Dicitur quoque genitius pro quolibet clamore. Dicitur. xvij. Nequaquam calcator vult solitum celeuma cantabit. unde celeumaticum ca cum: quod componit: ut pceleumaticum ci. i. pes metricus ostendit ex quatuor breuib^{us} syllabis: quod ad tale clamorem describendum fuit inuenit. unde versus: Quattuor ipse breues pceleumatice serues. Quod autem dicitur celeuma quasi calcatum oma. i. cantum etymo. est sim Hug. Papi. vo dicit: Celeuma clamor nauticus: siue carmen super mortuos vel super lacum. unde versus: Dicat celeuma que dat vindemia casum. Editur a nautis clamor celeuma vocatur.

Celibalis est denotatiuum a celebs: et format a celibus genitius is mutata in a loga et assumpta lis ut celebs bis celibalis: iuuenis iuuenalis. Inuenitur etiam iuuenilis ut dicit Papi. in tractatu de denotatiuis.

Celibatus tus tui mas. ge. dicitur a celebs. et dicitur celibatus virginitas: castitas: dictum quod celo dignum sit quis.

Celicola le ge. cois penul. cor. que colit deos vel celum: vel que inhabitat celum ut deus. et componit a celum et colo lis sim Hug. Papi. vo dicit: Celicola dicitur est quod celum colat: est enim angelicus. Celicole larum facit pro conseruatione celicolu: quod maxime fit in compositis et patronomicis: ut graiugenum: caprigenum: omnigenum: eneadum: dardanidum.

Celicus ca cum penul. cor. i. celestis a celum dicitur. Thobias: Celicus ca sunt anime pabula corporum alunt.

Celido dinis fe. ge. i. hirundo: quia in celo. i. in aere cibum capit: et dicitur a celum.

Celidonia. a celido dicitur h celidonia quodam herba que erumpit in aduentu hirundinum. vel quod pulli hirundinum si patiuntur in oculis: mater ex hac herba mederi dicitur: et statim visum recipiunt. Et celidonia est quodam gema ex hirundinum colore votata: que et celonites dicitur. unde h celidonia ci gladii lati ferri: cuius mucro duplex et bifurcatus in modum caudae hirundinis formatur.

Celidoniacus in celidonia exponitur.

Celidrus quidam serpens. vide in cerfidrus.

Celigena ne penul. cor. cois ge. i. genitius a dicitur.

Celites celitum pluraliter: vitam celestem agentes. s. diij. et dicitur

a celum. et est cōis generis.
Celitus aduerbiū loci penult. cor. a celites dicitur: ut Gabriel missus est celitus. i. a celo vel deo.
Celiū lii neu. ge. idem est quōd celites: quod vulgo celionē vel scarpellum vocant.
Cella le dicitur a celo las: quia celer in ea habitantes. Un̄ dicit Bern̄. Cella nequaquā debet esse necessitatis s; domiciliū pacis. Cella et celi habitatio cognate sunt: quia sicut celum et cella ad inuicē videntur habere aliquā cognationē noīs sic pietatis. Et celādo enī et celū et cella nomē habere videntur. Et quōd celat in celis h̄ et in cellis: quōd gerit in celis h̄ et in cellis. Quidnā h̄ est: vacari deo frui deo spūi orāti: vel etiā a corpore exeūti a cella in celū lōga vel difficilis via nō iuenitur. A cella enī sepe in celū ascēdit. vix aut̄ aut nunquā a cella in infernū descēdit: nisi sic dicit Psalmista: Descendunt ad infernū viuētes ne descēdāt moriētes. Hoc mōdō cellarū incole sepe descēdūt in infernū. Sicut enī assidue contēplādo reuētere amat gaudia celestia ut ardētī appetant: sic dolores inferni ut horreant refugiant. Et h̄ est quōd imprecatur inimicis suis orantes ut descēdāt in infernū viuētes. Moriētes aut̄ vix vnquā aliq̄ a cella in infernū descēdūt: quia vix vnquā nisi celo predestinat̄ in ea vsq; ad mortē persistit. Filii enī gr̄e fructū vētris sui cella fouet: nutrit: amplectit̄: et ad plenitudinē p̄fectiōis p̄ducit: et colloquio dei dignū efficiat. Cella terra sancta et locus sanctus est in qua dñs et seruus ei sepe colloquunt̄: sicut vir ad amicū suū. In qua crebro fidelis anima verbo dei coniūgit̄: sp̄s sa sponso sociat̄: terrenis celestia: humanis diuina vniantur. Si quidem sicut sanctū templū dei: sic cella serui dei. In tēplo enī et in cella diuina tractant̄: s; crebro in cella. Vide in ocū. A cella dicitur hic et hec cellita te studens vel stans in cella.
Cellariū. a cella dicitur h̄ cellariū rij. Lanti. f. Introduxit me rex in cellaria sua: exultabim⁹ et letabimur in te: lac vberū tuorū sup̄ vinū. Vel dicitur a colligo gis: quia in eo colligunt̄ misteria mensarū vel necessaria quā victui sup̄sunt. et est cellariū paucorū dierū: s; p̄mptuariū lōgi t̄pis. Et a cellariū hic cellari⁹: et h̄ cellerari⁹. i. custos cellarij.
Celleo les in cello lis vide.
Cello lis ceculi vel cellui cellere cūsum vel celsum v̄bū actiūū i. superare: s; nō est in vsu. A quo deriuat̄ celleo les lni. i. p̄esse: neutrū et absolutū. Et componit̄ celleo vel cello cū ex: et dicitur excelleo les vel excello lis. Itē cello lis cōponitur cū p̄re: et dicitur p̄cello lis. Itē cū p̄: et dicitur p̄cello lis. Et cū pro: et dicitur p̄cello p̄culsi cūsum. i. p̄cutere. Cōposita a celleo les neutra sunt sic et suū simplex. et faciūt p̄teritū in lni t̄m. Cōposita v̄o a cello lis oīa sunt actiua: nisi quia excello fm̄ quia ostruit̄ cū otō ē neu. et oīa faciūt p̄teritū in culi t̄m: et supinū in culsi t̄m: nisi quia excello et p̄cello inueniunt̄ facere exculi excellui: p̄culi p̄cellui: exculsum excellsum: p̄culsum p̄cellsum. Vide in p̄cello lis.
Cellula le dimi. parua cella penult. cor.
Celo las laui. i. sculperere: pingere. et est in alia significatione s; ad reuelare. et fm̄ h̄ ostruit̄ cū duob⁹ diuersis accusatiuis: ut Celo te s; filiū meū. Celo cōponit̄ cū cō: ut cōcelo las. i. sil̄ celare. Recelo las. i. reuelare. et est actiūū cū oīb⁹ suis cōpositis. et oīa p̄du. h̄ac syllabā ce: s; celer adiectiūū cor. ce. Un̄ quidā: Hostia claude celer ut clausa p̄ hostia celer. Itē Horati⁹ in eplis: Stultorū incurata pudor masculus vlcera celat. Itē Hecif. Caelo cū; sculpo lapides celo coopata. Et ut dicit P̄ap. caelare p̄ sculperere p̄ae: p̄ abscondere p̄e solā scribit̄: et vbiq; habet vni l.
Celonis in celox vide.
Celox. a celer dicitur h̄ celox cis: vel h̄ celonis hui⁹ celonis. i. velox nauis: et ad misteriiū classis apta. Enni⁹: Labit̄ vncta carina per equora alta celonis. Item Plaut⁹ in asmaria: Quo h̄ac celocē s; feras. vnde h̄ et h̄ et h̄ celox cis dicitur velox fm̄ Dug. P̄ap. etiā dicitur: Celox gen⁹ nauis fe. ge.
Celsus. a cello lis dicitur h̄ celsus sa sum. vel celsus dicitur a celo: quia sublimis sit et altus: et quāsi celestis. Et comparat̄ celsus fior

fissim⁹. vnde celse situs fissime aduer. et h̄ celsitudo dinis. et cōponit̄ celsus cū ex: et dicitur excelsus.
Celtes tis mas. ge. i. instrumentū ferreū aptū ad sculpedū: et dicitur a celo las pro pingere vel sculperere. Job. xix. Vel celte sculpat̄ in filice. Quidā t̄m legūt ibi certe. Vel dicitur celtes a celleo vel ceculi.
Celiber exponitur in tertia parte in secunda declinatione in hiberus.
Celticus ca cū. i. nobilis: et dicitur a celsus.
Celū. a celo las dicitur h̄ celū li quia celat nos secreta. vel a celo las p̄ sculperere: quia sculptū est et insignitū varijs stellis. Vel cōponit̄ a casa et lios quōd est sol: quia sit casa solis. Et est celus etroclitū genere: quia in singulari est neu. ge. et in plurali mas. ge. et scribitur p̄ ae diphthogū ut dicit P̄ap. S; dubitare consuevit an sit dicendū Un⁹ celox: vel vnū celox. Adgr̄ H̄n. dicit quia adiectiūū debet respicere gen⁹ quōd ibi ē. et ita dicitur v̄n⁹ celox: sic vna epularū. De h̄ pleni⁹ dixi s; in. iii. pte in tractatu de genere nominū vbi egi de noīs etroclitū. Et scias quia fm̄ Rabanū septē sunt celi. s. empyreū: crystallinū: syderū: igneū: olimpiū: ethereū: et aerū. et insup̄ ē aliud celū scē trinitat̄. Ipsa enī celsitudo diuine maiestatis noīat̄ metaphozice celū. Itē celū p̄ motū suū causat generationē et corruptionē in inferiorib⁹. Un̄ dicit rabbi moyses quia celū in vniuerso est sic cor in aīali: cui⁹ mot⁹ si ad horā quiesceret corporis vita finiretur Vide in spera. Quare celū rubeū in mane significet pluuiā: et in sero letrenā: dicitur in nubes.
Cementū. a cedo dis cedi dicitur h̄ cementū ti. i. calx et minutorū lapidū cōgregatio: et cestura lapidū: et fundamentū dom⁹: quia celo lapide surgat. v̄n⁹ h̄ cementari⁹ rij quā disponit lapides in muro. Cementū etiā dicitur mēdaciū.
Cena. a cenon quōd ē cōe dicitur h̄ cena: quāsi a cōione vescēdi. Antiqui enī publice et in patulo comedebant: non solitarij et priuate sicut mōdō: ne singularitas in delicijs luxuriā generaret. Vel dicitur cena quāsi scena: a scenon quōd est vmbra. Et dicitur cena proprie in sero: sic iam iantaculū in mane: p̄ditiū in tertia: merēda vel antecena pro nona: obsoniū post cenā. A cena dicitur h̄ cenula le dimi. et cenatic⁹ ca cū ad cenā p̄tinēs. Cena cōponit̄: ut h̄ et hec incens et h̄ ne. i. ieiunus: quāsi sine cena.
Cenaculū. a cena dicitur h̄ cenaculū li: et h̄ cenatoriū rij idē. s. locus cenandi fm̄ Dug. P̄ap. v̄o dicitur: Cenaculū dom⁹ superior pars: dictū a cōmunionē vescētiū. vnde et cenobiū bij congregatio multorū.
Centarius rij mas. ge. dicitur ille qui victū manibus querit: a cena dicitur.
Cenatoriū in cenaculū exponit̄.
Cenitas verbū frequen. i. frequenter cenare penult. cor. et format̄ a cenatu vltimo supino de ceno cenas a in i mta et u in o.
Cenonas nauis. i. cenā sumere: a cena dicitur. et componit̄ cū con: et dicitur concenonas. i. simul cenare. Recenonas. i. iterū cenare. et est neutrū ceno cum omnib⁹ suis compositis: et producit ce.
Cenobates tis mas. ge. quia propter cenā sup̄ finē ambulat. s; poti⁹ p̄s debet scribi: sic in suo loco dicitur.
Cenobita in cenobiū est. et p̄du. bi.
Cenobiū. a cenon quōd ē cōe et habitatas cōponit̄ h̄ cenobiū bij. i. monasteriū. s. cōis habitatio plurimorū vbi sunt plures cōgregati infimul ad cōiter habitādū et comedendū. vnde h̄ et h̄ cenobita te quā vel quā illū locū inhabitat. Quidā t̄m solent scribere illud nomē p̄ se: ut dicat̄ scenobiū a scenon quōd ē vmbra: quia talis locus solet fieri in vmbrosis locis et nemorosis. et inde h̄ et h̄ scenobita te fm̄ Dug. In P̄ap. scribitur p̄ c cenobium et cenobita. Un̄ dicitur: Cenobite genus monachorum: quos nos in cōmuni viuētes postumus appellare.
Cenodociū. a cenonas dicitur h̄ cenodociū cij. i. domus in quā cenandi refugiū est paupib⁹. s. hospitale. vnde hic cenodociarius. i. elemosynari⁹. et h̄ cenodociaria ei⁹ vxor vel elemo

synaria. Sed hec meli⁹ scribunt per x: vt dicant a xenos: vt dicitur infra in x littera.

Cenodoxus. cenū cōponit cū dora qđ est glia: z dicit h cenodoxus xi: z h cenodoxa xe: qđ vel qđ est cupidus vel cnpida cenose z vane glie. s. mūdane. h cenodoxia. xie. i. cenofa z vana glia: sic est glia mūdana fm Dug. Pap. vō dicit Lenodoxia. i. iactātia seu vana gloria. Lenodox⁹ inanis glorie cupidus.

Cenofactoria ars est illoz qui opant de cenno. i. de luto. In acib⁹ aut aploz ca. xviii. debet dici cenofactoria p se.

Cenomonia mie. i. cōis musca: a cenon qđ est cōe fm Dug. Et scribit p oe fm Pap. qđ dicit: Loenomonia canina musca. sed oīno mordax p oe scribit nō p i. Sz dicit qđ etiā p i scribit: sed in alia significatiōe.

Cenon vel cenos grece latine nouū vel cōe vel mixtū.

Cenofitas tatis in cenofus vide.

Cenofus. a cenū dī cenofus sa sum. i. fetidus: spurc⁹: lutulētus bircofusus. Et cōparat. vnde h cenofitas tatis.

Cenouetoziiū. Leno cōponit cū vebo his z dicit h cenouetoziiū rij instrumentū cū quo deportat cenū. vnde etiā h cenouebū hi idem.

Censeo ses sui censum. i. iudicare: iubere: statuere: suadere: deliberare: noiare: estimare: numerare: sentētia pferre. Et nota qđ censeo secūde coniugatiōis: z censeo sis sere tētie cōiugatiōis: z censeo sis sere q̄rte coniugatiōis in significatiōe nō differūt vel in simplicitate vel in cōpositiōe: s; in s̄ratura differūt. Nā censeo facit p̄teritū censui: z supinū censui: vñ p̄cipiū cēsus sa sum. Censeo sis facit cēstui cēstū penl. cor. vñ p̄cipiū cēstū ta tū penul. cor. Censeo vō cēsis facit censui censitū penul. pdu. vnde censitus ta tū participiū penul. silr. pdu. ergo pro volūtate legētis dicit in pla censitus recensit⁹ penul. cor. inq̄ntū venit a tertia coniugatiōe. vel censitus recensitus penul. pdu. inq̄ntū. s. venit a q̄rta.

Quodlibet p̄dictoz vboz cōponit cū p: z dicit percenseo ses sui sum: pcenseo sis sui sitū: z pcenseo sis sui sitū. i. p̄cē vñ valde censere: vel pquirere: circūire p errare. Un̄ Qui. metba. ij. Et lamata sinus totū pcensunt orbē. Itē cōponūtur p̄dicta tria vba cū re: vt recensio sui sum: recensio sis sui sitū: recensio sis sui sitū. i. numerare: iterū numerare: recitare: recolare: rememorare: reuenerari. Itē componit cū sub: z dicit succenseo sui sum: succenseo sui sitū: succenseo sui sitū. i. irasci. Censeo censeo censeo sunt actiua: z cōposita ab eis sunt actiua silr: p̄ter succenseo qđ est neutrum pro irasci. si forte inueniat qđ sui simplicis redoleat significatiōe: actiuū erit. Ita dicit Dug. Quidā vō dicūt qđ censeo sis tētie coniugatiōis ē vbu desideratiuū: z qđ hēat p̄terita z supina ad modū q̄rte censui sitū. vñ semp censit⁹ recensit⁹ penl. pdu. fm eos. vñ in libro numeroz semp legēdū est Recensit⁹ sunt penul. pdu. Isti⁹ opinionis fuit magister Bene. z h verū credo etiā fm doctrinā P̄ris. De h require supra etiā in tertia parte vbi agit de p̄teritis z supinis vboz desinētū in so.

Censeo sis sere in censeo exponit.

Censitus ta tū vide in censeo.

Censeo sis sere in censeo vide.

Censor foris maf. ge. i. iudex: z pprie qđ iudicat de morib⁹ z eos corrigat. z dicit a censeo ses.

Censorin⁹ in censorius vide: z pdu. penul.

Censorius. a censor dī h censori⁹ rij: z h censorin⁹ ni p eodē censor. vñ cato dicit⁹ est censorin⁹: qz mox erat corrector s; p̄nt eē adiectiua z possessiua: vt censoria res. i. res cēsoz na. Itē p̄nt eē deriuatiua: vt h censori⁹: z h censorin⁹. i. ille qđ censum seruat vel pecuniam.

Censualis. a census dī h z h censualis z h le. i. officialis qui censum exigit p̄uincialē: z qđ dat illū.

Censura. A censeo ses dicit hec censura re. i. iudiciū: vigor: severitas: mensura: vindicta: potestas: sententia: decus. et producit penultimam.

Census. a censeo dicit h census sus sui. i. pecunia: facultas descripta publice vel estimata. Dicit etiā h cēsus si quoz

patrimonia publice annotata sunt descripta vel estimata Item inuenitur census sa sum participiū: z formatur censu suo sui sum addita s.

Centaurus. Signo vñ genit⁹ cōponit cū aura: z dicit h centaurus ri qđ gentaur⁹. i. genit⁹ ex aura. Siquidē fm fabulas poetarū Xion secretari⁹ Junonis eā interpellauit de cōcubitu: que cū filio Jouis formauit quādā nubē in sui spēm: z eā obtulit Xioni: quā putās ille Junonē eē effudit semē in nubē. z inde nata sunt qđā monstra in media parte hoīs: z in media parte. s. inferiori equi. Et dicti sunt centauri qđi gentauri. i. geniti ex aura. vnde centaure⁹ reareū: z h centaurea ree quedā herba fm Dug. Pap. vō dicit Centauri a latinis dicti breuitate: nā hypocentauri dicerere debemus ab hypos. i. subtus: z centaur⁹ equus: qz cū superius essent hoīes inferiori erant equi. Dicit autē hoc nomen siue monstrū: confictū fuisse ad exprimendam humanē vite velocitatē: quia equus fit velox. Scdm autē hystorizā Xion prim⁹ in grecia cētū milites armatos adinuuit: qđ equites cur ab indoctis primū viderent sup equos vñū aīal reputati ex hoīe z equo dicti sunt centauri quasi centū armati. vel qz centū erāt quasi aura cito volātes terram consumebant.

Centenari⁹. a centū vel centen⁹ dī centenari⁹ ria riū cōtinēs centū: vel habēs centū annos: z h cētenari⁹ rij pro tali numero: z h cētenariū rij p quodā pōdere centū librarū: qđ pōdus romani instituerūt pro p̄fectiōe cētenarij numeri.

Centen⁹. a centū deriuat centen⁹ na nū: z in singulari tantū valet q̄ntū suū p̄mitiū. s; in plurali tenet distributiue: et distribuit p parē numerū sic bini z trini: vt isti incedūt cēteni. Itē h centenū ni quoddā gen⁹ annone. s. miliū: qz in plerisq; locis semē ei⁹ incrementū frugis cētesimū renascatur. vñ z miliū a multitudine fruct⁹ dicit.

Centesim⁹ ma mū nomē est ordinale: z dicit a centū.

Centies aduer. i. centū vicib⁹ a centū dicit.

Centiman⁹. a centū z man⁹ cōponit h cētiman⁹ nus nui fm P̄ris. in. vij. li. f. pōt tñ declinari h cētiman⁹ ni: vel adiectiue cētiman⁹ na nū qđ centū h; man⁹. z cor. penul. Pap. aut sequēs P̄ris. dicit: Centiman⁹ a manu cōpositū ei⁹ seruauit declinationē hic centimanus nus. Nota igit nullum aliud proprium participium vel adiectiuū vel mobile q̄rte declinationis esse.

Cento. a centū deriuat h cēto onis. z dicebant olim centones qđ de carminib⁹ Domeri vel Virgilij ad ppria opera more cētenario ex multis hincide cōpositis vñū sartiebāt opus ad facultatē cuiuscūq; materie. sed de cuiuscūq; carminib⁹ q̄cūq; h modo faciūt cētones dicunt. z cēto onis dicit sartoz puluinaris vel velū de multis pānis: vel qđ iacit filtra: vel ipm filtrū. Iuuenalis: Intrauit callide veteri cētone lupanar. Quidā tñ dicūt qđ h cēto dī fetoz veniēs ex assiduitate libidinis.

Centrix. a centū vel cēto dī hec cētrix cis: z dicunt cētrices meretrices: lupe: multiuire: diabolares: notarie. z dicunt a centū ppter multitudinē: vel a centonib⁹. i. filtris: qz ex eis deficcabant: vel qz sternant in lupanari vt locus redatur calidior.

Centrū tri. i. pūctū i medio circuli vel alteri⁹ rei a quo eq̄liē distat qlibet ps piferie vñ circūferētie. qđ z h cētrū iteniē indecli. z h cētro onis iteniē. z dī cētrū a cēseo ses: qz fm ipm sumitur iudiciū piferie continēdo super se alterū pedem circuli. Vel dicitur quasi cunctum: quia cuncta ad ipsum vertuntur.

Centua tue est mēsurā terre vñ vinee habēs p singulas ptes pedes centū: vñ z a centū dicit.

Centū oīs ge. indecli. tñ pluralis numeri: z ē p̄mitiū vt dicit. vel poti⁹ deriuat a cant⁹ ti qđ est circulus z circūferētia rote: qz ibi circulef z curtef numer⁹ ad p̄imū: vel qz ille numerus est perfectus.

Centupeda de se. ge. gen⁹ aīalis a multitudine pedū dicit. z cōponit a centū z pes.

Centuplico as aui. i. cētuplo: a cētū z plica. vide in cētupl⁹.

Centuplus pla plū penult. cor. i. centies tantū. z est cōpositū a centū z plica. vnde centuplo plas idem est qđ cētuplico cas. ij. Regum. xxiii. Adaugeat dñs deus tuus populum tuum quartus nunc est: iterūq; centuplicet. vel fm aliam litteram Lentuplet.

Centuria rie se. ge. i. centū hoīes in re militare. z dñ a centū vel a cēturio. Un̄ Horati⁹ in poetria: Lēturio senioz agi tant exptia frugi. Et cēturia dñ ducēta iugera in agris sic ager ducētoz iugerū: qđ antiquit⁹ a centū iugerib⁹ cēturia vocabat: s; post duplicata est mētura z nomē p̄stinū retinuit. In numero enī centurie multiplicatae sunt: s; nomen mutare non potuerūt fm Dug. Pap. etiā h̄ vult: vñ dicit Lēturias dicim⁹ partes exercit⁹ in cētenos milites diuisas. vñ z qđ his p̄sunt cēturiones dicunt. Itē cēturia ager ducētoz iugerū qđ apud antiquos cētū iugerib⁹ existebat: post duplicat⁹ nomē retinuit.

Centurio onis maf. ge. qđ centū p̄est viris a centū dñ. vel qđ p̄est centū militib⁹ dñ cēturio fm Pap.

Centurio. i. ordinare: p cēturias distribuere. z dñ a cēturia vel a cēturio onis. Et cōponit⁹: vt cōcenturio as. i. coordinare vel adiuuare. Et succēturio as. i. succurrere: vel poti⁹ in succursum primoz post illos ordinare. Prope enī succētuaris dicunt⁹ qđ post primā aciē sunt ordinati vt ei succurrant si necesse fuerit.

Centussis. as assis pro obolo ponitur. z cōponit⁹ cū centū: z dicit h̄ centussis. i. centū asses: vel precū centū assū. Un̄ Persi⁹: Et centū grecos curto centusse licet. S; h̄ ponit⁹ pro centesima parte assis.

Cenula le dimi. parua cena.

Cenulentus ta tū plen⁹ cenō cōponit⁹ a cenū z lentos greco qđ significat plenitudinē. Et cōparat⁹ cenulēnt⁹ tior tiffimus. z h̄ cenulentia tie. i. fetoz.

Cenū. a cenō nas dñ h̄ cenū ni p̄ dñū: qz nō cenent. Et est cenū sordidū: vorago p̄funda. Inde cenosus sa sum. i. fetidus: spurc⁹: hircosus. Et cōparat⁹ cenosus sior fissim⁹. vñ cenose sius fissime aduer. z h̄ cenositas.

Cepa. a cephas dñ h̄ cepe indecli. in singulari. z scribit⁹ p ae diphthogon caepe: qz nō est nisi caput. In plurali enī be cepe parū dicim⁹. Inuenit⁹ etiā h̄ cepa pe in singulari. vñ Quidi⁹: Radenda est hortis eruta cepa meis. z h̄ cepe in singulari inuenitur.

Ceparius. a cepa dñ h̄ cepari⁹ rij hortulan⁹ qđ custodit vel vedit cepas. vnde h̄ ceparia rie. i. hortulana. z cepari⁹ ria riū possessiū: vt foliū cepariū. i. cepe valde signat materiā: vt holus cepariū. i. de cepis.

Cephalargia in cephalea vide.

Cephalea lee penul. pdu. capitis passio. cephalim enī greci caput dicūt fm Pap. Dug. vñ dicit: Cephaleia vl cephalargia vena vel dolor capitis a cephas dñ. S; fm Pap. cephalargia est humor capitis.

Cephas vel cephalim greci dicūt caput. vñ cephas dicit⁹ est petr⁹: qz i capite z p̄ncipatu sit cōstitut⁹ aploz. Itē cephas hebraice petrus grece: latine agnoscens: syriace caput. Quā aut in capite sit constitutus aploz: vide in petrus.

Coepti defectiū: z p̄ oe scribit⁹. vide in cepio pis.

Cepiciū cij: z h̄ cepici⁹ cij. i. cepe.

Cepedines. a cepi p̄terito de capio: be cepedines cepedinū id est saxa. s. in mari: vel que p̄eminent in preruptis locis. z corripit di.

Cepio pis pi pere ceptū: incipe. et deriuat⁹ a cepi p̄terito de capio pis. Un̄ Tereti⁹: Sex totis mensib⁹ offecissem qđ ille quicqd cepet. p̄ns hui⁹ verbi z qđ formant⁹ a p̄nti abo luerūt. P̄teritū vñ z qđ formant⁹ a p̄terito adhuc retinetur. Et huiusmodi p̄teritū qñq; accipit pro p̄nti: qñq; in vi p̄teriti. Et scribitur coepi defectiūz per oe: similiter coeptus per oe: z ab eo descēdens. sed inceptus ab incipio pis per e solam scribitur. Et sunt quattuor verba defectiua que habent sensum presentis z p̄teriti. vñ vsus: Bis duo sunt odi: nomi: cepi: meminiq;: Que retinet sensum presentis p̄teritiq;.

Coeptus p̄ oe scribit⁹ sic coeptū defectiū. vide in cepio is.

Cera re ab aue qđ dñ apes fit. Et vt dicit Pap. cera a greco ceros dñ qđ idē est. Itē cera materies fuit l̄rarū illarū qđ paruuoloz nutrices fuerūt.

Cerami⁹ mij. i. figulus: qđ sic fingit cerā ita argillā. z cōponitur a cera z ago agis: vel a cera z limus.

Cerarius rij. a cera dñ h̄ cerari⁹ rij qđ facit vel vedit cerā: vel qui in ea operatur.

Cerastes vel cerasta maf. ge. serpēs cornut⁹ Sen. xlix. Cerastes in semita. Et dñ a ceros qđ est cornu: eo qđ in capite cornua habeat arietū. vñ Luca. in. vj. Aut vitētis adhuc libye mensure ceraste.

Cerasus si fe. ge. ciuitas fuit p̄nti: quā ciuitatē cū Lucullus deleuisset quoddā gen⁹ pomi inde aduexit: z dicta est arbor h̄ cerasus: vel fruct⁹ ei⁹ h̄ cerasum. Et dñ cerasus a cerite opido vbi abundant. z cor. ra.

Ceratin indecli. quoddā p̄d⁹. s. media pars oboli h̄is s; liquā vnā z semis. Hūc latini semiobolū vocāt. Ceratin grece latine filiū cornuū interpretat⁹.

Ceratus. a cera dñ cerat⁹ ta tū. z differt a ceretus rea reū: qđ ceretū est qđ totū ex cera constat: ceratū quod vel linitum vel incrustatum est cera. vnde z cerate dicuntur tabule in quibus scribitur.

Ceraunia. Leros cōponit⁹ cū amnis: z dñ pluralit⁹ ceraunia ozū. i. acutiones vel exaltatiōes vndarū in tempestate: qđ amnes cornuti. Un̄ Lucan⁹ in. y. Nouitq; ceraunia nautis. vñ ceraunia dicunt⁹ saxa p̄minētia in mari instar cornuū. Itē a cera he ceraunie arū. i. vites vel vue: qz subuibe vt cera. Vel ceraunos grece latine dñ fulmē. z inde ceraunie arū vites vl vue: qz rubeant vt ignis. z h̄ ceraunia qđā gēma sic dicta qz alibi nō inuenit nisi in loco fulmine icto. z h̄ cerauniū nij nota sic facta. z ponit⁹ qñ multū vsus improbant⁹ nec p̄ singulos obelant⁹. z h̄ ceraunia ozū prerupte sūmitates montiū dicunt⁹ a crebra fulminatiōe. qđ cōponit⁹ cū agros qđ est mons: z dñ acroceraunia niozū illud idē: qđ montes fulminati. vñ z cerauniū e acroceraunij anotomafice dicunt⁹ mōtes epyri propter altitudinē z assiduos ictus fulminū.

Ceraunos grece: latine fulmen.

Cerberus ri maf. ge. canis infernalis qđ creos baros. i. canes vorans. Et cōponit⁹ a creos z baros qđ est tract⁹. dñ enī canes vorare: sed ossa reseruare z eis incubare: qđ nihil est aliud nisi qđ cerberus est terra qđ carnes mortuorum cōsumit: sed ossa cōsumere nō p̄t. vñ z sarcofagus dicit sepulchrū hoīs qđ comedens carnes fm Dug. Papi. vñ dicit: Cerberus infernoz canis: tria capita habere dicit p̄pter tres etates. s. infantia: iuuentutē: z senectutē. z cor. penul. Virgi. Enei. vi. dicit: Cerberus hec ingens latratu regna trifauci. Item Greci simus: Cerberus omne vorans tria possidet ora canina.

Cercopa pe cōis ge. i. certator. z componit⁹ a certo tas z copia. vñ cercopa quasi certans copiose.

Cerdo. cerdon interpretat⁹ coriū: inde cerdo donis qđ parat coria sicut califex. vñ Persius: Tollat sua munera cerdo. Cerdo etiā dicitur est quidā heretic⁹: vñ cerdoniani dicti sunt quidā heretici. vel cerdo deriuat⁹ a certus ta tū fm quosdā. Itē cerdo dicit⁹ sutor. vñ dicit Papi. Cerdone sutores: z pdu. do.

Cerdon interpretat⁹ corium.

Cerdoniani quidā heretici. vide in cerdo.

Cereagus gij pistoz qui ad modū cere deducit pastam. z componit⁹ a cera z ago gis.

Cerealis: vide in ceres.

Cerealiū neu. gene. locus vbi panis z cibus parat⁹: z dicit⁹ a ceres cereris.

Cerebellū li dimi. partū cerebrū.

Cerebrosus sa sum. i. iracundus: vel qđ vitū h; in cerebro: vl in eo patit⁹: z dñ a cerebrū.

Cerebrū bzi pars capitis penul. cor. z pprie medulla capiti appellat⁹ cerebrū fm Pap. Et inde excerebro bras. i. inter.

ficere: extra cerebrum ponere *Iſa. lxxj.* Quasi qui exceret
 bat cerebrat canem.

Cereolus li dimi. paruus cereus penul. cor.

Ceres. a creō creas dicitur hec ceres, cereris dea frumēti. z
 sepe ponitur pro ipso frumēto. z dicitur sic quia creat fru
 ges. ipsa est z terra. z ops opis: quia melior sit terra ope. z
 proserpina: quia ex ea serpant fruges. z vesta etiam dicit
 tur. vnde hic z hec cerealis z hoc cereale. *Qz* autē per ce
 rerem intelligatur frumentum siue panis videtur illo exē
 plo *Terētij* qđ inducit *Donat* in ca. de tropo: Sine inqt
 cerere z libero ven⁹ friget. i. sine pane z vino deficit volu
 ptas. z cor. re. vide etiā in cerete.

Cerete. a chere dicitur hoc cerete ceretis quedā ciuitas. dū
 enim Romani olim militarent iuxta *Aquilinam* ciuitas
 tem queſierunt a ciuibus quod eſſet nomen ciuitatis: illi
 vō inexpertes lingue latine: vtpote greci se a romanis eſſe
 ſalutatos credentes reſponderūt chere quod eſt ſalue. tūc
 romani chere nomen ciuitatis eſſe credentes ſubtraxerūt
 b: z addiderunt hanc ſyllabam te: z dixerūt hoc cerete ce
 retis pro nomine ciuitatis penul. produ. vnde antiq̄ ſum
 pſerunt nomē patriū hic z hec ceretis z hoc cerete penult.
 pduc. ſed poſtea romani antiqui cauſa differentie ad pri
 mitiuū corruerunt deriuatiuū mutantes e penult. in i: z
 dixerunt hic z hec ceretis z hoc cerete ſimiliter penulti.
 produ. Poſtea moderni nomen amplius corruerūt pa
 triū in nominatiuo maſcu. z femini. gene. ſ. ceretis ſubtra
 hentes ti ſyllabam dixerunt per ſyncopam hic z hec ceres
 z hoc cerete: genitiuo ceretis vel ceretis penul. produ. ſed
 cauſa differentie ad primitiuū tā in e q̄ in i inuenit in iſto
 noie penul. cor. apud autores. cū ergo in primitiuo inue
 nitur i penul. cor. nimis improprie ponit: ſola poetica li
 centia. Vide etiā in ceritis.

Cerethi z pbeleti nomina ſunt indeclinabilia z accentuan
 tur in ſine. Erant autem cohortes ſiue legiones pugnatō
 rum. z ſonat cerethi exterminatores: pbeleti admirabi
 les. Di erant pugnatōres doctiſſimi. ij. Regum capitulo
 viij. Banaias filius Joiade ſuper cerethi z pbeleti. Di
 erant cuſtodes capitis dauid: vt dicitur in hitorijs. *U*
ide in pbeleti.

Cereus. a cera dicitur cereus rea reū quod fit de cera: z hic ce
 reus cerei. i. candela.

Cerimonie. a cera vel cereus he cerimonie cerimoniarum:
 feſta facta cum cereis. vel cerimonie dicuntur quaſi cari
 monie a carendo quibusdam eſcis quibus olim iudei in
 feſtis abſtinebant. vel quia homines carent vſu illarū re
 rum que in ſacrificijs diuinis offeruntur. z inde hec ceri
 monia cerimoniarum ipſa ſacrificia. z hic z hec cerimo
 nialis z hoc le. i. feſtiuus: religioſus: diuinus: ſanctus vel
 crificatiū fm *Dug.* Paſ. vō dicit: Cerimonia z cerimo
 nie pluralit̄ dicte q̄ nos vitijs carere faciant. In hitorijs
 ſic dicit: Nota ſolēnitates dictas cerimonias a cereis. i.
 luminariū. vel a carie z mene quod eſt defectus: qz tunc
 debēt in nobis ſordes deficere. z ita dicitur cerimonie q̄ſi
 cerimonie a a carēdo munijs. i. officijs ſeruilib⁹. nā h̄ mu
 nium idem eſt quod officiū vel obſequiū. Item poſſunt
 dici cerimonie a charis quod eſt gratia z mene quod eſt
 defectus q̄ſi defectus gratie: quia huiusmodi obſeruatio
 nes de ſe gratiā nō cōferebant. Et nota q̄ in lege z pro
 phetis quinqz erant quorū notitia valde neceſſaria eſt. ſ.
 moralia: iudicialia: cerimonialia: pmiſſa z ſacramētia.
 Moralialia erant precepta decalogi: de quib⁹ habet *Exo.*
xxx. Iudicialia erant illa de quib⁹ habet *Exo. xxi.* Si eme
 nis ſeruū hebreū zc. z huiusmodi pertinet ad pacem inter
 hoies conſeruandā. Alia erant cerimonialia. z hec erāt in
 differētijs ſacrificiorū: in diſcretione ciborū: in expiatione
 imundiciarū: in obſeruatiōe ſolēnitatū: de quib⁹ habet
 in *Leuitico* fere p totū. Promiſſa autē erāt ad alliciendū
 ſicut pmiſſio terre manātis lacte z melle. *Exo. iij.* Etiā p
 miſſio euāgelice cuſtodie. *Exo. xxxiiij.* Ecce ego mittā an
 gelū meū q̄ precedat te z cuſtodiat te in via: z inducat ad

locū quē parauit. Et promiſſio de omniū bonorū multipli
 catione *Leuiti. xxvj.* Si in preceptis meis ambulaueritis
 z mādata mea cuſtodieritis z feceritis ea: dabo vobis plu
 uiam in temporibus ſuis: z terra gignet germen ſuū: z po
 nis arbores replebunt zc. Sacramētia autē erāt figu
 re ſacramētorū noue legis ſicut eſt ſacramētū pphaſe. *Exo.*
xij. Tollat vnusquifqz agnū p familias z domos ſuas. Et
 ſacramētū vitule ruſe: *Numeri. xix.* Precipe filijs iſrael
 vt adducāt ad te vitulam ruſam etatis integre in qua nul
 la ſit macula zc.

Cerintiani quidā heretici a cerinto quodā dicti. hi inter ce
 tera circūciſionē obſeruāt mille annos poſt reſurrectionē
 in voluptate carnis p̄dicāt futuros. vñ z grece ciliaſti: lati
 ne millenarij ſunt appellati.

Ceritis exponit in cerete: z etiā in tertia parte vbi agitur
 de denominatiuis in tis.

Cernida. a cerno nis dicit h̄ cernida de lignū ſupra qđ
 dicitur tarantara. z cernida dicit tarantara: qz diſcernit
 pollinē a furſure.

Cernio nis creui cretū cernere. i. videre: cōſiderare: pponere:
 iudicare: ſtatuerē. *Lerno* cōponit: vt cōcerno. i. ſil cerno.
 diſcerno nis. i. diuidere: ſeparare: diſcutere. decerno nis
 i. iudicare: proponere: deliberare: ſtatuerē: cōſligere. ſecerno
 no. i. ſeparo. *Lerno* z cōpoſita ab eodē ſunt actiua: decer
 no tñ pro cōſligere eſt neu. Itē cerno differt a video qz cer
 nimus lōginq̄: videm⁹ p̄xima. Itē cerno z cōpoſita ab eo
 faciūt preteritū in creui: z ſupinū in cretū: ſicut creſco z cō
 poſita ab eo fm *Dug.* vñ vſus: *Lerno* ſolet facere creni cre
 tūqz ſupinū: Sic creui cretū vult tibi creſco dare. *Conſue*
uit tñ dici qz cerno caret preterito z ſupino: ſed ea ſumit a
 creſco ſcis ſicut z quedā alia verba q̄ continent in his vſib⁹
Sido fiſto tollo ferio furoqz cerno: *Saudent* nō propujs
 ſz p̄teritis alienis. Et eſt differentia inter cerno z cōſidero:
 qz vt dicit *Greceſ.* corporeis oculis cerno: cōſidero mente.
Uide in ſecerno.

Cernulus nala nulum. i. inclinatus vel ingenioſus: a cerno
 cernis dicitur.

Cernuus. a cerno nis dicit cernuus a um. i. accliuus: humili
 pronus in capite ruens. *Lernui* etiā dicuntur ſocci ſiue ſo
 lea. cernuus etiā dicit magn⁹ infinitus.

Cero. a cera dicit cero ras. i. cera implere vel linire. Et cōpo
 nit: vt incero ras pro eodē. z pdu. ce.

Ceroferari. a cereus z fero fers cōponit h̄ ceroferari⁹ rij: q̄
 cereū portat: vt acholij: vel q̄ portat ad v̄dendū.

Ceroma. a cera dicit h̄ ceroma matis quoddā vnguentum
 quedā cōfectio ex melle herbis z cera q̄ paleſtite capillos
 ſuos intungebant vt eſſent labiliores. vnde ceromatic⁹ ca
 cū. i. ceromate vinctus.

Ceromaticus in ceroma exponitur.

Ceros grece cornu latine.

Cerotū ti ge. neu. idē eſt qđ ceroma vel cōmixtio barbarū z
 vnguentorū: z dicit a cera.

Cerritus. a ceres reris dicit cerritus ta. tū interpoſita r ne ſi
 dicereſ cerit⁹ p vnū r putareſ a cera dici. z dicit cerrit⁹ q̄
 h̄z frumentū: vel inſan⁹: qz qñ ſacerdotes cereris ei ſacrifi
 cabāt ſolebāt inſanire. Vel dī a cerebrū. ſ. furioſus q̄ cere
 brū h̄z cōmotū. z pdu. ri. *Uñ Greceſ.* *Lerrit⁹* dicit quem
 veſania torquet. De h̄ ſupra vide in tertia parte vbi agit
 de denotiatiuis in tis.

Cerſydrus. a cerſon qđ eſt terra: z bydor qđ eſt aq̄ dicit h̄
 cerſydrus dri quidā ſerpēs q̄ alternatim mō in aq̄ mō in
 terra morat. z idē dicit chelydrus: z ab eiſdē cōponit. ſ.
 a chelū qđ eſt curuū q̄ſi cerſydrus. *Lucan⁹* tñ videt velle
 q̄ aliud gen⁹ ſerpētis ſit chelydr⁹ q̄ cerſydrus. z cōponit
 fm h̄ a chelon qđ eſt curuū z bydor aq̄: qz ſemp curuat z
 morat in aq̄. vnde h̄ chelydrū dicit lignū vl lapis teres z
 lōgus z volubilis ad modū ſerpētis illi⁹ quo archa adeq̄
 tur. *Uide* qz quidā ſolent proferre has dicitōes corrupte
 dicētes cerſydrus: ſz barbariſm⁹ eſt in oib⁹. chelydrus tñ
 inuenit ſyn alia ſignificatiōe. ſ. qđā figura q̄drata ſic dicit

vide in Ge.

vide in Ge.

in geometria habens superi⁹ semicirculū. & dicit sic a p̄dicto lapide vel serpēte propter eq̄litate. vnde h̄ chilym droidos d̄r vmbra eq̄lit̄ crescēs in longū fm̄ Dug. P̄ap. etiā dicit Chilyndrus in geometria figura q̄drata habēs superi⁹ semicirculū in solido.

Cerson dicit greci terram.

Certifico cas. i. facere certū: v̄bū actiuū. & cōponit a cert⁹ et facio cis. & coz. fi.

Certiozo. a certio: tioris cōparatiuo dicit certiozo ras v̄bū actiuū. i. certificare: licz cōparatiue possit teneri ex vi p̄m̄m̄i sui: vt si dicat Ille me certificauit: s; ille me certiorauit. i. magis me certū reddidit fm̄ Dug. & pdu. o ante r sicut peiozo ras.

Certo tas tauī deriuat a cert⁹ ta tū. & est certare litigare: pugnare. certi enī solemus litigare. vñ d̄r certare q̄si certū se dicēs habere. vnde v̄balia. & h̄ certamē minis: & certatim aduer. Certo cōponit: vt concerto tas. i. sil cū alio certare. Decerto tas. i. valde certare. recerto tas. i. itez certare. Certo tas & cōposita ab eo sunt neutra.

Certus. a cerno nis dicit cert⁹ ta tū. pp̄rie enī cert⁹ d̄r ille q̄ cernit rem de q̄ certifi cat: licz q̄ncq; ad animā referat. Et cōparat cert⁹ tior tissim⁹. vnde certe tius tissime aduer. & bec certitudo dinis. Certus cōponit: vt q̄certus. i. valde certus. incertus ta tū. i. nō certus: & cōparat. vnde bec incertitudo dinis fm̄ Dug. P̄api. v̄o dicit: Certa clara manifesta. Et scias q̄ certitudo nihil aliud est q̄ determinatio intellectus ad vnū. Item certa discussione non egent. Vide in consiliū.

Ceruica ce fe. ge. i. alapa vel potius colapbus. & dicit a ceruix. & p̄ducit ui.

Cerical lis ge. neu. i. pluinar atreale: q̄d & ceruicariū d̄r. & d̄r a ceruix: & pdu. penul. fm̄ Dug. Et vt dicit P̄ap. ceruical d̄r eo q̄ sub ceruice ponat.

Cerucattis cata tum. i. superbus: furiosus: contumax: a ceruix dicitur.

Cerucostus sa sum id est superbus: arrogans: & deriuatur a ceruix.

Ceruinus na nū penul. pdu. res cerui vel de ceruo: a ceruus cerui dicitur.

Ceruisia sic gen⁹ potionis: a cerere dicit fm̄ Dug.

Ceruix. a cedo dis d̄r h̄ ceruix cis: posterior pars colli: sicut anterior gula: qz ibi cedunt capilli. D̄r autē ceruix d̄r q̄si cerebri via: qz p̄ eādē partē cerebri ad medullū spine dirigis etymo. est nō cōpositio vel deriuatio. Ceruix etiā accipit p̄ supbia: & maxime in plurali: & q̄ncq; etiā in singulari Job. xv. Lucurrit aduersus eū erecto collo: & pingui ceruice armatus est. & pdu. ui.

Ceruleus in cerulus exponit.

Cerulus. a cera d̄r cerulus la penult. coz. fluidus instar cere viridis: niger: glauc⁹. Prope q̄dē cerulū ē viride cū nigro vt ē mare. vnde ceruleus lea leū penl. coz. Et vt dicit P̄ap. cerulus dicit ipse color: ceruleus v̄o q̄d ex cerulo constat. Itē cerulus nature: ceruleus figmēti est.

Cerusa q̄dā materies ad pingēdū q̄ ex plūbo stānoq; oficif fm̄ Papiam. Dug. v̄o dicit: A ceroma dicit bec cerusa se quoddam genus coloris.

Ceruulus li paru⁹ ceruus. vnde bec ceruula le penul. coz.

Ceruus. a ceros q̄d est cornu dicit h̄ ceru⁹ ui. vnde h̄ cerua ue. Et vt vult Ambro. ceruus eger oleo ramūculos mādīt & sanat. Et vt dicit P̄ap. ceruus fugiens spineta penetrat illelus: oculis caligantib⁹ serpentē deuorat & in eo estu & veneni ardore ad fontem vadit: mersusq; in eo caliginē & queq; supflua exiit. Et adhuc cū amoris incēdio detinet priore subsequēt caput suprenes sustētate natādo sicq; per denia siluarū ad extremas regiones deueniūt fideles signāt. Et fm̄ Jfi. xiiij. etymo. cerui erectis aurib⁹ acute audiūt: submissis autē audiūt nihil. Greg. etiā dicit Moral. xxx. li. exponēs illud Job: Vel pturiētes ceruas obseruasti. Ceruarū inq̄t moris est intētos serpētes extinguere: eozūq; mēbra morib⁹ dilaniare. Serf aut qz si q̄si flumi

na trāseūt capitū suoz onera doctis p̄cedētū superponit sibiq; inuicē succedētes laborē p̄deris oīno nō sentiunt magistris spūalib⁹ certie vocati sunt. Ipsi enī more ceruarū interemptis vitijis quasi extinctis serpētib⁹ viuūt: & de ipsa extinctioe vitioy ad fontē vite acri⁹ inardescūt. Ipsi etiam dū labentia hui⁹ tēporalitatis momēta q̄si quedā flumina trāseunt: compatientes charitate onera sua sibi inuicē superponūt: quia summa obseruatione custodiūt id q̄d scriptū est Inuicē onera vestra portate: & sic adinu plebitis legem christi.

Cesar saris dicitur a cedo dis cecidi. & quia abstractus fuit de celo vtero matris: vel quia fortit̄ cedebat alios in proelio: vel quia primo secuit cesariem sibi: vel quia cū cesare sit natus. vel a cesus dicit quod est elephas: quia in singulari certamine deuicit elephantē. Et fuit cesar. i. Julij⁹ primus imperator roman⁹ a quo quilibet roman⁹ imperator dicitur cesar: sicut & augustus ab augusto. & a cesar cesareus rea reum possessiū: & cesarius ria riū: vnde cesariū nus na nū: & hic & bec cesariensis & hoc cesariense. Inuenitur autē cesar aliquando in plurali. Vñ Quidius: Cesariibus virtus otigit ante diem.

Cesaraugusta ste fe. ge. i. terraconensis hispani opidū a cesare augusto factū & noiātū.

Cesarea ree: vel cesaria rie dicit. in cesaria vide.

Cesaria rie q̄dā ciuitas: & sunt plures cesarie vel cesaree oēs a cesare noiāte fm̄ Dug.

Cesaries. a cedo dis cecidi d̄r h̄ cesaries ei coma capitis: & proprie viroz. decet enī virū eē tonsurum: nō mulierē. vñ Brevisimi: Est coma q̄drupedis colubzi iuba siue leonis. Cesaries hoīs: crines proprie mulieris: Hui⁹ & illi⁹ bone dicitur esse capillus.

Cesia. a cedo dis cidi dicitur bec cesia cesie. i. lenticula. vnde cesius cesia cesium. i. lenticulosus. Qui enī lenticulosus ē colorem non integrum sed intercisum habet fm̄ Dugui. Papias etiā dicit: Cesia lenticulosa: cesius lenticulosus: quasi lesus facie.

Cesim aduer. i. diuisim: artuatim: & d̄r a cedo dis cecidi fm̄ Dug. P̄ap. v̄o dicit: Cesim p̄ cedēs quōd vicissim p̄ vicēs q̄si limate vel dolate vel gradatim.

Cesonomatia quoddā scema est q̄d meli⁹ scribit p̄ se in p̄ma syllā. vñ in s de eo dicā: & supra in quarta parte vñ in ca. de scemate.

Ceso onis mas. ge. q̄ de v̄tre matris ceso scindit. & dicit a cedo dis cecidi.

Cesonia. a cedo dis cecidi h̄ cesonia nie quedā carūcula in frōte equini pulli cū primū p̄dit ex aluo: vnde mulieres faciūt q̄ndā potione mortiferā. Itē cesonia fuit pp̄riū nomen cuiusdā mulieris.

Cesoz foris mas. ge. i. incisor: a cedo dis cecidi. Paral. ij. ca. xxiiij. At illi oducebāt ex ea cesozes lapidū.

Cespes pitis mas. ge. terra cum herbis auulsa vel frutez vel virgultū. & dicit sic q̄si circa pedes. vnde cespito tas. i. sedere vel cadere vel offendere. vñ & equi qui sepe cadunt cespitare dicuntur.

Cespito tas tauī tare in cespes exponit: & coz. spi.

Cessim aduer. i. cedendo vel gradatim.

Cesso. a cedo dis cessum su u in o fit cesio fas. i. frequēti cadere. & iuenit p̄ peccare. vnde v̄balia. & cessabūd⁹ da diū. filis cessanti: vel ille q̄ sepe cessat.

Cesso sis sui v̄bū desideratiū q̄d nō est in vsu in simplicitate: & descendit a cedo cessi cessum.

Cesticulus in cestus exponit.

Ceston in cestus sti vide.

Cestus cesti. A castus dicitur hic cestus cesti vel cestos: & hoc ceston indeclinabile: id est cingulum veneris quo ac cinguntur vtuntur in legitimis nuptijs. & dicitur ceston quasi caston: quia in feminis maritalis castitatis signū fit. vnde ponitur quandoq; pro legitima copula & maritali concordia vel castitate fm̄ Dugui. Papias v̄o dicit: Ceston zona veneris.

Cesta
plū
cem
rigu
lū o
pita
Cesur
dicit
ped
ylla
i. se
Cetar
qua
Cetar
vel
vel
pisc
Cere
Cere
Ceter
spe
Cetb
Cetib
Cetb
e f
fir
noi
Coe
mi
coe
ti p
ner
Er
ma
coe
Cen
dis
q̄d
her
her
Ju
Cba
der
ter
me
ter
gu
oī
tal
no
co
reg
per
Cale
on
Cba
cit
oī
vie
eg
Cba
Cba
ser
Cba

Cestus. a cedo dis cecidi dñ hic cestus stus stui. i. coriū cui plūbo infuso quo manus suas pugiles munitur et seinui rem cedūt: cestus etiā dñ baculus pugilū qui corio et cor rigis solet esse circūdatus. Etiam generaliter arma pugilū dicunt: cestus: vñ videt dici cestusculus li: circulus in capite. quā aliquid portat.

Cesura est finalitas dictiois in principio pedis: ita q sequēs dictio a longa possit incipere vel a breui. nō aut fit in pmo pede q̄uis possit incipere a monasyllaba dictioe: qz monasyllaba dictio nō h̄ aliqd an se a quo cedat: lz illa cedat i. sepe a sequēt: vt si dicas: Nō minor est virtus q̄rere q̄z parta tueri. De h̄ etiā require in membris:

Cetus sa sū. i. p̄cussus incisus maculatus: a cedo dis cidi. **C**etaria vitaria in q̄bus cete et alij pisces sūt vel officina in qua liquamen ex piscibus cōficiat: a ceto dñ.

Cetarius a cetus ti dñ h̄ cetarius rij qui cetum piscem capit vel vendit: et inde hoc cetariū rij locus vbi vendunt cete vel vbi capiunt et abundat: qd̄ et p̄ ipsis et p̄ quibuslibet piscibus ponit.

Cete indecli. pluralis numeri ge. neu. vide in cetus. **C**eteri. i. reliqui ex eodē numero s̄m P̄ap.

Ceterū cōiunctio aduersariua tantū valet quātū sed. vñ Pro sper: Leterū iniquus ignorat se puniri zc. vel. i. nā.

Cetibus penul. pdu. interpretat abscessus. **C**etibi qd̄ sapiētes inuētores verborū s̄m P̄ap.

Cetura interpretat timiama vxor fuit Abrae post Saraz et s̄m hanc regulam debet penul. pduci sicut lectura beth s̄m armatura. Gene. xxv. Abraam vō aliam vxorē duxit noīe Lethuram.

Coetus a cedo dis cessi dñ hic coetus tus tui. i. congregatio hominū p̄ contrariū: qz nō cedat. vel melius dñ a coeudo q̄si coetus. vñ p̄ oe diptongū d̄z scribi. inde deriuat h̄ cet? t̄pe solam mas. ge. in singulari numero. in plurali vō est neu. et indecli. pluraliter h̄ cete hoz cete. vñ in Gene. p̄mo Creatit deus cete gr̄dia: p̄ quodā magno pisce magno marino: qz copiosus sit instar coet? vñ versus: Est hoīuz coetus viuit in equore cetus.

Cenauer. similitudinis sicut q̄si quēadmodū tanq̄.

Ceuo ues iii verbū neu. et caret supino. i. culū mouere: vel clunē agitare sicut faciūt in cōcubendo. et pp̄rie ceuere est qd̄ faciunt homines superius: sicut crissari qd̄ faciūt mulieres inferius. vñ versus: Est ceuere virū: sed crissari mulierū. vel ceuere est virorum inter se. crissari mulierū in se Iuuenalis: Ego te ceuentē sistere verebor s̄m Dug.

C ante H

Chaldei Laleph filius fuit Nachor fratris Abrae: vñ chaldei dicti sunt qui nunc chaldei dicunt: s̄ mutata in l: et interpretatur chaldei feroces vel captiuantes vel quasi demerites. Et scias qz chaldei potentissimi fuerūt: et multas terre destruxerunt. Tria enim fuerunt potentissima regna. s̄ regnum chaldeorum: grecorum: et romanorū: vnde dicit glosa super illud Isa. xxxij. Ecce terra chaldeorum: talis populus non fuit zc. vsqz ad mortem Nabuchodoy nosor fuerunt fortissimi chaldei et assyrii. populus grecorū et romanorū fortior fuit. Predicta autem tria regna propter sua peccata subiugata sunt: vt dicam in pena.

Caleph interpretat canis: vel quasi viride siue cor: aut q̄si omne cor.

Cham calidus vel callidus siue calor aut caliditas. et vt dicit Dug. cham interpretat calidus ex presagio futuri sic dicitus. Posteritas enī eius eā partem terre possedit que vicino sole calentior est: vnde et egypti vsqz hodie lingua egyptiorū cham dicunt.

Chami greci dicūt breue et humile: et accentuat in fine.

Chamos idolū moabitariū s̄m P̄ap. et accentuat in fine.

Chamul interpretat surgens dolor vel necessarie parturiēs seu calens dolore aut caliditas parturientis.

Chamus mi a chami qd̄ est breue et humile dñ h̄ chamus

mi quoddā gen? freni vel ps. f. qd̄ fulgo dñ molmet. vel chamus capistrū est: vel dñ a caplo sas qd̄ est flectere: qz reflectat equū huc et illuc. Regū. iij. ca. xix. Pona itaqz circulū in naribus tuis: et chamū in labijs tuis.

Chana vicus est galilee vñ simon dicit est chanaan? Jo. ij. Nuptie facte sunt in chana galilee: et interpretat zelus vel emulatio seu possidet eos aut possessio eoz.

Chanaan interpretat possidens dñi vel emulatoz gr̄e.

Chananeus interpretat emulatoz vel zelotes siue preparatus aut negociatoz.

Chaos neu. ge. indecli. vel chaon etiā dñ et h̄ chaos chai vel h̄ chaos chaoi. i. pfunditas: fossa vel cōfusa: caligo vel cōfusio rerū vel initiū rerū. s̄. ile. in qua oīa fuerūt confusa et cōmixta et a quo oīa s̄m Dug. Papi. vō dicit Lbaos greci dicūt naturā celi et terre cōfusam.

Charrā interpretat ira vel iracundia siue furor aut foraminā. Tobie. xi. dicit: Peruenerūt ad charrā que est in medio itinere circa Niniuen: et accentuat in fine: et scribitur per geminū r.

Chasdei in chaldei exponit.

Chasleu interpretat spes eius vel sperans in eū.

Chele dicitur brachia scorpionis p̄pter curuitatē. Itē chele larū inuenit p̄ signo libe: qz ex pedib? virginis et brachijs scorpionis efficit: et dñ a chelon s̄m Du. P̄ap. etiā dicit: Chele brachia scorpis que faciunt libram.

Chelidrus quidā serpens in cerfidrus exponit.

Chelis a chele dñ h̄ chelis lis. i. cithara: qz in modū brachiorū curuata est.

Chelon grece latine dñ curuū: vel chelon grece latine dñ brachiū siue crus p̄pter curuitatē.

Chere interpretat aue salue vel gaude: et pdu. che. vñ P̄erfusus: Quis docuit p̄fatus suū chere. i. suā salutationē: et inde cōponit syncherus rā rū s̄m magistrū Benedi.

Chermel hebraice dñ q̄ et carmelus mons est in confinio palestine et fenicis: et interpretat molle vel tenerū siue agnus tener: aut agnitio seu scia circūcisionis. Isa. xxix. Cōuertes lyban? in chermel: et chermel in saltū reputabis. Alia lra est in charmel. h̄ est p̄dicatione ap̄loz lybanus. i. gentes candidae et mundū p̄ baptismū cōuertent in chermel. i. sciam circūcisionis. Et charmel vel chermel. i. iudei interius circūcisi cōuertent in gētes filitres et infructuosas lybanus enī candidatio: charmel vō scia circūcisionis interpretat vt ibidē dicit glosa.

Cherub bis cherubim cherubē cherub cherube. et pluralit̄ cherubim p̄re oēs casus mas. ge. p̄ m scriptū. Itē cherub indecli. in singulari et in plurali p̄ eodē. Itē h̄ cherubim indecli. mas. ge. et scriptū p̄ m tñ in singulari nune. et sigt vñquēqz angeloz de illo ordine: et tunc d̄z dicit: Sancte cherubim orate p̄ nobis: Itē pluralit̄ h̄ cherubin: et indecli. et neu. ge. et tñ in plurali scribit p̄ n: et sigt illū ordinē angeloz: et tunc d̄z dicit: Sancta cherubin orate p̄ nobis. et s̄m primā declinationē p̄ d̄z dicit: Sancti cherubim orate p̄ nobis. et interpretat plenitudo seu multitudo scie: qz illi angeli vicinius positi deo: diuina scia amplius ceteris inferiorū ordinū pleni sunt.

Cherucus ci. i. sumitas mali. s̄. illud qd̄ instar vexilli malo supponit: et s̄m venū mouet. Lucan? Instabat sumis minor vsa cherucus. Quidā tñ dicūt qz cheruci sunt capita et cornua antēnarū: vel funes in malo.

Cheruni signati vel metuentes seu formidantes aut insani entes interpretat.

Chidon interpretat scutū vel clipeus.

Chilindroidos dñ vmbra equaliter crescens in longū. vide in cerfidrus.

Chilindrus: in cerfidrus exponit.

Chile cū aspiratione est labrum.

Chilonēs cū aspiratione homines breuioribus labijs vocantur.

Chimera re est quoddam monstrū s̄m fabulas: h̄ns caput leoninū: pectus et ventrē caprinū: et caudā anguinā. vnde

2 p filitudinē meretrici dī chimera. vñ vsus: Ois reuera
 meretrici est dicta chimera. Parte leo prima: media cap:
 anguis in ima. vñ Virgi. in. vi. Enei. Horrendū stridens
 flāmisq; armata chimera. Chimera etiā est quidā nauis
 Enee. vñ de Virgi. in. v. Enei. Ingentēq; gyas: ingentiq;
 mole chimeram.

Chyos insula syra lingua dī: qz ibi mastix gignit. syri enī
 mastice chyon vocāt. 2 inde chius a um penul. pdu. q̄ in
 primitiuo cor. Itē chius dī fili. Itē chius chij qdā loc^o
 de quo dī Actu. xx. Sequenti die venim^o circa chiū. fm
 vō Pap. Chius insula est in q̄ bonū vinū nascit qd̄ chiū
 dī in qua fons est hebetes faciens.

Chius chij vel chiū chij se. ge. vel neu. ge. pōt eē: in chios ē.
Choa ecclia vel cōgregatio interpretat: 2 accētua^o in fine.
Chobal cōdēnatus vel cōdēnatio interpretat.
Chodorlaomor interpretat quasi generatio manipuli: vel
 quasi habens decorē manipulū.

Choelth hebraice: gr: ce ecclesiastes: latine cōcionator.
Chomor interpretat laescens vel puocans siue laesciōes
 aut puocationes.

Chonenias interpretat pcussus dño vel pcussio dñi.
Choratula. chorus cōponit cū aule qd̄ grece dī cānula: 2 dī
 bic 2 h choratula le: q̄ choz ducit vñ q̄ in choro cū cānulis
 cantat: q̄ aliter dī choraules: 2 ex eis dē cōponit. vel choz
 raules cōponit a chorea 2 ago agis: q̄. s. agit choreaz fm
 Dug. Pap. etiā dicit: Choraules princeps chozi vel qui
 cū cānulis. i. fistulis canit in choro.

Chore interpretat caluaria vel caluiciū vel caluus.
Chorea ree se. ge. ludicris cantilena: vel saltatio: 2 dī a choz
 rus ri: 2 acui^o penul. Pap. vō dicit: Chorea sonus ludoz
 cantus vel carmina.

Choreb interptat mēsa vel massa: siue tentās aut tentatio.
Choreus interpretat iracund^o vel liber: aut de foramine.
Choricantis ni mas. ge. a chorus dī q̄ canit in choro vel cū
 choro. 2 cor. penul. 2 cōponit a chorus 2 cano nis.
Choricista ste mas. ge. a chorus dicit qui canit in choro vñ
 cum choro.

Chorulus li mas. ge. dimi. paruus chorus: 2 cor. penul.
Chorus ri mas. ge. est multitudo in sacris collecta. Dicit tñ
 2 chor^o loc^o vbi canūt q̄ in choro sūt: 2 dī a cōcordia. Alij
 dicūt qz chorus deriuat a corona: qz olim in modū icoroz
 ne circa aras starēt 2 canerēt: sed melius videt qz corona
 deriuat a chorus: vel chorus dī a coeu^o q̄si coeuz cant^o
 vel societas: vel locus. A chorus deriuat h chorus ri: qd̄az
 vent^o collateralis zephiro: qz vētoz circulū claudat: 2 q̄si
 choz faciat. Itē dī chorus qdā mēsurā decē modioz: sed
 h est hebreo descendit qui vocat chora ad filitudinē col
 lis. chorea enī hebraice colles appellat. Choceruati enī
 triginta modij instar collis vidēt: 2 onus cameli efficiūt
 fm Du. 2 vt dicit mgr Bñ. Chorus p vento nō aspirat:
 in alijs significatiōib^o aspirat: 2 primā cor. sed p vento
 p̄mā pdu. vñ. vsus: Lōsona turba choz^o q̄tiēs ē aera cor^o.

Chous choi mas. ge. pars celi. s. q̄ celū otinet vel ipsū celū: 2
 dī a chaos: qz ex chaos putauerūt quidā celū esse forma
 tū. Itē inuenit chous choi p quodā loco de quo dicitur
 Actu. xxi. A recto cursu venimus choui.

Chremes a cremo mas deriuat h chremes tis vñ chremis
 p̄p̄iū nomē cuiusdā p̄sone introducte in comedia qz cre
 mabat Simonē denegando filiā suā filio illius: 2 fm h
 caret aspiratione. si vō hēat aspirationē chremes: nō ē tūc
 nomē latinū: nec deriuat a cremo mas: fm Dug. Quā vō
 Prif. in p̄mo maio. dicit qz aspiratio ponit post c in chre
 mes: dicas qz ibi chremes nō est latinū.

Chreticus. a chrisis qd̄ est iudiciū dī h chreticus ci. i. iuder
 vel medicus q̄ fm chrisim iudicat de infirmo: an debeat
 etudere nec ne. 2 chreticus ca cū: vt chreticus dies in quo
 sumit infirmitatis iudiciū: q̄ q̄si iudicat 2 indicat boī an
 debeat liberari nec ne.

Chryseus. a chrysis qd̄ est aurū dī chryseus sea seū. i. aure^o:
 2 chryso sas. i. deaurare. vñ chrysalus ta tū. i. deauratus.

Chrysis grece latine dī secretū: vñ iudiciū: vel aurū. vñ vsus
 Aurū iudiciū secretū dat tibi chrysis: 2 acui^o in fine.

Chrisma est grece: 2 scribit aliqñ p x sicut xrisma: qz h figu
 ra 2 representat apud grecos ch. 2 scribit etiā p ch chrisma.
 vide in christus: 2 dī chrisma vnctio latine 2 deriuat a
 chrysis qd̄ est aurū: Chrisma iubente dño in exo. Adoy
 ses cōposuit quo primo Aaron 2 filij eius in sacerdotuz
 puncti sunt sed postqz xps verus rex 2 sacerdos celesti ac
 mystico vngueto est delibutus: iā nō solū reges 2 pontifi
 ces: sed ois ecclia p vnctione chrisimatis cōsecrat p eo qd̄
 est mēbrū eterni regis 2 sacerdotis. vide in vnguo.

Chrysolitus ti mas. ge. scde declinatōis: lapis p̄ciosus filis
 auro cū marini coloris filitudine: 2 dī a chrysis qd̄ est au
 rū. 2 vt dicit Remigi^o in Apoca. Chrysolitus q̄si aurū ful
 get: 2 videt emittere ex se quasdā ardentes scintillas: cū
 specie significant hī q̄ in luce supne patrie resplendent:
 suasq; virtutes atq; sūas cū verbo exorationis velut scin
 tillas in p̄imos effundūt: quib^o ad amorē dei 2 p̄imi
 alios accendant.

Chrysolopus: qdā lapis p̄ciosus: a chrysis qd̄ est aurū 2
 passus qd̄ ē color: qz fit aurei coloris. Remigi^o vō dicit qz
 est aurei coloris 2 viridis: 2 sūgt electos sapia resplenden
 tes: 2 in viriditate fidei semp ad celestia tendentes.

Chrysolopatus lapis p̄ciosus ethiopicus quē lux celat
 pdit obscuritas. nocte enī igneus est: die aure^o fm Dug.
 2 dī a chrysis qd̄ est aurū.

Chrylostomus. a chrysis qd̄ est aurū: 2 omos qd̄ est os di
 ctus est Joānes chrylostomus. i. aureū os. vel cōponit a
 thomos qd̄ est diuisio. os enī nihil aliud esse videt qz di
 uisio labioz ab inuicem.

Christeeleyson. ab ely qd̄ est deus dicit quoddā verbū gre
 cū. s. eleyson. i. miserere. vñ dicit christeeleyson. i. chris
 te miserere.

Christianismus mi: cultus 2 ritus christianoz: 2 cōponit
 a christianus 2 mos moris.

Christianus ni. christiani a christo dicti sunt: sicut a Juda
 iudei: seu ab vnctione deductuz est h nomen: qd̄ nomen
 primū in Antiochia p Prætri predicationē exortū est: vt
 habetur Actu. xi.

Christicola le penul. cor. christū colens cōis ge.

Christus a chrisimate dictus: q̄si chrisimate vnctus. chrisma
 enī grece latine dī vnctio: qd̄ nomē xps olim erat cōe 2
 sacerdotib^o 2 regibus: qz hī q̄ vocant ad regnū. 2 qd̄ ad sa
 cerdotiū inungebant. de regib^o habet in Isa. Dicite chris
 to meo cyro. De sacerdotibus dī in spal. Nolite tangere
 christos meos. vñ dñs n̄r antonomasice proprio noie di
 cens est xps: qz verus rex 2 sacerdos fuit: 2 chrisimate vn
 ctus. i. septē donis spūs sancti plenarie delibut^o. Et nota
 qz h figura 2 representat apud grecos ch. vñ xrisma 2 xps
 p x scribunt: qz dictiones grece sūt. Quare nō dicat: Chri
 ste ora p nobis: sed Exaudi nos dicā in oratio. Itē in
 xpo fuerunt oēs virtutes: 2 vsus virtutū: sicut dicā in vir
 tus. Itē de formatione corporis xpi: 2 de infusione aie
 dicam in extraduce. Itē quō xpi corpus accepit aliqd
 de oī statu hoīs dicā i liber ra rū. Itē de scia aie xpi 2 po
 tentia dictū est in anti xps. Itē vide in verbū. Itē in py
 pheta dicam quō xps ex pplo iudeo 2 gentili natus est.
 Itē de imagine faciei xpi quā xps misit Abagaro regi
 dicam in iudas.

Chus interpretat ethiops vel tenebrosus. vide in

Chusans iterptat tenebrās donū vñ nigredo gratificatiōis.

Chusaurasathaim tenebrosa iniquitas: vel nigredo impie
 tatis interpretat.

Chesi interpretat secretū: vel silentiū vel archanū: aut p̄fun
 ditas: 2 acui^o in fine.

E ante J

Ciatius ti mas. ge. quoddā vas est ad bibendū: 2 duodecim
 ciati vnū sextariū faciūt. Itē sciatus paruus cipbus: cray
 tercultus porrectorius: 2 cor. penul.

Cibariū. a cibo bas dñ h cibariū rij. i. cibus: z adiectiue ci-
barius ria riū q̄ vel q̄ vel q̄d ptinet ad cibū.
Cibatus tus mas. ge. i. comestio a cibo bas: z adiectiue pōt
declinari cibatus ta tū.
Cibe barū pluralis numeri. i. tessere q̄drate. s. taxille a cibo.
Cibeles. a cibo bas dñ h cibeles lis: vel h cibile lis. i. mater
deoz. s. terra q̄ cibaria cōfert. vel potius deriuat a cubon
q̄d interpretat solidū vel firmū q̄si cubele: qz inter elemē
ta nullū sit firmius z solidius illo. vñ dñ sic a cibelo monte
in quo colit: z a ci bele vel cibelo dñ cibelus la lū possessi-
uū: z cibeus lea leū idem.
Cibo bas bavi. i. cibos dare: z dñ a cibus bi: vñ verbalia: z
cibatorius ria riū. Libo cōponit vt cōcibo bas. i. sil' ciba-
re: decibo bas. i. valde cibare vel cibū auferre. excibo bas
i. pfecte cibare. precibo bas: in eodem sensu. recibo bas. i.
iterū cibare: succibo bas. i. latens vel parū vel subitus ciba-
re. Libo z oīa eius cōposita sunt actiua. z cor. hanc syllā-
bā ci: vñ quidā: Lasens anguilla mortis cibus ille vel illa
Nī bibas z rebibas z rebibendo bibas.
Ciboriū rij quoddā vas ad cibos deferēdas: z dñ a cibus.
Cibosus. a cibus dñ cibosus sa sū. i. cibo plenus. z cōparat
vñ h cibositas tatis plenitudo ciboz.
Cibus bi a capio pis dñ. q̄ aut dñ cibus q̄si capt' ore: qz ca-
pit' ore: ethy. est: nō cōpositio fm Dug. Itē fm Pāp. ci-
bus grecū est. Est aut figura in geometria: q̄ lōgitudine z
latitudine z altitudine cōtinet sic : qz corpus solidū. h
etiā texera dñ vel numerus solid' hñs in sui denotiōe
q̄truoꝝ voces: vt bis duo bis. i. octo. Du. etiā dicit q̄ a cu-
bon q̄d interpretat solidū siue firmū dñ h cubus bi figu-
ra solida. De h plenius dicam in cubus bi.
Cibus grece latine dñ cubus. vide in cubus bi.
Cibuti ti. i. arca cibaria: z dñ a cibus.
Cicada de dñ a cuculus: qz ex cuculoꝝ nascunt' sputo vel di-
ant' sic a sono quē faciūt. z fm Seruiū nō dura vita eoz
nisi p̄ diē. dicit enī q̄ eodē die quo cicada orit': morit'. vñ
quidā: Mors z vita dies vna cicada tibi. sed aut falsū di-
cit aperte: aut alia aīalia vocauit cicadas q̄ nos vocem'.
q̄ aut dñ cicada q̄si canēdo cadēs vel cito cadens: ethy. ē:
nō cōpositio: z pdu. penul. vñ Qui. in primo de arte: vere
pius taceant volucres estate cicade: Femina q̄ iuueni
blanda temptata repugnet.
Cicatricosus sa sum plenus cicatricibus: a cicatrix dñ.
Cicaticula le dimi. parua cicatrix: z cor. cu.
Cicatrix. a ceco cas dñ h cicatrix cis. i. vestigium obductio
vulneris sic dicta: qz cecet z obducit vulnera q̄si cecatrix.
q̄ aut dñ cicatrix q̄si cese carnis tritio: ethymo. est nō cō-
positio: z pducit tri.
Cicendela a candeo des dñ hec cicendela. i. lusula gen' sca-
broniū: qz volans candeat. i. luceat.
Cicendulū li ge. neu. i. thuribulū vel licinus: z ponit' p can-
dela: z dicit a candeo des.
Cicer ris ge. neu. genus leguminis: z cor. ce.
Ciclas a ciclus dñ hec cicla cle: z hec ciclas dis: quoddā ge-
nus pallij circūtextū: z cōtinēs multos intertextos ciclos
z hec ciclas dis dñ insula que cū quibusdā alijs in ciclo
disposita est. Ciclades enī fuerūt sexagintatres insule cir-
ca delū in orbe site. z ideo dicte sunt: nō qz in orbe sūt di-
geste: sed ppter scopulos q̄ tra easdē sūt fm Dug. Pāp.
etiā dicit: Ciclades insule sunt in Egeo mari dicte q̄ in
ciclo. i. in orbe sunt posite. Ciclas dis genus vestis a rotū
ditate dicta sursum stricta deozsa ampla. vñ inuenit' in le-
genda beate Agnetis: Induit me dñs ciclade auro texta:
z cor. penul. gti siue cla. Statius achilleidos: Puppis z
in mari mutabant ciclades auras. vñ in Brevisimo: Est ci-
clos pannus circūdat ciclada pont'. z ita teneas q̄ a mes-
diantē d cor. Fortunatus tñ eam producit dicens: Bra-
tea gēmata ciclade filo catenat.
Ciclopea saxa in q̄bus cyclopes habitauerūt in Sicilia fm
Pāp. vide etiā in cyclops: qz declinat cyclopeus pea peū.
Cyclops pis mas. ge. dñ a cicli cli cyclopes nascunt' in india

z in Scythia olim sic dicti erant: qz vñ orbē. i. vñ oculū
habere in media fronte phibent. hi z agrosagite dicunt'
qz solas ferarū carnes edant. Cyclopes isti dicti sunt esse
fabri Jouis: z fabricare fulmina ei' in Etna monte Si-
cilie. vñ cyclopeus pea peū. vñ h cyclopea saxa dicunt' in
quibus cyclopes habitauerūt in Sicilia: z pdu. penul. ci-
closes. vñ Virgi. vij. Enei. Ferrū exercebant vasto cyclo-
pes in antro. Et Theodol': Fulmina cyclopedes Jouis
imperio fabricantes. Et vt dicit quidā cyclopes si est no-
men cōe gentile pdu. penul. Si vō sit p̄p̄iū eam cor. z sa-
tis hoc pbabiliter dicit. Item inuenit' cyclops pis p r: z
tunc cor. penul. in obliquis. vñ Theodol': Egregio cyclo-
pi debet causa litandi.
Ciclus cli dñ a circul' p syncopā: vñ a greco ciclon q̄d greci
rotundū vel orbē vocant. Ciclus cōponit vt epiclus semi-
clus hemiclus ab hemis z ciclus. i. medius circulus: vñ
hemicl' q̄nq; dñ sedes dimidiū circulū hñs. i. arcā: z p
du. ci. z fm cōp̄tistas ciclus ē spaciū aliquoz ānoz in se
rediēs fm aliquos numeros. Et dñ ciclus q̄si circul' p du-
plicē syncopā: z ē semicl' dimidi' cicl' a semis z cicl'.
Ciconia nie dñ a sono quo crepitat q̄si ciconia: qz sonus po-
tius est oris q̄ vocis: qz eū quatiēte rostro faciunt. vñ z
ciconiā q̄d z ciconiū dñ vocant hispani lignū longū quo
in hortis hauriūt aquā: qz imitat' naturā illi' auis leuan-
tis z deponentis rostra dū clangit. eandē hortulani telo-
nā vocant. tale lignū inuenit' mō sup quosdā puteos cū
catena ferrea. Et scias qz h auis a quibusdā appellat' pia
auis ppter pietatē quā erga parentes ostendit. vñ dicit:
Ambro. in hexameron. v. Depositi p̄ris artus p longeuaz
senectutis plumarū tegimine alarūq; remigio nudatos
circūstans soboles ciconia p̄nis p̄p̄is fouet: z qd dicā
collato cibo pascit. q̄nq; etiā ipsa reparat nature disper-
dia: vt hinc atq; inde subleuantes senē fulcro alarū suarū
ad volandū exerceant: z in pristinos vsus desueta iam re-
uocent p̄ris mēbra. Quis nostrū leuare egrū nō fastidiat
patrē: q̄s fessū senē suis humeris nō imponat: qd in ipa
historia vix credibile habet. q̄s vt pius sit nō h seruilis
mandet obsequiū: At vō auibus nō est graue qz pietatis
est plenu: nō est onerosū qd soluitur nature debito. aues
nō erubescunt reuerendi senis mēbra portare. Est enī ve-
ctura pietatis qz eousq; frequenti testificatiōe p̄crebruit
vt cōgrue mercedē remunerationis inuenerint. nā roma-
noz vsu pia auis vocat' est qz vix vni imperatori cōsulto
senatus delatū dñ. h iste aues in cōi meruerūt. Habent g
attes ista decreta patrū ac p̄p̄ie insignia clemētie. Pios
enī filios patrū prius oportuit iudicio predicari.
Cicur placidus: mansuetus prudens. pluraliter cicures pla-
cidi quieti fm Pāp.
Cicurius rij mas. ge. prudens: gratus: cautus: austus: vaser
placid': māsuetus. vñ cicuro ras verbū actiuū. i. prudent'
vel mansuete se cōtinere: militare. mansuete facere.
Cicuro ras: in cicurius est: z pdu. cu.
Cicurris ris mas. ge. est porcus natus ex apro siluestri z do-
mestica porca. z dicit a cicurius fm Dug. Pāp. vō dicit
Cicurris domestica sus.
Cicuta te penul. pdu. qdā herba est a cecus dicta q̄si cecuta
qz eius succus nocet oculis: vel qz in tirso geniculato mo-
dos h occultos vt cāna: sicut dñ fossa ceca q̄ occulta est.
Cicuticen. a cicuta z a cano nis componit' hic cicuticen ci-
nis qui canit cū cicuta: vñ de hec cicuticina ne penul. cor.
femina que canit cum cicuta: z cor. penul. cicuticen cinis
tam in ntō q̄ in obliquis.
Cidaris ris se. ge. pilleus pontificalis. z vt dicunt mitra ci-
daris z ciara idem est: z cor. da.
Cidon donis mas. ge. pueroz amator fm Dug. z dicit etiā
Pāp. Lidones pueroz amatores.
Cidonia ciuitas cretēsis: cidonia genus pomi. Itē cidonia
mala ab opido qd est in creta dicta: ex quo primo pomū
cidonicū conficit'. Sit quoq; ex eo vinū quo languentia
desideria fallunt: nam vinum representat.

Cieo cies z cio cis idē hnt pteritū. s. citū: z idē supinū. s. citū
 nisi fm h q descendit a cio q̄rte coniugatiōis pdu. penulti.
 Scdm vō qd descendit a cieo cies scde coniugationis cor.
 eandē. vñ vsus: A cieo citū nō venit imo citū. Item cio z
 cieo eandē hnt significatiōē. s. vocare: mouere: cōmoue-
 re: cōgregare. Lico cies tñ accipit in illa significatiōe. s. p
 festinare: pperare: in q̄ n accipit cio cis. Lico z cio cōpo-
 nit cū ad z d̄r accieo cies z accio cis. i. appellare: aduoca-
 re. Itē cū con z d̄r cōcieo z cōcio. Itē cū in z d̄r incieo z
 incio. Itē cū ex z d̄r excieo z excio. Lico cio z oia cōposi-
 ta ab eis sūt actiua: nisi q̄ cieo p festinare ē neutriū. Lico
 z cio faciūt pteritū in cini z sup. in citū. Itē cieo z cōposi-
 ta ab eo cor. penl. in supinis: z in participio preteriti tps
 Lio vō z eius cōposita eam pdu.
Cigneus gnea gneū. i. candidus vel ad cignū ptinens. vel
 de cigno existens: z d̄r a cignus.
Cignitus tus maf. ge. vox cigni a cignus d̄r z pdu. gni.
Cignus. ab h̄ preterito cecini d̄r h̄ cignus gni: qz h̄ cantat
 vñ h̄ cignulus li d̄mi. puus cignus: z cigninus na nū. z
 cigneus nea neū. Itē a cignus dictus est amnis qdā cilic
 cie h̄ cign: tū qz mirā bz aquarū suauitatē: tū qz autūno
 z estate qñ niues solunt tūmescit: qdā enī lingua q̄cqd
 est candidū d̄r cignus. reliqs vō anni tpsib̄ tenus ē z q̄e-
 tus fm Du. Pap. aut sic dicit: Lignus atis gen̄ q̄ z olor
 d̄r: qz totus sit albus plumis a canēdo dicit: eo qz carmia
 modulatis vocibus fundat. Itē cignus cicilie fluiuis.
Cile est qdā figura q̄ apud grecos rēp̄sentat mille.
Cilia venter interpretatur.
Ciliacus q̄ in ventre bz passiōē: z d̄r a cilia qd est venter.
Ciliarcha. a cile figura greca z archos qd ē princeps cōpor-
 nit hic ciliarcha che q̄ mille p̄est militib̄: quē nos mil-
 lenariū vocamus.
Ciliaste quidā beretici sunt. vide in cerinthiani.
Cilices quidā populi quos vicit pompeius: pirate erant: z
 ponant cilies p̄ piratis z pirate p̄ cilicibus.
Cilicia. puincia asie minoris iuxta taurū mōtē a cilice quo-
 dam nomen traxit.
Cilicū? na nū: a cilū d̄r: vt cilicina vestī q̄ fit de cilicio: z p
 du. penl. vñ i Auroza d̄r: Pungēs z vestī te cilicina tegit.
Ciliciū cigneu. ge. d̄r velamentū factū de pilis caprarū vel
 taxoz vñ tentoria sūt z mortui opium.
Cilicus ca cū. i. de ciliacia existens penul. cor.
Ciliū. a cilū d̄r h̄ ciliū li. i. ordo pilozum q̄ in folliculo quo
 oculus tegit siue in cilo crescit: qd cōponit cū sup z inter
 z d̄r supciliū z interciliū.
Cilleo les lui verbū actiuū. i. mouere. z caret supino.
Cillaba be mēsa cibatoria q̄ finita comestiōe remouet. z d̄r
 a cilleo les z cibo bas. h̄ z assidela d̄r. z cor. penl. cilliba.
Cilones siue aspiratiōe dicunt hoies angusti capitis quo-
 rū capita oblonga sunt.
Cilū. a celo las d̄r h̄ cilū li. i. folliculus quo oculus tegit: qz
 oculos celat. vel fm Jfido. dicit a cilleo les qd est moue-
 re: qz sepe mouet.
Cima me quasi coma. s. sūmitas holerū vel arborū. z d̄r a
 coma come.
Cimba be: in cumba exponit.
Cimbala accitabula quedaz sunt que p̄cussa se inticē tan-
 gunt faciūt sonū sic dicti: qz cū bellemacia sil z p̄cutiunt:
 z est cimbalū penul. cor. instrumentū musicū pp̄rie quo
 accitur. i. aduocat.
Cimbia ozū: exponit in cumba.
Cimex h̄ cimia vl cimicia d̄r qdā herba q̄ valde fetet. vñ h̄
 cumex is aīal valde fetidū: z pp̄rie iste vermis. s. cimex na
 scit in carne putrida: tinea in vestimētis: eruca in holere
 teredo in ligno: tarmis in lardo: z cor. mi in obliquis.
Cimicosus sa sū. i. plenus cimicibus: a cimex d̄r: z cor. mi.
Ciminile lis ge. neu. d̄r vas aquaticū ad abulendas man?:
 vt dicunt batinū: z pdu. ni.
Ciminū ni ge. neu. genus herbe vel seminis qd vulgo d̄r ci-
 minū: z est calidū z siccū z produ. penul. vñ Macer: Esse

putant calidū medici siccūqz ciminū.
Cimis grece: interpretat dulcis latine.
Cimiteriū. a cimis qd est dulcis z sterion qd est statio cō-
 ponit h̄ cimiteriū rij q̄si cimisteriū. i. dulcis statio aiary
 vel potius cozpoz. vel d̄r cimiteriū q̄si ciniteriū: qz ibi cu-
 nis mortuoz terit. vel d̄r a cis: qz cis. i. an ecclesiaz soleat
 fieri. vñ cimiteriū li d̄mi.
Cinara re penul. cor. instrm musicū est. Et d̄r a cieo qd est
 mouere q̄si sciēs. i. cōmouēs aerē sono suo: vel qz cief. i.
 mouet ad sonandū: vñ dicit Pap. Linare accitabula q̄p
 cussa in modulo cōcitant. Mach. li. j. ca. iiii. d̄r: In ipso
 renouatū est in canticis z citharis z cinaris z cimbalis.
Cincinaculus la lū: in cincinnus est.
Cincinosus sa sum: in cincinnus vide.
Cincinnus. a cedo dis cecidi d̄r h̄ cincinnus ni crinis q̄ p
 lixe dependet: Lantico. v. Lincinni mei guttis noctiū ple-
 ni sunt: z inde cincinnacul? la lū. i. capillat?: q̄ magnos bz
 capilloz cincinos. vñ Diero. in qdā epla: Lincinnaculos
 pueros z calami stratulos z pegrina vnguenta olentes sp̄
 deuita. Itē cincinnus d̄r pannicul? vetus p̄anosus z ve-
 trit?: z tūc inde d̄r cincinnosus sa sū. i. p̄anosus lacinosus
 tumicosus fm Dug. vel fm Pap. cincinni dicunt capilli
 dependēs. vñ cincinnosus sa sū cui capilli crispi depen-
 dēt. vel crinit? sic mulier: z pdu. penul. positiōe: vñ in Au-
 roza d̄r: Lincinni populi sunt. nam diuinitus isti.
Cinctim aduer. i. strictim a cingo gis d̄r.
Cinctozū rij ge. neu. quo cingimur: a cingo gis.
Cinctura re penul. pdu. i. actus cingendi ad id quo cingu-
 mur: z dicit a cingo gis.
Cinctus ti maf. ge. i. lata cinctura vel zona a cingo gis. Itē
 mobiliter cinctus ta tū participiū.
Cinctutus idē est qd cinctus. vñ Horatius in poetria: Sin-
 gere cinctutus nō exaudita chetegis.
Cine grece latine eniti vel cingere d̄r.
Cinedus. a cinos d̄r cinicus ca cū: z cined? da dū in eodez
 sensu. i. caninus. Dicunt etiā cinici vel cinedi molles z es-
 feminati z imūdi sicut canes: q̄ z publice coeūt z ad vom-
 tū redeunt. vel dicunt sic satyrici. i. rēp̄bensores: qz rēp̄-
 bensione ledunt sicut canis mortu. Juuenalis: Castigas
 turpia qum sis inter socraticos notissima fossa cinedos.
 vñ z p̄ excellentiā imundicie: qdā phi beretici dicti sunt
 cinici: q̄ publice z in patulo cū vxozib̄ cōcubebant p̄edi-
 cātes publice esse cōcubendū cū vxozibus in vicis z plat-
 teis ad modū canū: qz coniugū iustū est: z pdu. penul. cine-
 dus: sed cinicus eā cor.
CinERICA ce auis cinereū habens colorē fe. ge. z d̄r a cinie:
 z cor. penul.
Cinerulentus ta tū plenus cinere: a cinis z lentos cōponit.
Cineus nea neū nomen gentis penul. pdu. z vt dicit Pap.
 Linei orti sunt a Jetro genero Moyfi.
Cingo gis xi ctum cingere. i. circūire circūdare: cingulo se
 stringere: vñ verbalia: Et cōponit cingo cū ad z d̄r accin-
 go gis. i. valde cingere p̄parare adoznare. Itē cōponit vt
 circūcingo gis: discingo gis: incingo gis. i. valde cingere:
 p̄cingo gis. i. ante vel ab anteriori parte vel sursum cin-
 gere: recingo gis. i. iterū cingere. succingo gis. i. subt? cin-
 gere. Et nota qz accingimur bellaturi: p̄cingimur ituri:
 succingimur ministraturi: vñ quidam: Accingoz gladio:
 p̄cingoz gauisape p̄sumpto.
Cingulatus a cingulū d̄r h̄ cingulat? ti quoddā genus cal-
 ciamenti z vocant cingulati a quibusdā soliatī.
Cingulū a cinctus ti p̄ diminutiōē d̄r h̄ cingulū li qd z h̄
 cingulus inuenit. vñ h̄ cingula le fe. ge. Et est cingulum
 neutri gene. hoīuz: cingula fe. ge. alioz aīaliū. vñ versus:
 Lingula sunt hominū: cingula stringit equum.
Cinicus ca cū. i. caninus a cinos qd est canis: z cor. penul.
 Persius: Si cinico barbā petulans nonaria vellet. vide
 etiam in cinedus.
Cinifes sis fe. ge. vel cinifex indecli. p̄ eodem vel p̄ alio ge-
 nere paruarū muscarū. s. p̄ zinzala cernicula. z dicitur a

cinus qd̄ ē canis: z sic videt̄ p̄ scribēdū i p̄ma syllaba: s; multi addūt s; z dicūt scinifes p̄ se in p̄ma syllaba. z ita cōiter scribit̄ in Exodo. viij. Facti sūt scinifes in bouib; z uiment;. Itē Pap. ponit p̄ p̄ma l̄ra s; z dicit: Scinifes culicū genus est aculeis p̄molestū. vñ in s de eo vide. Cinifis aut̄ pro fluuio p̄ scribit̄ in p̄ncipio. Et scias q̄ in psalmo d̄r cinifes p̄ s in p̄ma l̄ra z vltima. dixit inquit z venit cinomia z scinifes. z p̄t̄ scribi p̄ pb v̄l p̄ f. in vltia syllaba: z cor. ni. In historijs aut̄ d̄r q̄ cinifes musce sunt z adeo subtiles vt visū nisi acute cernentis effugiāt. z corpus cui insident acerbo rerunt stimulo.

Ciniflo flonis mas. ge. d̄r ille q̄ cū folliculo ignis flāmā excitat: vel q̄ calamistrū calefacit. s. ferrū quo capilli crispantur. h̄ vulgo ciniferus d̄r: z cōponit̄ a cinis z flo flas.

Cinipheus in cinipbis vide.

Cinipbis fluui; est Libye iuxta quē magni habūdāt hirci vñ ciniphei dicunt̄ maiores hirci h̄ adiectiuū sit qñq; generalit̄ hircor; z caprarū cinipheus p̄hea p̄heū fm̄ Dug. Pap. etiā dicit: Ciniphei hirci maiores a flumine aphzice vbi plurimi sunt z magni. Itē dicit cinipbus fluui; in Libya vbi grandes hirci nascunt̄: z cor. ni. z scribit̄ p̄ pb vel p̄ f in vltima syllaba.

Cinisa candeo des d̄r h̄ ciner vel cinis hui; cineris: qz ex candore z incendio fiat. vñ cineretus rea rū. z cinetus nea neū. z vt d̄r in Grecismo: Bis duo noīa sūt q̄ substantiua vocant̄: Que in is v̄l in er rectū posuerūt frequent̄: vt puluer vel puluis: vomer vel vomis: ciner vel cinis: cucumer vel cucumis.

Cinisculus li mas. ge. penul. cor. dimi. partus cinis.

Cinimolegus gi penl. cor. q̄ legit cinnama z quedā auis Arabie qz legat̄ z texat nidū ex fructibus cinnami. z componit̄ a cinnamū z lego legis.

Cinnamomū mi pdu. penul. vide in cinnamū.

Cinnamū vel cinnamomū ge. neu. est breuis arbutula: sed mire virtutis z odoris: cuius fructus dicunt̄ stacte. z d̄r cinnamomū v̄l cinnamū a canna: qz cortex eius in modū cannoz sit rotūd; z tenuis: z tā cortex q̄ arbor ipsa d̄r sic z cor. penul. cinnamū mi: z cinnamomū eā pducit.

Cinnus ni mas. ge. i. tortio oris z cinnus cōmixtio quarūli betrerū p̄portionalis. z cōponit̄ vt cōcinnus ni.

Cinocephalus a cinos canis z cephas caput cōponit̄ h̄ cinocephalus li penul. cor. genus habens caput ad modū canini capitis. z etiā quoddā genus simiarū sic d̄r. Aug; in. xvi. li. de ciui. dei sic dicit: Quid dicā de cinocephalis quoz z capita atq; ipse latratus magis bestias q̄ hoīes cōstet. h̄ in india nascunt̄. vide in anubis.

Cinoglossa se qdā herba a cinos canis z glossa qd̄ est lingua de similitudine canis sic dicta. vel qz ad morsū caninuz trita cū sale z imposita succurrat.

Cinomia mie. i. musca canina z venenosa: z d̄r a cinos. i. canis. Psal. dicit: Et venit cinomia z scinifices: z cor. mi. s; v̄l. Inuenit̄ z cenomia p̄ e vt supra habes in suo loco: sed aliud significat.

Cinos grece latine canis vt dicit̄ Dug. in cano nis.

Cinoth hebraice d̄r latine lamentatio Hieremie. vñ dicit Hiero. in plogo Regū: Hieremias cū cinoth. i. cū lamentationibus: z accentuat̄ in fine.

Cinus ni genus arboris: vt dicunt̄ lentiscus fe. ge. Danielis xij. Sub cino.

Cingia xie fe. ge. i. iuno a cingo gis. z d̄r sic: qz in ei; honore z noīe puelle maritate cingunt̄: qū illis p̄sit nubentibus.

Ciois iui ire: exponit̄ in cieo cies.

Cyparissus si fe. ge. qdā arbor q̄ z cypressus z cypressus vocat̄. z d̄r a cephas qd̄ est caput: qz caput eius a rotunditate in cacumen erigit̄. vel dicta est cyparissus a quodā ei; noīs puero in illā arborē fm̄ poetas mutato. vñ h̄ cyparissa se nocturna imago: z h̄ cyparissus siue cypressus li gnū imputribile.

Cippus a cepi p̄terito de capio d̄r hic cippus pi p̄ geminū p̄: z p̄ trunco z p̄ cumulo terre: z p̄ lapide mortuo suppo-

sito: z p̄ cimiterio: z p̄ instrumento quo reozū pedes restringunt̄: q̄si capiens pedes.

Cypressus si: in cyparissus exponit̄.

Cypriacus ca cū penul. cor. a cyprius d̄r. vide in cyprius.

Cyprius ca cū penul. cor. in cyprius est.

Cypzinū vnguentū a flore cipro vocatū: cuius odorē p̄prie fert fm̄ Papi. z pducit penul.

Cyprius pridis: in cyprius est.

Cyprius pria priū: de cypri vbi nobiles vites sūt affluētes: z d̄r a cyprius. z a cyprius d̄r cypriacus ca cū: nam cyprius facit cyprius z cyprius Nach. libro. ij. ca. iij. Prelatus est cyprius.

Cyprius pri ge. fe. qdā ciuitas vel insula in qua est illa dicta cyprius. v̄l cyprius interpretat̄ mixtura. vñ z illa insula dicta est cyprius: qz multe z varie herbe ad confectiones faciendas in ea reperiunt̄. vñ cyprius ria riū: z cyprius ca cū penul. cor. Itē a cyprius h̄ cypria prie genus holeris: qz ibi valde abundet. z hic cyprius pridis. i. venus: qz in ea colit̄. eadē insula d̄r paphus. z vt dicit̄ Pzi. in tractatu polsessuoz: Cyprius facit cyprius: Cyprius v̄o cyprius ca cū z cyprius acuit p̄mā. s. cy.

Ciragra gre fe. ge. penl. acuta. i. manuū infirmitas: sicut podagra d̄r infirmitas pedū a ciros qd̄ est manus d̄r ciragra. z podagra d̄r a pos qd̄ est pes z agros qd̄ est tractus qum manus vel pedes contrahunt̄: vel componunt̄ ab agrios qd̄ est ferū vel agreste: z ind̄ podagra z ciragra q̄si a fero dolore: qz qd̄ imitte ē: abusiue agreste vocam;.

Circus. a circa d̄r circa circū. circa refert̄ ad locuz z ad t̄ps. vñ tpalit̄ inuenit̄: vt circa viginti annos z localit̄: vt circa eccliaz. Circū v̄o est t̄m locale q̄si vñdq; vt circū in on tē. circa p̄ cōpositionē vel potius p̄ quādā irregularitatē iungit̄ cū istis quocirca p̄ iunctione causali vel illatiua: circūcirca p̄ aduer. loci: z s̄l̄r circūquaq;.

Circinus. a circus d̄r h̄ circinus ni mas. ge. i. machinula q̄ apud carpentarios circulū efficit. Isa. xliij. Et in circino tornauit̄ illū. Itē a circus circino nas. i. circūire: z cor. ci. vñ Tobie: Circinat egressus scrutat̄: cōpita querit. z d̄r circinus quasi circū nans.

Circiter d̄r a circus z refert̄ ad numerū z ad t̄ps. z ē t̄m t̄pale respectu numeri: vt circiter viginti annos: circit̄ nonas decēbris: h̄ qñq; inueniatur z locale sed improprie: vt in Salustio: Depressus hūni circiter viginti pedes. z h̄ non fit nisi p̄pter numerū.

Circius cij mas. ge. i. ventus q̄ diuerse acriter circūitū faciēdo volat: z d̄r a circus ci.

Circulator: toris mas. ge. proprie qui famā portat. z dicit̄ a circulo las.

Circulatorius rij mas. ge. qui lectulos tornatiles facit: z d̄r a circulo las.

Circulo las. i. circūdare vel tornare: z p̄ de decipe inuenit̄. vñ verbalia. z deriuat̄ a circulus: z cor. cu.

Circulus li: idē est q̄ circus q̄si dimi. z d̄r a circus fm̄ Du. Pap v̄o dicit̄: Circulus dicit̄ eo q̄ in circūductiōe currit Itē circulus est figura plana q̄ sub vna linea cōtinet̄ ad quā ex vno puncto qd̄ inter ipsā est oēs q̄ recte ducunt̄ linee eque sibi sūt. Itē circulus armilla vel frenū.

Circū aduer. est z qñq; p̄positio fm̄ Donatū: z seruit actō casui: z est t̄m locale. vide supra in circa: Et scias q̄ circū qñq; cōponit̄ cū dictione incipienti a vocali: m̄ d; scribi sed nō p̄ferri: in circūago: circūamictus: circūeo: circūit;. vñ versus: Circū cōposita vocalis si comitef̄ m̄ nō p̄ferf̄. sed sola figura tenet̄. vide in circūeo.

Circūago gis egi circūactū. i. circūducere: a circū z ago agi z debet scribi m̄ z nō p̄ferri. z cor. penul. in presenti sed in p̄terito pdu. eandem.

Circūamictus. a circūamicio is d̄r hic circūamictus ctus z adiectiue circūamictus cta ctū. z debet scribi p̄ m; z nō p̄ ferri qñ est vna pars. Si aut̄ sint due partes tunc m̄ scribitur z p̄ferf̄. z ita dicas de silibus. Psalmista: Circūamicta varietatibus zc.

Circūegi egisti est preteritū de circūago gis: 2 pdu.e.

Circūeo is tui ire itū ex circū 2 eo is cōponit. 2 d3 m scribi: sed taceri. nā vt dicit Dug. Quotiens circū vel aliud aduerbiū vel prepositio desinēs in m: cōponit cū dictiōe incipiente a vocali d3 m scribi: ad ostendendū qd sit de integritate illius dictiōis: sed d3 taceri. Dicit g̃ circūeo is circūamicta qn̄ est vna pars tacito m. Cōtra h̄ nō est oppositio de ambio: qz b̄ interponit: nec de comedo: qz m non est ibi essentialit̄ sed accidentaliter p̄ n. Ita dicit Du. in eo is. de h̄ etiā habes supra in circū.

Circūite qn̄ est verbū modi imperatiui pdu. penul. Diere. v. Circūite vias. Sed qn̄ est mobile circūitus taktū. circūiti circūite in vtō cor. penul. qz itū supinū cor. primā. Numeri ca. xiiij. Omni regione circūita.

Circūitis qn̄ est verbū pdu. penul. Matth. xxiiij. Qui circūitis mare 2 aridā vt faciatis vnū p̄selitū Sed qn̄ est casus ablatiui numeri pluralis de circūitus ta tū cor. penul. vt etiā tetigi in circūite.

Circūitus tus tui substātiui: 2 circūitus ta tū mobile semp 2 vbiqz cor. i penul. qz itū supi. cor. primā. vñ in psal. In circūitu impij ambulāt. 2 Nūeri. xiiij. Di regione circūita 2 d3 m scribi s̄ nō p̄ferri: vt supra ostēdi in circū 2 circūeo.

Circūpes pedis mas. ge. a circū 2 pes cōponit: 2 cor. penul. gti. Et sunt circūpedes obsequia seruoꝝ v̄l serui obsequētes vel scandala sm̄ Dugu.

Circūcellio. circū cōponit cū cella: 2 m cōuerfa in n̄ dicit h̄ circūcellio onis. i. monachus q̄ p̄ diuersas semp vagatur cellas deuastrando 2 defozando q̄cqd̄ inuenit ibi: qn̄ 2 circūcellio dicit.

Circūcillio onis mas. ge. Circūcilliones aut̄ sunt quidā heretici sic dicti: qz agrestes sunt quos scocopicos vocāt q̄ xpm̄ filiū dei adoptiuū nō p̄p̄riū asserūt. 2 videt nomen cōpositū a circū 2 cella sicut 2 circūcellio.

Circūcisio onis a circūcido dis d̄. 2 est circūcisio in carne p̄putij abscisio: qd̄ solis iudeis fit. Dic nota qd̄ in sacro est duo cōsiderare. s. vsum sacri 2 ipsum sacm̄. Ipsū autē sacm̄ d̄ a quibusdā opus operatum. Vsum autē sacri est ipsa opatio: que a quibusdā opus operans d̄. Et dicunt quidā pbabiliter qd̄ nullo mō ipsa sacra veteris legis. i. opus operatū: in eis grām cōferebant: excepta circūcisioe que dabat grām quātū ad effectus primitiuos culpe 2 reatus: 2 quātū ad quosdā effectus positiuos: sicut ordinarē aiām 2 facere dignā vita eterna: nō tñ quātū ad oēs effectus quos h3 grā baptismalis: qz illa sufficit ad totalit̄ cōcupiscentiā reprimēdā 2 meritoꝝ agendā: ad qd̄ grā in circūcisioe data sufficere nō valebat. Et sic intellige qd̄ dicit Beda: Idē inquit salutifere curationis auxiliū circūcisio in lege cōtra originalis pct̄i vlnus agebat qd̄ baptism⁹ agere reuelate grē cōsuevit in tpe: excepto qd̄ regni celestis ianuā necdum intrare poterant: tñ in sinu Abrae post mortē beata requie solati supne pacis ingressū spe felici expectabant. Grego. etiā dicit in. iiii. li. moral. quasi in p̄ncipio: Qd̄ apud nos valet aqua baptismalis: h̄ egit apud veteres vel p̄ paruulis sola fides: vel p̄ maioribus virtus. s. sacrificij: vel p̄ his qui ex abrae stirpe pdierunt mysteriū circūcisionis. Itē scias qd̄ quīs oēs tenerent ad habendū fidē quā habuit abraā: nō tñ oēs tenebant imitari Abraam in fide: qz nec ad oēs noticia abrae venerat: nec oibus datus est in exemplū imitabile nisi mediāte semine in quo oēs gentes benedictionē cōsecuturē erāt 2 iō circūcisio q̄ erat signū fidei abrae nō oibus populis cōpetebat. vñ solis iudeis data est: ex quo xps nascitur⁹ erat. Apud autē alios populos remanebant alia remedia que ante circūcisionē fuerūt data: que remedia dicta sūt p̄ verba Grego. Nolo etiā te ignorare: qd̄ pct̄i originale q̄tū ad culpā 2 reatū descendit a patre in filios. q̄tū autē ad penalitates descendit a femina: qz p̄r est efficiēs in generatiōe 2 mater materiā ministrat. Circūcisio autē data est cōtra originale pct̄i ad tollendā culpā: nō autē ad tollendā carnis corruptionē: 2 ideo viris 2 non mulieribus

data est: 2 p̄pter h̄ etiā ostendit sacm̄ imperfectū 2 sua imperfectio in expectationē imperfectionis dicit. Adverte etiā qd̄ circūcisio data fuit pluribus de causis: vt per obedientiā mandati Abraā placeret deo cui p̄ preuaricationē Adam displicuerat. Data etiā fuit in signū magne fidei abrae q̄ credidit se habiturū filiū in quo fieret benedictio oiuꝝ. Deinde vt h̄ signo discerneret pplus ille a ceteris nationib⁹. In carne v̄o preputij iō iussa est fieri: qz in remediū instituta est originalis pct̄i qd̄ a parentibus trahimus p̄ cupiscentiā q̄ in parte illa magis dominat. 2 qz in pte illa culpā inobedientie prim⁹ hō sensit decuit vt ibi signū inobedientia acciperet. Siebat autē octaua die in petrino cultro: qz 2 in resurrectionē cōi etate octaua futura p̄ petrā xpm̄ oīs ab electis abscidēt corruptio 2 p̄ xpi resurrectionē octaua die factā circūcidēt a pct̄is aiā cuiuscūqz in eū credēt. 2 est h̄ rō mystica. Alia est literalis q̄ tangit a rabi moysē: qz puer añ octauū diē est ita tener q̄ si in ventre matris. Et iō sic alia aialia nō offerebant p̄pter dictā cām añ octauū diē: ita nec puer circūcidēbat.

Sed pōt queri an octauus dies esset de necessitate circūcisionis. 2 videt qd̄ nō: qz sicut est pretermittere determinatū tps si pueniat ita 2 si tardet. s3 p̄seliti circūcidēbatur post octauū diē 2 eis valebat: ḡ 2 pueri poterant ante octauū diē circūcidi: 2 eis valere. Responsio: Circūcisio erat in precepto: 2 erat sacm̄: octauus ergo dies erat de necessitate circūcisionis q̄tū ad obligationē precepti: ita qd̄ reus erat qui illud tps nō obseruabat. s3 nō erat de necessitate eius q̄tū ad efficaciam sacri: qz etiā in alio tpe circūcisio facta suū effectū sacramentalē habebat. Sicut etiā accidit de ministrantibus nostra sacra: q̄ seruāt mō 2 formā debitā: 2 omittūt aliqd̄ de ritu ad solēnitatē sacramenti ab ecclesia institutū ptinens. Ad illud autē qd̄ obiectū est dico qd̄ sicut Magister sn̄arū videt sentire: tenebat imminēte mortis articulo diē preuenire octauū. Alij dicunt qd̄ nō erat necessitatis diē preuenire: qz illis q̄ ante octauū diē moriebant valebat ad salutē remediū qd̄ añ circūcisionē fuerat qd̄ adhuc efficaciam habebat: 2 h̄ cōfirmant p̄ iudeos q̄ nūc sunt: q̄ nunq̄ añ diē octauū circūcūdunt. 2 etiā p̄ filē: qz nullū aial offerebat dño añ octauū diē. sm̄ banc ḡ opinionē dicendū qd̄ nō est filē de preueniēdo 2 differendo: qz nullo mō preceptū q̄s transgredi d3 vt pueniat: sed si trāsgressus fuerit differendo d3 q̄tū pōt illud implere in quocūqz tpe.

Circūdo das dedi dare datū ex circū 2 do das. 2 cor. banc syllabaz da vbiqz in verbo supino 2 participio. vñ debet dici circūdabat dare datus penul. cor. Quidius: Iussit ambire circūdare lutoꝝ terre. Item de corripit in preterito: vt circūdedi.

Circūforan⁹ ni mas. ge. a circū 2 forū cōponit: ille q̄ circūforū causarū cā aduocationū: vel forū venaliū causa occupandi 2 auferendi aliqd̄: qui 2 lustro d̄ 2 pdu. penul. 2 mutat m̄ in n̄ sequente f.

Circūluuū iij: locus quē aqua circūluit: 2 d̄ a circūluo is. Circūquaꝝ. i. ex oī parte: vñdiqz.

Circūscribo bis p̄ ptū circūscribere. i. cōcludere: circūire: dānare: reprehendere: includere: vel stringere: vel remouere: bonis p̄p̄rijs priuare: delere. vñ hic 2 h̄ circūscriptibilis 2 hoc le: 2 circūscriptibiliter.

Circūscriptorie aduer. i. callide: versute: surreptiue: a circūscribo bis.

Circūscriptus. a circūscribo bis dicitur circūscriptus ta tū participiū in eadem significatione qua 2 snū verbū. Itē circūscriptus ta tū. i. cautus: vel callidus: vel argutus: vel strictus. 2 inde circūscripte aduer. i. argute caute: circūscripte vel stricte. 2 cōparat̄ tioꝝ tissime. 2 cōponit vt incircūscriptus ta tū.

Circūseptus ta tū idem est qd̄ circūdatus: vñdiqz cinctus vel sepe ambitus. 2 componit a circū 2 septus. vel circūseptus est participiū figure decompositē. 2 tunc descendit a circūsepio pis.

Circūspicio cis xi ctū. a circū z specio cōponit. z ē circūspiciere vndiq; aspiciere: prouidere: cauere. vñ circūspecto as frequen. z circūspectus ta tū. i. cautus calidus prouidus. z comparatur.

Circūuentionis ueni uentū: circūdare: stringere: vel inculpare: decipere. ij. Lozinth. ca. xxij. Nunquid titus circūuenit. i. deceptit: z cor. ue in pñti z in preterito pdu. ue. z in bis que ab eo formant.

Circus ci mas. ge. i. circularis linea ad idē punctū rediens. vñ z h circus ci dictus est locus rome in quo equi currebant in circuitu circa metā. i. theatrū z quilibet locus in quo equi ita currunt pōt dici circus.

Cirrene regina fuit libye q̄ ex suo noīe ciuitatē cōdidit quā cirenōn noīauit fm̄ Pāp.

Cirenus penul. acuta interpretat heres.

Cirocopus a copos labor z miron qd̄ est vnguentū: vñ chiros qd̄ est manus: z dñ mirocopus pi z chirocopus pi in eodem sensu: vnguentarius qui vendit vel operatur vnguentum: z cor. co.

Chirographo phas. i. manu scribē. a chiros z grapho phas qd̄ est scribo. vel dñ chirographo phas. i. chirographū facere vñ scribere characteres. z tūc deriuat a chirographū phi: z cor. ri. gra.

Chirographus. a chiros qd̄ est manus: z graphus vel graphia cōponit h chirographus: z h chirographū phi. Itē ab eisdē z syn qd̄ est con vel filis cōponit syngraphū phi: z h syngraphū phi: z h syngraphia indecli. Et nota qd̄ chirographus z syngraphus sepe accipiunt indifferent: Dif ferūt tñ fm̄ pprietatē: qz chirographus circūscriptio manu. i. cautio q̄ fit ppria manu debitoris z cōmittit creditori. Syngraphus dñ scriptio. i. duoz insimul scriptio Antiquus enī debitor z creditor fil in ligno vel in charta scribebant z nomē creditoris z nomē debitoris z testes z sumā pecunie z in medio h nomē syngraphus capitalibus lris: z p̄ mediū diuidebant. Postea si creditor plus exigeret q̄ debitor deberet vñ si debitor denegaret depositū: stergz afferebat partē quā habebat: vtrū due ptes cōuenirent: z illud pprie est syngraphū vñ syngraphū. Syn graphus etiā dñ nota aliq̄ vel scriptura in re aliqua cōfirmata facta sicut in chartis publicis vbi nō vnus scribit tñ sed plures ad cōfirmationē charte. z hinc syngrapho phas. i. syngraphū facere.

Chirogillus. i. erinacius: spinosus: maior ericio.

Chiromancia cie fe. ge. diuinitio q̄ fit in manu: a chiros z manus z mancio diuinitio.

Chiromanta. a chiros manus: z nomos qd̄ est mouens dñ h chironomanta te: z h chironomantis. i. ioculator quilibet qui manib⁹ suis ludit mouendo eas cū cultellis z hinc etiā hoc chironomon indecli. inuenit z in eodem sensu: z hic chironomon dictus est ioculator pprio noīe quasi p̄ excellentiā leccacitatis z ioculationis.

Chiros grece: manus latine.

Chirotheca ce. i. manuū tectura verepositorū: a chiros z te go gis: vel theca qd̄ est repositio. i. scrinium vel aliud vbi aliqd̄ reponit. z est fe. ge. sicut apotheca: vt vult magister Bene. h̄ quidā dicāt qd̄ est mas. ge. z vide qd̄ theca potest esse grecū: z sic aspirat cū suis cōpositis. Vel potest esse latinū a tego gis: z sic teca nō aspiratur nec chirotheca: in penul. syllaba.

Chirothecarius. a chirotheca dñ hic chirothecarius rij. qui eas chirothecas facit vel vendit. z chirothecarius ria riū fm̄ Dug. z videt velle qd̄ chirotheca sit fe. ge. qz dicit qui eas facit vel vendit.

Cirrus ri in crinis est.

Cirurgia gie penul. acuta: vide in chirurgicus.

Cirurgicus. a chiros qd̄ est manus: z ago agis cōponit h chirurgicus ci penl. cor. i. medicus manu z ferro p̄cisionē operans. z chirurgicus ca cū: vñ h chirurgia gie: ipsa manu eius operatio. Chirurgia etiā dicit liber docens sanare plagas vel vulnere.

Cis aduer. loci. i. ex ista pte. vñ cis z citra sunt eiusdē significatōis: nisi qd̄ cis est tñ locale: sed citra qñq; tpale: qñq; locale: vt citra definitū tps. Itē cis pprie p̄ponit pprijs noībus montiū z fluiuior: vt cis rhenū: cis alpes. h̄ citra pprie appellatiuis noīb⁹ locoꝝ: vt citra forū. S; qñq; p̄ improprietatē cis p̄ponit appellatiuis: citra pprijs. Et citra cōparat: vt ceterior ceterissim⁹ vñ citim⁹. z est ceterior idē qd̄ interior pprie ex ista pte. sed citimus. i. primus. Itē a citra dicit ceter tra trū. i. vicinus: p̄xim⁹ ex hac pte qd̄ pōt esse positius istoz. i. ceterior z citerrimus. Item cis nomen patris Saul.

Cison interpretat letificas eos vel duricia eoz: z acuis in fi.

Cista. a costa ste dñ h cista ste: dicta sic a costis. i. canis vel lignis q̄bus textit. Et fm̄ Pāp. cista est grandis corbus.

Cistella le dimi. parua cista.

Cisterna locus aquā colligens fm̄ Pāp. Pōt etiā dici cisterna locus pfund⁹ vbi colligunt aque pluuiales. z dñ cisterna q̄si cis. i. inferius stricta.

Citatus. a cito tas dñ citatus ta tū. i. velox: z cōparat citat⁹ tior tissimus. z inde citate tius tissime aduer. z citatim. i. cito: mobiliter: agiler: silr aduer.

Citerior in cis exponit.

Cithara re doxica lingua pect⁹ dñ. vñ h cithara re dicta sic qz i initio credit fuisse filis humano pectori: vt sicut a pectore: ita ex ipsa cantus ederent. sed postea paulatim fuerūt plures spēs ei⁹. Et a cithara citharistes grecū. vñ citharista ste: qui cū ea canit: z citharistes stis mas. ge. mons qd̄ dā est. Et scias qd̄ vt dicit glosa sup illud Isa. xxij. Vñ cane zē. admonet Lyrū canticū miseriarū suaz semp canitare: ne iterum eadem patiat. dicunt enī hanc esse musice naturā: si letum inuenerit letiorē facit: si tristem tristiorē reddit. vide in psaltes.

Citared⁹ di: qd̄ cū cithara canit penl. pdu. z dñ a cithara re.

Citarista ste: in cithara vide.

Citherea ree. h̄ citherus ri mons est. vñ h citherea ree. i. venus que in illo monte colit: vel qz iuxta illū montē fuit nata de spuma maris. vñ cithereus rea reū. i. venere⁹: vel a monte illo existens.

Cithisus genus arboris pinguis: a cithiso insula vbi abundat. Itē cithisus gen⁹ fruticis herba odorifera fm̄ Pāp. z cor. penl. vñ Theodol⁹: Vel semp oues cithiso capras depellit ab humo.

Citimus: in cis vide.

Cito as. a citus deriuat cito as. i. festinare. vñ sit frequē. huius verbi cieo fm̄ p̄dictā significatiōez. Et nota qd̄ cito as pōt esse frequē. de cio z cieo fm̄ qd̄ idē significant: z tunc cōposita varie pferunt. nā si descendāt a cio pdu. penul. si a cieo cor. eandē. Lōponit ḡ vt cōcito as: incito as: z ex cito as. vel h̄ magis sint deriuata a cio vñ cieo nescit. Itē cōponit incito as. i. cōmouere: puocare: instigare penul. cor. qñ venit a cieo scōe cōiugationis: vel penul. pdu. qñ venit a cio cis q̄rte. Itē cōponit vt recito tas. suscito tas: a surrū vel susuz z cito as. a quo cōponit resuscito tas. In istis tribus solemus tñ cor. penul. nō pducere sicut dicit Dug. Alij vō dicūt cū quib⁹ ego qd̄ cio as frequē. de cieo vel cio ciui citū cū oībus suis cōpositis cor. penul. z pdu. vt excito vel excito: p̄ter solcito: recito: oscito: suscito. z ab eo cōpositū resuscito. z hoc vult magister Bene. Inuenit cito aduer. i. statim penul. cor.

Citra in cis exponit.

Citropedes dicit quidā: sed s̄ esse debet initialis lra fitroz pedes vel scitropedes. vñ in s̄ vide.

Citus. a cio cis p̄ festinare dñ citus ta tū. i. velox vel agilis viuax. vñ Terenti⁹: Litus puer natus est ex pamphilo: z cōparat citus tior tissimus. vñ cite tius tissime aduer. z cōponit vt pcitus ta tū. i. valde citus. Et scias qd̄ citū ē sup pinū de cieo cieo: z fm̄ h̄ cor. p̄mā. z est supinū de cio cis q̄rte cōiugationis z fm̄ h̄ pdu. ci. vñ qdā: A cieo citū nō venit imo citū. z idē de cit⁹ ta tū. vñ dicit Pāp. Litus ta tū. i. velox a cio primā pdu. a cieo vō eā corripit.

Civitas aui penul. cor. a civis. et est ciuitate colere vel ciue facere vel more ciuis se habere.
Ciuicis ca cu penul. cor. dr a ciuis. et silr h et h ciuilis et hoc le dr a ciuis. i. ad ciue ptinens vel res ciuis.
Ciuilis lis le a ciuis dr: res ciuis vel ad ciuem pertinens et pdu. penul.
Ciuilitas tatis fe. ge. mansio ciuium vel priuilegio ciuium uti posse et gaudere: Actiuu. xxij. Ego multa summa ciuilitatem hanc consecutus sum. et pot formari ab hoc drō ciuili addita tas: et cor. penul. ciuilitas.
Ciuis. a coeo is dr h et h ciuis cois ge. qz cines cocat vt in simul uiuat. vl ciuis dr a cio cis: qz cianf ad fil habitadu et inde p copositione h et h cociuis. et dicunt cociuies qui habitant in eade ciuitate: et pdu. ci. vii quida: No bonus est ciuis q prefert ciuibus hoste fm Dug. Pap. vo dicit: Ciues vocati qz in vnu cetū coeūt societatis vinculo adu nati ad custodiendā legē: a cieo es dr.
Ciuitacula le dimi. parua ciuitas.
Ciuitas tatis dr a ciuis. et est ciuitas hoium multitudo societatis vinculo adunata ab eode iure viuēdi. Et ciuitas nō saxa: sed habitatores vocant. sed vrb ipsa menia sūt. et dicit ciuitas qsi ciuū vnitas.

E ante L

Clandectula le dimi. parua clades: et cor. penul.
Clades dis fe. ge. dr a cladeo des: qz tunc res ineqlitē cōtin gat. vel clades melius deriuat a gladius qsi glades. ppe enī clades dr esse pestilentia que fit p gladiū siue p interfectionē factā a gladio fm Dug. Pap. vo dicit: clades dī cta qz currendo facta ledat: vel clam data clades morib: tabes: calamitas: periculū.
Clam aduer. qlitatis. i. occulte latenf. et dr a chlamys.
Cblamys dis fe. ge. i. palliū qd ex vna pte induit neqz osui tur sed fibula infrenat. Hoc a greco nomē accepit: et cor. penul. genitiui.
Clamomas maui verbū neu. i. clamorē facere: sonare. et dr clamare a calam^o qsi calamare. vñ clamofus sa sū qsi cala mosus a calamo. i. qz sonet et ponit clamō qnqz trāsituē: sed improprie: vt clamō illū. i. clamore voco fm Du. et pdu. cla. Juue. li. iij. Et plures vna clamāt sopbiste voce. et vt dicit Pap. Clamo simplicis oris ē: Lōclamo cū alijs Acclamo incluso. Reclamo post aliquē iterū clamō. In clamō et succlamō murmurantis est. Proclamo laudādi vel deprecandi exultatio: Exclamo eleuo vocē. Exclama re signat valida intentioē preces e ffundere. et clamare vo ce insonare.
Clamor oris mas. ge. a clamō as dr. Et est clamor rōnabiliū Clamor vo irrationabiliū.
Clamofus in clamō as vide.
Clanculū a clam dr lanculū aduer. dimi. et lanculus la lū i. dubius occultus. vñ lanculo las. i. abscondere: occultare: palliare: celare. et cor. cu lanculū et lanculo.
Clandestinus na nū. i. latens et occult^o. vñ clandestino nas idē est qd clanculare. Et nota qz clandestinus penul. cor. nō est enī cōpositū a clā et tenendo vel stando vt qdā dī xerūt: sed deriuat trā a clā vt dicit Prif. in tractatu pposi tionis: vñ qū nō habebat a primitiuo cor. penul.
Clango gis: go in xi. et xi in ctū clancū verbū neu. i. sonare: et ē alarū siue tubarū. vñ h clangoz gozis. i. son^o et est irrō nabiliū: vt anferūt: tubarū: alarū. sed clamor est rōnabiliū: vt hominū. Inuenit aut clangui in pterito. vñ Nume. x. Si semel clangueris venient principes ad te. Sed pot di ci qz lra corrupta est ibi vitio scriptoz. et oz ibi legi clange ris: qre fm Prif. facit pteritū clangi. et ita in sil^o dicas.
Claredo dinis fe. ge. i. claritas: a clarus dr et h claritudo in eode sensu. et vt dicit Pap. Claritudo est splendoris: cla ritudo nobilitatis.
Claredo res rui rere. verbū neu. i. esse vel fieri clarū: manife stū et dr a claro ras: et pdu. primā. Prosper: Ex operū spe cie clarebūt intima cordis.

Claresco scis: incipio clarere verbū inchoatiuū.
Clarifico cas caui facere clarū verbū actiuū a clarus ra rū et facio cōponit: et cor. penul.
Clarigatio a clarus et actio cōponit h clarigatio onis. i. cla ra actio. i. qz exponit clara et aperta voce. et pot esse verba le a clarigo gas. i. clarigationē facere. i. causas belli exponere. et est sūptū a romana osuetudine. Num enī romani ho stibus bellū indicere volebāt paterpatratus ad fines ho stiu pficiscebat et clara voce eis exponebat qbus de cau sis bellū indiceret. Que causarū expositio clarigatio dice bat: qz clara voce fiebat. Expositū aut causis basta emissā in fines hostiū indicabat pugne pncipiū.
Clarigo as aui are. i. clarere: florere: fm Pap. vel fm Trug. Clarigare. i. clarigationē facere. i. casus belli exponere: et de in clarigationis.
Clarius rij. i. sol: et dicit a clarus qz fit clarus. vel dr a claro insula in qua colit.
Claro ras. i. clarū facere et manifestū: sed nō est in vsu. et po riuat a clarus. et componit vt declaro ras. i. notificare. et producit cla.
Clarus. a celū dr clarus ra rū: qz splendeat. et cōparat rice rissimus. vñ clare rius rissime aduer. et bec claritas tatis et h claritudo dinis: et h claredo dinis in eode sensu. Clar rus cōponit vt pclar^o: qz claris: ambo p valde clar^o. et pdu. cla. vñ qdā: Quid tibi nobilitas qd virt^o clara parēt.
Clarius rij mas. ge. i. tubicē: et pprie militū. et dr a classis.
Classitarius. i. preta q nautis imperat: et dr a classis.
Classitū. a kalo las. qd est vocare dr hoc classitū ti. i. cornu vel tuba vel aliud instrumentū cā cōuocandi factū. Llab sitū etiā dr signū bellicū vel sonus tube vel alteri^o instru menti bellici. pprie trā classitū est cōcent^o et cōcordia oīz instrumentoz infimul sonantiū siue sint tube et cornua in bello: siue sint cāpane siue etiā hoies et cor. penul.
Classis. a kalon qd est lignū dr h classis sis: qz de ligno fit et est classis mltitudo nauū. Dicit trā et classis vna nauis et qz alia habebant signa bellica tā romani milites qz po dices: iōqz et milites dicunt qnqz classes. Qnqz etiā tam milites qz plebei dicunt classes. Num enī romulus rem publicā instituit: romanos in duas ptes diuisit. i. nobi les: et ignobiles. et vtranqz partē classē appellauit: a quibusdā classitis: qz taz isti qz illi sūt classidē. i. sūt signū ha bebant. sed illi. i. nobiles dicebant prima classis: ignobiles secunda classis.
Clatrus. a clauis vel claudo dis dr hic clatrus tri: repagū qd opponit ostio vel ipsū hostiū: pcpue hortoz: vineaz et viridarioz vel truncus. Horatius: Obiectos valeat cō fringere clatros fm Du. vl fm Pap. Clatri ligna volubilia in caueis: validissimi fustes qb^o ostia obserant vallē.
Clatta ue baculus habens missam ferri in fine: et etiā aliqū in principio que vulgarit dicit massa: et dicit a clatu^o qz fit clauis ferreis religata: que et cateia dicit: et pdu. cla. vide in clauis.
Clauatus. a clauus dr clauat^o ta tū: clauis cōfirus vl clauo veste vel instrumento ornatus et pparatus. et h clauat^o tū quoddā genus calciamenti pedū. et dicunt clauati qsi clauu lati: qz minutis clauis. i. actis solea caligis vinciat.
Claudeo des. i. claudicare. et dr a claudo dis.
Claudicarius ria riū: qui cito claudicat vel sepe. et dicitur a claudico cas. Inuenit etiam bec claudicaria rie. i. nauis oneraria vel sonora.
Claudico cas. verbū neu. i. inequaliter incedere. et dr a claudus: et cor. penul.
Claudo dis clausi sum. vñ bec clausura re. Et nota qz ar tiqui dicebāt cludo dis clusi in eode sensu. a quo dicunt cludo dis: cuius litteraturā oīa cōposita a claudō vel cludo redolent. cōponit etiā claudō vel cludo vt cōcludo is clusi sum. Itē discludo is. i. aperire: clausurā auferre. Itē decludo is. i. valde vel deorsum claudere vel discludere. Item excludo dis. i. extra claudere. i. extra clausurā emu tere. Itē includo dis. i. intus claudō. Itē intercludo dis

id est aliq̄ claudere vel auferre. Item precludo dis. i. ante claudere vel auferre. Itē occludo dis. i. contra claudere. Itē recludo dis. i. iterū claudere vel retro claudere: vel apire. Itē secludo dis. i. seorsum claudere: et segregatim separe. Itē trascludo dis. i. ultra claudere vel fugare vel mittere. Claudio et cōposita ab eo oīa sunt actiua: et oīa faciūt p̄teriū in si et sup̄. in sum. Itē oīa ab eo cōposita vbiq̄ mutant au in u longā. vñ oīa desinūt in p̄nti in cludo: et p̄teritū in clusi: et sup̄. in clusum. Et scias q̄ antiq̄ ponebāt claudō is etiā pro claudicare. vnde claudus da dū.

Clauulus la lū dimi. de claudus.

Clauiculari⁹ in clauis exponit.

Clauiger ra rū penl. cor. q̄ clauis gerit. Intenit etiā substātiue declinatū in quolibet genere. et cōponit a clauis et geror is. vel pōt cōponi a claua et gero ris: et tūc clauiger idē est q̄ clauam gerens.

Clauis. A claudō dis dicitur h̄ clauis uis: q̄ claudat. vnde h̄ clauicula le dimi. a quo h̄ clauiculari⁹ q̄ clauis portat vel facit. vñ h̄ clauicularia rie i eodē sensu. et facit actū singulārē in em vel in im: vt clauē vel clauim. et ablatiū in e vel in i: vt clauē vel clauī. et actū pluralē in es vel in is: vt clauēs vel clauīs. Et scias q̄ clauis put sumit in theologia est potestas ligādi. Et secūda clauis q̄ dicitur potestas ligādi et soluēdi: q̄ ecclesiastic⁹ iudex dignos recipe et indignos excludere debet a regno. Et ponit in p̄dicta diffinitioe genus. s. potestas: et subiectū p̄tatis. s. iudex ecclesiasticus: et actus. s. excludere et recipe: s̄m duos actus materialis clauis: aperire. s. et claudere. cui⁹ obiectū tāgit in h̄ q̄ dicitur a regno. Modus autē in h̄ q̄ dicitur dignos vel indignos: in illis in quos actus exercet pensat. Clauis autē sunt due. s. scientia discernēdi: et potētia ligādi et soluēdi est q̄ imēdiatē serā apit p̄cti. sed p̄ma clauis q̄ dicitur scia discernēdi ostēdit cui aperiēda est sera illa. Et si obijcias: Clauis in collatioe ordinis cōferunt. s. scia nō est in infusione semp̄ h̄ q̄q̄ ex acq̄sitiōe: nec ab oīb⁹ ordinatis habet: et a quibusdā nō ordinatis habet: ergo scia nō est clauis. et sic est tūc vna clauis. s. potestas ligādi et soluēdi: Rñdeo q̄ non solū vna clauis s̄ due danl in ordine. vñ dico q̄ scia q̄ habitus est nō est clauis s̄ auctoritas actū scie exercēdi: que q̄q̄ sine scia est: q̄q̄ sine scia sine ipsa est: sic etiā p̄ in iudicib⁹ secularib⁹. Aliq̄s enī est iudex h̄ns auctoritatē iudicādi q̄ nō h̄ iuris scia. et aliq̄s ecōuerso h̄ scia iuris qui nō h̄ auctoritatē iudicādi. et q̄ actus iudicij ad quos q̄s et auctoritate suscepta obligat: nō autē ex scia habita: sine vtrubi⁹ fieri nō p̄nt: iō auctoritas iudicādi q̄ clauis est sine scia nō pōt sine p̄ctō accipi. s. scientia sine auctoritate absq̄ p̄ctō haberi pōt. A clauis cōponit cōclauis: et pdu. clau. Dic pōt q̄ri an sacerdos ex vi clauis remittat p̄ctū quo ad penā tñ. Rñdeo: idem est iudiciū de effectu quē potestas clauis actualiter exercitata cōplet i eo in quo cōtritiō tpe p̄cessit: et de effectu baptismi q̄ iam habētī grāz dat. aliq̄s enī p̄ fidē et cōtritiōe p̄cedentē baptismū grāz remissiois p̄ctōz q̄stū ad culpā cōsecut⁹ est. s. q̄ actualitē postea baptismū suscipit grā auget: et a reatu pene totalitē absoluit: eo q̄ sit particeps passiois xp̄i. Et silr ille q̄ p̄ cōtritiōe cōsecut⁹ est remissionē p̄ctōz q̄stū ad culpā: et p̄ cōsequens q̄stū ad reatū pene eterne: q̄ silr cū culpa dimittit: et vi clauis ex passioe xp̄i efficaciam habentiū auget grā. et pena remittit t̄pali: cui⁹ reat⁹ adhuc remanet post culpe remissionē: nō tñ tot⁹ sic in baptismo: s̄ pars ei⁹: eo q̄ baptismo hō regenerat: et cōfigurat passioni xp̄i: totalē efficaciam passiois xp̄i q̄ sufficit ad oēm penā delendā in se suscipiēs vt nihil de p̄rioris p̄cti actualis pena remaneat: q̄ nō debet alicui imputari ad penā nisi q̄ ipsemet fecit. In baptismo autē hō nouā vitā accipiēs fit p̄ gratiā baptismale nouus: et iō nullus reatus pene in eo remanet p̄cedenti p̄ctō. S̄ in penitētia hō nō mutat in aliā vitā: q̄ penitētia nō ē regeneratio s̄ sanatio q̄dā. et iō ex vi clauis q̄ operatur in sacro penitētie nō tota pena remittit: s̄ aliq̄d de pena t̄pali: de cui⁹ reatus post absolutionē a pena eterna re-

manere potuit vt dictū est. nec solū a pena illa quā h̄p̄nitēs in cōfiteō vt q̄dā dicit: q̄ sic cōfessio et sacerdotalis absolutio nō eēt nisi in onus: q̄ nō cōpetit sacris noue legis. s̄ etiā illa pena que in purgatorio debetur aliq̄d remittit vt min⁹ in purgatorio puniat absolut⁹ ante satisfactioē q̄ si ante absolutionē decederet. Ex dictis collige q̄ deus p̄ seipm in cōtritiōe delet culpā: dimittit pene eterne reatū: infundit in aīa grāz. Sacerdos autē ex vi clauis i confessione aliquid dimittit de pena t̄pali. Vide de hoc infra in penitētia.

Clauo nas uaui uare. i. clauis cōfigere: vñ actiū. et d̄ a clauis ui: et pducit cla.

Claustralis in claustrū vide.

Claustrensis in claustrū exponit.

Claustellū li dimi. paruū claustrū.

Claustrū. a claudō dis d̄ h̄ claustrū stri: q̄ claudat vñ claudat inhabitātes. vñ h̄ claustellū li dimi. et h̄ et h̄ claustrēsis et h̄ se: et h̄ et h̄ claustral et h̄ le in eodē sensu: res claustrū vel p̄tinēs ad claustrū: et h̄ pōt eē substātiū. et h̄ et h̄ claustrēsis vel claustralis. i. monachus vel monacha stans in claustro vel in cenobio.

Claufula le penul. cor. est distinctio constructionis: et dicitur a claudō dis. Et vt dicit Papias: claufula est in oratione breuis sententia.

Clauus ui mas. ge. i. acut⁹: dicitur a calib⁹ q̄si calib⁹. i. ferreus q̄ fit de ferro. Et clau⁹ d̄ vestis purpurea q̄ utebant senatores: q̄ quibusdā clauis aureis vñ de alia mā erat ornata et variata. et in tali veste sepe denotat dignitas. Clauus etiā d̄ gubernacul⁹ nauis. s. temo vel manica temonis: Prouer. xxxij. Quasi sopit⁹ gubernator amisso clauo. vñ vsus: Claua ferit: clauis apit: clauus duo iungit: Indue te clauē: rege clauo: p̄cute claua.

Clemēs tis oīs ge. i. misericors: nobilis: pius: et scis. Et d̄ a cluo is. i. defendo: q̄ cluat. i. defendat et p̄tegat et t̄teat: sic solet patron⁹ clientē. Et cōparat clemens tior tissim⁹. inde h̄ clementia tie: a d̄ō clementi addita a fit clemētia. Clemēs cōponit: vt inclemēs. i. nō clemēs. inde h̄ iclemētia tie. i. impietas: crudelitas: et pdu. cle. Un̄ in Aurora d̄: Hinc pius: hinc dulcis: hinc clemēs: hincq̄ benign⁹. Itē ibidē: Donec honoret eos summi clemētia regl. Et d̄ clemens q̄si cluentē mentē h̄ns: et est etymo.

Cleo. a cleos q̄ est glia d̄ cleo cles cleui cletū. i. glorioz atq̄ Item cleo cles id est abscondere vel sorbere. Item cleo es i. inclinare.

Cleopatra: regina et soror Ptolemei regis Alexandrie. et corripit penultimā naturaliter. Un̄ in Aurora dicitur: Nubit Alexandro Cleopatra: regia rident. Itē idē: Quē iā cleo patre leserat intus amor.

Cleophas frater fuit Joseph sp̄si virginis Marie: p̄ Symeonis: q̄ Symeon Jacob ep̄o successit.

Cleos. i. glia. inde inclutus. i. gliosus s̄m Pap.

Clepo pis p̄ e cleptū. i. furari. et ē actiū cū oīb⁹ suis cōpositis siq̄ sunt s̄m Hug. Pap. et sic dicit: Clepere clam rape: furari: surripe: celari. et cor. cle.

Cleps. a clepo pis dicitur hic et hec cleps vel cleptes tis cōmunis generis. i. fur.

Clepsedra. a clepo pis d̄ h̄ clepsedra dre. i. ducill⁹ q̄ obdit foramē dolij: q̄ p̄ illū q̄s furat liquorē. et videt eē cōpositū a clepo pis: et bydor q̄ ē aq̄ siue liquor. Un̄ q̄dā dicitur clepsidra penul. pdu. p̄ y q̄si clepēs bydor. s̄ poti⁹ videt mibi etymol. q̄ cōpositio. s̄ siue sit etymol. siue cōpositio dicitur est clepsedra penul. cor. et p̄ e s̄m Hug. Itē clepsedra dicitur quoddā instrumentū q̄ imittit in doliū p̄ foramē superi⁹ causa furādi vinū. Itē clepsedra dicitur illud instrumentū p̄ q̄d hore colligunt. s. horologiū. vnde clepsedrarij dicunt illi q̄ p̄ illud instrumentū hore colligunt Clepsedre etiā dicitur vasa p̄forata q̄ habebāt philosophi ad dimittendā quantitātē. Un̄ Martialis in sua astrologia: Mōstratū est oīa signa paria spacia cōtinere multiplici appositione clepsedrarum.

Celeptes tis cōis ge. in cleps est. **C**leptus ta tū. i. furat passiuē: qđ z pro guloso dicit. z deriuat a clepo pis fm Dug. **C**lericalis in clericus vide. **C**lericus. a clerus vel clerus dicit h clericus ci. Et dicunt generaliter clerici oēs qđ in ecclesia xpi desertiūt dū tñ ordine habeant: z ab illo tpe sic dicta sunt ex quo Matthias forte electus est: qđ primū p aplos legim ordinatū. vnde h clericat' tuis tui: z h z h clericalis z h le. vnde clericaliter aduer. z h clericalitas tatis fm Dug. Pap. vō dicit: Clericus dicit' est qz est de sorte dñi: vel qz domus sortis z pars clericorū est. Et scias qz clericis qđ ad diuina mīsteria applicant cōpetit rasura z tonsura in modū corone rōne figure: qz corona est signū regni z pfectiōis: cū sit circulus. illi autē qđ diuinis mīsterijs applicant adipiscunt regnā dignitatē: z pfecti i virtute eē debēt. Corona enī regale dicitur significat: z seruire deo regnare est. vñ ministri eccleie reges eē debēt vt se z alios regāt. quib' Petrus ait: Vos estis genus electū regale sacerdotiū. Cōpetit enī eis rōne subtractiōis capilloz z ex parte supiori p rasurā: ne mens eoz in tpalib' occupatiōib' a cōtemplatiōe diuinorū redardet: s; reuelata facie gloriā dei expedite z libere cōteplet. Sūmitas enī capitis est eminētia mētis. Denudatio capitis est reuelatio mētis. Cleric' enī secretorū dei nō ignar' eē debet: z ex parte inferiori p tonsurā. tondent enī capilli vsq; ad reuelationē sensuū. s. oculoz z auriū: vt vitia in corde z ope pullulantia doceant precidenda: ne ad audiēdū z intelligēdū vbu dei ppediant pro quo seruato redardet in excelsis corona. Itē figura rotūda nullū angulū habet: z signat qz clerici nō debēt habere sordes in vita: qm vbi angulus ibi sordes. z debēt habere veritatē in doctrina: qm veritas angulū nō habet sic dicit Hiero. Itē h figura est diu; figurarū pulcherrima: vñ in hac de' celestes creaturas fecit: p qđ signat qz clerici debēt habere pulcritudinē interi' in mēte: z exteri' in cōuersatiōe. Tales sane vt dicit Clemēs papa ad ministeriū spūale eligendi sunt clerici qđ digne possint dñica sacra tractare. Melius est enī dño sacerdoti; paucos habere ministros qđ possint digne opus dei exercere qđ multos inutiles qđ ordinatori onus graue inducāt. Hiero. autē ad Nepocianū de vita clericorū sic dicit: Nec rusticus z tñ simplex frafer ideo se sanctū putet si nihil nouerit: nec perit' z eloquens in lingua estimet sanctitatē: multoq; meli' ē de duob' imperfecti rusticitatē habere scāz qđ eloquētiā peccatricē. Itē qđā glo. dicit sup illud Isa. xix. ca. Dabit liber nesciēti lras diceturq; ei Legge. z rñdebit Nescio lras zc. Multo meli' ē impitiā legi cōfiteri qđ iactare prudētiā nec posse scire qđ dicit. Vide in nubilis: z in ordo: z in sacerdos: z in lux. **C**leronom'. a cler' cleronom' mi. i. beres. z inde h cleronomia. i. hereditas. **C**leros grece latine sortis vel hereditas. **C**lerus. a clerus dicitur hic clerus ri. i. multitudo clericorū: quasi hereditarius vl' sortit': qz sit sortitus deo. i. de sorte dñi: vel qz partē dñi habet. vel fm quosdā clerus dicit' a clarus: quia sit clarus. **C**libanarius in clibanus est. **C**libanicus cij mas. ge. i. panis in testa vel furto coctus: et dicit' a clibanus. **C**libanus. A cliuus dicit' h cliban' ni penul. cor. i. furn' vel fornax: qđ cliuan': qz in erectione sit collect'. Clinus enī ascēsus dñi. Itē alio noīe dñi cliuaci' cij filr a cliuo. z a clibanus dicit' h clibanari' rij qđ custodit clibanū: vel qđ facit Et hec clibanaria rie vxoz clibanarij: vel qđ facit vel custodit clibanū. z adiectiue clibanari' ria riū. **C**liens. a cololis dicit' h z bec cliens tis cōis ge. a colendis patrib' Uel dicit' a cliuo qz cliuat z defendat dñm suū fm Dug. Pap. vō dicit Cliens a colēdo patronū dicit'. i. amicus domestic': qđ pā' colētes dicebant. Itē clientes discipuli: qđ colentes magistrum. **C**lientela le fe. ge. i. seruitiū vel multitudo seruorū: z dicit' a

cololis. Uel fm Papiam clientela officiorū domesticorū: z producit te. z formatur a datiuo clienti i in e longā: z adta la fm Priscianū.

Clientulus li dimi. partu' cliens siue seruiens.

Clima. a cleo cles pro inclinari deriuat hoc clima matis. i. tanta portio terre fm quam mutatur meridies. z fm h in astrologia assignantur septē climata in nostra habitabili regiōe fm quosdā: vel fm alios octo. Itē clima dñi plaga vel pars celi siue mūdi sic cōsuevit dici: Quattuor sunt climata mūdi. i. partes. s. oriētalis: occidētalis: septētrionalis: z australis. Itē clima grece dñi latine gradatio. z inde hic climax cis quidā color rhetoricus.

Climateriū. clima grece latine dñi gradatio. Itē h climateriū rij. z sunt climateria qđ gradatim descēdunt: vel incerte rei diuinationes: vel incerta pfugia.

Climax. Lima grece dñi gradatio latine. vnde h climax cis qđā color rhetoric' fm Dug. Vide etiā supra in q̄ta pte in ca. de colorib' rhetoricis.

Cline grece latine dñi lectus: z vti' in latinū z dñi h' clin' mi. lectus. a quo clino nas.

Clinicus. a cline vel clinus dicit' h clinic' ci penul. cor. qđ de lecto nō descēdit: z precipue paralyticus. z hec clinica ce in eodem sensu. Et etiā clinicus ea cum mobilitē potest declinari.

Clino. a clinus. i. lectus: a quo dicit' clino nas. i. flectere: curuare: z proprie ad lectulū. sed non est in vsu. Et componit clino cum ad: z dicit' acclino nas. Itē cōponit cū cō: z dicitur conclino nas. Itē cū de: z dicit' declino nas. Itē cū in: z dicit' inclino nas. Itē cōponit cū inter: z dicit' interclino nas. Itē cū re: z dicit' reclino nas. Lino z eius composita omnia sunt actiua: licz quandoq; inueniantur in absoluta z passiuua significatione: vt in Luciano: Inclinant facta ducum. z omnia pducūt cli. Facet': Maiores cedat: caput inclinet seniori.

Clinus ni: a quo dicit' clino nas: qđ cōponit cū ad: z dicit' acclino nas. z filr cū de: z dicit' declino nas. vide in cline: z in clino nas. z pducit cli.

Clipeola le penul. cor. vide in clipeus.

Clipeolus li dimi. partuus clipeus.

Clipeus. A cliuo is. i. defendo dicit' hic clipeus pei. i. scuti. Sed scuti est militū: clipeus vō peditū. z dicit' clipe' qđ clipeus: quia defendat ab ictibus. Uel dicit' a clepo pis quod ē furari: qđ clepeus: quia furat corpora nostra ictib' dñi: autē dicit' clipeus qđ clepens sona. i. subtrahens z furans corpus ictibus: etymologia est: non compositionis ostensio. vnde hoc clipeum pei neutri generis: pictura vel ymago vel figura rotūda vbi tñ caput impingit. Uel dicitur sic locus vbi ymages reponunt. z inde hic clipeolus li diminutiū: z hec clepeola le similiter diminutiū penulti. cor. ep. anulus: quia sit rotundus instar clipei. vel est monile rotundum ad modum clipei. z clipeatus tañ id est clipeo protectus vel armatus. z clipeo as. i. cōtegere vl' armare clipeo. z est actiuū: z cor. cli sicut clipeus. vñ p qđ scribit' p simplex p. Horati' in. iij. epla: Quā manib' clipeos z acute cuspidis hastam.

Clisteria. a clepo z stercus componit hoc clisteria ris: quod z hoc clisteriū inuenit. s. instrumentū medicorū quo stercus infirmi in ventre perduratū faciunt exire: sic dicit' qđ clepens stercus. vel dicit' quasi colus stercoris: vel quasi colatio stercoris: quia per ipsum colatur stercus extrinsecus. Uel dicit' sic a cleo cles quod est inclinare: z stercus: quia stercus facit inclinari. i. deponi. z cor. penul. clisteria. Uñ dicit' Macer de puluere aneri: Appositis digitis aut intus clisteria fuso. Et declinat' hic clisteria ris a Macro. z sic ablatiu' definit in e vt clisteria. z sic fm regulam definitiū in er crescentiū in genitiuo cor. penulti. vt pulueris: clisteria ris. z inde dicit' clisterio zas. z est clisterio re p foramē aliqd in anū immittere: disingē fm Pap. Mō dicit' aut cōiter dicit' clisteria ris penul. pdu. z tūc declinat' h' clisteria hui' ris: z definit abltis singularis in i clisteria.

Clito. a cluo cluis pro splendo dicitur hic clito clitonis id est filius regis vel imperatoris: vel qui multa resplendet nobilitate.

Clitus ta tum. i. gloriosus: nobilis. sed non est in usu. et veriatur a cleos quod est gloria: vel a cleo des quod est gloriosus. Et componitur clitus cum in: et dicitur inclitus ta tum. i. valde gloriosus: nobilis. Vel potest componi inclitus ab in et clito clitonis: unde inclitus id est nobilis et gloriosus secundum Dug. Vel inclitus secundum Papiam componitur ab in et cleos quod est gloria: inde inclitus id est intus gloriosus sive intus cleos. et cor. cli.

Clivofus fa sum vide in clivus.

Clivus. a cleo des quod est inclinare dicitur hic clivus clivus id est collis: secundum quod consideratur in descensu. s. ascensu: vel potius descensus montis vel flexuositas. unde clivofus fa sum id est monticulosus vel flexuosus. Clivus componitur cum ad: et dicitur hic et hec acclivus et hoc acclive vel acclivus acclina acclivus. Item componitur cum de: et dicitur declivus ui. Item cum pro: et dicitur proclivus. et quodlibet istorum comparatur secundum Dug. Papiam. vo dicit: Clivus ascensus: mons non altus.

Clivofus id est inclinatus. Pro ascensu sumitur primo Regum ca. ix. Cumque ascenderent clivus civitatis inveniunt puellas etc. et producit cli.

Cloaca. a colo las dicitur. hec cloaca est: quia ibi colantur que emittuntur. Et dicitur cloaca quolibet fossa ad quam sordes defluunt. Vel secundum quosdam dicitur a cleo des quod est abscondere vel sordere: quia stercoza et imunda absorbeat vel abscondat. et producit penult. Vel secundum Papiam. cloace dicitur sicut quia per eas colantur aqua: et quotiens pluvie inundatio extiterit: per eas aqua extra civitatem emittantur.

Cloacarius rij qui cloacam facit vel purgat: a cloaca dicitur. et hec cloacaria rie in eodem sensu. Et cloacaria ria riu quod pertinet ad cloacam: vel res cloace.

Cloco: vna ex tribus parvis: et interpretatur convocatio.

Claudo dis antiqui dixerunt: sed moderni claudio dis dicitur. unde potest componi secundum antiquitatem cum eo: et dicitur coccludo. et sicut cum ex: et dicitur excludo dis. et cum de: et dicitur decludo etc. Vide in claudio dis.

Cluniculū li ge. neu. penult. cor. i. spata: splendona. Et dicitur a clunis: quia splendet a clune. Vel dicitur a cluo is: quia defendat. Cluniculū etiam dicitur foramen quod fit in camisis mulierum circa inguina: vel generaliter quod fit in panis earum circa latus ipsarum secundum Dug.

Clunis. A culus dicitur hic aut hec clunis generis incerti id est nates: quia sunt iuxta culum. vel potius veriuatur a cluo cluis pro ferendo: quia illa massa carnis defendit ossa sedentis secundum Dug. Papiam vo dicit: Clunes dicitur quod sunt iuxta culum.

Cluo cluis clui caret supinis: et signat duo. s. defendere et resplendere. Cluo componitur cum pre et dicitur precluo is id est valde defendere vel valde resplendere. unde hic et hec preclivus. Et cluo pro defendo cum suis compositis siqua habet actiuum est: pro resplendere vero neutrum. et omnia carent supinis secundum Dug. Papiam vo dicit: Cluere id est polere: excellere: protegere.

E

ante

D

Coacerno nas nau: ex con et aceruo nas: et abijcit n. et est coaceruare simul aceruare: cumulare: congregare.

Coactim adverbium. i. vrgenter.

Coactor toris qui cogit: a cogo gis. Coactor etiam dicitur aselli agitor secundum Papiam.

Coactrix cis fe. ge. mulier qui cogit. et formatur a coactor toris conversa in trix: vel or in rix.

Coactis coacta coactum id est constrictus: in unum collectus: a cogo gis dicitur.

Coacuo coacuis coacui componitur ex con et acuo is. i. simul acere. Hieronymus in prologo librorum Salomonis: Sciat magis scripta nostra intelligi: que non in tertium vas

transfusa coacterunt: sed statim de prelo purissime commodata teste suum saporem servauerunt.

Coadiuno nas. i. simul adiuno. et componitur ex con et adiuno nas: et abijcitur n.

Coaduno coadunas ex con et adiuno adunas componitur: id est simul adunare: cum alio in unum colligere. et abijcitur n in compositione.

Coagito tas ex co et agito tas componitur. et est coagitare simul agitare: vel cumulare: commovere vel repellere.

Coagulatus ta tum: id est constrictus vel simul strictus: a coagulo dicitur.

Coagulum. a cogo gis dicitur hoc coagulum li id est illud quod ponitur in lacte ut coaguletur. unde coagulo las. i. simul stringere.

Coalbeo coalbes bui bere id est simul albere: a con et albeo: et abijcitur n.

Coaleo les in coalo vide.

Coalesco scis inchoatum a coaleo les.

Coalo lis lui id est crescere: ex con et coalo lis componitur. Quod etiam secunde coniugationis inuenitur coaleo coalles coalere id est simul crescere. Unde coalesco coalescis inchoatum.

Coalterco coaltercas coaltercani coaltercare: vel coaltercor caris id est simul certare: litigare: ex co et alterco vel altercor caris componitur.

Coamicio cis cui citum. i. simul amicire: ex con et amicio cis. et corripit mi.

Coango coangis coangi coactum. i. simul angere: ex con et angogis componitur.

Coarguo coarguis coargui coarguere: id est simul arguere: ex con et arguo.

Coarto tas tauri tare. i. simul artare: restringere: condensare: ex con et artotas componitur.

Coax vox est ranarum.

Coaxo coaxas coaxare verbum proprium ranarum. et dicitur a coax cis.

Coccius vide in coccus.

Coccius ti fluvius infernalis: et interpretatur luctus: et producit penulti. et etiam prima: quia duplicat c: quia ut habet in doctrinali Jotaque vocalis coccit c duplicabit. Job. xxi. Dulcis fuit glareis cocciti. Quod verbum tractans Gregorius Nazarenus. xv. distinctione: Hec lingua coccitos luctus: qui tamen dicitur Luctus feminariū vel quorumlibet infirmantium solet intelligi. Sapientes vero huius seculi a luce veritatis exclusi quasi umbras quasdam de veritatis inquisitione tenere conati sunt: unde coccitum fluvium currere apud inferos putaverunt: videlicet designantes quod hi qui digna doloribus opera faciunt in infernum ad luctum decurrunt. Sed nos despiciamus umbram carnalis sapientie qui iam de veritate lucem tenemus et cognoscimus voce beati viri cocciti vel cocciti luctum infirmantium dicit. Et scias quod Papias ponit quoccius in q et etiam in c. unde in c dicit: Loccitus inferni palus vel fluvius secundum Dug. ponit coccitus in c. et sic prima littera secundum eum est c: et sic scribitur communiter. De coccito dicit: Non nisi lameta tua dant coccita fluenta. Quidam tamen coccitus scribunt per unum c tamen.

Cocineus nea neu in coccus est.

Cociteus tea teu derivatur a coccitus. Virgilius in. vij. Enei. Sic subita rabiem cocciteam virgo obiit etc.

Coccus ci mas. ge. est genus tincture. s. medium inter rubeum et croceum. Coccus dicitur greci: nos rubeum seu vermiculum dicitur. Est enim vermiculus ex filuestribus frondibus. unde coccinus na nu: et cocineus nea neu illo colore tinctus. i. rubeus. Invenitur etiam hoc coccinum in Isa. i. cap. Si fuerint peccata vestra ut coccinum. ubi dicitur glo. Idem est coccus et coccinum et vermiculus. Et scias quod coccinum substantivum corripit media. et cocinus na nu adiectivum producit penult. sicut biffinum na nu producit media. Sed hoc biffinum substantivum eam corripit. et ut dicit Papiam. cocineum sanguineum a cocco dicitur.

- Cochlea.** a concha conche dicitur hec cochlea cochlee dimi-
nutiuū: quasi conchula. Item cochlee cochlearum dicuntur
alte et rotunde turres. s. a ciclo quasi ciclee: quia per cir-
culū ascendunt ad orbē. vñ fm Papiā coclea dicitur p̄ circuli
ascensus. Grecism⁹ vō dicit: Dic cochleam turris: scalam
testamq; limacis.
- Cochlear.** a cochlea cochlee dicitur hoc cochlear cochlearis:
vel hoc cochleare hui⁹ cochlearis: a cōcauitate vel ab vsu
prius cochlearū dictū. Cochlear cochlearis etiam dicitur
quedam mensura. s. dimidia pars dragme appendens sū-
liquas nouem: quod triplicatū conchulā facit fm Hug.
In Grecismo autem sic dicitur: Est cochlear proprie quo
pultes ponis in ore.
- Cochlearius** rij est lapis marin⁹ cochleis et harenis et lapil-
lis cōcretus et asperrim⁹. et dicitur a cochlea.
- Coctilis.** a coquo quis quere dicitur h et h coctilis et h le penul.
cor. qd̄ coctū est vel aprū ad coquēdū.
- Coctus** ta tū a coquo quis quere dicitur. Qz aut coctū quasi
coactū ab igne et aq̄ dicitur etymol. est: nō cōpositionis decla-
ratio. Et quo etiā cōponit semicoctus ta tū.
- Cocula** dicuntur vasa oīa q̄ sunt coquēdi causa parata.
- Codex.** Lauder dicitur idem est quod truncus: et mutata au-
diphthōgo in o dicitur hic codex codicis. Vel a caudex di-
citur hic codex codicis liber quidā legalis in quo conti-
nentur diuersa precepta iusticie sicut et in codice trunco cō-
tinentur diuersi rami. Et appellatio ista mō ampliata est:
vt etiā quilibet liber dicitur codex. Differunt tñ inter se co-
dex et liber: quia codex ē proprie multoz libroz: quia tanq; ras-
mos continet in se multos partiales libros. S; liber genera-
liter est vñ voluminis tñ.
- Codicillus** li dimi. paruus codex. Codicillus etiā dicebat
illa charta in qua scriptū erat testamentū alicui⁹ mortui
extra ciuitatez: vel in peregrinatione que postea mitteba-
tur ad romanos fm Dugu. Papias vō dicit: Codicillus
paruus codex vel scriptura nulla indigens solēnitate: sed
solūmodo testatoris vltimā voluntatem significans: et sic
loco testamenti habetur.
- Codiculus** li diminutiū paruus codex: idem qd̄ codicill⁹.
et corripit cu codiculus.
- Coegi** coegisti p̄teritū est de h vbo cogo gis gere.
- Coeo.** co is cōponit cū cō: et dicitur coeo cois coire subtracta
n in cōpositione. Et est coire simul ire. Et coire etiā signi-
ficat coniūgi: congregari: adunari. Vñ qz vir et femina coniū-
gunt in opere venereo dicuntur tunc coire. vnde hic coitus
tū. i. cōcubitus. Itē coire quāq; ponit trāsitiue. s. pro
coniūgere: siue pro colligere et congregare. Et fm h inuenit
etiā eius passiuū in tertia persona p̄ntis indicatiui modi:
videlicet coitur. Vñ Lucanus: Multūq; coitur humani
generis. id est colligitur et cōgregat. Coeo tñ est verbum
neutrū et absolutum.
- Coepiscopus** pi. i. vicarius episcopi: a con et episcop⁹ cōpo-
nitur. Vel fm Papiam coepiscopus sic dicitur q̄si coniūct⁹
et vicinus episcopus.
- Coepuloz** laris lari latus sum. i. simul cū alijs epulari: a con
et epuloz laris componitur.
- Coequo** quas quani quare. i. filij cū alijs eque: ex cō et equo
equas cōponit. vnde hic et hec et hoc coequans tis: et scri-
bit p̄ oe diphthongū: vñ patet qd̄ pdu. penult. Regū. ij. li.
ca. viij. Et mensus eos funiculo coequans terre.
- Coerceo** ces cui citū verbū actiuū. i. simul cū alijs arcere seu
constringere. Et cōponit coerceo ex con et arceo ces cere.
vnde h et h coercibilis et h le. vnde coercibiliter aduerbiū
Et inde etiā hec coercibilitas tatis.
- Coesus** coesa coesum. i. corrosus: a con et esus componitur:
et producit penultimā.
- Coetaneus** nea neū. i. vñ et eiusdē etatis. vñ ad Gal. j. Pro-
ficiēbā in iudaismo supra multos coetaneos meos.
- Coeternus** na nū. i. filij cū alijs etern⁹. et cōponit coetern⁹ ex
con et etern⁹ na nū: et abiect⁹ n in cōpositione causa eupho-
nie. vñ de filio in diuinis dicitur Fili⁹ est deo patri coeter-
- nus.** vnde etiā derivat coeternitas tatis. Vnde in p̄sona.
- Cophinari** rij mas. ge. qd̄ cophinos facit vel vedit vel portat
et dicitur a cophin⁹ ni. Et a cophinari⁹ etiā dicitur cophinaria re-
mulier qd̄ vedit vel facit cophinos: seu vxor cophinarij.
- Cophinulus** li dimi. i. paruus cophinus.
- Cophin⁹** ni penul. cor. dicitur a cauo uas q̄si cauus: quia fit ca-
uus fm Rabanū. Et vt dicit Papi. cophinos grece coctis
latine. Cophin⁹ vas ex virgultis aptū aliqd̄ mūdare. Vel
vt dicit qdā glo. in Joan. cophini sunt vasa ad simū por-
tandū apta. Vel dicit qd̄ cophin⁹ est gestatoriū fimi vel sceni
qd̄ q̄si idem est. Vel fm quosdā cophini sunt vasa vimi-
nea ad opera seruilia deputata aut vilia deputata: vt ad
simū portandū aut alia filia Juxta illud Psal. Man⁹ ei⁹
in cophino seruiertunt.
- Cogitatio** uncia le dimi. parua cogitatio.
- Cogito** tas taui tare. i. puto putas. et derivat a secūda p̄sona
hui⁹ vbi cogo gis gere abstracta et addita to. vnde etiā
vbalia: vt cogitator cogitatrix et cogitatio. et h cogitatus
tū q̄te declinatiōis. et h cogitame⁹ minis tertie decli-
nationis. Cogito cōponit cū ex: et dicitur excogito tas tau-
tare. Itē cōponit cū pre: et dicitur precogito tas taui tare. Itē
cōponit cū re: et dicitur recogito tas taui. Et ab istis verba-
lia. s. excogitator excogitatrix excogitatio. recogitator re-
cogitatrix recogitatio. et dicitur cogitatio quia cogat frequē-
ter animū reminisci.
- Cognatus.** gnatus. i. filij cōponit cū con: et abiecta n dicitur
h cognatus ti. i. frater: q̄si fil natus. et hec cognata. i. soror:
q̄si siml nata. i. filia. et tūc ponit g in natus et nata p̄ p̄ter-
sim. Itē natus ta tū componit cū cō: et dicitur cognatus ta
tū. et hic cognatus: et hec cognata: et hoc cognatū. Item cō-
ponit cū ad: et dicitur agnat⁹ ta tū. et hic agnatus: et h agna-
ta: et hoc agnatū: qui vel que vel quod est de eodē genere
natus vel nata vel natū. tñ ibi est differentia: quia agnati
dicuntur qui p̄ virilem sexum descendunt: sed cognati dicitur
tur qui p̄ femineū descendunt sexum. Et dicuntur agnati quia
accēdunt pro natis et succēdunt loco natoz dū desunt filij.
Sed cognati dicuntur quia sunt de eodē genere nati: vñ quia
sunt propinquitate cognationis coniūcti. Qui iō post agna-
tos habent quia p̄ feminei sexus p̄sonas veniūt. Et a cogna-
tus dicitur hec agnatio onis. i. parentela: consanguinitas. sed
distingue vt supra inter agnat⁹ et cognat⁹ distingi. Et ab
agnat⁹ dicitur h agnatio onis. i. parētela: consanguinitas. sed
filij distingue vt supra fecim⁹.
- Cognomen** mirus est cōnomen totius cognationis. vnde
hic et hec cognominis et hoc ne que sunt eiusdē cognatio-
nis vel nominis. et tunc componit a con et nomen. et inde
cognomino cognominas nare. i. cognomine appellare:
vel cognomen imponere.
- Cognosco** scis cognoui cognitū cognoscere. i. simul nosco
re. vnde cognitōz dicitur a cognoscēdo rationes vtriusq;
partis. Cognoscere etiā dicitur in alio sensu: vt ibi: Adam
cognouit vxorē suam. Cognosco cōponit ex con et nosco
et mutat n in g. Cognosco cōponit cū pre: et dicitur precog-
nosco scis precognoui precognitū precognoscere. Item
componit cū re: et dicitur recognosco scis recognoui reco-
gnitū cognoscere. De cognitione sanctorū dicā in lra
o. s. in dictione oratio. et filij de cognitione scōz in lra s in
dictione sanctus. De cognitione vō nostre vtilitatis dicā
in lra c in dictione curiosus. Item de cognitōe mortuoz
rū dicam in littera d in dictione defunctus. Itē de cog-
nitione beatorū angeloz dicam in littera i q̄i declarabo
dictionem intellectus.
- Cogo** cogis coegi coactū cogere. Algo cōponit cū con: et dicitur
cogo cogis coegi coactū cogere. vnde vbalia. s. coactor co-
actrix coactio. Et est cogere idem qd̄ constringere vel con-
adunare. vñ de hoc talis datur versus: Logo constringo
dico cogo coaduno.
- Obereo** res besi besum filij hereo: et cōponit ex cō et hereo
res si sum herere abiecta n: et pdu. be.
- Oberes** redis cōis ge. i. filij cū alio heres. et cōponit ex cō et

beres abiecta n: z dī coheres: z pdu. penul. tā in ntō casu
 q̄ in obliq̄s casib⁹. Ro. viij. ca. Si aut filij z beredes q̄dē
 dei coheres autē christi.
Cobibeo bes bui bitū bere. i. coercē vel refrenare vel oſtrin
 gere vel vetare. Et cōponif ex cō z habeo bes bitū bere: z
 abijcīf n lra: z mutat lra a in i lraz. Aliqñ n̄ retinef n lra
 z dicif cōhibeo bes bui bitū bere conhibētia. s̄z tūc aliud
 significat vt patebit. Et nota q̄ venialia cobibent: z pctā
 mortalia prohibentur.
Cobors. a cohortoz taris dicif h̄ cobors hortis a frequētia
 cohortationis. z est cobors multitudo rusticoz: castrū vō
 multitudo militū. Cobors maior cōtinet q̄ngētos hoīes:
 cobors minor trecētos. Itē cobors dicif quoddā gen⁹
 munitionis a coartādo vel coercēdo qz coerceat cūcta in
 teriora. i. cōcludat. vel qz coerceat obiectu suo extraneos.
 z adire p̄hibeat. Et fm̄ h̄ in tali sensu meli⁹ scribit p̄ vnū
 o z sine h. f. cozs cortis.
Cohortoz tar̄ tatus sum tari. i. fil̄ cohortari. z cōponif a cō
 et hortoz taris tatus sum.
Cobostio stis stiu stire. i. fil̄ hostire siue equare. z cōponif
 a cō z hostio stis hostire.
Cobum cobi ge. neu. secūde declinatiōis. i. corrigia q̄ iugū
 ad temonē religaf. z dicif a cobibeo bes.
Coicio cis cere tertie coniugatiōis: z cōponif ex con z iacio
 cis cere: z abijcīf aliqñ n littera: z aliqñ retinef: z melius.
 Vide in conicio cis.
Coimo mis mi coemptū. i. fil̄ emere: z cōponif ex cō z emo
 emis: z abijcīf n: z mutat e in i cozeptam.
Coinquino nas. i. cōmaculare: fedare: fil̄ peccare. z cōponif
 ex cō z inq̄no nas: z coz. q̄. Math. vij. ca. S̄z q̄ de ore p̄ce
 dunt illa sunt q̄ coinquināt hominē.
Coire infinitiu⁹ de coeo cois coiu coitum. Vide etiam in
 coeo cois.
Coitus tus tui. i. cōcubit⁹: deriuaf a coeo is iui itū: z coz. pe
 nult. sicut coitū supinū.
Colax lacis fuit quidā leccator: a quo z quilibet parasitus
 potest dici colax.
Colema. a colo lis dicif h̄ colema mat̄. i. cōmixtio herbe z
 olei ex q̄ luctatores in palestra yngebant.
Cholera. a cholus vel cholon dicif hec cholera re penl. coz.
 quasi follicula. s. fellis effusio: z est vn⁹ de q̄ttuoz humori
 bus corporis. Dicitur etiā cholera ipse folliculus de quo
 fel effundif. Et nota q̄ q̄ttuoz sunt humores corporis hu
 mani. s. sanguis: cholera: melācholia: z p̄blegma. Et vnus
 quisq̄ predictoz humoz elementū suū imitatur. sanguis
 nāq̄ imitat aerē: cholera ignem: melācholia terrā: p̄ble
 gma aquā. Vide de hoc in estas.
Colericus ca cū penul. coz. dicif ille in quo maḡ dñaf cho
 lera: z dicif a cholera re.
Colicus ca cū in cholus est: z coz. penul. siue li.
Colifium. a colo lis dicif hoc colifium sij. i. panis q̄ post p̄mā
 vel meridiē laborantib⁹ datur. vel panis azimus in modū
 virilis membri fact⁹ quo solebant vti agoniste vt eēt for
 tiores. Vñ dicit Juuenalis. Lomedunt colifia pauca fm̄
 Dug. Pāp. vō dicit: Colifia dicunt panes azimi z genus
 carniū carnes asse z semicocte: q̄ est victus athelariū. z pro
 dicit o ante l colifia.
Colimb⁹ bi mas. ge. est herba crescēs in aq̄ vel tirsus virens
 vel aq̄ductus. s. locus p̄ quē discurrat aq̄. In passiōe beati
 Thome inuenif: Fecit colimbū z lacus aq̄rū influentes:
 fm̄ Dug. Pāp. vō dicit: Colimb⁹ vbi mūdant vestimēta
 vel aq̄rū influens locus. z pdu. primā.
Collactaneus nea neū. i. eodē lacte nutritus: vel eodē tpe la
 ctat⁹. z dicif a collacto tas tare. Act. xij. ca. Et Danaen
 q̄ erat Derodis tetrarche collactaneus zc.
Collacteus tea teū. i. eiusdē lactis. collactei sunt q̄ idē lac sus
 perit vel in eodē tpe: q̄si coetanei. z componif ex con z la
 ctus collacteus.
Collacto tas tati tare. i. fil̄ lactare. z cōponif ex con z lacto
 tas tati mutata n in l.

Collaphizo as zati zare. i. collaphis cedere: a collaphis p̄bi
 dicif. Vel fm̄ Pāp. collaphizare ē collū cedere. vnde col
 laphizatus ta tū. i. collaphis cesus vel verberatus. Prima
 Petri ca. ij. Que est enī grā si peccātes z collaphizati sus
 fertis: q̄si dicat: si peccatis z punimini: nō est in h̄ grā.
Collaphus p̄bi est colli pcussio: a collū dicif. z est mas. ge.
Collariū rij id q̄d est in collo canis: z a collū dicif.
Collateralis. a cō z lateralis cōponif h̄ z hec collateralis: z
 h̄ le q̄ est a latere: vt vētus collateralis q̄si cōtiguus z vici
 nus z a latere existens.
Collatero ras rari rare. i. fil̄ laterare penul. coz. Et cōponif
 ex cō z latero ras rari rare: q̄d est coniungere: vñ aliqd̄ alicui⁹
 lateri apponere. z est actiuū.
Collatio onis in collatiuus vide.
Collatiuus. a confero fers fert dicif hec collatio onis: z col
 latiu⁹ ua tiuū. i. largus: amplius: sinuosus: capax vbi muly
 ta oserunt. vnde collatiuū aduerbiū oserēdi. Vñ Pāp. vi
 cif agere de lra collatiue. vbi ostēdit q̄ lra cui lre conferē
 ad ostitutionē syllabe.
Collato tas tati tare tati. i. fil̄ latere: ex cō z lato tas tati ta
 re cōponif. Vide in lato tas tati tare. z pdu. hāc sylla. la.
Collaudo das. i. fil̄ laudare. Vide in laudo das.
Collectiu⁹ ua uū a colligo gis dicif. vñ collectiuū nomē di
 citur quod in singulari numero multitudinem significat
 vt populus. Plures enī hoīes in pp̄lo colligunt. vide de
 h̄ in tertia parte vbi agit de specieb⁹ nominū i ca. de noīe
 collectiuo vbi plenissime dixi.
Collega ge mas. ge. nomē officij viroz est. z dicif a collego
 gas gaui gare: z pdu. penult. Proprie quidē college sunt
 in officio. s. q̄ infimul legant ad aliqd̄ officiu⁹ agendū: vt
 ad pacē inter aliquos componendā. vñ vsus: Lōsortes cō
 iungit amor: socius labor vnus: Missio collegas ad eum
 dem copulat actū: Ast eadem comites vnit vta: mensa so
 dales. Item lego legis legi componif cū con z dicif colli
 go colligis collegi. z inde hic z hec collega ge cōis gener
 penultima cozeptā id est simul colligens vel legens. sicut
 enī uene dicunt fil̄ veniētes: sic college dicunt fil̄ legen
 tes. Vide in socius.
Collegiū. a colligo gis. i. fil̄ lego dicif h̄ collegiū gij. i. socie
 tas. vnde collegio as. i. collegiū facere: ogregare fm̄ Dug.
 Pāp. vō dicit: Collegiū idē est q̄d societas collegarū in
 vno honore positoz.
Collaetoz collaetaris collaetatus sum collaetari id est simul
 letari: a con z letoz letaris: z producit le: quia ibi est dip
 thongus ae.
Collenio as. i. simul leuio. Vide in leuio as.
Collibētia tie. i. obediētia vel consensus: z idem est collibe
 scentia. z dicif a collibeo bes.
Collibeo. Libet vel libeo componitur cum con: z dicif col
 libeo bes id est simul libere vel complacere. Item collibe
 re. i. obedire vel consentire. vnde collibesco collibescis in
 choatiuū: z corripit li.
Collibertus. i. cū alio libertus. vide in libertus.
Collibescencia in collibentia vide.
Collibista ste in collibiū vide.
Collibiū bij dicif a collibeo bes. z dicif collibium paruu
 munusculū vel fruct⁹ vt pomū: nuces: cicer: frizū: vnapal
 sa: q̄d z bellariū dicif z antepometū. z dicif a collibet: qz
 fil̄ cū alijs placet. post enī carniū ferula fruct⁹ solēt diligi
 p̄ se nō n̄. vnde collibista ste dicif q̄ recipit collibia z hu
 iusmodi munuscula pro vsura vel aliquo seruitio. d̄ etiā
 collibista q̄ vedit collibia.
Collibrū bri penl. pdu. est genus pecunie vel tota pecunia
 simul collibrata: z dicitur a collibro bras: quod componi
 tur a con z libro bras.
Colliculus li dimi. paruu collis.
Collido dis lisi sum dere. i. fil̄ ledere: a con z ledō dis. vnde
 collifus sa sum: z coz. li.
Colligo gis legi lectū gere. i. fil̄ legere: a cō z lego gis: z coz.
 li: s̄z pdu. in preterito le.

- C**ollyrida de penulti. cor. dicitur a collum: et est collyrida panis tenuis et quasi subcinericius. vel collyrida est panis modicus et triangulus coctus et frictus deterfus. ij. Reg. ca. vj. Collyrida panis. Ubi Alexander: Collyrida panis quoddam genus esse memento.
- C**ollyrius. a collu dicitur h collyrius rij. i. quilibet supunctio. proprie tamen ad tergedas feces oculorum secundum Dug. Papius. uo dicit: Collyrius medicamentum: collyria sonat quod vitia oculorum tergant. Apo. iij. Et collyrio inunge oculos tuos ut videas.
- C**ollis. a collu dicitur h collis. et sunt colles preeminetiora iuga motuum quasi colla: vel ipsi ascensus circa summitates motuum. et facit genitius pluralis in uo ut collium: et actus pluralis in es vel in is: ut colles vel collis.
- C**ollisio onis fe. ge. quasi filius lesio: a collido dis: vel per formatio nem a collisus si addita o fit collisio. Item collisio est quaedam species methaplasmi: quod alio nomine dicitur finalimpha: de qua dixi in quarta parte in ca. methaplasmi. Item collisiones sunt cum aspectu sonantes in constructione occurrunt sibi: ut est illud: Si iures auriga: pro laza: pro flagella: pro frena: ut dicit Papius. et sic collisio est vitium preteritum sub barbarismo.
- C**ollisus sa sum quasi filius lesus: a collido dis dicitur: et per d. li.
- C**ollito fas tauri tare. i. simul litare. et componitur a con et lito tas: et corripit li.
- C**ollitueo ues liui uere. i. filius lituere: ex con et litueo ues. unde collituesco inchoa. et per d. li.
- C**ollocas caui care. i. filius locare: ex co et loco cas componitur.
- C**olloquiui quij. i. consilius vel consilio: quod vulgo dicitur parlametum. et dicitur a colloquor quibus. Uel potest dici colloquiui quasi filius loquiui i. filius habere locutionem.
- C**olloquor queris cutus sum colloquor. i. filius loqui: a co et loquor loqueris. et corripit lo.
- C**olluco cas caui care. i. obscurare. et est tractum a ramis arborum: qui cadentes nemus obscurius faciunt. et componitur a co et lucus: et per d. li.
- C**ollulu li dimi. paruus collu.
- C**ollu. a collu dicitur h collu li: quod fit longum et rotundum ut colluina baiulans caput: cuius anterior pars gula: posterior ceruix dicitur secundum Dug. Papius. etiam dicitur: Collu dicitur quod fit rigidum et rotundum caput sustentans sicut colluina.
- C**olluo is. i. filius luoyel filius deluare vel destruere vel sordes commigregare. et componitur ex co et luo luis luere.
- C**ollustro stras strau strare. i. filius lustrare: ex co et lustras.
- C**olluuius. a colluo is dicitur h colluuius uij: et h colluuius ei: et h colluuius onis in eodem sensu. i. aquarum inundatio: vel sordium collectio et congregatio ex multa fluxione et inundatione aquarum.
- C**ololas laui dicitur a colus. et est colare purgare: foras emittere liquorem: eliquere. Lolo componitur cum co: et dicitur concololas. Et componitur cum de: et dicitur decololas. Et componitur cum ex: et dicitur excololas. Et componitur cum pre: et dicitur precololas. Et componitur cum per: et dicitur percololas. et componitur cum re: et dicitur recololas. Et cum sub mutata b in c: et dicitur succolo. i. paru colare: vel quod subtus sunt colare: vel post colare. Et cololas est actiuum cum oibus suis compositis. et omnia perducunt hanc syllabam co. sed cololis ea corripit. Ubi in Hecismo dicitur: Prima dico colo tertia dico colo. Idem: Nunc ego rura colo lego calco gurgite colo.
- C**ololis luli lere quinq; h; significationes: Lolo ciuitatem. i. habito. colo terram. i. aruo. colo formam. i. orno. colo deum. i. uenero. colo parietes. i. diligo. De significationibus continentur in his versibus: Agros rus formam superos colit atq; parietes: Nos arat: hic habitat: ornat: honorat: amat. A colo vel colens descendit per compositionem h et h celicola le: et christicola le: et h et h rusticola le: et h et h agricola le. Et scias quod huiusmodi nomina composita a cololis sunt composita ge. sic a gigno composita. Ubi in doctrinali dicitur: Quod colo componit com locare decebit: Quodq; facit gigno. Item colo componitur cum ad: et dicitur accolo mutata d in c. Item colo componitur cum ex: et dicitur excolo. i. diligenter colere. Item a colo componitur incololis. i. habitare. Item colo componitur cum per: et dicitur percololis. i. perfecte colere.
- re. Item cum pre: et dicitur precolo. i. pre alijs colere. Item colo componitur cum ob mutata b in c: et dicitur occololis. i. abscondere. Item colo componitur cum re: et dicitur recolo. i. memorari: recordari ad memoriam reducere: vel iterum colere. Lolo actiuum est in omni sua significatione nisi pro habitare et arare: tunc enim est neutrum. composita uero ab eo si redoleant alterutra predictarum significationum. scilicet arare uel habitare neutra sunt. in alijs significationibus omnia sunt actiua. Item omnia composita ab eo retinent litteram sui simpliciter ubique: propter cololis quod mutat o in u. Item omnia faciunt preteritum in luli: et super. in cultu. et h syllaba co ubique corripit in eis.
- C**olobium. a collu dicitur h colobium bij. i. pallium uirginale usque ad talos dependens et sine manicis. et dicitur colobium quasi collobium a collo dependens: vel quod fit longum. Et nota quod non solum uirgines sed etiam diaconi utebantur colobio: loco cuius postea uisum sunt dalmatica: quod. scilicet nuditas brachiorum culpabatur.
- C**oloma me. i. calamus cum spica sua: et dicitur a culmus mi.
- C**olon greci dicitur: et interpretatur mebrum. Item colon uel colos dicitur greci fel uel aliud intestinum. A colon dicitur per compositionem monocoloris bicoloris uel tricoloris et tetracoloris: a monos quod est unum: uel dis siue bis quod est duo: uel tris quod est tres uel tria: uel tetras quod est quattuor: et colon quod est mebrum. scilicet quod habet unam uel duas uel tres uel quattuor metri uarietates. unde inuenitur in odis Horatii: Nec oda est monocoloris: h bicoloris: h tricoloris. i. h; se unam uel duas uel tres metri uarietates. Papius dicit: Colon culare intestinum.
- C**olonia. a colonus dicitur h colonia nie. i. ciuitas uel castrum uel villa quilibet a nouis instituta colonis. Hiero. in prologo Diei. Jam terras eorum colonie gentium possidebant. Colonia etiam dicebatur olim ciuitas uel regio capta a romanis in qua ueteribus expulsis supinducebantur noui coloni a romanis. Colonia etiam dicebatur ciuitas uel castrum uel villa in summo duarum regionum a colonis ibi frequenter mutat a romanis ne liceret eis esse infideles secundum Dug. uel secundum Papius. colonia est quod pro defectu indigenarum nouis cultoribus adimplet dicta quod fit agriculture edita.
- C**olonus ni. i. terre cultor: et proprie aduena qui aliunde ueniens agrum locatum sibi colit. et dicitur a cololis secundum Dug. Papius etiam dicitur: Coloni ab incolendo terram dicti aduene sunt.
- C**oloquintida de: uel h colodantis tidis cucurbita agrestis et uehementer amara: quod filius ut cucurbita per terram flagella extendit fructu rotundo: et folijs filibus cucumeri uisuali. Ubi in iij. Reg. ca. iij. Et collegit ex ea colodantidas agri. Uel ut dicitur in historijs colodantide sunt agrestes cucurbitae amarissime: minores bis quam in hortis nascuntur. Uel ut quaedam dicitur herba est quasi uitis se diffundens in sepibus fructu modico purpureo et rotundo cum maturus est. Ubi Alexander sic dicit Agrestis tibi sit colodantida cucurbita lector.
- C**olor dicitur a caleo: quod calore ignis et solis colores efficiunt. Uel dicitur a cololas: quod olim colores colabantur ut eent nimie subtilitatis. unde coloras uerbum actiuum. Alij uero dicitur quod a coloro fit color per apocopa. Color componitur: ut h et h bicoloris lozis: quasi duorum colorum. unde bicoloratus ta tu. et h et h tricoloris. i. trium colorum. unde tricoloratus ta tu. et h et h multicoloris. i. multorum colorum. h et h diuersicoloris. i. diuersorum colorum: uel alterius coloris. unde discoloratus ta tu. et h et h unicoloris. i. unius coloris. et h et h rubicoloris. i. rubei coloris. et h et h albicoloris. i. albi coloris. Et cum eisdem componitur coloras ras. et sunt omnia composita ei actiua. et cor. predicta co. Et scias quod omnia composita a color ut bicolor: a decor ut de decor: a corp ut bicorpor sunt composita ge. h; irregulariter aliqui inueniantur in neu. ge. quod auctoritati attribuimus. Ezech. xij Et sumpsisti uestimeta tua multicoloria. Et cor. prima color. Anianus: Ingenio morum subsistit forma colorum. Item secundum Papius colores rhetorici sunt qualitates uel species dicendi De quibus habes in fine quarte partis. Item de colore nubium uide in nubes.
- C**oloras rari rare uerbum actiuum a color dicitur. Alij uero dicitur quod a coloro fit color per apocopa. Coloro componitur cum con: et

dicif cōcoloro ras. i. sicut colorare: vel cū alijs colorare: p̄reparare. Itē cū de coloro ras. i. valde colorare v̄l colorē auferre. et vt breuiter dicam⁹ cōponif cū oib⁹ p̄dictis cū quib⁹ color. et oia sunt actina: et p̄ducit lo.

Colos vel colon dicunt greci fel vel aliud intestinum: sicut dixi in colon.

Colosium. a colosus dicif h̄ colosē sei quidā locus rome vbi olim erant ymagines oīuz puinciarū: et in medio erat ymago rome tenēs pomū aureū in manu v̄t pote dña et regina oīuz. Et erāt ita disposite arte nigromatie: q̄ qñ aliq̄ puincia volebat insurgere c̄tra romanos: statim ymago rome obuertebat dorsum illi⁹ puincie ymagini. Vel vt dicūt ymago illi⁹ puincie insurgebat c̄tra ymaginē rome et tūc romani ex improviso mittebāt illuc exercitū et puinciam illam sibi subiugabāt. Et tali arte romani q̄si totum mundum sibi subiugauerunt. et dicitur in vulgari colisie. Vide in pantheon.

Colosus. a colo lis dicif h̄ colosus si. i. aliqua res in memoria alicui⁹ mortui facta: vt tumuli et ymagines apud antiques. et d̄r colosus q̄si colens ossa: et pdu. penul. Juuenal: Et de marmoreo citharā suspēde coloso: fm̄ Dug. P̄ap. v̄o dicit: Colosus vocat statua marmorea et alta.

Colostrū. a colo lis dicif h̄ colostrū stri: q̄d et colostrā dicif i. lac cōtextū in māmis: vel poti⁹ nouū lac q̄d statim p̄mo mulget post fetū q̄d cito coagulaf. P̄ap. dicit: Colostrū lac nouū p̄ o. p̄t etiā in fe. ge. declinari h̄ colostrā stre. v̄n dicit Auicenna in. ij. li. in ca. de lacte: Et colostrā est tarde digestionis: mel v̄o ip̄m rectificat. et acq̄rit ex ip̄so corpus nutrimentū plurimū. Nec ille.

Colubella in colūna vide.

Coluber. a colo lis d̄r h̄ coluber b̄ri penl. nāliter cor. et h̄ colubra b̄re: q̄z colat ymb̄rā: gen⁹ ē serpētis. v̄nde colubrin⁹ nānū. Coluber ceruū fugit: leonē interficit.

Coluberculus li dimi. paruus coluber.

Colum. a colo las colū li instrumentū p̄ q̄d mustū fluit. v̄n Virgili⁹: Tunc spissos vimine qualos colaq; p̄reloz. Su moſis de rispe tectis. Itē colū accipitur pro quodā colore rhetorico. Sūt enī colū et coma duo colores rhetorici. vide in fine q̄rte ptis. P̄ap. sic dicit: Lola dicunt p̄ q̄ mustū fluit: a colando dicta h̄ colū li.

Columba. a color fm̄ Babanū dicif hic columbus: et h̄ columba propter diuersos colores quos habet in collo. et ē fe. ge. columba. et dicif columba quasi colens lumbos. Et habet septem proprietates. Laret felle: nullū ledit: alienos pullos nutrit: gemitū pro cantu emittit: iuxta fluiū moratur: granū eligit quod comedat: in foraminib⁹ petre nūdificat: que omnia in significatione conueniūt fideli aīe. significat etiam spiritum sanctū.

Columbar. a colūb⁹ dicif h̄ colūbar baris latibulū vel foramen vbi nidificūt colūbe. Colūbar etiā dicif quoddā genus vinculi a collo: q̄z fit aptū collo. Dicuntur etiā colūbaria loca cōcaua in nauī p̄ que remi emittūt: q̄z sint filia latibulis columbarū vbi nidificāt.

Columbinus nānū penul. pdu. possessiuū a columbus dicitur. Item hic columbin⁹ ni quidam lapis a colore illi⁹ cuius sic dicitur.

Columbulus li dimi. paruus columbus: et hec colambula leparua columba.

Columbus bi in columba vide.

Columnella vide in columna.

Columnen. a colo lis dicif h̄ columē minis. i. alacritas v̄l fortitudo: et cor. lu. v̄n Homer⁹: Dinc patrie columē pugnat manuortus Hector.

Columis. a colūna dicif h̄ et hec columis et hoc me. i. latus et alacer: quia erectus et firmissim⁹ fit vt columna. A quo componitur hic et hec incolumis et hoc incolume. i. infirmus: et corripit lu.

Columna ne dicif a columnen minis: q̄z in summo fit longa q̄z culmen sustineat. v̄nde h̄ colūnula le dimi. et h̄ colūnel la le dimi. et p̄ abiectiōnē n̄ inuenif h̄ columnella le. v̄n Jo

sephus in. viij. Quattuor columelle q̄drāgule stantes. Et a columella p̄ mutationē m̄ in b̄ iuenif h̄ colubella le filr dimi. et cor. co predicta. Dorati⁹ in epif. Nempe inter varias nutrit filua colūnas. Et in Aurora dicif: Petra colūna viā sol redetendo in oram.

Columnella le dimi. parua colūna.

Comnelli. a columna bi colūnelli lozū dentes qui canini dicuntur: a longitudine et rotunditate sic dicti: quia sunt longi et rotundi ad modum columne fm̄ Dugui. Papias v̄o dicit colomelli.

Columnula le vide in columna.

Colurus. a colon et vrus cōponif h̄ colurus ri: q̄si colon v̄ri i. membrū. i. cauda bouis siluestris. nā vrus bos siluestris dicif. inde colurus cauda illi⁹. v̄n et q̄dā similitudine dicitur tur coluri duo circuli imperfecti in celo: qui q̄dā ideali prudentia fungunt in firmamēto. Sicut enī cauda bouis facit circulū imperfectū: ita quidā circuli fungunt eē in celo imperfecti q̄tū ad visum nostrū fm̄ Dug. P̄ap. aut sic dicit Coluri imperfecti circuli interpretant. Sunt aut duo diuis dentes celi: v̄n p̄ mediū cancrū et capricornū: alter p̄ mediū arietem et libram: nec perueniūt nisi ad australem circulū: v̄n imperfecti dicuntur.

Colus. colos vel colon dicunt greci fel vel aliud intestinū. et vertif in latinā formā: et dicif hic colus li apud nos. v̄nde colicus ca cū: vt colica passio q̄ fit in illo membro. et colic⁹ h̄o q̄ infirmitatē coli patif. V̄n Macer de virib⁹ herbarū. Illi⁹ semē colicis cum melle medef. Itē inuenif h̄ colus li: vel colus lus lui pro rota feminarū. sed tunc deriuatur a colo lis: et est fe. ge. et secūde vel quarte declinationis fm̄ Dug. Papias autē dicit: Colū est grecū: et est neu. ge. Et in physica dicitur intestinū culare. Inde colica passio: colum colateriū a colando mustum. Colus instrumentū v̄nde femine nent: generis feminini: secūde vel quarte declinationis. et cor. primā. Quidius epi. Aprior est digitis lana colusq; meis.

Coma. a como mis dicif hec coma me proprie capilli mulierū a comando: sicut cesaries viroz a cadendo. Vel dicitur coma proprie nō cesi capilli. et est nomē grecū. Item a cumulo las p̄ otrariū dicif hec coma me: vel poti⁹ hec coma me q̄si cuma. i. breuis dictio. et hoc coma matis. i. cesura: iudiciū. Et a coma me hic comaticus ci. i. versificator. v̄nde comatice aduerbiū. i. breuiter: compendiose. Itē coma et colum sunt duo colores in rhetorica. Vide supra in q̄rta parte in fine. Quidā tñ dicūt q̄ coma est q̄drupedis V̄n Grecisim⁹: Est coma q̄drupedis: colubri iuba siue leonis: Cesaries hominis: crinis proprie mulieris: Dui⁹ et ilius bene dicif esse capillus.

Coma matis pdu. co. vide in coma.

Comarchus chi. i. p̄nceps sup̄ comites: a chomos et archos q̄d est p̄nceps cōponif.

Comaticus. a coma me dicif hic comaticus ca cū ci. i. versificator. v̄nde comatice aduerbiū. i. breuiter: compendiose Comaticus etiā dicif abbreviator: compendiosus: diuisus. V̄n dicit Hieronym⁹ in plogo Dsee: Comaticus est et quasi per sententiā loquens. vbi dicit glosa: Abbreviator diuisus eo q̄ in singulis clausul diuersas et plenas sententias dicat. et cor. ti.

Comatulus la lū diminū. a coma me dicif. Hieronym⁹ in quadam eplā: Comatulus: comptus: lasciuus dom⁹ tue tecta non videant.

Comatus. a coma dicitur comatus ta tū. i. comas habens. et hec comata te quedam gallia. i. lombardia: quia comas solet nutrire. et produ. penulti. comatus ta tum adiectiuū. sed coma matis comata substatiuū pluralis numeri cor. penulti. siue ma.

Combuo is in buo is vide.

Comedia. oda quod est cant⁹ vel laus componif cū comos q̄d est villa: et dicif hec comedia die penul. pdu. p̄t tñ in metro eē breuis. i. villan⁹ cantus: vel rusticana latis: quia tractat de rebus rusticanis. et est affinis quotidiane locu

tionis: quia circa villas fiebat et recitabatur. vel dicitur comedia a comelatione. Solebant enim post cibum homines ad audiendum eam convenire. Et differt a tragedia: sicut in tragedia dicitur. Papias autem sic dicit: Comedia est que res privatarum et humilium personarum comprehendit non tam alto stilo ut tragedia: sed mediocri et dulci: que etiam sepe de historica fide et de gravibus personis tractat. Item dicit Papias: Comedi dicitur quia prius post comelationes ad eos audiendos solebant venire homines: sed post aggressi gesta universorum et delicta corripientes iuste proferebant. Et comedi est prout de comedo: et gentilius de comedus da dicitur. et utrumque producit me: sed comedi infinitivus corripit penultimam.

Comedicus ea cum ad comediā vel ad comedendum pertinens: vel delectabilis. unde comedice. i. delectabiliter. et dicitur comedicus a comedus.

Comedo dis di componitur ex com et edo dis. et quia turpis est platio si diceretur conedo mutata est n in m: et ita est ibi m accidentaliter. unde non est contra regulam si ibi m proferatur. Est enim regula quod propositio debet syllabari per se: quod non fit h: sicut ut diximus est ibi accidentaliter. et a comedo dis h et h comedo nis i. gluto vorax: et cor. penult. sicut in verbo. unde siue dicatur comedo dis siue comedo donis semper e cor. debet: sicut vult Dug. et etiam magister Bene. et habet comedo comedus duplex supinum. s. comesum et comestum. Unde comelatio per unum s.

Comedo donis penult. cor. in nominativo: sed in obliquis eam producit. De hoc vide in comedo dis. et est comis generis comedo donis.

Comedus da dicitur quod comediā describit: et dicitur a comedia: et producit me. Vide in comedia.

Comes mitis derivatur a como mas: et est mas. ge. et cor. comitri vicecomes ab eo compositum acuit co h fit brevis. et a comes hec comitissa se. Item inuenitur h et h comes ge. comis pro socio: et tunc derivatur a como as. et est comes proprie in itinere a comendo: socius in periculo: collega in officio: confors in premio: sodalis in mensa. vide versus in collega. Et scias quod comes est comis ge. in declinatione: sicut omnis in constructione. Unde Lucanus: Imperium comes. De hoc vide in tertia parte ubi agit de omni genere. et cor. com comes substantivum: sed comes accusativum de comis: et comes futurum de como mis producit co. unde versus: Illis esto comes quorum te dogmate comes. Est commune comes comes mas nomen honoris. Est moris comes dignos habere comes. Vide etiam in como mis.

Comelatio onis se. ge. per unum s: vide etiam in comeso.

Comeso. ab ultimo super. huius ubi comedo. s. comesum in o fit comeso fas penult. producit. ubi frequenter. i. frequenter edere. proprie quidem est comelare sepe et superflue et luxuriose comedere. unde h comelatio onis. Et sunt proprie comelationes superflua et luxuriosa convivia. et debet scribi per unum m et unum s sicut et suum ubi. et h vult Dug. et magister Bene. unde per quod ad Ro. ca. xiiij. ubi dicitur In comelationibus et ebrietatibus: debet comelationibus per unum m et per simplex s scribi vel proferri.

Cometa te se. ge. dicitur ordinatrix comarum: et derivatur a coma me. Juvenalis tamen gratia metri interposuit s ibi: Ponitur comete crinitas. Item inuenitur hic cometa te mas. ge. vel hic cometes tis vel comete. Et est cometa quedam stella crinita: et emittens de se radios flammarum ad modum crinium. et semper quando apparet significat mortem vel imutationem alicuius principis: vel alicuius patrie destructionem. et semper dirigit radios suos ad illam partem cui minatur. Quidam dicunt quod non est stella: sed est quedam nubes ignea claritate accensa: quod magis credimus secundum Dug. et producit me. Papias vero sic dicit: Cometes stella est dictus: quia comas luminis ex se fundat. quod genus sideris quando apparet per silentiam famem aut bellum vel regni mutationem signat. quod latini crinitem vocant eo quod in modum crinium flamas spargit. Alij dicunt cum quibus ego quod cometes nihil aliud est quam

vapor terreus grossus cuius partes sibi multam coniacent: paulatim ascendens ab inferiori parte estus ad superiorem partem eiusdem ubi concavitatem ignis contingit: et ibi diffusus est et inflamatus: et ideo videtur longius frequenter et diffusus. Item scias quod stelle habentes comas efficiuntur et secundum locum generationis sunt propter aerem inflamatum: et ex vicinitate ignis qui continet materiam cometarum: et ipsum cometem aerem dico propinquum igni: qui in se continet calorem ignis: quia quando in ipso vapor siccus inflamatur: tunc continuatio fit cum lumine flammæ cometarum ab inferiori aere ubi stat vapor eiusdem nature. et ita diffuso illo quod continuatur ei fit oblongum: et hoc est cometes. Et si queras cum cometes dicatur se habere ad bellum vel ad mortem alicuius: an sit huius signum vel causa vel effectus: Dico quod proprie est signum predictorum: quia sicut dicit Aristoteles in libro de somno et vigilia: talia sunt sicut consiliarius: cuius consilium melioribus inveniatis mutari potest: ita dominum Martis bella et mortem continentium et regentium turbas signat sicut inclinans primum ad hoc per iram et calorem et siccitatem ex quibus provenit animositas et concitatio populorum ad invicem: et ideo signum cometarum prius est supra Martem qui est causa belli et destructionis populorum. causa dico inclinans: sed non necessaria. et ideo dicitur illa signum cometes cum tamen eius signum proxima non sit super illa. Et scias quod ut dicit Prolemus: homo sapiens dominabitur astris: quia per sapientiam suam poterit vitare ea ad quae astra disponunt. Vide h supra in astrum: et etiam infra in iupiter.

Cometes tis mas. ge. penult. producit. vide in cometa.

Comicus a comedia dicitur comicus ea cum i. comedus: vel ad comediā pertinens: vel facit. et cor. penult. Duo sunt genera comicorum. s. comedia scribentium. s. veteres qui ioculatores extiterunt: ut Terentius. Novi qui et satyrici quibus generaliter vitia carpunt: ut Persius et Juvenalis. et nudi pinguntur: quia vitia denudent.

Comis a como mis dicitur hic et hec comis et hoc me. i. suavis: vel curialis et facetus. sed facetus de doctrina: comis de natura. vel facit in factis: comis in dictis. Et comparatur comis comitor comissimus. unde comiter comissime. Vel comis ut dicit Papias compositus: bilans benignus. Et nota quod como mis: et h et h comis et h me: et h coma matis producit primam: sed hec coma me ea cor. unde versus: Lane colore comis me fallit femina comis. id est suavis vel curialis.

Comitas tatis. i. curialitas vel suavitas: et formatur a comitatio de comis addita tas. Vel secundum Papiam comitas. i. benignitas: humanitas.

Comitatus tus tui. i. comitis dignitas vel terra: siue tantum spatium quantum unum comes tenet. et derivatur a comes. Item inuenitur h comitatus tus tui. i. societas vel comitatio. et tunc derivatur a comitor tatis. Item inuenitur adiective comitatus tui. Vide in comitor tatis. et cor. co.

Comitellus li vide in comitulus.

Comitium tij. a cometes dicitur h comitium tij. i. tempus in quo stules eliguntur vel intronizantur. et etiam ipsa electio vel intronizatio dicitur comitium vel solennitas que ibi tunc fiebat: et ventus torius populi: et locus in quo fiebat. et dicitur comitium quasi conium: quia totus populus ad electionem et intronizationem consultum conveniebat. et est etymo. potius quam derivatio vel compositio. unde comitius vel comitalis morbus dicitur. i. caducus vel passivus: quia in comitiis illi qui partiebantur repulsi pro pudore morbum caducum incurrebant. Quidam etiam pro timore repulsi. s. timentes repellunt. Et inde comitio as. i. comitium celebrare: vel eligere: vel intronizare: vel in comitio et conventu loqui. Et per compositionem dicitur incomitio as in eodem sensu. Item scias quod a comes miti pro habere comitatum potest derivari h comitium tij. i. placitum: quod multi comites faciunt. Unde Plautus: Ibo intro ut de capite meo faciant comitia. Et inde comitio as id est comitium celebrare: vel in comitio loqui. et per

compositio dicitur in comitio tias. i. in comitiū adducere. Itē in comitiare. i. comitiū celebrare vel in comitio loq. Comitor a comes dicitur comitor tatis tatus sū. i. sequi cū alio ire. et inde comitans tantis ge. ois. et comitatus ta tū. i. secutus: et cor. o et mi. Qui. de arte: Ipse lz venias mufis comitatus homerus. Si nihil attuleris ibis homere foras. et fuit olim cōe: nunc est verbū deponen.

Comitululus li maf. ge. penul. cor. et hic comitellus li dimi. i. paruus comes: et sunt ambo dimi. de comes fm vtranqz eius significationē.

Commanipularis. a con et manipularis cōponit h et h cōmanipularis et h lare: cōscius simul cū alio manipularis. et mutat n in m sequente m.

Commater tris: qsi simul mater: ex con et mater cōponit: et pdu. ma. Et scias q sunt spēs cōpaternitatis seu cōmaternitatis. vna directa. s. cū ego suscipio de sacro fonte filiū berte: vel ipsa meū: vel ad cōfirmationē corā episcopo teneo filiū Berte. et si eam accepero semp est sepandū cōnubiū filiū aliorū suscipit. in hoc casu ambo parentes infantis. Alia est indirecta: qn vnus cōiugū postq vna caro effecti cōpatres efficiunt. etiā alter cōiugū q nō suscipit: qn cōcant sibi iuges actiones. Et sic tam directa cōpaternitas q indirecta matrimoniū impedit et strahendū et dirimit iam cōtractū.

Cōmeat. a cōmeo mea dicitur cōmeat. tus tui. i. fil. meatus. Cōmeat. et dicitur expēsa qē necessaria itinere fil. cōmeatibus.

Commemoratio onis se. ge. i. recordatio: vel simul recordatio: a cōmemoro ras deriuat. vñ cōmemoratio fidelium defunctorū: et format ab hoc gō cōmemorati addita o fit cōmemoratio.

Commemoro ras: ex con et inemoro penul. cor. vide in memoro memoras.

Commendaticius. a cōmendo das dicitur cōmendaticius cia cui: aliquis qui de sua nobis aliqd dat: vt res eius in nra habeamus tutela. Est etiam cōmendaticia res que nobis et nostre tutele cōmendat. Inuenit etiam cōmendaticius qui cōmendat nos vel laudat. vñ in. ij. ad Corinth. ca. iij. Aut indigemus cōmendaticijs eplis. et format a gō cōmendati addita cius.

Commendo das ex con et mado das: et mutat n in m et a in e: et est cōmedare: tradere: cōmittere: vel laudare: magnificare: extollere. vñ cōmendatorius ria riū. et h et h cōmendabilis et h le: et cōmendatiuus na tū.

Commentarius. a cōmentū deriuat cōmentarius ria riū. i. expositorius ria riū. et h cōmentarius rij: q cōmentat et cōmentor et cōmentarius q cōmentū cōponit vel scribit. et h cōmentariū. i. armariū: vbi reponunt cōmenta. et h cōmentariolus: et h cōmentariolū dimi.

Commenticius. a cōmentū dicitur cōmenticius cia cui. i. fictus falsus: vel expositorius: vel ad cōmentū ptinens.

Comentor. a cōmentū deriuat cōmentor tatis cōmetat. sūtari. i. cōmetū facere: vel inuenire filia: vel exponere: cōfingere: mentiri: et pōt esse frequen. huius verbi cōminisci: lz deficiat in supino fm vsū. redolebit tñ eius significatio nes oēs. Itē cōmentari. i. augurari.

Comentū. a cōminiscoz dicitur cōmentus ta tū: et hoc cōmentū. i. i. fraus: mendaciū machinamentū: inuentū: cōfictū: compositū. vel cōmentū est pluriū studio vel doctrina in mente habitoz in vnū collectio. et fm h quilibet liber: qd liber opus de qualibet arte cōpositū dicitur cōmentū. sed in nostro vsu cōmentum dicitur liber expositorius. s. qui deseruit expositioni sine alicuius libri et nō cōstructioni lre. et fm h sic diffinit: Cōmentū est expositio verborū iūcturā nō cōsiderans sed sensū. In quo aut glo. differat a cōmento: require in glosa.

Commeo as. i. simul meo: ex con et meo as.

Commerciū ex con et mery cis componit hoc cōmerciū cij lex pluribus rebus vna venditio vel diuersatū rerū commutatio: vt si quis daret vel cōmutaret mantellū pro capa vel econuerso. vñ et dicitur cōmerciū quasi cōmutatio mer

ciū. Illa vō mirabilis incarnatio iesu xpi fuit cōmerciū quasi cōmutatio mercium. s. diuinitatis et humanitatis. nam homo deo quodāmodo concessit humanitatē: deo homini largitus est diuinitatē. descendit diuinitas: ascēdit humanitas: et exaltata est sup choros angeloz. vñ cantatur in ecclesia: O admirabile cōmerciū creator generis humani animatū etc.

Commilito tonis fil. cū alio miles maf. ge. ex con et milito.

Commisicoz. memini cōponit cū con et dicitur cōminiscoz sceris. i. cōmemorare: ad memoriā reducere: excogitare adinuenire: similia fingere: mentiri: vel componere. comminisci est etiā plura studio vel doctrina in mente habitata in vnū colligere: et facit supinū cōmentū. inde cōment. ta tum participium.

Communoz naris natus sū. i. fil. minor. inde cōminans nantis ge. ois: et cor. mi. Job. xvi. Cōminans mihi infremuit cōtra me dentibus suis. Descendit etiā cōminans a cōminoz nas: et tunc produ. mi: sicut minoz nas. vñ versus: Dum grex minaf: Inpus illi dente minaf.

Communis aduer. i. iuxta: sine intermissioe: statim: fere: in presenti: simul: prope: de primo. cui cōtrariū est eminus. cōminus cū duabus m scribit fm Pap. et cōponit ex cō et manus. et sic dicitur in Grecis. Ennius ad longe: sed cōmin. ad prope spectat.

Commisura re se. ge. i. incastratura: iunctura: ligatura. et dicitur a cōmitto tis qd est cōiungere. res enī que cōiungunt simul in vnū mittunt.

Commisū si. i. in fide traditū: creditū: iūctū: pctū: forefactū: et dicitur a cōmitto tis.

Committo tis ex cō et mitto tis cōponit: et est cōmittere fil. mittere: vel iūgere aliq vnū imittēdo alij. s. incastrare. et cōmittere est forefacere: peccare. inde h cōmissū. et cōmittere. i. credere: in tutelā vel in fidē dare alicuius fm Du. In Grecis. at sic dicitur: Cōmitto sensū: portat cuiuslibet hoz Cōiungo: pecco: credo: facio: reprehendo.

Commixtus ta tū a cōmisceoz sces dicitur. inde h cōmixtio onis i. fil. mixtio. vide in misceoz sces.

Commodo das: in cōmodus vide.

Commodus. modus cōponit cū con et dicitur cōmodus da dū i. vtilis: bonus: mansuetus. qsi cū modo. vñ cōmodū dicitur illud qd cōmodat. s. id qd nri iuris est: et ad aliū tpaliter translātū est cū mō tps qd diu apud eū sit. vñ et cōmodus dicitur est qsi cū modo datū vel ad vtilitatē: nō ad pprietatem datū. vñ cōmodo das. i. prestare cōmodus facere. Et cōponit: vt accōmodo das. i. ad cōmodū et similes vsu dare: prestare: vel aptare: apte collocare. et est actiū cum oibus suis compositis. Cōmodus comparat dior distimus. vñde cōmode dius distime aduer. vñde bec cōmoditas tatis. et componit vt incōmodus da dū: et cōparat. vñ bec incōmoditas tatis: et incōmodo das. i. offendere: incōmoditatē alicuius facere. et cōstruit cū datiuo. et est neutri. Item in eodem sensu cōstruit cū actō. et est actiū fm Dug. Papi. vō dicit: Cōmodare pecuniam est idem qd prestare q sibi reddat pecunia: cum cōmodo aliquid dare. i. prestare. nam cōmodū. i. proficiū: emolumentum merces lucrum.

Commolo lis molui lere. i. fil. molere: vel conterere: Isa. ca. iij. Facies pauperū cōmotis. et vbi cor. penul. siue li: sic in legitis cū sit tertie iugationis. Et componit ex con et molo lis: et cor. mo.

Commonefacio cis. i. admoneo instruo: et acuit fa cōmone facis cit: sicut benefacis cit: lz fit breuis.

Commoratio onis. i. habitatio mansio tardatio a cōmoroz raris. et format a cōmorati gō et cōmoratus addita o fit cōmoratio: Actiū. j. ca. Fiat cōmoratio eius deserta et nō fit qui inhabitet in ea.

Commoroz raris ex con et moroz penul. cor. cōponit: et est cōmorari cū alio morā facere vel aliquē retinere: et morari facere. Inuenit etiam cōmoroz p cōmoroz fm Pap.

Communico a cōmunis deriuat cōico cas. i. participare:

cōione dare: cōem facere: imundū facere: siue inquinare. **M**arci. vij. ca. Nō intelligitis q̄ de extrinsecus introiēs in hoīez nō pōt eū cōicare. i. imundū facere inq̄nare. Et cōponit cōico cū ex 7 dī excōico cas. i. extra cōione faceret cōione priuare. Et est actiuū cū oib⁹ suis cōpositis: 7 cor. ni. Utrū autē quilibet xpianus teneat cōicare semel in anno: dicam in cōmunio.

Communio a cōmunis dicit cōmunitio nis ni. i. cōe facere. 7 h cōio onis: qz a pluribus participat vt corp⁹ dñi: vide in missa. Dic pōt queri vtrū sumens corpus xpi cū cōscientia pcti mortalis peccet mortaliter: Et videt q̄ non: qz nullus peccat faciēdo id ad qd̄ tenet: sed iste peccator tenet ex precepto ecclesie semel in anno corpus xpi sumere: q̄ quis sit in pposito peccandi non peccat corpus xpi manducando siue sumendo. Ad h̄ dicendū est q̄ habens cōscia pcti mortalis qd̄ dimittere nō pponit peccat mortaliter accedens ad sumendū corpus xpi: qz indigne accedit. peccat etiā nō accedendo tpe ab ecclesia cōstituto. s. in pascha: qz inobediens est. nō tñ est pplexus: qz pōt se ab hoc diuino eripere pposito peccandi dimittendo. nullo minus nī manente tali pposito minus peccat nō sumendo q̄ sumendo: qz illud qd̄ est malū fm se est maius malū q̄ id qd̄ malū qz p̄hibitū. vñ se prius d̄ dimittere ex cōicari q̄ cū pposito pcti mortalis corpus xpi sumat.

Notandū q̄ multiplex est cōio 7 fm h̄ multiplex erit cōionis priuatio. Est enī cōio spūalis. s. que est in cōsensu vero vel interpretatiuo: 7 h̄ mō cū hereticis cōicandū nō est. sic intelligit hoc. ij. Loz. vi. Exite de medio eoz. Blo. spūaliter. s. vt eoz opa increpetis. Scda est cōio in sacris 7 hoc mō etiā nō est cōicandū cum hereticis notatissime noiatis q̄ etiā h̄ nō sunt notati siue noiati: quantum tñ de se est: priuans effectū cōionis sacroz: qz ipso iure sūt excōicati siue sint occulti siue manifesti. Tertia est cōio in cibo 7 potu 7 h̄ mōi. 7 hoc etiā mō nō est cōicandū cū istis hereticis qui precise sunt ab ecclesia noiati. Quarta est cōio corporalis vt cōhabitatio in eadē ciuitate: 7 talis cōio nō vitabat in principio ppter multitudinē hereticoz: 7 etiā alicubi adhuc nō vitat. Si autē ab aliquibus timeret de lapsu tutius esset nō habitare cū eis. Et fm h̄c distinctio nē solui possūt siqua obijciant. Sed obijciē illud Mat. xij. Ne forte colligētes zizania eradicetis simul 7 triticū: finite vtraqz crescere vsqz ad messem. zizania sunt heretici triticū fideles messis suis seculis: q̄ heretici sunt tollerandi inter fideles: 7 nō sunt ab eis supandi vel vitandi vsqz ad finē seculi. Dico illud dictū intelligi pōt de hereticis occultis quoz heresis deprehendi nō pōt. tales enī est ex cōicent excōicatione generali: nō tñ excōicatione psonali: nec exterminant gladio materiali nisi cū multitudine infidelium manifestoz inueniant. vel intelligi h̄ pōt de catholicis malis: qz habens discretiois exemplū equanimiter tolerare d̄ malos ppter bonos. Scdm autē q̄ messis dī illud tps quo heretici manifeste corruptiui alioz sunt abijciendi 7 euangelica falce: fm h̄ intelligit pmissio pro tpe illo quo nō discernit plene an sit hereticus. qū autē plene innotuerit ecclesie corruptio: sua est psonaliter p̄cendū. nā Aug⁹ in libro de vera religione dicit finaliter: q̄ in ecclesia tādiu sustinet error alicui⁹ donec accusationē inueniat aut opinionē prauā p̄tinaciter defendat. qū autē dicit. j. Loz. xij. Necessē est hereses esse ibi dī: necessē est illud qd̄ est vtile p̄ accidens siue p̄ter intentionē hereticoz. s. ad hoc vt ab his q̄ se exercent in diuina scriptura: pigritia eā discutiendi excutiat: 7 magis fidei veritas declaref. 7 h̄ habet ex glosa ibidē. vñ 7 fm q̄ habet ex glosa sup illud Isa. vij. Dec dicit dñs de⁹ zc. semp. s. vsqz ad finē seculi erūt aliq̄ue hereses 7 malicie hominū ad exercendū fidelium patientiā 7 sapiam. Et scias q̄ error deprehendit aliq̄ p̄ facti euidentiā: aliq̄ p̄ cōfessionē in iure factā: aliq̄ p̄ pbationē testiū vel instrumētōz. Sciendū etiā q̄ cōio cū aliqua psona fidelibus interdicit dupliciē vno mō in penā eius cui cōio subtrahit. alio mō ad cau-

telā eius cui interdicit ne cōicet. Et vtraqz eā elici pōt ex verbis apli. j. Loz. v. Primo mō nō interdicit ecclia fidelibus cōionē infidelium q̄ nullo mō fidē receperūt. s. pagano rū vel iudeoz: qz nō h̄ de eis iudicare iudicio spūali: sed tpali in casu: vt qū inter xpianos morantes aliquā culpā cōmittūt: 7 p̄ fideles tpaliter puniunt. sed bñ hoc mō. s. in penā interdicit ecclia cōionem illoz infidelium: q̄ demeruerūt a fide recepta. s. eos excōicando. Quātū vō ad cautelā distinguendū est q̄ firmi in fide non sunt p̄hibendi cōicare cū infidelibus qui fidē nō receperūt: 7 maxime si necessitas cogat. simplices vō 7 infirmi in fide quoz subuersio posset p̄babiliter timeri sunt a cōione infidelium p̄hibendi: 7 maxie ne magnā familiaritatē habeant cū eis neqz sine necessitate cōicent cū ipsis.

Communis. muniū cōponit cū con 7 dī hic 7 hec cōis 7 h̄ ne: q̄si muniū pluriū: vel q̄si cū muno: qz nō est segregat⁹ ab alijs in officio. vñ h̄ cōitas tat: 7 cor. ni. Inuenit etiā cōitas actūs pluralis de cōitus ta tum in fe. ge. qd̄ venit a cōio iui: vt litteras accipe sigillo cōitas: 7 tunc pdu. penit. sicut cōmunitus ta tū. Itē cōe aliq̄n ponit p̄ imundo: 7 ē tractū a gentibus quas iudei reputabāt imundas: qz cōmunitus cibarijs vescebant: nec discernabant sicut iudei: vñ 7 aialia quibus gentes cōiter vescebant cōia 7 imunda dicebant. vñ Actū. xij. Loe 7 imundū nunqz introiit in os meū: 7 ampliata vocabuli significatione quodlibet imundū dicebat cōe. Itē quedā verba dicebant cōia: qz litteratura passiu accipi possūt in actiua 7 passiu significatione. de quibus dixi supra in tertia parte vbi egi de verbis in ca. de genere vboz: 7 in tractatu de participijs. De cōitate vel cōi vita dicam in thomas.

Communitas in cōis vide.

Como mas. i. ornare dī a coma me: 7 est v̄bū actiuū: vñ comatores dicunt argenti celozes: qz de sordida massa lucidū comant argentū. Comare etiā inuenit p̄ frondere: 7 cor. primā. sed como mes pdu. sicut in como mis ostēdā.

Como mis p̄si tū. i. ornare vel planare vel pectinare. 7 cōponit vt accomo mis. i. valde comere: 7 como mis: discomo mis. i. deornare. ex como mis: in como mis. i. valde comere. Como mis 7 ab eo cōposita sunt actiua: 7 pdu. co. sed como mas cor. co. vñ i d̄recismo dī: Como dū crines orno: como splēdeo dicas. Tertia dat como: dat quoqz p̄ma como. Et comis nomen etiā pdu. co. vide in comis. Itē inuenit comes mas. ge. vel comis substantiuū: 7 cor. co. sed comes actūs de h̄ 7 h̄ comis 7 h̄ me: 7 comes v̄bū futurū de como mis pdu. co. vñ versus. Si vis esse comes mibi mores accipe comes. Si mibi fida comes sic eā charissime comes. vide etiā in comes.

Compactus. a cōpingo gis cōpegi pactū deriuat cōpactus ta tū. i. impulsus vel cōiunctus: 7 cōformatus: 7 cōglutinatus. Et cōpactim aduer. i. cōiunctim: cōsertim.

Compages. a cōpingo gis dī h̄ cōpages gis. i. cōiunctio. 7 h̄ cōpago ginis: filr cōiunctio. Cōpagines etiā vel cōpages dicunt capita ossū: qz cōpacta neruis velut quodā glutino sibi adhereant. Et hinc cōpagineus nea neu: 7 cōpagino nas nau. i. cōiungere. 7 pdu. penul. cōpages.

Compagino nas penul. cor. vide in cōpages.

Compago ginis penul. pdu. in ntō. vide in cōpages.

Comparatiuus. a cōparo ras dī cōparatiuus ua tuū: 7 h̄ cōparatiuus ui: 7 h̄ cōparatiuū ui: p̄ qd̄ fit cōparatio. i. collatio rei ad rem: vel qd̄ p̄tinet ad cōparationē. Cōparatiuū aut nomen qd̄ fit 7 quō forinet: 7 cū quo casu cōstruatur dixi in tertia parte vbi determinavi de speciebus nominū in ca. de cōparatiuo.

Compareo res parui fil̄ parere: ex cō 7 pareo res: 7 pdu. pa. Ben. xxxvij. Puer nō cōparet 7 ego quo ibo. Qui. Que nimis apparent retia vitat auis.

Comparago ras rati ex con 7 paro ras. 7 est comparare fil̄ parare. Item cōparare. i. conferre: assimilare. Item com̄parare. i. contra parare. Item cōparare. i. emere. 7 ex hac significatione sumpta est scda. nā q̄ aliqd̄ emit precii sui

compat. i. fert rei emende: z cor. pa. vii Qui. de remedijs
Bella mihi video: bella parant ait.

Compascuus tua cui ex con z pasqua. i. cois ad pasqua vel
ad pascendū. vii pascuus aer dictus est: qz coiter ad pasce
dū vicinis relictus est.

Compater tris: qñ fil' eiusdē filij pater: q' filiū alicui' bapti
zat vel xpianū facit: vel ad baptismū: vel ad cōfirmationē
eū tenet: z cor. primā pater: vii Uindocinensis: Doctrina
pater est vsus doctrina scholaris. Intercisa perit cōtinua
ta viget. Et scias q' due sunt spēs cōpaternitatis: vt dixi
supra in cōmater.

Compatior eris passus sū ex con z patior: z est cōpati fil' pa
tri: qñ illi q' patif' delere. vii h' cōpassio onis: z cōpassiu'
ua uū. z est vbu' deponentale cōpatior: z cor. pa.

Compatriote cois ge. penul. pdu. i. vnus z eiusdē patrie:
z cōponif' ex con z patria.

Compesciscor eris ex con z paciscor: z mutat' a in e in pñti:
sed in supino seruat a: vii facit compactus. z est compesci
simul pacisci.

Compedio. pedica cōponif' cū con z dñr compedio dis diui
dire. i. incatenare: illaqueare: pedes retinere. inde cōpedi
tus ta tum quasi cū pede vel pedica astrictus: incatenat':
z cor. pe.

Compeditus ta tū penul. pdu. in cōpendio est.

Compegi gisti git: z est preteritū de compingo.

Compello lis cōpuli pulsū ex con z pello pellis: z cor. penl.
in preterito. z est cōpellere fil' pellere: vel impellere: vt iste
cōpulis me ad h. i. impulit. Item cōpellere. i. coadunare:
Uirgi. in buco. Lōpulerantqz greges coz ydon z tyrsis in
vni. i. coadunauerāt. Et vt dicit Pāp. cōpello lis: cōpello
las: ad puocationē pñnet. illud cōpuli h' cōpellauit facit:
ambo sunt actiua. Lōpelloz inuenif' deponens. Lōpella
re. i. alloqui.

Compendio nas natui nare. i. differre. vii h' cōpendinatio
onis. i. dilatio: z cor. di. fm Pāp.

Compendiū. a cōpendo dis dñr h' cōpendiū dij: qd' est bre
ue z vtile. z inde cōpendiosus sa sū breuis z vtilis. vii cō
pendiose aduer. vt iste loquit' cōpendiose. i. breuiter z vti
liter. z bec cōpendiositas tatis.

Compendo dis. ex con z pendo dis cōponif': z est cōpendē
fil' pendere: reddere: vel pfoluere vel trutinare: equare.

Compenso fas saui sare. i. remunerare vel reddere: donare:
trutinare: z est verbū frequen. a cōpendo dis cōpensum
su: in o.

Compensoz foris: ille q' libenter reddit qd' debet. z dicit' a
compendo dis.

Compensus sa sum. i. redditus vel equatus vel remunerat
us: z dñr a cōpendo dis.

Comperi penul. cor. preteritū est de cōperio peris.

Comperio ris peri ptū rre. i. inuenire: z cōponif' ex con z
pario: mutata a in e cor. Inuenif' etiā cōperioz in actiua
significatione. vii Salusti'. Et ego cōperioz bacho.

Compertū est supinū de comperio.

Compes pedis fe. ge. i. catena circa pedes. z dñr a cōpedio
dis fm Hug. Pāp. vō dicit: Lōpedes dicte q' ztinent pe
des. Lōpes dis fe. ge. z cor. penl. Inuenif' aut' in mas. ge.
Trenoz. iij. ca. Aggrauauit compedē meū. Qd' autoritati
ascribimus. vel forte vitio scriptoz littera corrupta est: z
dictū est meū p meā.

Compesco scis sciti sciti cere. i. refrenare cōponif' ex con z
pesco scis qd' nō est in vsu. Quidā tñ dicūt q' cōpesco est
cōpositū ex con z pede z capio: vel a con z paciscor: vel a
con z paco as. vii cōpesco scis qñ facio pacem. alij a con z
pascio scis z est tractū ab equis: q' qū pascunt: cogunt' li
gant' z coercent' pedibus. Sed illud supinū cōpescitū nō
est in frequenti vsu fm quosdā.

Competo tis ex con z peto z h' pteritū z supinū ad moduz
quarte z iugatiōis. Et est cōpetere fil' petere vel cōuenire:
cōgruere. A cōpeto aut' p cōuenire deriuat' cōpetens no
men ois ge. i. cōueniens z cōparat' cōpetens tior sim'. vii

cōpetenter tius sim' aduer. z h' cōpetentia tie: z cōponif'
vt excōpetens z est neu. ge. cōpeto p cōuenire: z fm h' fa
cit ex se impersonale cōpetit. Sed in alijs significationib'
est actiuū.

Compilo. a pilus p capillo dñr pilo las. i. pilos auferre. qd'
cōponif' cū con z dñr cōpilo las. i. fil' pilare: z cor. pi in ista
significatione: sicut z pilus. Itē a pila p instrumēto terēdi
deriuat' pilo las: qd' cōponif' cū con z dñr cōpilo las. i. con
tundere vel rapere: furari: expoliare. Dozati' in sermone
Ne te cōpilent fugientes: qd' iuuat horū: Proprie quidē
cōpilare est aliena dicta suis intermiscere. z hinc hic cōpi
latoz tozis: q' aliena dicta suis pmiscet: sicut solent pigmē
tarij in pila diuersa mixta cōtundere. vii Dozatius in ser
mone: Ne me crispini scrinia cōpilasse putes. z in hac si
gnificatione pdu. pi fm Hug. vel cōponif' cōpilo a con z
pilū. vii dicit mgr Bene. Lōpilo. i. cū pilo frango seu fo
dio pdu. penul. z cōponif' ab eo qd' est pilū. vii Dozati':
Ne te cōpilent fugientes qd' iuuat horū. i. ne te cōfodiāt
Pāp. dicit etiā: Lōpilatoz q' aliena dictis suis pmiscet. vi
de in pilo las. Lōpilo g' a pilus cor. penul. cōpilo las a pi
la vel a pilū eā pdu. vii versus: Lōpilo tollo pilas: cōpilo
scripta libroz.

Compingo. Pango. i. iungo vel impello cōponif' cū con z
mutata a in i dñr cōpingo gis cōpegi pactū. i. impellere vl'
z iungere: z glutinare: z fortare. vii in Job. x. Osibus z ner
uis cōpegiisti me. Itē cōpingo pōt cōponi a con z pingo
gis. z dñr cōpingo gis pinxi ctū ere. i. simul pingere.

Compitū. a cōpeto tis dñr hoc cōpitū ti collectio pluriū via
rū. i. locus vbi plures vie se cōpetunt z cōueniūt: sicut est
biuiū triniū z quadriū. vel componif' a con z pital qd'
est via. vii h' z h' cōpitalis z h' le: z cor. penul. cōpitū.

Complector. plecto componif' cū con z dñr complector eris
verbū cōe olim: nunc deponens. z est cōplecti simul vtrif'
qz brachijs cingere. vii hic cōplexus rus xui. Et cōplexim
aduer. z bec cōplexio actus cōplectendi: vel quedam ar
gumentatio que vndiqz cōplectif' aduersariū: z bec a lati
nis dñr complexio vel cornutus syllogism': a grecis dileu
ma. z cōplexio dñr natura vel dispositio. vii hic z bec com
plexionalis z hoc le: z cōplexionalif' aduer. z h' cōplexio
nalitas tatis. z cōplexionat' ta tū: cōplexione participās
vel dispositus. Itē cōplexus accipif' in passiuā significa
tione. i. cōiunctus vel cōpositus: vt sermo cōplexus dicit'
constans ex dictionibus. i. oratio z cōpositio. z cōponif'
vt incōplexus xa xum. Item a cōplector dñr cōplexoz aris
frequen. De noibus cōplexiuis dixi in tertia parte in ca.
de speciebus nominū.

Complex. a cōplico as dñr h' z h' z h' cōplex cis. i. in malo cō
sentiens: alterius dolo fil' cōsentiēs. Proprie qdē cōplex
est q' aliquo pctō vl' crimine est alteri implicitus. Ad ma
lū semp: ad bonū nunqz dicimus cōplex.

Complexio onis: actus cōplectendi. vide in cōplector eris.
Itē cōplexio est quidā color rhetoricus de quo supra di
xi in qrtā pte in ca. de coloribus rhetozicis.

Complexus xa xum: in cōplector teris vide.

Complicitas tatis fe. ge. i. cōcoris inter duos vel plures do
lofitas: in malo cōsensus. Et format' a cōplex cis ci: addi
ta tas fit complicitas.

Complico cas plicui citū. Inuenif' etiā cōplicauit z cōplica
tū maxime apud antiquos: z est cōplicare fil' plicare. z cō
ponif' ex con z plico as. verbale tñ retinet a vt cōplicatio.
De h' vide in plico cas. z cor. pli penul. cōplico.

Complodo dis plosi sum: ex con z plodo dis: z est cōplode
re simul plodere: vel insimul reputerere: claudere manus.
z ponif' simplicif' p z iungere vel zcutere. Judi. vij. Lepe
runt buccinis clangere z cōplodere inter se lagenas. z p
du. plo. vide in plaudio dis.

Complousis sa sum. i. concussus vel z iunctus a cōplodo is
z pdu. plo. z scribit' p vni s.

Compluo pluis pluui vel plui p syncopam. i. pluuiā irri
go z est verbū actiuū. z cōponif' a con z pluo. vii complutio

- onis: et copluoz eris in passiuo. vñ coplutus ta tū: penul. produ. Amos. iiii. ca. Pars vna compluta est: et pars sup quā nō pluit aruit
- C**omplutus ta tū: in copluo vide.
- C**ompluuū iij locus ad quē multe pluuię confluūt vel copluunt. et dī a copluo pluuis.
- C**ompono nis posui positiū ex con et pono nis: et est copone re sīl ponere vel sepelire vel cōstituere vel ornare. vñ et dī vox coposita. i. ornata: et elementarijs sonis distincta sīm Hug. Inuenit etiā copono in alijs significationib⁹ sicut cōtinet in his versibus: Cōponit sepelit cōiungit fingit et ornat. Instruit informat pacificare solet.
- C**ompos potis. i. cōpetens affecutor sui voti cui oīa succedūt ad votū: et est cōis ge. declinatione. et cōstructione est oīs ge. vñ Boetius: Constat eternū bonū esse sui cōpos. De hoc dixi supra in tertia pte in ca. de oī genere. et cor. penul. compos in obliquis.
- C**ompositio tis tui ture. i. inuestire: vt Mando vobis vt cōpotiatis eū prebenda sua. et deriuat a compos.
- C**ompositista ste: vide in cōpotus.
- C**omposito tas tui tare. i. simul potare: et est potare luxurie bibere vō nature. et pdu. po. inde h cōpotoz tozis: et h cōpotrix cis. vñ dicit Paḥ. Cōpotator vel cōpotatrix sīl potans. vel cōpotator a cōpototas. i. sīl bibere vltra modū.
- C**ompotrix vel cōpotatrix. vide in compoto. et pdu. penul. naturaliter.
- C**ompotus. a cōputo tas vel a cōputator tozis dī cōpotus ti. i. numeratio vel numeri assignatio: vel doctrinalis ars Antiqui tñ dicebant computus sicut exigit deriuatio qđ nos abhorremus ppter vocis absonantiā. vnde hic et hec cōpotista ste qui docet cōpotū: vel qui vacat compoto. et cor. po cōpotus vbiq.
- C**omprehendo dis di sum cōprehendere. i. sīl prebendere sīl cape. et cōponit ex cū et p̄hendo dis: qđ est idē qđ prendo dis. vide in prebendo dis.
- C**omprendo dis di comprehensū: idē est qđ cōprehendere. et cōponit a con et prendo dis. vide in prendo dis.
- C**omptus ta tū. i. ornatus: planat⁹: a como comis: Qui. epi. Sint pcul et a nobis iuuenes vt femina cōpti. et cōparat: vt cōptus tior tissimus. vñ cōpte tius tissime. aduer.
- C**omptus a cōpungo gis dī cōpunctus ta tū: et a gto cōpuncti addita o fit cōpunctio onis: et est cōpunctio pctōz suorū cū meroze recordatio.
- C**ompungo gis gere. i. sīl cōmouere: pctōz suorū reminisci: cōtristari. vide etiā in pungo gis.
- C**omputo tas tui tare penul. cor. i. cōnumerare: simul putare. vñ hic cōputator tozis: et cōputatorius ria riū. vide etiā in puto tas.
- C**on ppositio scribit p o et n: et nunq̄ inuenit in appositione sed in cōpositione tñ: sicut di dis re se an: et mutat qñq̄ n in m: maxie sequente b: vt cōburo: m: vt cōmitto: p: vt cōpono. Itē con in cōpositione qñq̄ pdit n sequente vocali: vt coeo is cā euphonia: sicut dixi supra in pma pte vbi egi de syllaba: in ca. de n. Inuenit aut cū scriptū p u et m: et venit solū p appositionē: et hoc intelligo per se: vt dicam in suo loco.
- C**onamen inis ge. neu. nisus: tentatio: a conoz aris: et pdu. penul. in ntō: sed in obliquis eā cor.
- C**onatus tus tui mas. ge. et adiectiue conatus ta tū. i. nisus: tentatus: a conoz aris qđ est amitti attentari.
- C**oncha. a cauo uas dī h concha che: qz fit caua: vel qz deficiente luna cauat. i. euacuat. et inuenit concha p quodā terreo vase: et p teste cuiusdā piscis: et pro ipso pisce qñq̄ inuenit. Itē nota esse multa genera conchaz inter quas margaritifere habent: q̄ et coclee dicunt: in quarū carne preciosus calculus solidat: et dicūt q̄ nocturno tpe litora appetūt: et ex celesti roze margaritas cōcipiūt. vñ et coclee vocant. Itē cōcha generaliter appellat oīs piscis testā habens. vide in margarita.
- C**oncaleo les lui. i. simul calere: ex con et caleo. Psal. Cōcul
- canit cor meū intra me.
- C**oncendo dis di dere. i. sīl candere: ex con et candeo des.
- C**oncenturio rias. vide in centurio rias.
- C**oncentus tus tui. i. cōuenientia et cōcordantia et pprie in cantu. et dī a cōcino nis sīm Hug. Paḥ. vō dicit: Cōcent⁹ cantus mixtus. i. symphonia: a cōcino. Conventus etiam celi dī a quibusdā esse. i. cōsonantia planetarū. Cōcent⁹ etiā dī cantus cōtinu⁹ et laus bonoz. vñ Job. xxxviii. Cōcentus celi qđ dormire facit.
- C**onceptaculū li: locus cōceptionis: a cōcepto tas.
- C**onceptio qñ sīl captio: et est cōceptio quedā spēs allotbecē q̄ alio noīe dī sylensis: de q̄ dixi in q̄rta pte vbi egi de allotbeca sīm Psal. in ca. de sylensi. Paḥ. vō sic dicit: Cōceptus susceptus cōceptiones cū aliquid certū mente concipimus: vt si pares iungant numero pari par quoq̄ sit numerus pductus.
- C**oncepto tas frequen. cōcipere a cōcipio cōceptū tu: u in o.
- C**oncessio est apud rhetozes: qū reus nō id qđ factū est defendit: sed vt ignoscat postulat.
- C**oncidentia tie: qñ simul cadentia: vt cōcidentia generū ē qū diuersa genera sīl cadūt i eadē voce. et dī a cōcido dia.
- C**oncido dis cidi cadere. i. simul cadere: a con et cado dis et caret supi. et cor. ci. Sen. iiii. Concidit vultus eius. Itē cōcido dis di cōcidere. i. simul cedere: et tunc cōponit a con et cedo dis di: et pdu. ci vbiq. Job. xvi. Concidit me vulnere super vulnus.
- C**oncio. cio vel cio cōponit cū con et dī cōcio es iui itū: et cōcio is iui itū. i. cōmouere: vel cōuocare: et pdu. penul. cōcitiū qñ venit a concio is: sed qñ venit a cōcio es cor. vide in cio es iui itū.
- C**oncile a concha dī h cōcile lis: vñ cōciliū. i. piscis q̄ latitat in cōcha: de cuius sanguine tingit lana: et fit purpura. vñ et qñq̄ ponit p tali tinctura. qñq̄ p vitijs q̄ conquinat et tingit et inficit ad modū illius tincture. qñq̄ p inquinatis et sordidis et tinctis tinctura vitiorū. vñ Iuuenalis p vitijs vel vitiosis illud ponens ait: Dorū ego nō fugias concilia. et pdu. ci.
- C**oncilegus gi mas. qui cōcilia legit. i. colligit. et cōponit a concile et lego gis: et cor. le.
- C**onciliabulū li dī a cōciliū quasi cōfiliabulū: vel locus in quo accipimus consilia: vel locus in quo multi homines sunt sui iuris.
- C**oncilio. a cōciliū dī cōcilio as atui: amicū et cōcordē facere: ad integritatē reuocare: cōiungere: sociare translative qñ cilia coniungere. Et nota q̄ maiores minorib⁹ cōciliant et nō econuerso. et componit reconcilio as. Conciliantur noui amici: reconciliant veteres. Itē cōciliamur deo qñ primo a gentilitate conuertimur. reconciliamur qñ post peccatū penitendo regredimur. et est cōcilio actiuū cū suis compositis.
- C**onciliū li cōponit ex con et ciliū quadā silitudine ciliop: qz sicut ciliū iungunt qū oculi quiescere cupiūt: ita quoq̄ cōcordi ē iungunt hoīes in concilio: et est tractū a romano more. tpe enī quo cause agebant cōueniebāt oēs in vñ: et cōi intentione tractabāt. vñ et cōciliū a cōi intentione et a cōi cōuentione dictū est qñ cōsiliū vel qñ cōciliū.
- C**oncinno as atui are. i. cōmiscere: cōponere: ordinare: pparare. vñ ppheta: Lingua tua cōcinnabat dolos. i. cōmiscēbat: cōponebat. Itē puer. xij. Qui aut testis est repentini cōcinnat linguā mendacij. et deriuat a cōcinnus ni.
- C**oncinnus ni. a con et cinnus cōponit cōcinnus na nū cōcorz: affabilis: benignus: in quo mores cōcorditer cōmixti et positi sunt. et cōparat: vt cōcinnior nissimus. vñ concinne nius nissime aduer. et h cōcinnitas tatis: cōcordia: cōgruitas. et p cōpositionē incōcinnus vel sīm quosdā cōcinnus cōponit a con et cignus: et concors et cōsonans: sicut cantus cignorum.
- C**oncino is cōcinti cōcentū. i. sīl vel cōcorditer canere am alio cōuenire: ex con et cano is: et cor. ci.
- C**oncio cis cūi citum. i. cōmouere: vñ conuocare. vnde hec

concio onis. i. conuocatio. Uide in concio.

Concionabulū. a concionoz naris dicit h̄ concionabulū li. i. cōciliū vel loc⁹ cōcilioz. Uñ in decretis Innocētij pape: Si statim cederes de tuo pessimo concionabulo.

Concionoz naris natus nari q̄si populū alloqui: uentū facere: et dicit a concio onis qd̄ est cōuocatio.

Concipio pis cepi ceptū: ex cō et capio. et est cōcipe s̄l cape. vñ et mulier dicit cōcipere qñ sperma viri cū suo cōcapit et concreuit. Cōcipere etiā inuenit pro mēte vel in mēte cōcipere vel intelligere. vñ versus: Cōcipit hoc mēte mulier sed concipit alio.

Concipiones. a cōcipio pis dicit hec concipio onis. et sunt cōcipiones qdā stelle q̄ concipiētib⁹ aptant et fauent.

Conciso onis fe. ge. penulti. pdu. q̄si simul cesio: a concido dis. Philp. iij. Videte concisionem.

Concitarū rij. i. donū imperatozis: a concito tas: qz excitat animos militū ad obediendū ei.

Conclasso fas verbū neutrū. i. cōclamare: comboare: vel nauas coniungere: cōgregare. Et cōponit a con et classitū.

Conclauis. a con et clauis cōponit hec conclauis uis: abltō ab h̄ cōclauē. et h̄ cōclauē uis: abltō ab h̄ conclauē dicit. i. cella vel thalam⁹: camera secreta sub clauē dom⁹ alterius clauis: vel q̄ sub multis clauib⁹ utinet: et ad quā p̄ multas clauis uenit. Uñ in. iij. li. Regū ca. vj. dicit: Delze⁹ p̄ p̄beta q̄ est in israel indicat regi israel oīa v̄ba q̄ locut⁹ fueris in cōclauē tuo. Itē. ij. Reg. ca. iij. Ille dormiebat sup lectū suū in conclauē. et pdu. penul.

Conclino. a con et clino nas componit cōclino nas. i. simul dinare penulti. pdu. unde hic et hec conclinis et hoc ne: et conclinus na nu.

Concordia die. a concors. i. ueniētia cum alia pacificatio. Itē cōcordia est color rhetoric⁹ de quo dixi in q̄tra parte in ca. de colorib⁹ rhetoricis. Uide etiā in paz pacis.

Concordo das dauī dare v̄bū neutrū absolutū: et dicit a cōcōrs cordis fm̄ Dug. P̄ap. v̄o dicit: Cōcordare uenire: vñ ordinis fieri: concordō et concordōz inuenit.

Concors. Lor cōponit cū con: et d̄r hic et h̄ et h̄ concors dis oīs ge. q̄si vnus et eiusdē cordis. vñ concordit aduer. et h̄ concordia: a quo concordiosus sa sum.

Concreuo mas maui: a con et cremo as. et est cōcremare s̄l cremare: et cor. cre.

Concretus. a cōcreuo scis d̄r cōcretus ta tū participiū: coagulatus vel cōmixtus crescēdo vel s̄l cretus. vñ cōcretim aduer. i. coagulatum: cōglobatum fm̄ Du. vel p̄t dici cōcretus a concerno. vñ dicit P̄ap. Concretus a cōcerno. i. cōmixtus cōglobatus.

Concuba be ge. cōis penul. cor. qui vel q̄ cū alio cumbit vel cubat a cōcubo bas: vel a cōcumbo bis.

Concubina. a cōcubo bas: vel a cōcumbo bis d̄r h̄ cōcubiz na ne q̄ ad v̄sum ueneris nō legitime tenet. vñ h̄ cōcubiz nula le dimi. et h̄ et h̄ cōcubinalis et h̄ le: et cōcubinaris rariū in eodē sensu: qd̄ ad cōcubinā p̄tinet. et h̄ concubiz natus tus tui: talis p̄prietas.

Concubula. a cōcha d̄r h̄ cōchula le dimi. parua cōcha: et cōchula d̄r quedā mensura q̄ oragma et dimidia est.

Conculco as auti are. i. s̄l calcare: supare: ex cō et calco as.

Concupiscentia tie. vide in cōcupisco scis.

Concupisco scis verbū inchoa. a cōcupio pis: a quo h̄ et h̄ et h̄ cōcupiscens tis. et cōparat. et inde cōcupiscēt et h̄ cōcupiscentia tie. Et scias qz verba inchoatiua carēt p̄teritis ut feruesco: nisi forte ascisco et cōcupisco q̄ mō nō significat inchoationē. vñ h̄nt p̄terita suoz p̄mitiuoz. s̄. ascui et cōcupiui. et valet tñ nunc cōcupisco quātū cupio. vñ cōcupiscentia nō cōcupientia.

Concurrēns fm̄ qz sumit a cōputistis est supcrescētia vni⁹ diei vel pluriū supra quinq̄gintaduas septimanas. vñ pluriū iō dixi qz in anno bisextili supcrescunt duo dies: in reliquis v̄o annis vnus tñ. vñ v̄sus: Debdomade decies quine numerant in anno. Atqz due post q̄s luxna due ne sup̄sunt. Et ab illo incremento originē habent concur

rētes. alij postea formant. vno addito: sic tñ qz septenariū numerū nō excedant. vñ scias qz primus annus cikli solaris h̄z vnū p̄ cōcurrente: secūdus h̄z duos: tertius h̄z tres: quartus h̄z quattuor: quintus sex p̄pter bisextilē: sextus h̄z septē: septimus h̄z vnū. et sic p̄cedendo vsqz ad. xxviii. annos inuenit qz postea reuertit ad caput p̄cedēdo p̄ ordinē sicut prius. vñ et appellat cklus solaris siue cōcurrētū. Si aut vis scire quottus sit annus concurrentiū adde ānis dñi notē ānos: et a totali sūma subtrabe. xxviii. quotiens poteris et quottus sit annus cikli solaris: qd̄ residuū fuerit demonstrabit. et si nihil remanserit vltimus annus erit. P̄t etiā scire cōcurrēns p̄ hos v̄sus: A sex. b. v. c. iij. e. ij. d. iij. Primus cōcurrēns f. septimus est g. Hoc est dicere: qñ a est l̄ra dñicalis tunc est sextus cōcurrēns: et qñ b est dñicalis l̄ra tunc est quintus cōcurrēns: et sic de ceteris. Que aut sit l̄ra dñicalis oī anno patebit in pasca siue in opere pascale qd̄ feci.

Conchus chi mas. ge. quidam lapis qui in concha reperit et d̄r a concha che.

Conditio onis fe. ge. cōponit a con et dicio onis qd̄ est potestas. et est cōditio lex vel pactū: et tunc scribit cōdicio p̄ solū c. sicut et dicio. Inuenit etiā cōditio p̄ solā. i. cōstitutio: et tunc est verbale huius verbi condo dis didi ditum Itē a cōdico is xi ctū deriuat h̄ cōdicio onis et subtrahit: et scribit p̄ solā c. et sunt cōdicionēs p̄prie testiū a cōdicendo q̄si cōdicionēs: qz ibi nō tñ vnus testis iurat sed plures. Nā in ore duoz vel triū stat oē verbū. vel cōdicionēs qz inter se cōueniat sermo testiū q̄si cōdicionēs fm̄ Dug. P̄ap. dicit: Conditio: cōuentio: potestas: fortuna: casus: exitus. et cor. di cōditio. vñ in Auroza d̄r: Dissipat cōditio dissimili s̄qz modus.

Conditioalis. a cōditio d̄r h̄ et h̄ cōditioalis et h̄ le: et inde cōditioalis aduer. vide ne decipiaris in orthographia huius dictionis cōditioalis: qz p̄t scribi p̄ c. vel p̄ t. s̄c et cōditio a quo venit: sicut in cōditio patet.

Conditio is simul dicere: statuere: decernere: spondere. vbi nō vnus sed plures dicūt: vbi vnus plura dicit: et cōponit ex con et dico is: et pdu. ci.

Condilomata te fe. ge. quoddam genus glandiū: instar nodorū minutoz: et d̄r a cōdilus dili.

Condilomaticus. a cōdilus li d̄r cōdilomaticus ca cū. i. nodosus: pustulosus. vñ cōdilomatica passio d̄r manū nodositas vel etiā alioz mēbroz q̄ plena sunt pustulis.

Condilus. a condo is d̄r h̄ cōdilus li. i. nodus et precipue q̄ apparet in articulis digitorū pugno clauso: quo solemus quicqz capita pueroz p̄cutere ludendo: et maximā lesione inferre. vñ Martia. capella. Itibus crebris verticē complicansqz in cōdilos digitis vulnerabat.

Condio dis diui ditū dire: q̄rte coniugationis et simplex. i. sapozare: dulcozare. et est verbū actiuū. inde h̄ cōdimentū tū vel p̄t deriuari cōdio a condus di: qd̄ est genus cipi et p̄ similitudinē corpora mortuoz cōdiri dicunt qñ speciebus aromaticis inungunt. Sen. l. Precepitqz seruis suis mēdicis ut aromatibus condirent patrem.

Conditio onis a condo dis itū. vide in cōditio onis.

Conditioz tozis mas. ge. deriuat a cōdio diui dire ditū: et sic pdu. penul. vel p̄t deriuari a cōdo dis dere ditū: et sic penul. cor. vñ cōditioz alme siderū. i. actor: factor. vñ versus: Conditioz abscondit: cōditioz fercula condit.

Conditur quarte coniugationis a cōdio dis diui penul. pdu. sed condit tertie coniugationis a cōdio dis. i. facere: cōstruere. et etiā p̄ abscondere ponit cor. penul. vñ qudā: Cōditur v̄bs: cōdit olus: sed cōdit aurū.

Conditus ta tū. a cōdio dis cōdidi conditū cor. penul. et sic sumit Sen. xlix. ibi: Et lia cōdita iacet. Itē cōditus ta tū: a cōdio dis diui itū pdu. penul. et sic sumit Bene. l. Et cōditus aromaticus repositus est in loculo. Et coll. iij. Sermo noster semp sit sale cōditus.

Condo dis didi ditū. i. facere: edificare: cōstruere: cōstituere. et ponit quicqz p̄ suo cōposito. s̄. p̄ abscondere. Condo

cōponit vt abscondo is: recōdo is. Et ē cōpositū cōdo dis: a con z do das: z cor. i. supino penl. sine di. vide i do das.

Condoliū lij nen. ge. i. annulus: a condo dis.

Condo onis mas. ge. i. gladiator a condo dis.

Condono as au. i. fil. donare: ignoscere: remittere cedere. z cōponit ex con z dono z pdu. do.

Conduco cis xi ctū cōducere: ex con z duco cis: z est cōducere fil. ducere: aliquib⁹ ducatiū prebere: mercede cōstituta aliqd ducere. vñ versus: Lōducit preciū tradēs prebēs qz ducatiū. Qui capit ille locat: cōducit q̄ preciū dat.

Conduplicatio est qdā color rhetoricus de quo dixi supra in q̄rta pte: in ca. de coloribus rhetoricis.

Conduci di mas. ge. quoddā genus cippi a cōdo dis. vel fm Pap. condus cippus patera poculū.

Conestabularius: stabularius cōponit cū con z dī h cōstabularius rij: qd frequētius inuenit comestabularius rij: z designat dignitatē siue officiū. vnde h comestabularia rie eius vxoz vel dignitas.

Confectus ta tū. a cōficio cis feci sectū qd inuenit in sex significationibus. vide in cōficio. Pap. sic dicit: Confecta debilitata: imunita: exinanita. sed pōt significare sex: sicut z suū verbum.

Confedustus ta tū. a cōfedero ras. i. in eodē federe cū alio cōiunctus. i. socius: cōsors: cōmanipulari⁹: cōsodalis: collateralis: cōcomes: collega: cōsocius: cōtubernio: cōcubiniarius: cōiuctuarius: collaterensis.

Confertio tis ti tū: ex con z fertio tis. z est cōfertire: cōspissare: cōstipare: replere: conflare: in vnū colligere cōmouere: simul fertire.

Confero fers tuli ferre collatū. ex con z fero: z est cōferre fil. ferre vel cōmiscere. vñ z conferre dī pugnare: disputare. Nā z q̄ pugnat brachia cōferūt: sicut q̄ disputat vba: z est cōferre fil. erogare: z est cōferre q̄si cōpare: cōgregare. sed bona conferunt: mala vō inferunt.

Confertus ta tū. i. spissus: cōstipatus: repletus: a cōfertio tis Et cōparatior tissimus. Itē a cōfertio cōferto tas verbū frequen. Pap. vō dicit: Cōferta in vnū collecta: plena: cōperta: cōsociata. Luce. vi. Mensurā bonā z cōfertā cogitata z supfluentē dabūt in sinū vestrū.

Confestim aduer. q̄si cū festo: a con z festū qd est lignū ad qd tigna festinat: sicut enī tigna festinant vt sint cū festo sic z nos festinamus vt qd facere volumus sine interuallo fit cōfestim: q̄si statim cū p̄ntia p̄tereuntis rei vel t̄pis Vel cōfestim cōponit a cō z festino as: vel a con z statim sed prius dictū verius est.

Conficio cis cōfeci ctū ficere. ex con z facio cis: z est cōficere re idē qd fil. facere. Itē cōficere finire: p̄ficere. Etia cōficē i. destituere: deficere. vbi enī est cōfectio multarū rerū ibi multarū rerū est defectio: z cōficere. i. cōponere siue cōmiscere: z fm h p̄tinet ad medicos q̄ multa cōmiscunt ad faciendas suas cōfectiones. z cōficere. i. vincere: vt vulgo dī Itē cōfecit hostes in p̄lio: z h significatio est tracta a p̄cedēte. vbi enī est hostiū cōfectio ibi multoz cōmixtio. Itē cōficere. i. tingere: sic ḡ cōficere in sex inuenit significationibus. Itē cōficere. i. cōsecrare corpus xp̄i.

Confidens. a cōfido dis dī cōfidens tis oīs ge. z cōparat vñ cōfidentius tissime aduer. z h cōfidentia tie: z accipitur in bono z in malo: vt Cōfidentē vel cōfidentia iste loquitur. i. audacter presumptiue: vel cū audacia vel presumptione. z pducit fi.

Configo gis xi ctū gere fil. figere. ex con z figo gis. z pdu. fi Psal. Confige timore tuo carnes meas.

Confinis. a con z finis cōponit h z h cōfinis z h ne penl. pdu. i. vicinus eundē finē habens. vñ cōfinititer aduer. z h cōfinitas tatis: z cōfiniū ambo p̄ vicinitate: vel locus vbi fines duarū terrarū conueniūt.

Confio is ini ire itū. i. efficere. ex con z fio z trāsit ad actiua significationē. Accipit etiā cōfio in passiva significatione. i. p̄ effici z pdu. i. ante o fio. vide in fio is.

Confirmatio est vnū de septē sacris: de quo req̄re in vngo.

Confitens tis ge. oīs a cōfiteor teris: z cor. fi.

Confiteor teris fessus sum ex con z fateor cōponit. vñ h cōfessor oris h cōfessio omis: h z h z h cōfites p̄cipiū. z cor. p̄dicta fi. vñ quidā: Cōfiteor sponte: fateor mea facta cōacte. Et sic scias q̄ cōfessio est legitima corā sacerdote peccatorū declaratio. z dī: cōfessio quasi simul vel ex toto vel vndiqz fassio. nā ille vere cōfitef q̄ totū fatef. Sic nota q̄ septē circūstantie assignant a Tullio z a Boetio. i. q̄s quid vbi quib⁹ auxilijs: cur quō q̄. Sed nunqd oīs circūstantia est cōfitemda. Ad hoc dicūt quidā q̄ oēs circūstantias que aliquā notabilē quātitatē pctō addunt cōfiteri necessitatis est si memorie occurrant. Alij vō dicūt q̄ nō sunt confitende de necessitate nisi circūstantie que ad aliud gen⁹ pcti trahūt. z h p̄babilius est: sed attendendū est que ad aliā spēm mortalis trahūt. Cuius rō est: qz venialia nō sunt de necessitate cōfessionis: sed solū mortalia que quātitatē infinitā quodāmodo habent: z qz circūstantie aggrauantes q̄ aliā spēm pctō nō tribuūt: vel que tribuūt quidē: sed nō mortalis pcti: nō sūt de necessitate cōfessionis: nī ea confiteri p̄fectionis est: sicut z venialia. Itē scias q̄ sacerdos dī p̄scrutari consciām pctōris in cōfessione q̄si medicus vulnus. z iudex cām: qz frequenter q̄ p̄re cōfusione cōfitemens taceret interrogatus reuelat. Itē in interrogationibus faciendis tria sunt attendenda. Primo vt quilibet peccator interroget de pctis q̄ cōfiteuerūt in hoībus illius cōditionis abundare. Nō enī oportet q̄ a milite de pctō clericoz querat: aut religiosoz aut ecōuerso. Secūdo q̄ nō fiat explicita iterrogatio de peccatis nisi de illis que oīs manifesta sunt. de alijs vō ad inuentionibus pctōz ita dī a longinquo fieri in iterrogatio: vt si cōmisit dicat: z si nō cōmisit nō addiscat. Tertio vt de pctis p̄cipue carnalibus nō descendat nimis ad particulares circūstantias: qz hōmō delectabilia q̄nto magis spāli cōsiderent tanto magis cōcupiscentiā nata sunt mouere: vt dī in. iij. Et hī. z iō pōt cōtingere vt cōfessor talia querens z sibi z cōfidenti noceat. z sic q̄nqz deficiūt in suo scrutinio iniquitates scrutantes fm illud Danidici: Defecerunt scrutantes scrutinio. Uolo etiā te scire q̄ homo in cōfessione debet famā alterius custodire quātūcūqz pōt sed suā cōsciām magis debet purgare. z iō si circūstantia q̄ ducit ad cognitionē p̄sone sit de necessitate cōfessionis fm regulā datā: tunc dī cōfiteri occultando p̄sonā quā nō pōt. Si aut nō sit de necessitate cōfessionis dī dī: mittere ne pctm̄ alterius p̄bat. Debet aut quisqz saltē semel in anno p̄prio cōfiteri sacerdoti. Sed qd si pctōr sciat sacerdotē suū hereticū aut sollicitatorē ad malum: aut fragilem qui ad pctm̄ qd q̄s ei cōfitef sit p̄nus: vel si reuelator esse cōfessionis p̄babiliter estimat: vel si pctm̄ cōtra ipsū sit de quo q̄s cōfiteri dī: Dico q̄ in casibus illis in quib⁹ p̄babiliter timet penitens piculū sibi vel sacerdoti ex cōfessione ei facta dī recurrere ad supiorē vel petere ab eo licentiā alteri cōfitemdi. q̄ si licentiā h̄e non possit idē est iudiciū de illo q̄ nō h̄z copiā sacerdotis. vñ magis dī eligere laico cōfiteri: nec in h̄ transgredif p̄ceptū ecclesie: qz p̄ceptū iuris positiuū nō se extēdit vltra intētionē p̄cipientis que est finis p̄cepti. hoc autē est charitas fm aplm̄. nec iterū sit aliqua iniuria sacerdoti: qz p̄uilegiū meref amittere: q̄ cōcessa sibi abutif potestate. Itē scias q̄ quinqz casus ponunt q̄b⁹ licet alteri cōfiteri q̄ p̄prio sacerdoti sine eius licentia. Primus est si sit vagabūndus. Secūd⁹ si mutauit domiciliū. Tertius si offendit in alio na prochia. Quartus p̄pter maliciā sacerdotis: q̄ reuelat cōfessiones vel incitat ad malū. Quint⁹ in articulo necessitatis. Sed h̄ q̄ri pōt: Illud p̄ qd impedif diuinū mādatū: nō pōt p̄ mandatū vel p̄uilegiū alicui⁹ hoīs cedi. sed mandatū diuinū est ad rectores ecclesiarū vt diligēt vultū pecoris sui agnoscat. p̄uer. xxvij. ca. qd impedif si ali⁹ q̄ ip̄e cōfessionē ei⁹ audiat. ḡ h̄ nō pōt p̄ alicui⁹ hoīs p̄uilegiū vel mādatū ordinarij tolli. Ad h̄ rōdeo q̄ rector ecclesie dī vultū sui pecoris agnoscere duplicif. Uno mō p̄

solita exterioris conversationis consideratione: qz intigila
reoz sup gregē sibi commissū: z in hac cognitione nō opoz
ter qz credat subdito: sed certitudinē facti inquātū pōt in
quirat. Alio mō p cōfessionis manifestatōne: z quantū
ad hanc cognitionē nō pōt maiore certitudinē accipe vt
subdito credat: qz h est ad subueniendū cōscie ipsius. vñ
in foro cōfessionis credi z p se z cōtra se: nō aut in foro
exterioris iudicij. z iō ad hanc cōfessionē sufficit: qz cre
dat subdito dicenti se alteri absoluere valenti cōfessū fuif
se. z sic patet qz talis cognitio pecoris p priuilegiū alicui
indultū de cōfessione audienda nō impediť. vide in pñia
z in sigillū z in raptus.

Cōflages. a cōflo as hec cōflages. i. loca montuosa ad que
multa cōfluūt flamina siue venti: z facit gūs ium: vt con
flac iū: sicut manes maniū. z pdu. fla.

Cōflatoriū rij ge. neu. locus vbi fit cōflatio: z dī a cōflo as
fm Dug. vel cōflatoriū dī vbi ferrū vel argentū cōflaf.

Cōfliktus. a cōfligo gis dī hic cōfliktus tus tui: bellū: pu
gna: z cōflicto as verbū frequen. Inueniť etiam in depo.
ge. cōflictoz aris. z inde hec cōflictatio onis: cunctatio: cō
tentio: pugna verbox. j. Thimo. ca. vi. Cōflitationes bo
minū mente corruptoz.

Cōfligo gis xi ctū ere. ex con z fligo gis: z ē fligere sil flī
gere vel pugnare: z p eodē sumiť cōfligo gas: z pdu. flī.

Cōflo as. ex con z flo as. vide in flo as.

Cōfodio dis di sum ere. i. sil fodere ex con z fodio: z cor.
fo in pñia: sed in pterito eā pdu. vide in fodio.

Cōformis. a con z forma cōponiť hic z hec cōformis z h
me. i. vnius z eiusdē forme. z inde cōformiter aduer. z h
cōformitas tatis.

Cōfossus sa sum p geminū s: qñ simul fossus: iaculatus:
vulneratus: a cōfodio dis di sum.

Cōfotus ta tū. i. sil fotus: a cōfoveo ues ui tū. z pducit fo.
Ela. lix. Et cōfotū est erūpet in regulū.

Cōfragus ga gū. i. tenebrosus: tumulosus: vel poti⁹ asper
z spissus: cōdensat⁹ z fractiōe romanoz aridoz. z dī a cō
frango gis fm Dug. vel fm Pap. Cōfraga dicunt loca
vbi vndiqz venti currūt ac frangūt se. z cor. fra.

Cōfrater. ex con z frater cōponiť h cōfrater tris. z pducit
fratralitē: z dicunt cōfratres qñ simul fratres: siue in
ecclēsia siue in alio loco vel cōsortio: siue etiā fm carnem
De hoc vide in frater.

Cōfratrisa se. ex con z fratrisa cōponiť h cōfratrisa se. i.
cōfotoz vel cōgregatio cōfratrū vel cōfotozū.

Cōfractus sa lū. i. cōfractus: cōtritus: cōcussus. z dī a con
frendo dis. z pdu. fre.

Cōfrango gas fregi ctū cōfringere. i. simul frangere: z com
poniť ex con z frango.

Cōfuga ge cōis ge. simul cū alio fugiens. z dī a con z fu
gio gis: z cor. fu.

Cōfugela le penul. pdu. vide in cōfugiū.

Cōfugiū. a cōfugio gis dī hoc cōfugiū gij: z hec cōfuge
la le: securitas z tutela vel adiutorium vel locus refugij: z
corripit penul.

Cōfundo. ex con z fundo dis cōponiť confundo is fudi
futum. i. cōmiscere vel cōfutare: cōvincere: arguere: poniť
etiā p decipe vel frustrari. Ad roma. v. Spes aut nō con
fundit. i. nō decipit vel frustrať sperantē. z iō nō facit eru
lescere: qz dat qz pmittit: qz est de deo z in deo q nō pōt
decipe nec decipi. qñ enī alicui aliqd pmittit z ei nō da
tur quodāmodo cōfundit z erubescit.

Cōfuto as au are. ex con z futo as cōponiť z pdu. fu. z ē
verbū actiū: z est z futare: arguere: cōvincere: cōfundere.

Cōnger vel cōgrus gri: quidā piscis silis anguille: sed grā
dis z moraf ī auernis petrarū sub aq. Et dī a cōgero ris.

Cōngeries ei se. ge. i. cumulus: a cōgero ris.

Cōngerminalis in germine es vide.

Cōngero ris cōgesti stū. ex con z gero ris cōponiť. i. sil ge
rere: cōgregare: accumulare: z cor. ge. vide in gero ris.

Cōngestus. a cōgero ris cōgestus ta tū. i. sil gestus: cōgrega

tus: accumulat⁹: z h cōgestus tus tui. i. cōgeries accumu
latio: z cōgestim. i. accumulatum aduerbiū.

Cōngiariū rij. i. beneficiū: donatio impatoris: qz qlibet im
perator fauore ppli captans adijciebat vt largioz videret
in donis. z etiā cōngiariū dī frustrū carnis vndiqz equatū
z h z h cōngialis z h le. i. rotundū.

Cōngio gis iui itū ire. i. p augmentū crescere vel equare vel
congregare.

Cōngius gij mas. ge. genus measure. f. sex sextarioz. z dicit
a cōngio gis.

Cōnglobo. a con z globo bas cōponiť cōnglobo bas. i. simul
globare: coaceruare: in modū globi rotundare. vñ cōnglo
batim aduer. i. spissim vel cumulatim. z cor. glo.

Cōngredior eris gressus sum. ex con z gradioz: z mutat a
in e: z est cōgredi: cōcurrere: simul gradi: vel cōfligere: pu
gnare: disputare. Illi aut pprie cōngrediunt qui sil con
tra se gradiunt ad pugna verboxum vel manuū vel armo
rum. z cor. gre.

Cōngruo is. ex con z gruo: z est cōgruere: cōuenire: concor
dare. vide in gruo.

Cōngruus gri. vide in conger.

Cōngruus. a cōgruo is dī cōgruus a tum. i. cōueniens. z cō
paraf p suppletionē cōgru⁹ magis cōgruus simus. vñ cō
grue cōgruent aduer. Et h cōgruitas tatis. idē qd cōueni
entia. Cōgruus cōponiť vt incōgruus. i. incōueniens. z
cōparaf. vñ incōgrue: z h incōgruitas tatis.

Cōhibentia. a cōhibeo bes dī h cōhibentia tie. i. assensus:
idē z cōuenientia z collibentia: vt ille sine cōhibentia vel
cōuenientia vel collibentia fratru recessit. i. sine assensu. de
hoc vide etiā in cōhibeo.

Cōhibeo. habeo componiť cū con: z retinet n q auferť in
cōhibeo. z dī cōhibeo bes. i. oculos claudere. z qz clausio
oculoz signat assensū: iō cōhibeo poniť p assentire: obe
dire. z tunc inde dī cōhibentia tie.

Cōniecto ctas ctati ctare est frequen. de conijcio cis: in oī
sua significatione.

Cōniector tozis mas. ge. penul. pdu. tam in ntō qz in obli
quis dī interpres vel cōiecturis peritus: sacrilegus: diuin
nus. z deriuaf a conijcio cis ieci iectū. Bene. xi. vt conie
cturis veritas pbaretur.

Cōniectura. a cōijcio is h cōiecturare iudiciū suspicio: opi
nio: supiciosa cogitatio: vel existimatio: z hinc hic z hec
cōiecturalis z hoc le: qd cōiectura aliqua ppendit vel ha
bet: vel qd cōiectura sumiť. vñ cōiecturaliter aduerbiū
quasi opinatiue.

Cōnifer ra rū penul. cor. ferens conos: z cōponiť a conus z
ferens vel fero.

Cōniicio cis ieci iectū iocere. i. simul iacere. Item cōijcere. i.
existimare: opinare: cogitare: ppendere quibusdā cōiectu
ris: z componiť a con z iacio cis. Bene. xli. Que audiui te
prudētissime conijcere. z scribit conijcio p duo i: qz cō
poniť a con z iacio cis: z mutat a in. i. Inueniť etiā conij
cio cis abiecta n.

Cōnuiuentia tie: que z alio noie dī cōhibentia. vide in cō
nuiueo ues.

Cōnuiueo ues. z cōnuiuo uis niui xum: vel cōnui in pterito
facit supinū cōnuiū: sed non est in vsu. i. oculos claudere
vl palpebras iungere: z poniť sepe p assentire: qz clausio
oculoz assensum signat. z cōponiť a con z nix niuis: qz
nix aciem oculoz pstringit. Albedo enī disgregat visum:
z pdu. ni. Item dicit Dug. in cōnuiueo: vel fm quosdā cō
nuiueo cōponiť a con z nitor teris. Pap. vō dicit: Cōnui
uere: consentire oculos claudere: interdū dissimulare: pa
rū dormire. inde cōnuiuentis: cōsentiens: qd pdu. primā
z secundā fm Pap. vñ hec cōnuiuentia tie assensus vnde
cōnuiuentia capituli factū est. i. assensu: Et in. iij. Iniarum
distin. iij. Sane dici potest qz credi oportet iuxta sanctorū
attestationes cōnuiuentiā zc. Bregio. dicit: Qui mihi con
ninet oculis signū mihi prebet.

Cōniugalis penul. pdu. in coniunx est.

Conjugatio onis se. ge. i. verborum consequens declinatio. et dicitur a coniugo as: quia per consonantes coniugatas. i. affines et conformes apud grecos discernitur coniugatio: et hec oratio ad grecos spectat. vel dicitur declinatio verbi sic: quia plurima verba coniunguntur in ea. i. sub eadem declinatione ponuntur: et hec oratio pertinet ad latinos.

Conjugium. a coniunx dicitur huius coniugium gij. s. legitimum personarum inter se coeundi et copulandi factus: vel legitima viri et mulieris coniunctio individua consuetudine vite continens.

Conjugus. Jugum componitur cum con vel syn quod est con et dicitur coniugus ga gu: et synjugus ga gu inuenitur: omnia in eodem sensu. i. eiusdem iugi vel sub eodem iugo positus. unde quedam propositio ab aristarco dicitur coniuga vel syniuga. i. eadem iugo certitudinis vel diffinitionis personarum subiactia. et componitur inconiugus ga gu: dissilis: non eiusdem coniugij. unde idem aristarcus dicit verba non esse coniuga. s. non eodem iugo certitudinis et diffinitionis personarum subiactia.

Coniuictio. a coniungo gis dicitur huius coniunctio onis quedam pars orationis indeclinabilis coniunctiva aliarum partium orationis quibus significat. Proprium autem coniunctionis est diuersa notio vel quascumque dictiones casuales vel diuersa verba vel aduerbia coniungere. Et scias quod nulla coniunctio vel prepositio aspirat. Et ut dicitur per papam. Coniuictio est dicta quod sensus sententiarum coniungit. Coniuictio etiam dicitur quidam color in rhetorica: de quo dixi in quarta parte in ca. de coloribus rhetoricis. Et scias quod nulla coniunctio componitur cum verbo. unde nullo est verbum simplex nec etiam cum nomine componitur coniunctio preter si et ne: ut si quis et nequis.

Coniuinx gis conis ge. s. in quosdam componitur a con et iugum et dicitur coniuges quasi eiusdem iugi a iugo quod imponitur matrimonio coniungendis: et quo copulantur ne separent. vel dicitur coniuges penul. cor. a coniungo gis vel a coniungendo: quia sunt coniuncti quod nomen potius exigere videtur. Iusto. vobis dicitur: quod coniuges appellantur propter iugum matrimonij cui se subiungunt ne per discordiam separent. s. in vobis per papam. que sequor coniunx derivatur a coniungo gis: et huius in nomine: sed non in obliquis. unde in vi. li. sic dicitur: In x definitia si a verbis sint incho definitibus ablata x et addita gis faciunt genitium: ut regis a rego rex regis. Coniuungo gis: coniunx gis quod etiam in genitio differentie causa namittit: ne si coniungis dicamus verbum esse putetur. Idem etiam in. iiii. li. dicitur: quod coniunx definit in iux: sed in obliquis amittit n.

Coniuo uis: in coniuueo ues exponitur.

Coniuixi preteritum de coniuueo ues.

Connuo bis. i. si nubere ex con et nubo. vide in nubo.

Connuo nuis nui tu. i. simul nuere vel annuere: et est verbum neutrum et componitur ex con et nuo.

Cono in conus exponitur.

Conopeu in conopeu exponitur supra.

Conoz aris atus sum conari verbum deponens: anniti attentari. et dicitur a conus ni: et pdu. co. unde Qui. Quicquid conabar dicere versus erat.

Conquerens tis participium de conqueror eris et est ge. ois: et cor. que. vide in quero ris.

Conqueri est preteritum de conquinisco.

Conquisco scis conqueri. i. oculos claudere vel caput inclinare.

Conquirens tis ge. ois penul. pdu. vide in quero ris.

Conquiro ris quisiui situm quirere. i. simul querere. et pdu. qui et componitur a con et quero.

Consanguinitas est vinculum personarum ab eodem stipite descendentiu carnali propagatione tractu. et dicitur consanguinitas a con et sanguis: quasi omnem sanguinem habentes: vel de vno sanguine procedentes. Et scias quod secundum canones duo fratres sunt in primo gradu: filij duorum fratrum in secundo: nepotes in tertio: pronepotes in quarto. Gradus autem est habitudo personarum distantium quo cognoscitur quota generatiois distantia duarum personarum inter se differant. Sed quod si aliquae personae attinent sibi ex vna parte in secundo gradu vel tertio: ex alia vero in quinto: nunquam putantur strabere: Dico quod sic: quia semper statum est remotiori personae in consanguinitate. In huius enim casu remotior pro-

na extra metam consanguinitatis existit. unde non attinet illi ex quo de eius consanguinitate non est: quoniam sicut olim omnis consanguinitas in septimo gradu terminabatur: ita hodie in quarto saltem quo ad prohibitionem copulae iugalis. Et ut dicitur per papam. Consanguinitas quasi sanguinis propinquitas: consanguinei sunt dicti: qui ex vno sanguine. i. ex vno patris semine nati sunt.

Conscidi disti preteritum de conscindo dis: et cor. sci. Esdre. ii. li. ca. xxiii. Conscidi vestimenta mea.

Conscientia. a conscio scis derivatur huius conscientie cognitio sui ipsius cordis. Et scias quod conscientia errans et recta obligat uersimode tamen. Nam conscientia recta obligat simpliciter et per se. Hoc enim est dictatum per ipsam quod in se bonum est: et ex iudicio rationis bonum apparet. unde si non fiat malum est: et si fiat bonum est. Sed conscientia erronea non obligat nisi per accidens et secundum quod. Si enim dicat aliquid faciendum illud in se fieri consideratum non est bonum necessarium ad salutem: sed apprehenditur ut bonum: et ideo quod non liget nisi secundum quod est bonum non obligat voluntas per se ad huius: sed per accidens. s. ratione apprehensionis quam iudicat bonum: et ideo si fiat aliquid quod est secundum se malum quod errans: ratio iudicat bonum peccatum non euitatur. Si autem non fiat: peccatum incurritur. Et si obijcias: videtur quod conscientia erronea nos non obliget. preceptum enim inferioris non potest obligare superius preceptum sed deus superius est nostra conscientia: ergo conscientia nostra non potest nos obligare ad peccatum faciendum suo precepto. Dico quod conscientia obligat non virtute propria sed virtute precepti diuini. non enim conscientia dicitur aliquid faciendum hac ratione quod sibi videtur: sed hac ratione quia a deo preceptum est: unde per accidens ex virtute diuini precepti obligat in quantum dicitur huius ut preceptum a deo. et ideo dictamen conscientie plus obligat quam preceptum plati: sicut et preceptum diuinum in cuius virtute ligat: sicut patet si preceptum regis non pueniret ad populum nisi mediante aliquo principe si princeps diceret: huius est preceptum a rege cuius non esset verum dictum suum obligaret ut preceptum regis ita quod contemptores penam mererentur. Et scias quod conscientia est quoddam dictamen rationis: et ut dictum est obligat virtute precepti diuini sub cuius ratione apprehendit illud quod ratio dicitur. et ideo si illud apprehendatur ut directe sub precepto cadens peccat quasi mortaliter omitendo quod conscientia dicitur: et si sit veniale vel indifferens. Si autem non apprehendatur ut directe cadens sub precepto vel prohibitionem: tunc non fit directe contra conscientiam sed preter eam: ita non peccaret mortaliter: sed venialiter vel etiam nullo modo: quoniam conscientia dicitur alicui quod bonum est facere aliquid opus cuius filij si non facit non peccat: quia non apprehendit illud ut bonum debitum et necessarium ad salutem et precepto subiactis. vide in ignoro et in affectus.

Hic etiam sciendum est quod secundum Dionysium in. vij. ca. de diuina no. Diuina sapientia coniungit principia secundum cundorum vltimis primorum: quia ut in li. de causis ostenditur in ordine causatorum oportet quod consequens precedenti similes nec huius potest esse nisi secundum quod aliquid participat de perfectione eius: quod quidem inferiori modo est in secundo ordine creaturarum quam in primo. unde huius quod inferior creatura de similitudine superioris ordinis participat est supremum in inferiori: et vltimum in superiori: quia deficientius participat quod in superiori fit. Inter creaturas autem talis est ordo: ut primo fit angelus et secundo fit rationalis anima: et quia rationalis anima corpori coniuncta est: ideo cognitio debita sibi secundum suum proprium ordinem est cognitio quam a sensibilibus ad intelligibilia procedit. unde non puenit in cognitionem veritatis nisi inquisitione precedente: et ideo cognitio illa rationalis dicitur: quia vobis angelus simpliciter incorporeus est: nec corpori vnice cognitio nature sue debita est ut simpliciter sine inquisitione veritatem apprehendat: propter quod intellectualis natura nota est. oportet ergo quod in anima rationali quam angelo in ordine creaturarum contigua fit participatio intellectualis virtutis secundum quam aliqua veritatem sine aliqua inquisitione apprehendat sicut apprehenduntur prima principia naturaliter cognita tam in speculatiuis quam in operatiuis. unde et talis virtus intellectus vocatur secundum quod est in speculatiuis. Que etiam secundum quod in operatiuis est synderesis dicitur. et huius virtus puenit scintilla dicitur: quia sicut scintilla est modicum quod ex igne euolans ita huius virtus est quaedam modica participatio intellectualitatis

respect
propter
natura
signific
tus tra
bilem
git in
ru prim
pili die
pis pr
la q sy
ti qd
quod
dis qu
triplex
ertia c
operac
dicium
reim p
perine
quif: sy
strat: L
mmist
est ipse
siderat
nit: Or
Adulte
rior aff
nestu. A
tandi
rito su
remur
quasi c
ncular
pocet
dicit d
git d
tionis:
permit
hoc q
moduz
scietia
ris. sym
habitu
natural
ta q d
bitur. T
dagoga
nis. Se
quadam
sumit
quibus
gat ad
na est l
sciplos
me vell
ere dice
abicon
fatio z
compu
tione: se
que loc
me no
te apud
venie. U
Obsecr
veritate
felix c
dari bo
Conficio.

respectu eius quod de intellectualitate in angelo est. Et propter hoc etiā superior rōnis pars scintilla dicitur: quia in natura rōnali supremū est. Un̄ Hiero. dicit quod paquilam significat quod cetera aialia in volando trāscēdit: ita et h̄ virtus trāscēdit rōnabile: quod per hominē significat: concupiscibilem quod per vitulū: irascibile quod per leonē. Sicut autē nō cōtūgit in speculatiuis intellectū errare circa cognitionē p̄mo rōni principiorū: quā semp̄ repugnet omni ei quod cōtra principia p̄m̄ dicitur: Ita etiā nō contūgit errare in practiciis principis primis. et propter hoc dicitur quod superior rōnis scintilla quod synderesis est extingui non potest: sed semp̄ repugnat omni quod cōtra principia naturaliter sibi tradita sit. Itē scias quod sicut dicit Aristot. in. vij. eth. ratio in eligendis et fugiendis quibusdam syllogismis utitur. In syllogismo autē est triplex cōsideratio s̄m̄ tres propositiones: ex quarū duabus tertia cōcludit. Ita etiā cōtingit in proposito dū ratio in operādis ex vniuersalib⁹ principijs circa particularia iudiciū assumit. et quia vniuersalia p̄ncipia iuris ad synderesim p̄tinent: rationes autē magis appropriate ad opus p̄tinet ad habitus: quibus ratio superior et inferior distinguit: synderesis in hoc syllogismo quasi maiorem ministrat: Lūi⁹ cōsideratio est actus synderesis. Sed minorem ministrat ratio superior vel inferior: Et eius cōsideratio est ipsius actus. sed cōsideratio cōclusionis elicite est cōsideratio conscientie. Verbi gr̄a: Synderesis hanc proponit: Omne malum vitandū. Ratio superior hanc assumit: Adulteriū est malū: quia lege dei prohibet. Siue ratio inferior assumit istam: Ideo est malū quia iniustū siue in bono nesci. Cōclusio autē que est Adulteriū propter hoc eē vitandū ad conscientiam p̄tinet: et indifferēter siue sit de p̄terito siue de presenti siue de futuro: quia conscientia et factū remunerat et faciendis cōtradicit. Et inde dicitur conscientia quasi cū alio scientia. Dicitur vniuersalis: quia ad actū particularē applicat: vel etiā quia p̄ eā aliq̄s sibi cōsciens eē potest eorū que fecit vel facere intēdit. et propter hoc etiā dicitur dictamen vel sciētia rōnis. et propter hoc etiā cōtūgit conscientiam errare nō p̄ synderesis errorem sed p̄ errorem rationis: sicut patet in heretico cui dicitur conscientia ut p̄mitteret se comburi quod iureret: quia ratio superior p̄uersa est in hoc quod credit iuramentū simpliciter eē prohibet. et s̄m̄ hūc modū patet qualiter differat synderesis: lex naturalis: et conscientia: quia lex naturalis noiat ipsa prima principia iuris. synderesis vō nominat habitū eorū siue potentiam cum habitu. conscientia vō nominat applicationē quādam legis naturalis ad faciēda p̄ modū cuiusdam cōclusionis. Et nota quod conscientia a diuersis diuersimode diffinit siue describitur. Nam s̄m̄ Origenē conscientia est spūs corrector et p̄dagogus aīe sibi sociat⁹ quo sepat⁹ a malis et adheret bonis. Sed hic attendendū quod spūs quicquid sumitur pro spūali quādam operatione vel pro quodā dono spūali. et h̄ modo sumit⁹ hic spūs: et nō pro natura aīe. Vel conscientia s̄m̄ quod a quibusdam describit⁹ est dictamen rōnis quo iudicat et ligat ad faciendū vel nō faciendū. Vel s̄m̄ Damascē. conscientia est lex intellectus nostri. Bern̄. Multi multa sciunt et scriptos nesciunt: Dicitur Finxi me esse quod nō eram: dixi me velle quod nolebam: aliud in corde volebam: et aliud ore dicebam: et ita sub otina pelle vulpinā conscientiam abscondebam. Vulpina plane conscientia est tepida querulatio et animalis cogitatio: et facta confessio breuius et rara compunctio: obediētia sine deuotione: lectio sine edificatione: sermo sine circūspectione. Quod dura sunt mihi ista que loquor quoniam loquēdo meipsum seruo. Verū t̄n̄ quod me nō nego peccatorem sed peccatū meū cognosco erit forte apud deū iudiciū pium ipsa cognitio culpe impetratio venie. Vide in ocū. Itē dicit glosa super illud Isa. xxvij. Obsecro dñe memēto queso quā ambularem coram te in veritate etiam. Itur̄ Ezechias ad deū narrat opera sua: Felix conscientia que in tempore malorum potest recordari bonorum.

Conscio. scio cōponit cū cō et d̄ cōscio is. i. scire: et p̄prie

d̄ de malo. tūc enī aliq̄s cōscit cū in malo et scelere cōscit est. vnde h̄ conscientia: et cōscit a um: et proprie in malo. Un̄ quādam: Cōscit ipse de se putat oīa dici. Pap̄. etiā dicit: Cōscit sentit: intulit. Cōscit particeps sciētie aliq̄d h̄is: testis Job. xvj. Ecce enī in celo est testis meus et conscius meus in excelsis.

Conscius a um in conscio vide.

Consecro cras crati crare: deo dare: simul sacrare: ex cō et sacro cras. et cor. se.

Consectaneus a cōsector taris quod cōponit ex cō et sector taris. et a sector taris deriuat consecutaneus nea neum qui simul sectat: vel consecutaneus eiusdē secte: et tunc componitur ex con et secta secte.

Confedi est p̄teritū de cōfideo des quod cōponit ex cō et sedeo des. Itē idem p̄teritū habet confido dis. sed infinitiuus predictoꝝ facit confidere. Un̄ dicit Pap̄. Confedi a cōfideo et confido p̄teritū. Un̄ Eccl. xj. dicēdū est In medio magnatoꝝ cōfiderere illū faciet. et si est infinitiuus a sedeo pdu. penul. sicut sedere. Si vō sit infinitiuus a fido dis penul. cor. sicut sedere. Sicut in epla ad Ephe. ca. ij. legi debet: Et cor resuscitauit et cōfiderere fecit in celestibus in xpo iesu. Et vt generaliter dicam⁹ cōfiderere nunq̄m in infinitiuo inuenit sed cōfiderere: quia quā venit a sedeo e mutatur in i. Et scias quod cōfiderere a sedeo des nō potest poni in vsu heroico quia breuius. s. si: inter duas longas. s. con et de: non ponit in versu heroico. vñ quā cōfiderere inuenit in versu est infinitiuus de fido dis quod pdu. si: sicut in illo versu: Cōfiderere duces in nos cōfiderere prompti.

Consentaneus. a consentio tis deriuat cōsentaneus nea neū quod facile cōsentit: vel cōueniens: cōgruus.

Consentes. a consentio tis hi cōsentes cōsentiuū dij: sibi vel bonis cōsentes: vel consentes quasi coessentes: quia diuina essentia cui semper assistunt semper reficiuntur hi et consentanei dicuntur.

Consentio tis si sum ex con et sentio tis. et est cōsentire cōsentium p̄bere: quod si simul sentire.

Conseptum ti neutri ge. i. ambitus locus circumcirca clausus: a conspio sepis p̄si p̄tū deriuatur. iij. Regum. ca. xj. Ducite eum extra cōsepta templi. i. extra ambitū vel clausuram templi.

Consero ris penul. cor. vide in sero ris.

Conseco scis in sedeo est.

Confideo des confedi cōfiderere sessum id est simul sedere: ex con et sedeo des: et mutatur e in i: et cor. si. vide in sedeo: et in cōfiderere.

Confidere est infinitiuus duoz verboꝝ. s. de confideo des. secūde coniugationis: quod cōponit ex cō et sedeo: et tūc pdu. penul. Vel potest esse infinitiuus de confido dis tertie coniugationis quod componit ex cō et fido dis: et sic cor. penul. Vide etiam in confedi supra.

Confidero ras rari rare. i. p̄spicere: et p̄prie celestia. et cōponit ex cō et fidero ras quod nō est in vsu. Et vide quod fidero deriuat a fidus. Un̄ dicit P̄ris. in. vj. li. A fidus fideris fidero ras quod nō est in vsu. i. p̄dero as. et cōfidero cōponit ex con et fidero ras. vñ p̄ quod cōfidero scribit⁹ in secūda syllaba sine c: sicut fidus et fidero caret c in p̄ma syllaba.

Confido dis ex cō et fido dis: et pdu. si. Un̄ Naum. iij. Que cōfidunt in sepibus in die frigidis. et debet pduci penul. de cōfidūt. Vide etiā in fido dis.

Consiū. a consulo lis dicit⁹ hoc consiliū lij: quod ex animi p̄uidencia alicui tribuit. vnde hoc consiliolum li dimi. et consiliarius ria riū: et consilio aris: consiliū habere: sectus voluere: iudicare: exquirere. vnde consiliatorū locus consilioꝝ. Itē consiliari⁹ qui consulit: vel secretarius. sicut dei filius dicit⁹ consiliarius patris. i. secretarius: quia oīa secreta ei⁹ ab eterno nouit. Et scribunt⁹ predicta sine c in secūda syllaba: vt consiliū: consiliarius: consilio: et familia sicut et consulo caret c in secūda syllaba. Et scias quod diuturna deliberatio et multoꝝ consilia requirunt⁹ in magnis et dubijs vt p̄hs dicit in. iij. Eth. In his autē que sunt certa

et determinata non requirit consiliu. Nam ut dicit glosa sup illud. j. ad Thes. in cpla ca. v. Omnia pbata certa discussione no egent. ita deus mutat sententiam sed non cofilium. Uide in mozs.

Confisto stis costiti ostiti: inuenit etia ostati: ex co z sisto coponit. Uide in sisto.

Confistoriu. a sisto stis of h ofistoriu rij. i. vestibulu: porti cus: locus ad ofistendu. Hester. v. At ille sedebit sup soliu suu in ofistorio palatii tra ostiu domus.

Confobzini ofi cofozini uide in ofobzin: z in patruelis.

Confolor. a co z soloz laris coponit cofolor laris latus sum depones nuc. antiqt vo coe: pro quo ofulo apud latinos antiquos iuenit. z est ofolari ofortare: solatiu prebere: fil solari: ofi ofolidare. vnde ofolabil le: ofolas tis ge. ois. co solatoz? a um: ofolabilr aduer. z e ofolator q se soli appli cat: z solitudinē alloquio suo lenat. z pducit pdicta banc syllaba so. Un Qui. metba. xij. ofoloz socios vt logi tes dia belli: Mēte ferat placita. vñ ofueuit dici: Dico ofo loz prestuloz semper aduloz.

Confoz. foz coponit cu co z of h z ofoz tis. i. soci? eius de foztis. vñ ofoztiu societas p t scribit.

Conspargo gis si sum coponit ex co z spargo gis: z mutat a simplicis in e. Inuenit etia ofspargo gis: sz poti? h accidit ex vitio scriptoz: require in ofpersus.

Conspersio. a ofspargo gis deriuat h ofpersio onis. Inuenit etia ofpario: sz h magis videt ex vitio scriptoz. z est conspersio farina p aqua coglutinata sine fermeneto. Idem est z azima. Prima Corinth. v. Ut fitis noua conspersio sicut estis azimi.

Conspersus sa sum a conspergo si sum. z est ofpersus infusus: replet?: sicut ofspargo infundo: repleo.

Conspicax caxis in conspicio uide.

Conspicillu. a ofpicio cis dicit hoc conspicillu li locus ad conspiciendum aptus. Plautus in cassia: Conspicillo ofperi virginem.

Conspicio cis spexi spectu: ex co z specio cis. z est ofpicere fil specere. vnde ofpicuus cua cuu aptus z habilis ad ofpiciedu vel ofpiciosus: preclar? altus. z h z ofpicax cis in eode sensu: vl subtus ad ofpiciedu. Et ofparat. vnde of ofpicacia cie: z ofpicacitas tatis spēs vel subtilitas vel aptitudo videndi.

Conspico. a co z spico cas coponit ofspico cas: spicas colligere. in quo sensu iuenit ofpicoz car] depo. z pdu. penul.

Ite ofpicoz pot coponi a co z specio cis: vel deriuat a ofpicio cis: z tuc coz. penul. z est ide qd aspicio. vñ Grecif. ofpicoz aspicio: ofpico colligo spicas. Pap. dicit: Conspicari rimari: intedere: credere. Et a ofpicoz h z of ofpicabilis z h le: ofpicabiliter: ofpicabud? da du. i. habilis ad ofpiciedu: vel filis ofpicati: vel decorus.

Conspicuus cua cuu in conspicio uide.

Constantinopolis. polis pro ciuitate coponit cu ofstati? z dicit h ofstatiopolis ciuitas ofstati: qda ciuitas imperialis est in grecia. vnde ofstatiopolitan? na nu de illa ciuitate. z coz. po constantinopolis. z est totius orientis caput: sicut roma occidentis.

Constellatio. a ofstello qd coponit a co z stello las dicit h constellatio onis: quod sepe ponit pro ipso signo stellaru fm Dug. Et ut dicit Pap. constellationes latini vocat superstitiones mathematicoz. i. notationes sideru quo habeat se vnusquisq.

Consterno nis strau stratu: z ofsterno naris nat? deponē. of pme coniugationis. z est ofsterno aialis vel corporis vel manipuli vel lectuli vel atelli vel maris. sz ofsternari met est. ofsternari eni est mete deficere: terreri: stupefieri: turbari: cadere: exanimē eē: vl aliquo timore vl aliquo casu. vnde ofsternat? ta tu: territ? coturbat? ofsternat? pprie mete: strat? vo corpe. z vtruq; ta ofsterno of ofsterno coz ponit a co z sterno nis. Qz aut ofsterno coz ponat a sterno no vult Prif. in. viij. li. in tractatu de figura vbi vbi dicit Inuenit qda q sepe no solu coniugationē: sz gen? vl signi

ficationē vbi pmutat in copositione: vt sperno nis actiuē aspnoz naris depo. ofsterno nis actiuu: ofsterno naris depo. **C**onsterno naris in consterno nis est.

Constipo costipas pati pare. i. simul stipare: ex con z stipo stipas: z producit sti. Lucanus in. vij. Pompeie denis acies stipata cateruis.

Constiti penul. coz. est pteritu de ofstisto z ofstisto ofstini.

Constituo. ex co z statuo coponit ofstiuo is stitui tutu vbi actiuu. i. fil statuere. Lu at ponit absolute. i. sine actō tati valet quatū ponere terminu. Un Salusti?: In die tertiu ofstiuut. i. terminu ponit.

Cofstitutio vel edictu ponit pro eo qd rex ofstiuut vl edicit vel facit fm Pap. ofstiuuioes et pnt dici qd facit ecclesie vel ofgregatio aliq religioz.

Constostas stiti stini. Itē inuenit etia ofstiatu qd ex con ofsto coponit. z est ofstare fil stare. Itē ofstare. i. ofstiuu: vt dom? ofstiat ex tecto pariete z fundameto. i. ofstiuu. Itē ofstare. i. pseuerare: vt iste ofstiat in proposito. i. pseuerat. Itē ofstare. i. certu z aptu eē. Itē ofstare ptinet ad pccu vt hec capa constat tribus denarijs. vnde constans stans ois ge. z ofparat. vnde constanter tius tissime aduerbiu. z hec constantia tie: z ofstans dicit: qz vndiq; stat: nec in aliquā partē potest declinari. Et coponit: vt inconstans. vnde hec inconstantia.

Constructio. a ofstruo is of h ofstructio onis: z ofstruui uis ua ui: z h z ofstructibilis z h le. Scdm vo Pap. ofstructio a multitudine lapidu z lignoz dicta: z ofstrue qd e copositio. Itē ofstructio est qda dictionu ofgregatio: vt Sortes legit virgiliu. qd etia of ofo: z etia locutio sic ofstiuuit dici Sortes legit virgiliu. h est vna ofo: vna ofstru ctio: z vna locutio. Ofro est indicatiua ofstructio ofstiaua locutio de pnti affirmatiua.

Cofstuproz aris. i. fil stupzari: a co z ofstuproz. uide in ofstup. z coz. stu naliē. Et ut dicit Dug. ofstuproz e depo. cu suis coposit]. sz iuenit i actiua significatiōe ofstupro as. Dier. ij. ofstupzauerit te vsq; ad vertice.

Consubstāialis. a co z substāialis coponit h z hec ofstib stantialis z h le. i. eiusdē substātie. vñ filius dei dicit con substāialis patri: qz est vni? z eiusdē substātie z nature secum. i. cum patre.

Constueo sues sueni vel suetus sum. vnde ofstuetim z ofstuetudo: z hinc ofstuetudinari? ria riū. z coponit ofstueo a co z sueo sues qd no est in vsu.

Constuesco sces sueni vel suetus sum vel ofstuescere ofstuetudinē facere fm Papiā. Et fm Dug. ofstuesco est incho. de sueo sues.

Constuetudo. a ofstueo sues h ofstuetudo dinis. et est ofstuetudo ius quoddā mozb? constitutu qd pro lege suscipit cu deficit lex: nec distat scriptura an rōne ofstet: sicut dicit Jfi. etymo. v. Nec miru tāta est vis ofstuetudinis q fm eclesie cuiuslibet ofstuetudinē vel trina vel vnica in bapmo debet fieri imersio. ofstuetudo tñ no pot tollere ius nāle siue diuinu. i. precepta vt phibitiōis dñi: imo talis ofstuetudo abzogat a lege. Jus vo positiuu siue humanu tollit ofstuetudo vel in toto si est generalis: vel in parte si est particularis: ita tñ q no fit cōtra ius nāle ipsa ofstuetudo: q tuc nec ius positiuu pot tollere. Ex h pot ofcludi licz pby potesim: q si psonales decime no dei sz hominu precepto debent: videt q ofstuetudo oftraria a culpa liberet no solu uentes. videt in qua z veru est vbi ecclesia no ofstuetuit ho iusmodi decimas exigere.

Conful. a ofsulo lis dicit h ofsul lis mas. ge. vnde ofsulmas tus tui mas. ge. z h z ofsularis z h re dign? ofsulatu. Et p copositionē pconful lis loco ofsulis posit? excōsul lis. extra ofsulatu posit? cu eū pri? habuerit sic dicit Dug. Jfi. vo dicit q ofsules appellati sunt vel a ofsulendo ciuibus vel a regēdo cūcta ofsilia. Excōsules aut dicunt q iam a consulatu exierint siue ofscesserint pacto vicis sue anno. Proconful dicit q vice ofsulis fungit.

Confularis in consul est.

Consulo. a con & fileo les cōponit cōsulo lis. i. dare cōsiliū. & fm h cōstruit cū dative: vt **Consulo tibi.** Itē cōsulo. i. iter rogo: cōsiliū accipio. & fm h cōstruit cū accusatiuo: vt **Consulo te.** Et est actiuū. Vñ dicit **Papi.** **Consulo tibi:** consiliū do. Nam **consulo te:** interrogatiuū est. & tunc est passiuū. i. consiliū peto a te. vñ vsus: **Consulo te querens:** tibi cōsulo consilium dans.

Consultatio frequentatiuū de **consulo lis** consultat: n in o fit consulto.

Consultus. a cōsulo lis dicit h cōsult? ta tū q cōsultit: vel dicitur: & cū cōsilio. Et cōparat. Et cōponit: vt incōsult? ta tū fm **Dug.** **Pap.** vñ dicit: **Consult?** interrogat? cōsultur? interrogatur? **Consultū** puidētia: cōsiliū placitū. inde **consultare** deliberare. **Consultus** dicitur **causidic?** **Consult?** etiā q cōsiliū a cōsulto accipit. **Inconsultus** dicitur ab eo q nō accipit cōsiliū. In **hrecismo** aut tales versus ponunt: **Consultor** poscit quod **cōsultus** bene noscit. **Consultor** rogat: **consultus** consiliū dat.

Consummo mas nauis mare. i. finire: pficere: ad effectū ducere: cōplere. & cōponit ex cō & summo mas qd deriuat a summa me: & sic p q debet scribi p geminū m. Ille **consummat** q in bono expēdit. Ille **cōsumit** q in malo deuastat & dissipat. Vñ quidā: **Consummare** mea volo s; cōsumere nolo. Et est actiuū cū suis cōpositis. Et inde **cōsummatus** ta tū. Lu. ij. **Postq̄ consummati** sunt dies octo. i. finiti: pfecti: cōpleti. Et inde h **cōsummatio** nis. i. cōpletio. vñ psal. **Dis cōsummationis.** i. opis vidi finē. **Ponit** aut cōsummare aliqñ pro cōsumere & ecōuerso: improprie tñ. & debet scribi summo cōsummo mas cōsummatio cōsummatus per geminū m. Unde versus: **Consummare** duplex sibi vult sed sumere simplex.

Consumo mis pñ pñ mere. i. destruere: in malo expēdere: absumere: qd cōponit ex cō & sumo mis: qd scribitur per vñ m: qd p i pterito sumpsit: qz format a pñti fm **Pri.** o mutata in pñ. vñ & cōsumo mis p simplex m scribēdū ē. & pdu. su. & inuenit poni p cōsumo mas & ecōuerso. improprie tñ a cōsumo mis cōsumpt? ta tū. Et scias q pprie loquēdo cōsumo as ponit in pte bona: s; cōsumo mis tertie coniugatiōis in mala: sic dixi in cōsumo mas.

Consumpti est pteritū de cōsumo.

Consumptū est supinū de cōsumo mis.

Consutilis. a cōsuo is qd cōponit a cō & suo is dicitur hic & h consutilis & hoc le penulti. cor. Et componit: vt inconsutilis le. Joan. xix. **Erat autē tunica inconsutilis:** De quo qd tam in suo loco.

Contagiū. a cōtingo gis dicitur h cōtagiū gis: & h cōtagio nis in eodē sensu. i. labes putredo lues vel morb? pecorū siue ouū: qz cōtactu vni? totus grex corripit. vñ cōtagiū dicitur morb?: qz quicqd tetigerit polluit. vnde cōtagiosus salum sordidus. Vnde in pestis.

Contamino nas nauis mare. i. polluere: deturpare: corripere verbū actiuū. & cōponit ex cō & tamino nas quod est aduersari. & corripit mi.

Contēno nis pñ pñ ex cō & tēno nis. & est cōtēnere vilipēdes reassignari: nō curare: deprecari. & caret p in pñti: sed h m ante n. s; in pterito h p: qz format a pma psona pñtis: nō mutata in pñ. & in sup. qz format a pterito pñ in pñ. vnde cōtēpt? cōtēptio habet p.

Contēploz. tēplū cōponit cū cō & tē cōtēploz aris videre: pspicere: rimari. & pprie referē ad inuisibilia s; qñqz ad visibilia trāsserat. vñ cōtēplatiu? ua uū q morat in cōtēplatiōe vñ ad cōtēplatiōē pñtis. Et vt dicit **Grego.** sup **Ezech.** cōtēplatiua vita est charitatē dei & pñti tota mēte retinē: ab exteriori actione quiescere: ita vt iam nec libeat agere: s; calcatis curis oib? ad vidēdū faciē sui cōditōis anim? inardescere. Vnde in vita.

Contēporane? a cō & tēporaneus cōponit cōtēporane? nea neu cū tpe veniēs vel insimul in tpe existēs vel veniēs: vel eiusdem temporis.

Contēptibilis cōtēptui abilis: a contēno.

Contemptus ta tū spretus: repulsus: a cōtēno nis fm **Papi.** & substantiue hic contemptus tus. vide in contemno: & in tempno: & in tempus.

Contendo dis di tentū vñ tensum litigare vel fil ire vel fil tēdere extēdere pugnare. & cōponit ex cō & tēdo.

Contentio. a cōtēdo dis h cōtētio onis pugna: disceptatio: litigiū. & describitur sic: **Contentio** est impugatio vitatis ex cōfictia clamoris. Itē cōtētio est qdā color rbetoric? de quo dixi in q̄ta pte in ca. de colo. rbedo.

Contentiosus salum q nō rōne aliq s; sola p̄tinacia cōtēdit. vñ & dicitur a contentione fm **Papiam.** Dicitur etiam contentiosus litigiosus.

Contento contentas frequenter contendere a contendo dis contentum tu.

Contentus ta tū a cōtineo nes nui tentū. i. patiens sufficiens pauco fm **Pap.** Itē cōtēnt? pōt deriuari a contēdo: & tūc cōtēt? dī qñ fil tent? vñ tensus. Itē inuenit cōtēpt? p p̄prospret? vñ vsus: **Cōtēpt? spret? cōtēt?** sufficiens ē. **Primū** cōtēnoz dat cōtineoqz secundū.

Contermino nas nauis ex cō & termino. & est cōterminare fil terminare: vñ coniungere. vnde h & bec cōterminalis & h le. i. confinalis. & corripit mi.

Contermin? na nū. i. vicinus: coniunctus: ex con & terminus componitur.

Conternans dicitur ille q est in cōpletionē tertij anni. vñ dicitur conternans qñ cōplens tertij annū: qñ triens: vel qñ triū annoz existens. Vñ **Isa. xv.** dicitur: **Uectes ei? vsqz ad segoz vitulam conternantē.** i. vitulaz triū annoz. vel segoz ciuitatē parua dicit vitulam conternantē. i. robustā: quis fm glo. aialia sunt robusta tertio anno: sicut hō in trigēsimō anno. **Die. xlvij.** dicitur **A segoz vsqz ad oronaim vitulam conternantē.** vbi quidā libri falsi habēt cōsternantē. Et fm **Pap.** conternans est vitula tertij agens annū. & est generis ois conternans.

Contestor aris: fil testari: ex cō & testor aris. Et vt dicit **Pap.** contestari ad iudices: obtestari vō ad aduersarios p̄tinet. Dicitur etiā cōtestari adiuuare: firmiter asserere: sicut firmū est testamentum.

Conticeo ces cui cistū ex cō & taceo. & est cōticere fil vel statū tacere: nihil pferre. & est neu. & cor. ti. & a secūda psona cōtices addita cō fit cōticeo scis inchoa. **Psal.** **Impij in tenebris conticescent.**

Conticiniū nij neu. ge. tēpus noctis dicitur qñ cuncta silent: a conticeo ces. Qualiter partes noctis distinguantur dices mus in crepusculum.

Contigi gisti est pteritū de cōtingo gis: & cor. ti.

Contignatio onis fe. ge. i. tignoꝝ coniunctio: vel coaptatio in edificio. & dicitur a contingo gas qd est tigna componere: coniungere: coaptare in strictura edificij. **Tectum** tigna ferunt que contignatio iungit. **Eccl. x.** In pigritijs humi liabitur contignatio.

Contiguus. a cōtingo gis dicitur cōtiguus gua guū. i. vicin? prim?: qz cōtingit domū alteri? vnde cōtiguus is qui. i. cōtingi: eē vel fieri cōtiguū. vnde cōtiguus vicinitas. S; cōtiguus est vicinus sine interpositione: qz fil teneat. vñ aq in vase est vasi cōtigua s; nō est cōtinua ei: sed aq aq est in se cōtinua: qz aq aq cōtinua est: qz termin? idē. Nā sic dicit **Aristo.** in li. v. p̄physi. cōtigua sunt quoz vltima sunt fil cōtinua aut quoz termin? est idē vñ est vtriusqz q taguntur: & h signat nomē. Nā cōtinuū a cōtinuēdo dicitur. qñ erigo multe partes cōtinent in toto & qñ fil se tenēt: tūc est cōtinuū. s; h nō pōt eē cū sint duo vltima: s; solū cū est vñ. Itē in principio sexti dicit **Aristo.** **Cōtinua** quidē quoz vltima vñ. Et scias q oē cōtinuū est diuisibile in infinitū: intellige in q̄ntū cōtinuū.

Contineo nes nui tentū ex cō & teneo. vnde continēs. Et cōparat. vnde bec continētia tie. i. abstinētia: castitas. & est cōtinere simul tenere: habere: gerere: abstinere: in castitate manere. Et fm **Papiam** continens non solum in castitate manere dicitur post corruptionē: sed ab omni vitio.

Sap. viij. Et ut sciri quoniam aliter non possum esse continens nisi deus det.

Contingo gis contingi tactu tingere: sil' tagere: vel accidere: at tractare: ex co' z tingo gis. unde contact' tus: z adiectiue co' tactus ta tu. Et scias q' accidit malu: euenit casu: obtingit forte: co'tingit facto. Pot' etia' co'poni co'tingo ex co' z tingo gis: z tuc facit p'teritu' otunxi otinctu' otingere. i. sil' tinguere: inficere: co'taminare.

Continuuus. a co'tineo nes dicit' co'tinuuus nua nuu. i. vicin' vel sine interpolatione: qz sil' teneat. unde h' co'tinuuus tatis. z co'tinuo as au: co'tinuu' facere: vel continue habere. unde co'tinuuatim. i. diuictim: iugiter. Et est actiuu' co'tinuo as cu' suis co'positis fm' Dug. Pap. sic dicit: Co'tinuuare diuigere: dilatare: plogare. Itē a co'tinu' deriuat' co'tinue aduerbiu': pro quo sepe ponit' co'tinuo. i. co'tinuuatim vel statim. Vide in co'tiguus supra.

Contiquia: imbrui collectio: qsi continēs aquā: ex quibus videtur componi.

Contor. a contus pro instrumēto piscatoris dicit' contor tatis vbu' depo. z est contari conto aliqd' pquirere vel scrutari. z ponit' pro interrogare: inuestigare. Et co'ponit': vt pcontor aris. i. in qro v' pquiro iterrogo. z scribit' p o. Inuenitur etia' cuntor tatis pu pro morari: vel dubitare. vñ qdā: Contor pquiro: cuntor dubitoq; moroq;. Et in Grecis dicit': Percontor notat id qd' pscrutator p o scriptu'. Percu'torq; pu dicit' eē moror.

Contractio. a strabo bis dicit' h' co'tractio onis. i. collectio: co' strictio: abbreviatio: vel decurtatio. vñ Ezech. vii. Ecce venit stractio. Inuenit' et ibi fm' alia' lraz co'trictio. Hiero. Co'trictio q' dicit' hebraice scissura. i. co'text' z pplexio v' collectio omniu' maloz.

Contracto. ex co' z tracto tas co'ponit' co'tracto tas: z co'trecto tas inuenitur. i. simul tractare: vel inter manus palpare z tractare.

Contractus: venditio: locatio: z cetere species co'ductionis fm' Papiam.

Contraho bis xi contrahere. i. simul trahere: abbreviare: co'morari: colligere: constringere: decurtare: ex con z traho bis componitur.

Contrarius ria riū adiectiuū. i. aduersari'. Co'trariū etia' ē qdā color in rhetorica: de quo supra dixi in q'rtā parte in ca. de colorib' rhetoricis.

Contracto tas in co'tracto vide.

Contremisco scis vbu' inchoati. a co'tremo mis.

Contremo mis mui mere. i. simul tremere: ex con z tremo: z corripit tre.

Contribulis. a co' z tribulis co'ponit' h' z h' co'tribulis z h' le sil' eiusdē trib': z pdu. bu. sed tribulo las cor. bu. vñ vsus: Dat tribula les generat trib' vna tribules.

Contritio onis se. format' a co'trit' ta tu co'triti addita o. vñ pz q' nō est ibi c' s' t sola in penul. syllaba: sic nec in co'trit' vel co'tritū qd' format' a co'triui p'terito de co'tero ris ui in tu. z dicit' co'tritio qsi sil' tritio v' ex toto tritio: qz de oib' p'ctis penitēs debet dolere. Co'tritio sic diffinit': Co'tritio est dolor de p'ctis assumpt' cu' proposito co'sitēdi z satisfaciendi. Iste dolor debet eē acer: qz offendim' deū creatorē omniū. Acrior: qz offendim' deū patrē nostrū qui nos pascit multipliciter. Acerrimus: qz offendim' redēptorē nostrū q' nos liberauit proprio sanguine a vinculo p'ctoz crudelitate demonū: z acerbitate gebēne. Et scias q' co'tritio ē a deo solo q'ntū ad formā q' informat'. s' q'ntū ad substantiā actus est ex libero arbitrio z a deo q' opat' in oib' opib' nature z volūtatis. Et co'tritio pot' dici dolor assumptus a nobis cu' dei gratia. Sz pot' q'ri an post hāc vitā aie de p'ctis oterant': Ad h' dico q' in stritioe tria considerāda sunt. Prīmū est stritiois gen' qd' est dolor. Secūdu' ē stritiois forma: qz est actus virtutis grā informat'. Tertius est efficacia stritionis: qz est meritorius z sacralis z quodāmodo satisfactori' dolor stritiois. Aie ergo post hāc vitā q' in patria sunt hāc stritionē habere nō p'nt: qz carēt

dolore ppter gaudij plenitudinē. Ille aut' q' sunt in inferno carēt stritioe: qz si dolozē habeāt. deficit tñ in eis grā dolozē informat'. Sz ille q' in purgatorio sunt h'nt dolozē de p'ctis grā informat': s' nō meritoriu': qz nō sunt de statu merēdi. In hac at' vita p'dicta tria inueniri p'nt. Et scias q' stritio differt ab attritioe sic informatū ab informi: qz attritio est dolor sine charitate: Co'tritio vō est dolor grā z charitate format'. Itē nota q' quoz principia sunt diuersa oīne: vñ eoz nō pot' fieri id qd' alterū est. s' attritio nis principiu' est timor seruilis: stritiois aut' timor initialis: ergo attritio nō pot' fieri co'tritio. Preterea nālia non fiunt gratuita vt co'ter dicit'. s' nāle dicit' qd' est aī grā: z sic attritio inter nālia co'putabit'. igif nō pot' fieri co'tritio cu' sit gratuitū bonū. Itē aduerte q' co'tritio z attritio nō dicūt habitū: s' actū tñ: z actus ille attritiois informat' trāsit z nō manet adueniēte charitate. z qz dolor ille attritionis q' erat informat' nō manet adueniēte charitate formari nō pot': p'inde attritio nō pot' fieri co'tritio.

Controuersor. a co'tra z vso fas co'ponit' co'trouersor faris litigare: decertare: dicit'. unde h' controuersia sic qsi oīa v'no. z dicit' co'trouersia negociū: certamē: questio: contēctio: disceptatio: collatio: co'paratio.

Contuberniū. a co' z taberna dicit' h' co'tuberniū nij qsi taberniū. z dicit' co'tuberniū tabernaculū vel societas v' ad tps coeundi ouēt'. z dicit' a taberna: qz sic illi q' in taberna co'ueniūt ad tps co'manēt z cito dissoluiūt: ita z co'tuberniū p'pe cito dissoluit' pacto. s. negocio p quo ad co'tuberniū co'uenit'. Sap. viij. Co'tuberniū h'ns dei. Itē Mar. vi. Et pcepit illis vt accubē facerēt oēs fm' co'tubernia sup viride fenū. A co'tuberniū aut' deriuat' h' co'tubernio onis. i. socius co'milito: q' est in eodē co'tubernio cu' alio. z h' z h' co'tubernialis z hoc le.

Contudi penul. cor. est p'teritū de otūdo dis.

Contumax a co'tumeo mes dicit' qd' co'ponit' a co' z tumeo mes. z inde dicit' h' z h' z h' co'tumax cis. i. supb' vel inuictus: vel repugnatiuus. z dicit' sic qz tumet in v'bis iniurie. vel dicit' co'tumax qz o'tēnat z negligat. Et comparat'. unde co'tumaciter eius cissime aduer. z h' contumacia est vel co'tumacitas tatis. i. supbia: iniuria: repugnātia: co'temptus. Et co'ponit': vt pcontumax. i. valde contumax. z co'tu fm' Dug. Papi. vō dicit: Co'tumax dicit' q' o'tēnat: superbus: vel a tumendo.

Contumelia. a co'tumeo mes dicit' h' contumelia. i. iniuria: vituperiū: graue iuitiū. z h' co'tumelia mie idē. z a co'tumelia dicit' co'tumeliosus sa sum q' audax ē z tumet v'bis iniurie: supbie: vel co'tumelias z iuitia inicit. Et co'parat'. Et nota q' co'tumelia vel co'tumelia est p'prie in v'bis.

Contumeo mes mui. i. sil' tumere: ex co' z tumeo mes. unde co'tumesco scis inchoa. z cor. tu.

Contumia mie idē est qd' co'tumelia. vide in co'tumelia.

Contundo. ex co' z tūdo dis co'ponit' co'tūdo dis tūdi tūsum co'terere: co'sfringere: pcutere: domare: co'cidere: sil' tūdere. unde contusus sa sum.

Contus. a contus dicit' h' co'tus ti quoddā gen' teli: z p'prie qd' ferrū nō habet: s' est acuta cuspide longū sicut partica preacuta quā portāt rustici loco haste. Un' Boeti' in. de co'solatione: Tu q' nūc contū gladiūq; pertimescis sollicitus: si vite huins callem vacuus viator intrasses co'p'latrone cantares. Contus etia' dicit' instrumentū cu' quo piscator piscat' vel sciscitatur aquam inquirendo piscas. Vide in contor tatis.

Contusus sa sum penul. pdu. vide in co'tūdo.

Contutus ta tu in contutor vide.

Contutor aris atus sum ari. i. abscōdē: defendere. Mach. li. c. j. Et in eo contutati sunt. z pdu. tu.

Couallis lis se. ge. ex co' z vallis. z dicit' ouallis magna vallis vel loca terrarū depresso inter montes.

Connubiū. ex co' z nubo bis co'ponit' h' conubiū bij coniugii nuptie: vel coniugio viri z femine. unde h' z h' conubialis h' le. z hinc conubialiter aduer. Virgi. Conubio iungam

inferi
s gra
dolore
de flau
scias
mi: qz
oz gra
unt oi
tricio
initia
a non
gras
cōtrū
tricio
oz mis
e attri
te fov
aris li
fi hia
tēno:
otaber
ad tps
ma cō
oz mū
bermū
vi. Et
viride
s. i. fo
z h cō
tumeo
el inu
is in
paraf.
cia de
cōtrū
z. z. cor.
nat: fu
riune
umcia
uriet
Et nota
s. vnde
lia.
tufum
tūdere.
z ppit
partia
z in. il
scis lo
s. cor.
cū quo
pifces
Dach. a
a vallis
z iugū
bialis
iugam

stabile: propriamq; dicabo.
Conuenia. a uenio nis h z h uena ne: fil cū alio ueniēs: vñ qd cū alio cōuenit. Uel cōuene dicunt aduene de diuersis locis. z corripit ue.
Conuenio. ex cō z venio uenio nis. i. cōgruere vel decere. vñ Doc palliū cōuenit mihi. i. decet me. Et cōuenire. i. ab loqui: vt Lōuenio vos o iudei. i. alloquor. Et cōueniri. i. adunari: vt isti ueniūt. i. adunant. Et uenire. i. fil uenire. Et uenire. i. pacisci. Uñ in Matb. Nōne ex denario uenisti mecū. Uel uenio tibi vnū denariū. i. paciscoz. z uenire. i. exigere aliqd de aliquo. Et cōuenire. i. cōpelle re. i. ad cām vocare vel ad placitū. Et cōuenire. i. inesse: vt albedo cōuenit mihi. i. inest. Et cōuenire. i. assilari: vt iste cōuenit cū illo in albedine. i. est filis illi. vnde uenit imp sonale: z ueniēs: z h ueniētia tie. Et cōponit: vt incōue niēs. Et cōparat. vnde h incōueniētia tie. vñ vñus: Lōue nit alloquit: decet id fil assilaf. Exigit ad causas vocat et cōpellit inestq;. Pāgit adunaf z adunat ueniēs est.
Conuenticulus. a uēt' dicit h uentaculus: z h uentaculū liambo dimi. z cor. cu.
Conuentio tas frequēter uenire: a uenio nis uentū tu: u in o. sed uēt'oz deponēs aliud est.
Conuentoz. a conuent' dicit conuēt'oz taris uentū facere: vel celebrare fm Dug.
Conuentus tus cōgregatio cetus.
Conuersio qñ fil vñio a cōuerto vel cōuersus si addita o. Itē cōuersio est qdā color rhetoric' de quo supra dixi in q̄ta parte in ca. de colorib' rhetoricis.
Conuersor. a cō z vso fas cōponit cōuersor faris. i. fil vfare z cō cū aliquo. vnde h z h cōuersabilis z h le.
Conuerto. ex con z vto cōponit cōuerto ris ti cōuersum: infimul vtere: vel ad aliquā vitā vñ sectā vtere. vnde h z h cōuertibilis z h le. Et cōparat. Et cōponit: vt incōuertibi lis z h cōuertibile. Itē a cōuerto cōuerso fas frequē. z est actiū cōuerto: tñ fm Dug. cōuertoz z p̄uertoz passiu a sunt z deponentia.
Conuescor sceris ex cō z vescoz vñ deponē. z caret p̄terito z sup. deberet tñ facere uescitū. z est cōuesci fil vesci: pas siter vesci: cū alio comedere.
Conuerus. a cōueho his dicit cōuerus a um vndiq; incli natus z curuat' qñ conuersus. Uel dicit a cōueho his qz vndiq; vebat in circuitu ad visum. Et cōparat. vnde h cō ueritas tatis curuitas: rotūditas: sic ē celū. Uel fm Pāp. cōuera dicunt' extrema celi flexa. z pdu. ue positioe. x eni est duplex consonans.
Conuianeus nea neu. i. cōuicin': a cō z vicanens.
Conuiican' na nū. i. cōuicin': a cō z vicin' cōponit.
Conuiictor tozis mas. ge. qd fil cū alio uiuit. z tunc deriuaf a cōuiuio uis. vel cōuictor qñ cū alio victor: z tūc deriuaf a cōuinco uici uictum.
Conuiiolū li penul. cor. paruū uuitū dimi. de cōuitiū.
Conuiioz. a con z vitio as cōponit conuiioz aris: cōuitia inferre: vitupari. z cōstruif cū otō. vñ h cōuitiū tij cōtume lia: vitupii. vnde uuitiosus sa sum plen' cōuitijs. Et cōpar af. ita dicit Dug. Pāp. etiā dicit Lōuioz aris atus sum i. exprobro. inde cōuitiū. i. opprobriū: iniuria. z sic videt qd p̄dicta debeant p̄ scribi: sicut viciū qd deriuaf de vniu co cis fm Dug. Alij dicūt qd vitium deriuaf a veto tas. z cor. i. ante t. z cōuitiū cōponit ex cō z vito: z pdu. i. ante t. z sic p̄dicta scribunt' p̄ t: sicut veto z vita. z h videt verius cū vitiū cor. ui. Uñ Hora. Dib' h vitiū est cantozib' inter amicos. z cōuitiū pdu. ui. z isti' opinionis fuit, magister Bene. vñ dicit: Uitiū qd dicit a verādo cor. i. ante t cum suis deriuatiuis: vt vitio as. cōuitiū tñ pdu. i. ante t: s; me lus componitur ex con z vita: quia conuitiū est improp e rum contra vitam.
Conuiū in cōuio vide.
Conuiua. a cōuiuio uis dicit h z h uuiua ue cōis ge. qd fil cū alio uiuit z comedit. z pdu. ui. Hora. in epla: Tres mihi cōuiue prope dissentire vident.

Conuiuariū ris neu. ge. loc' in quo qd cōuiuaf: qd z uuiua toziū dicit. z dicit a cōuiuoz uaris.
Conuiuatoriū in cōuiuariū vide.
Conuiuiū. a uuiua dicit h uuiū uij. i. lata comestio z ma gna. z hinc h uuiuiolū li dimi.
Conuiuo uis. i. fil vitere penul. pdu. a cō z vito.
Conuiuoza. a cōuiuū dicit cōuiuoz uaris cōuiuū facere vel celebrare: vel infimul comedere. Latbo: Raro conuiuare. z producit ui.
Conuoctus. a con z votus ta tum componitur conuoctus ta tum. i. eodem voto astrictus. vel componitur ex con z voc tum voti. z pducit uo.
Conus ni mas. ge. i. summitas galee: vel curuatura q sup ga leam ponitur super quam sunt criste: a conon grece quod dicitur latine acuta vel alsa rotunditas. vnde z conon di citur figura que ab amplo incipit z in acutum finitur: su cut ortogonium.
Cooperio ris riui coopertū cooperire. i. simul operire: cōtes gere. vnde coopertozū amictus ex con z operio compo nitur abiecta n. z cor. pe.
Cooperoz raris ratus sum vñ deponē. i. fil operari: coau xiliari. Et componit ex cō z operoz raris: z abijcit n catu sa euphonie: z cor. pe.
Cooptoz tas taui tare. i. fil optare. z cōponit a cō z opto.
Copia pie. i. multitudo: abūdantia: dicta qñ cū opib'. z der iuuatur a copos. i. labor: qz ois substātia ex labore cōstat. Nō enī sine labore copia haberi potest. vnde copiosus sa sum. i. locuples abundans plenus copia. Et comparatur: vt copiosoz copiosissimus. vnde copiose sius fissime: z h copiositas tatis. Quidam vō dicunt qd copia descendit a cops copis.
Copiola le dimi. parua copia.
Copiosus sa sum in copia vide.
Copos grece labor latine: z accētua' in fine.
Cops copis ois ge. ex cō z opis dicit cops diues ophlētus: qñ cū opib'. Uñ qdā: Secūdnus cops est dea terre: fertilis ops est. Sex domiū scopos est mundariū fossaq; scrops est. vnde potest deriuari hec copia. Itē inuenit' hec cops indeclinabile fe. ge. z tūc deriuaf a copia pie: z est tūc idē cops quod copia.
Copula le. i. cōiunctio vel id qd cōiungit: vel vinculū in collo ca nis. z in singulari z in plurali est fe. ge. In plurali tñ inue nitur neu. ge. copula lozū. z vt dicit in singulari pro con iunctione canū. in plurali copula neu. ge. pro q̄libet alia cōiunctioe siue hominū siue rerū aliarū. Et scias qd est copu la vbalis implicita z explicita. i. nō coartata. vñ in h vbo sum es est. vide in cedo.
Copularius rij mas. ge. i. vinculum in collo canis. z dicitur a copula copule.
Copulatin. i. coniuictim aduerbiū: a copulo las. vnde cop ulatiuus ua uū.
Copulatiuus ua uū qd copulare habere: a copulo las.
Copulo. a copula le dicit copulo las. i. coniungere: sociare. Copulo componitur: vt discopulo las. i. disiungere. recoy pulo copulas. i. reuungere. Copulo z eius composita sunt actiua. z corripit pu.
Coquina ne dicit a coquus: z pdu. qui.
Coquo quis ri ctū: z scribit' p̄ c in p̄ma syllaba coquo: z in secūda p̄ q: h q̄tū ad sonū videtur desinere in co: h h acci dit qz u amittit vim lfe. Et cōponit coquo cū de: z dicit' excoquo quis in eodē sensu. z filr cōponit incoquo qd: p̄coquo quis. i. p̄e alijs coquere: vel supra vel plus. recoquo quis iterū vel valde coquere. succoquo quis. i. parū vel subtus coquere. Loquo z eius composita actiua sunt: z cor. banc syllabam co in p̄senti.
Coqulus li dimi. paruus coqus: z cor. qu.
Coquus coqui qd cibos coquit. vnde h coquilus li dimi. et h coqna ne. vide in p̄cocia.
Coz cordis neu. ge. dicit a cardian. D; aut dicit cor qñ cu

- stodia omnium rerum etymo. est. Et ut dicit Ipsi. cor ideo est vicinum pulmoni ut cum ira accedit pulmonis humore temperatur. Et scias quod in Grecis. tales versus ponunt: Cor sapit et pulmo loquitur: fel commouet iras. Splen ridere facit cogit amare iecur. Uide in splen. Et componitur cor cum co: et dicitur cor dis: et est ois ge. discors dis. Et cum ex et dicitur excors dis. Et cum miserans: et dicitur misericors dis. Item cum re et dicitur recorder darij. Item cum se proponere et dicitur secors dis. Et cum ve: et dicitur vecors dis. Et cum vnus et dicitur vnicors dis. Et nota quod antiqui dicebant h et h vnicordia et h de: et alia huiusmodi composita filia a cor quod in autoribus sepe inuenitur. Et scias quod rabi moyses dicit quod celum est in vniuerso sicut cor in aiali. cum motus si ad horam quiesceret corporis vita finiret. et ex h p3 quod celum syderum per motum suum generationem causat: et in inferioribus corruptionem.
- C**oragios grece latine villa dicitur.
- C**oragiū. a coragios dicitur h coragiū gij. i. suffragiū. Coragiū est etiam pars ludij. s. quia puerbia dicuntur. vel coragiū est virginalis signum vel virginalis pompa quam solent virgines facere in quibusdam locis circa mortuum. s. corea: et quilibet corea sic potest dici: et tunc componitur a corea et ago gis. s. h corariū p duo aliud est. s. quod ex toto et intimo corde petit. et componitur a cor et ago.
- C**orallus li natura h3 viminis sub aqua: s3 detracta super aquas statim durefcit et erubescit et lapidescit. Itaque occupari et euelli retibus solet: aut acri ferramento precidi.
- C**oram prepositio seruit ablatiō: ut Coram deo placet humilitas. Item est aduer. qualitatis: ut Nobis in teatro morantibus quidam coram surrexit et locutus est. i. patenter: euidenter: apte. Et componitur a cor et am p apostrophā. quod enim sit coram: ante cor fit. et pdu. primā. Uñ in Aurora dicitur: Coram languoris propulit omne genus.
- C**orax cis. i. coruus. et tā illud quod istud nomen h3 a sono pectoris: quia grunnit pectore.
- C**orban oblatio siue donum sonat. Uñ Mat. vij. Corban quod est donum. Uide in corbona.
- C**orbio onis mas. ge. ille qui facit vel vendit vel portat corbes. et derivatur a corbis.
- C**orbis. a curuo vas dicitur h corbis bis vas vimineum quo mensuras vinum: vel etiam annonam: vel p quod sunt mustum: quod dicitur a curuo: quod ex curuatis virgis dicitur. vel dicitur a colando.
- C**orbis te penul. pdu. femi. ge. i. nauis oneraria. et dicitur a corbis.
- C**orbis. a cor et binum componitur h corbi? bij: quod et h corbin? dicitur. s. ille qui duplex h3 cor: quasi binum cor hñs. vel reuera qui est versipellis et inconstans.
- C**orbonan. sic dicitur Dug. corban interpretatur oblatio. unde h corbona ne vel corbonan indecli. vltima acuta. i. gazophilacium vbi diuine oblationes reponuntur. Pater. vo dicit: Corbonan gazophilacium vbi pecunia sacerdotum erat: et interpretatur oblatio. Et ut dicitur in historijs super actus apostolorum: corbona erat archa in qua reponerantur donaria sacerdotum. Musach erat archa in qua reponerantur donaria regum vel principum ad reficienda fartatecta tempora. Gazophilacium erat archa in qua reponerantur donaria transeuntium.
- C**orbulus li mas. ge. penult. cor. paruus corbis. et dicitur a corbis.
- C**orcula ioculatrix.
- C**orculū li dimi. partium cor. et cor. cu.
- C**orculus. i. tadeus a corde dicitur: Ipse et tadeus: ipse est et iudas iacobi quem ecclesiastica trahit historia missus edissam ad abagarum regem secundum Pater. Dug. dicit: Tadeus interpretatur corculus. i. cordis cultor. et cor. cu. Uide in iuda.
- C**orda. a cor dicitur h corda de: quod sicut pulsus cordis est in pectore ita pulsus corde est in citbara. Uñ propheta: Laudate eum in cordis et organo.
- C**ordatista ste ge. cois qui vel qui canit cum corda. et dicitur a corda de.
- C**ordatus. a cor dicitur cordatus ta nū. i. sapiens gnauus audax suemens. In Job. xxxiij. dicitur: Uñ cordati. i. sapientes audite me. unde cordate. i. sapientes: suemeter: honeste.
- C**ordex cis mas. ge. qui facit corda: vel qui canit cum cordis. et dicitur a corda corde.
- C**ordiacus ca cum vide in cardiacus.
- C**ordicus aduer. penul. cor. i. cordetenus: a cor dicitur. vñ Sidonius: Prudentibus inquit cordicus insitum est.
- C**ordula le dimi. parua corda penul. cor.
- C**ordus da dū. i. serotinus: dicitur a cor. vñ et vne quod tarde veniunt ad maturitatem corde dicitur secundum Dug. et Pater. dicit: Cordus serotinum quod tarde nascitur.
- C**oredulus. cor componitur cum edo: et dicitur hic coredulus li quedam avis que statim et citius quam cetera membra cor auis capte edit.
- C**hoziambus. a chor dicitur h choziambus bi quidam pes. stans ex prima longa et duabus medijs breuibus: vltima longa: ut audierant. et dicitur sic quod carmen h pede compositum aptum sit choro canentium. vel componitur a chor et iambus: quod in choro et in circumbeat duos iambs: s3 ordine reuerso. unde choziambus ca cum. Potest etiam choziambus in prima syllaba secundum quosdam asperari sicut in choro.
- C**oziantrum dri ge. nen. gen? herbe a greco quod illi corion dicitur. Et ut dicit Pater. coziandrum quod greci corion dicitur: cum semel dulci vino datum. priores reddit in venerem si supra modum dederis amentiam facit. In cibo sumptum calefacit et stringit et somnum facit. *Coentro paxce*
- C**ozarius corarij qui parat coria: vel qui operatur de corio a corio dicitur.
- C**ozimbus. a corona dicitur hic cozimbus bi. i. fructus hedere: quia inde coronabantur antiqui: et precipue poete. Uñ Ouidius. iij. Metab. Et grauidus distinguit vela cozimbus. Cozimbi etiam dicuntur anuli vitis qui proxima quecumque ligant et comprehendunt: ne longius laxati palmites veterum flatibus dissipentur.
- C**ozinthus. a corium dicitur h cozinthus thi. i. tectura arcum Uñ Stati? thebaidos in. vij. Qua super a tergo velox cozinthos et arcus. Et h cozinthus thi. i. rursorum sagittarum. pharetra. Uñ Qui. trif. In quibus est nemo qui non cozinthos et arcum. Cozinthon accusatiuum grecum prulit pro cozinthos. Inuenitur etiam h cozinthus nomen ciuitatis. unde cozinthos thia thium. Ad cozinthos scribit Paulus duas epistolas. et scribitur cozinthus p h in vltima syllaba: vñ t remanet in sono suo ante h. et cor. prima ab Horatio in epistolis: Non cuius hominum contingit adire cozinthum.
- C**oziolū li dimi. paruum corium.
- C**oziosus sa sum. i. corio vestitus. et dicitur a corium.
- C**ozium. a carne dicitur h coziū rij quasi carniū: quod carnem tegat: vel quod a carne extrahat. Et coziū p compositionem excozio as: decorio as: discorio as i eodem sensu. i. coziū auferre. incozio as i. coziū imittere: vel coziū aptare.
- C**oznetū ti penul. pdu. loc? vbi corni crescunt. et dicitur a cornu pro quodam arbore dura in fructu vel ligno.
- C**orneus nea neu ptines ad cornu vel de cornu existens: et tunc dicitur a cornus in pro arbore.
- C**ornicen cinis mas. ge. qui canit cum cornu: quod etiam dicitur h et hec cornicen tis. et vtriusque componitur a cornu et cano nis. et corn. penul. cornicen in nō et in gto.
- C**ornicena ne penul. cor. fe. ge. femina que canit cum cornu. et derivatur a cornicen:
- C**ornicor caris a cornix dicitur: et pdu. ni. Uñ Pater? Nescio quod tecum graue cornicaris inepte. Uide in corniculor laris.
- C**ornicula le dimi. parua cornix.
- C**orniculor. a cornix dicitur corniculor laris. i. vocem cornicis imitari vel inutiliter loqui et garrere: quod etiam cornicor caris dicitur.
- C**orniculū li dimi. partium cornu.
- C**orniger ra rū penul. cor. gerens cornu: a cornu et gero nis.
- C**ornipes pedis ois ge. corneos habes pedes. quod pro equo inuenitur: et tunc est mas. ge. h cornipes pedis. et cor. penul. in nō quod in obliquis. et componitur a cornu et pes.
- C**ornix cis fe. ge. dicitur a cornu: quod avis clamosa fit ut cornu vel quod diu viuunt in cornu etiam durat. et habet cornu in naturaliter longam ante x. vñ penul. pdu. in genitiuo.
- C**ornu dicitur a carne quasi carniū: quod ex carne procedit: et in sonu